

Voorlopige agenda van de commissie Financiën en Veiligheid van 5 oktober 2011

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Financiën en Veiligheid

Datum: woensdag 5 oktober 2011
Aanvang: 13:00 - 15.00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: J. Spakman
Griffier: W.T. Meijer (wolbert.meijer@ groningen.nl / 050 367 7726)

A. Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Bijlage - lijst moties en toezeggingen - F&V (pdf)

Bijlage - LTA F&V (pdf)

A4. Conformstukken

a. Regionaal Risicoprofiel en Regionaal Beleidsplan 2011 - 2014

Wensen en bedenkingen

(collegebrief 15 september 2011)

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal Beleidsplan 2011-2014. (pdf)

A5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

B1. Koninginnedag 2011

(collegebrief 26 augustus 2011)

Collegebrief - Koninginnedag 2011 (pdf)

B2. Straatmuziek: van mineur naar majeur

(initiatiefvoorstel D66 5 september 2011)

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek (pdf)

B3. Motie investeren in risicomanagement

(uit raadsvergadering 22 juni 2011)

Motie investeren in risicomanagement (pdf)

commissie Financiën en Veiligheid - woensdag 5 oktober 2011

- B4. Subsidierelaties en Balkenendenorm
(collegebrief 16 september 2011)
[Bijlage - bespreekpunten SP Balkenendenorm](#) (pdf)
[Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm](#) (pdf)
- B5. Tegemoetkoming in de woonlasten voor kamerbewoners
(collegebrief 28 juni 2011)
[Collegebrief - Tegemoetkoming in de woonlasten voor kamerbewoners.gr11.2662215](#) (pdf)
[Bijlage - Bespreekpunten Student en Stad bij collegebrief Tegemoetko...](#) (pdf)

C. Huishoudelijk deel

- C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
[Lijst ingekomen stukken F&V](#) (pdf)
- C2. Vaststelling verslag 14 september 2011
[Verslag F&V](#) (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - lijst moties en toezeggingen - F&V

Lijst toezeggingen en moties

Raadscommissie Financiën en Veiligheid oktober 2011

Nr.	Datum collegelid dienst	Agendapunt	Verzoek van	Toezeggingen	Opmerkingen
1.	09-03-11 Rehwinkel (BD)	Veiligheidsbeleid	D66	Komt met een evaluatie van het fenomeen 'bestuurlijke strafbeschikking' ter bespreking in de commissie	<i>Commissie mei: wordt een jaar na invoering (zomer 2012)</i>
2.	20-04-11 / 2 Schroor (BD)	Personeelsbeleid	PvdD / SP	College gaat nadenken over het evt. hanteren van streefcijfers arbeidsgehandicapten in gemeentedienst	
3.	11-05-11 Rehwinkel (BD)	Jaarverslag Ombudsman / klachten	D66	Komt over half jaar met update over de implementatie van de aanbevelingen van de ombudsman	
4.	11-05-11 Rehwinkel (BD)	Jaarverslag Ombudsman / klachten		Zal in vervolg m.b.t. klachtenrapportage ook langjarige trends aangeven	
5.	09-06-11 Dekker (BD)	Rekening 2010		Geeft aan dat bij de behandeling van de tarievennota wordt ingezoomd op in hoeverre de hoogte van de afvalstoffheffing zich verhoudt tot de toename van de reserve, en of de afvalstoffheffing kan worden verlaagd	
6.	09-06-11 Schroor (BD)	Rekening 2010		Voor de begroting komt er een eerste tussenmeting externe inhuur	<i>Okt/nov 11</i>
7.	29-06-11 Schroor (BD)	Voorjaarsdebat raad		In beginsel zullen er jaarlijks functioneringsgesprekken worden gehouden met alle medewerkers	
8.	06-07-11 Rehwinkel (HVD)	Rondvraag	SP	Gaat na wat er de afgelopen anderhalf jaar is gebeurd om aantal valse brandmeldingen bij UMCG terug te brengen	<i>Collegebrief nu op agenda</i>
9.	06-07-11 Rehwinkel / Visscher (HVD)	Rondvraag	PvdD	Zal aan wethouder Visscher vragen in hoeverre genitale verminking / vrouwenbesnijdenis in de Stad een groter probleem is dan tot nu toe aangenomen; als dat zo is, waarom is dat dan niet aan de raad meegedeeld? (dit mede n.a.v. brief burgemeester aan minister over Qatgebruik, waarin ook gesproken wordt over groot aantal problemen in Somalische gemeenschap op o.a. dit gebied)	

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 5 oktober 2011

Bijlage - lijst moties en toezeggingen - F&V

10.	06-07-11 Rehwinkel (BD)	Videoschermen EK/WK	PvdA	Komt met brief inzake videoschermen EK/WK, waarin zo goed mogelijk inzichtelijk zal worden gemaakt waaraan een aanvraag moet voldoen (qua randvoorwaarden, kosten ed.) Is verder bereid om nog eens naar de ervaringen in andere steden te vragen.		
11.	14-09-11 Rehwinkel (BD)	Rondvraag	Stadspartij	Gaat na hoe het zit met het gerucht dat er malafide Riepe-verkopers ('namaak-daklozen') in de stad opereren		
12.	14-09-11 Rehwinkel (BD)	Mosquito		Nee commissiebespreking over al dan niet verbieden van de mosquito mee naar college en komt naar aanleiding daarvan met een raadsvoorstel wijziging APVG		
Nr.	Datum collegedienst	Agendapunt onderwerp	Indiener(s)	Moties	Opmerkingen	
1.	23-06-10 Dekker (BD)		PvdA, VVD, D66, CDA, CU, Stadspartij	Motie Gemeente Groningen in control <ul style="list-style-type: none"> m.i.v. jaarrekening 2010 de mate van <i>in control</i> zijn van de gemeente Groningen jaarlijks expliciet te onderbouwen middels een <i>in control</i> verklaring 	<i>m.i.v. jaarrekening 2011 (commissie 14/9/11)</i>	
2.	29-09-10 Schroor (DIA)		CDA, VVD, D66, PvdA	Motie Evaluatie Social Return <ul style="list-style-type: none"> tenminste drie m.n. genoemde aspecten op te nemen in de evaluatie 	<i>Najaar 2011</i>	
3.	24-11-10 Dekker (BD)		Alle partijen	Motie Behoud gemeentelijke ombudsman <ul style="list-style-type: none"> Met een alternatief te komen voor de voorgestelde bezuiniging op de ombudsman 	<i>Bij eerste voortgangsrapportage bezuinigingen volgt alternatief bezuinigingsvoorstel (brief moties 9/12/10)</i>	
4.	24-11-10 Schroor (BD)		D66, S&S, Stadsp., CDA	Motie Naar een papierloze organisatie <ul style="list-style-type: none"> Het principe van een papierloze organisatie als ambitie mee te nemen bij het streven naar een efficiënte en op samenwerking gerichte organisatie 	<i>Bij de begroting 2012 volgt alternatief voorstel (brief moties 26/5/11)</i> <i>Digitalisering is als eerste onderdeel van de organisatieontwikkeling opgepakt (brief moties 26/5/11)</i>	

Bijlage - lijst moties en toezeggingen - F&V

5.	24-11-10 Dekker (BD)		CDA, S&S	<p>Motie Risico's anders afschrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> Nog voor het voorjaarsdebat 2011 een nadere onderbouwing aan te leveren waaruit blijkt dat de wijzigingen mbt het afschrijven realistisch en verantwoord zijn 	<p><i>Bij eerste voortgangsrapportage bezuinigingen (brief moties 9/12/10)</i></p> <p><i>Deels gebeurd, deels volgt het bij volgende vgr bezuinigingen (brief moties 26/5/11)</i></p>
6.	24-11-10 Schroor (DIA)		CU, CDA	<p>Motie Gratis trouwen in stadhuis</p> <ul style="list-style-type: none"> Bezuiniging op gratis trouwen in stadhuis in te trekken 	<p><i>Bij eerste voortgangsrapportage alternatief bezuinigingsvoorstel (brief moties 9/12/10)</i></p> <p><i>Gebeurd voor jaarschijf 2011, bij begroting 2012 structureel vervangend voorstel (brief moties 26/5/11)</i></p>
7	24-11-10 Rehwinkel (HVD)		S&S, CDA, CU, VVD, PvdD, Stadsp.	<p>Motie Brandveiligheidscheck</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitzoeken hoe ervoor gezorgd kan worden dat bekendheid van mogelijkheid tot gratis vrijwillige brandveiligheidscontroles groeit Voor promotie van vrijwillige brandveiligheidscontroles en voor de hieruit voortkomende extra controles met dekkingsvoorstel komen 	<p><i>Januari 2011 notitie over dit onderwerp (brief moties 9/12/10)</i></p> <p><i>- dekkingsvoorstel meegenomen in nota jongerenhuisvesting, op rest wordt nog teruggekomen</i></p> <p><i>Over promotie komt apart voorstel (brief over moties 26/5/11)</i></p>
8	15-12-10 Dekker (BD)	Tarievennota	PvdA, CU, CDA	<p>Motie Voorkom rekenfouten en slordigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> om in februari 2011 m et voorstel te komen waarin wordt ingegaan op hoe rekenfouten en slordigheden in toekomst kunnen worden voorkomen en hierbij expliciet in te gaan op proces van interne sturing en beheersing 	<p><i>Commissie FV 16/3: komt eind maart Brief 4/5: september</i></p>

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 5 oktober 2011

Bijlage - lijst moties en toezeggingen - F&V

9.	15-12-10	Tarievennota	S&S, Stadsp., D66, GL, PvdD, VVD	Motie Tariefdifferentiatie afvalstoffenheffing met een voorstel te komen waarin de tariefdifferentiatie verder wordt vergroot om te komen tot een rechtvaardige relatie tussen afvalproductie en de heffing	<i>Verwerkt in brief over moties 26/5/11</i>
10.	27-04-11 Schroor (BD/DJA)	Organisatie-ontwikkeling	S&S	Motie Digitalisering	<i>Eind 2011 (evt in CV)</i>
11.	22-06-11 Dekker (BD/DJA)	Jaarrekening	PvdA	<ul style="list-style-type: none"> Voor het einde van het jaar de discussie met de raad aan te gaan over de digitalisering van de organisatie Verdere verlaging woonlasten 2012 en verder te onderzoeken of de huidige max. hoogte van de reserve afvalstoffenheffing in het licht van o.a. de resultaten van afgelopen periode verlaagd kan worden m.i.v. begrotingsjaar 2012 baten en lasten m.b.t. afvalstoffenheffing beter te ramen, bij aanbidding begroting 2012 onderbouwing afzonderlijk voor te leggen met bovengenoemd onderzoek afvalstoffenheffing in 2012 e.v. te verlagen met de overschotten op de reserve afvalstoffenheffing, voor zover boven maximum en niet geblokkeerd door verruiming kwijtschelding 	<i>Bij begroting 2012 Collegebrief 14/7: bij tarievennota komen we hierop terug</i>
12.	22-06-11 Dekker (BD)	Jaarrekening	CDA, PvdA, VVD, CU, D66	Motie Investeren in risicomanagement	<i>Bij begroting 2012 (vooraf bespreken in F&V)</i>
13.	22-06-11 Dekker (BD)	Jaarrekening	CDA, PvdA, VVD, CU, D66	<ul style="list-style-type: none"> bij begroting 2012 plan van aanpak m.b.t. op niveau brengen risicomanagement Scherper op nieuw beleidsgeld de benutting van de middelen voor nieuw beleid voor de bestemde doelen meer prioriteit te geven meer aandacht te besteden aan onderbouwing van verzoeken tot doorschuiven van middelen 	<i>Collegebrief 14/7: bij bespreking in F&V nadere afspraken</i>
14.	22-06-11 Dekker (BD)	Jaarrekening	CU, CDA, VVD, S&S	Motie Concernsturing	<i>Voor begroting 2012</i>
				<ul style="list-style-type: none"> voor de begroting 2012 aangeven hoe concernsturing en – control vanaf 1 januari 2012 versterkt kan worden 	

Bijlage - lijst moties en toezeggingen - F&V

15.	29-06-11 Rehwinkel (BD)	Voorjaarsdebat	GL, CU, PvdA, S&S, SP	Motie Veiligheidsbudget en mensenhandel voor de raadsbehandeling van de begroting 2012 de consequenties van de bezuinigingen op het veiligheidsbudget m.n. voor kwetsbare groepen in stad scherp in beeld te brengen en aan te geven wat het kost om de huidige inzet voor mensenhandel te behouden en slachtoffers ervan adequaat op te vangen	Voor begroting 2012
16.	29-06-11 Rehwinkel (BD)	Voorjaarsdebat	PvdD	Motie handhaving rookverbod <ul style="list-style-type: none"> invloed aanwenden om handhaving rookverbod in Gemeente strikter uit te voeren 	Colleggebrief 14/7: college zal oproep overbrengen aan Voedsel- en Warenautoriteit
17.	20-07-11 Rehwinkel (BD)	Kadernota Veiligheidsbeleid	SP, GL, D66, CU, S&S	Motie Supportersproject <ul style="list-style-type: none"> de wens van de raad om inzicht te krijgen in de investeringen van de voetbalclub op het gebied van het supportersproject aan de FC over te brengen en op basis daarvan de bespreken welke evt. bijdrage van de FC aan het project gerechtvaardigd is 	
18.	20-07-11 De Vries / Visscher (BD)	GR Meerstad	CDA, GL, PvdA, D66	Motie onafhankelijk voorzitter Meerstad <ul style="list-style-type: none"> dat binnen de setting van de GR Meerstad een onafhankelijk uitvoerend voorzitter dient op te treden 	

Bijlage - LTA F&V

per 20 september 2011

LANGE-TERMIJNAGENDA RAAD inclusief **POLITIEKE LTA**
Politieke items zijn onderwerpen waarop Raad geen uitstel duldt.
 (nieuwe onderwerpen in blauw)

31	5-okt-11	F&V	evaluatie Koninginnedag	Rehwinkel	BD	
32	5-okt-11	F&V	Stand van zaken lopende doelmatigheidsonderzoeken	Dekker	BSD	
33	5-okt-11	F&V	Evaluatie Social Return	Schroor	DIA	n.a.v. motie 29-9-10
34	5-okt-11	F&V	Plan van aanpak verbetering control binnen gemeente	Dekker	BD	n.a.v. motie voorkom rekenfouten en slordigheden, zie weth.brief 4 mei
35	5-okt-11	F&V	Tussenmeting externe inhuur + inhuur diensten	Schroor	BD	
49	2-nov-11	F&V	Evaluatie cameratoezicht	Rehwinkel	BD	na hoorzitting veiligheid binnenstad
50	2-nov-11	F&V	Tariefnota	Dekker	BSD	tegelijk met begroting
51	2-nov-11	F&V	Intern controleplan	Dekker	BSD	
52	2-nov-11	F&V	VGR 2011-II	Dekker	BSD	
53	2-nov-11	F&V	VGR bezuinigingen (3)	Dekker	BSD	
54	2-nov-11	F&V	Begroting 2012	Dekker	BSD	
55	2-nov-11	F&V	Update over implementatie aanbevelingen ombudsman	Rehwinkel	BD	
56	2-nov-11	F&V	Nota rentebeleid	Dekker	BSD	tegelijk met begroting
69	7-dec-11	F&V	Tussentijdse resultaatbestemming	Dekker	BSD	
70	7-dec-11	F&V	Interimcontrole accountant	Dekker	BSD	
71	7-dec-11	F&V	VGR 2011-III	Dekker	BSD	
72	7-dec-11	F&V	Evaluatie knippen kredieten	Dekker	BSD	
73	7-dec-11	F&V	Visie ICT Groningen	Schroor	DIA	
108	1-jul-12	F&V	Evaluatie bestuurlijke strafbeschikking	Rehwinkel	BD	

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

.
. .
Bestuursdienst

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en
Regionaal Beleidsplan 2011 - 2014

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 28 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk BD 11.2715877

Datum **15 SEP 2011** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief stellen wij u in de gelegenheid uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

In de Wet Veiligheidsregio's (die op 1 oktober 2010 is ingegaan) is de verplichting opgenomen een regionaal risicoprofiel en een regionaal beleidsplan op te stellen. Hiervoor stelde iedere gemeente een eigen gemeentelijk rampenplan vast. Dit gemeentelijke rampenplan wordt vervangen door een regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan. Het regionaal risicoprofiel is een beschrijving van risico's in de regio Groningen. In het regionaal beleidsplan wordt beleid van de Veiligheidsregio Groningen op het gebied van crisismanagement, brandweezorg en geneeskundige zorg voor de komende 4 jaren vastgelegd.

Het regionaal risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is in concept gereed en behandeld in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van de VRG op 18 maart 2011. Het AB heeft deze conceptversie vrijgegeven voor consultatie aan de gemeenteraden. Daarna wordt het profiel door de het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel voor Groningen is gebruik gemaakt van de landelijke methodiek. Bij dit profiel is er een weging gemaakt op regionaal niveau van de in Groningen aanwezige risico's.

Collegedebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Bledzide 2
Onderwerp Regionaal Risicoprofiel

Voor het totstandkomen is gebruik gemaakt van lokale input uit de risicokaart Groningen (peildatum 9 november 2009). Het voorliggende profiel is tot stand gekomen in samenwerking tussen alle kolommen (gemeente, brandweer, GHOR en politie) en andere deskundigen (zoals Rijkswaterstaat, KLPD, energiebedrijven en Waterbedrijf Groningen).

Op basis van een risico-inventarisatie zijn de voor Groningen relevante crisistypen en incidenttypen geselecteerd. In de risico-analyse is vervolgens gekeken naar de kans dat zich een incident voordoet en de impact daarvan. Daarnaast is gekeken naar de beschikbare en benodigde capaciteit per scenario en welke inspanningen de veiligheidsregio nu al levert om risico's te beheersen. Dit resulteert uiteindelijk in een aantal aanbevelingen om voor bepaalde scenario's een capaciteitanalyse uit te voeren.

Het vervolg op het regionaal risicoprofiel, de capaciteitanalyse, is een verdiepingsslag waarbij van een aantal risico's nader wordt onderzocht of door maatregelen in het brede spectrum van de veiligheidsketen de veiligheid in Groningen kan worden vergroot. In de hoofdrapportage wordt voorgesteld om voor de risico's natuurbrand, griepdemonie en uitval van informatie- en communicatietechnologie een capaciteitanalyse uit te voeren.

Verder bestaat er een kleine mogelijkheid dat er lokaal wijzigingen in de aanwezige risico's opgetreden. Daarom wordt jaarlijks gekeken of er grote wijzigingen zijn die tot bijstelling leiden. Eén keer per 4 jaar vindt een uitgebreide actualisatie plaats.

In het regionaal risicoprofiel wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Wat kan ons overkomen: inzicht in de aanwezige risicovolle situaties binnen en buiten (tot 15 km) de regio (risicobeeld).
- Welke ontwikkelingen kunnen we de komende 4 jaar verwachten op het gebied van risico's (toekomstverkenning).
- Een overzicht van de rampscenario's die zich in onze regio kunnen voordoen.
- Per scenario een analyse van impact van dit scenario en de waarschijnlijkheid dat dit zich voordoet in de komende 4 jaar (risico-analyse).
- Per scenario een inventarisatie of de veiligheidsregio voldoende is voorbereid op het betreffende scenario of eventueel nog tekort schiet (capaciteiteninventarisatie).
- Het risicoprofiel kan daardoor gebruikt worden als hulpmiddel om adequater beleid te voeren en als input voor het nog op te stellen regionaal beleidsplan.

Daarbij is van belang dat het om een 'regionaal' risicoprofiel gaat en dat er met die blik naar het profiel gekeken wordt. Om u op weg te helpen is voor elke gemeente een overzicht (in de bijlage) gemaakt van specifieke lokale risico's. In dit overzicht wordt ook vermeld waar u de gemeente terug kunt

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Bladzijde 3
Onderwerp Regionaal Risicoprofiel

vinden in het opgestelde regionaal risicoprofiel.

Regionaal beleidsplan 2011 - 2014

Het beleidsplan komt in de plaats van het regionaal beheersplan rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het regionaal risicoprofiel geeft inzicht in de risico's in de regio en kan daarmee als hulpmiddel worden gebruikt bij het opstellen van het regionaal beleidsplan.

U kunt tegelijk met de wensen en bedenkingen voor het risicoprofiel de wensen en bedenkingen meegeven voor het regionaal beleidsplan.

Het beleidsplan beschrijft het regionale beleid voor de taken van de Veiligheidsregio Groningen:

- de wijze waarop de multidisciplinaire voorbereiding en uitvoering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt vormgegeven.
- de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, van de politie en van de gemeenten in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- de brandweezorg
- de geneeskundige hulpverlening
- de uitwerking van de landelijke doelstellingen
- een informatieparagraaf en
- een oefenbeleidsplan.

De wensen en bedenkingen van de raad worden naar het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Groningen gestuurd. Daar zal vervolgens een afweging worden gemaakt welke aanvullingen vanuit de raden meegenomen worden in het regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan.

Alle opmerkingen van de raden worden gebundeld. Welke gemeentelijke risico's uiteindelijk worden meegenomen wordt afgewogen in het AB van de Veiligheidsregio Groningen op basis van de Wet Veiligheidsregio.

Vaststelling van het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan 2011 - 2014 vindt plaats in het AB van november 2011.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

BIJLAGE

46

Afdeling Veiligheidsbureau

College van burgemeester en wethouders

BESTUURSDIENST
reg.nr. BD11.2404931
ingek. - 2 AUG 2011
class. - 1.20
te beh. door: BST/S.O
kopie gez. aan:

Telefoon 050-3674951

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk HV 11.2685463

Datum 29-07-2011

Uw brief van

Uw kenmerk

Onderwerp Consultatie Beleidsplan 2011 - 2014 Veiligheidsregio Groningen

Geacht college,

Op 1 oktober 2010 is de *Wet veiligheidsregio's (Wvr)* in werking getreden. Deze wet heeft als doel een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie te bewerkstelligen door middel van het instellen van Veiligheidsregio's. Eén van de planvormen die de Wvr introduceert, is het beleidsplan voor de veiligheidsregio.

De ontwikkeling van het beleidsplan

Het bijgevoegde *Beleidsplan 2011 - 2014 Veiligheidsregio Groningen* is tot stand gekomen in nauw overleg met de ketenpartners. De regiegroep Crisismanagement en het Directiebestuur Crisisbeheersing - waarin alle partners binnen de Veiligheidsregio zijn vertegenwoordigd - hebben ingestemd met het plan. Op 17 juni jl. heeft ook het Samenwerkingbestuur Crisisbeheersing aangegeven zich in het plan te kunnen vinden, waarna de Bestuurscommissie Regionale Brandweer en GHOR (het wettelijke veiligheidsbestuur) het plan op 15 juli jl. in concept heeft vastgesteld. Het beleidsplan is gebaseerd op de landelijke *Handreiking Beleidsplan Veiligheidsregio*. Door deze uniforme methodiek was het mogelijk om een beleidsplan op te stellen dat vergelijkbaar is met het plan van andere regio's. Dit vergemakkelijkt bovenregionale afstemming.

De inhoud van het beleidsplan

In het beleidsplan is beschreven op welke wijze de partners binnen de Veiligheidsregio zich de komende jaren voorbereiden op grootschalige incidenten. Het plan schept de kaders voor een veerkrachtige en duidelijke veiligheidsorganisatie, zowel voor, tijdens als na de incidentbestrijding; niet de procedures staan centraal, maar de professional. Het uiteindelijke doel is meer veiligheid voor de burger.

Daarbij moet worden opgemerkt dat de veiligheidsregio zich bewuster is dan ooit van de (financiële) grenzen aan haar mogelijkheden; risico's blijven

Postbus 584
9700 AN Groningen T (050)3674950
crisismanagement@kud.gro.nl

Bladzijde 2 van 3
Onderwerp Consultatie Beleidsplan 2011 – 2014 Veiligheidsregio Groningen

altijd bestaan. Niet alle incidenten zijn namelijk te voorzien. Bovendien kunnen de effecten van incidenten zo groot zijn dat bestrijding moeilijk is. De veiligheidsregio wil hier op duidelijke en open wijze mee omgaan en op een eerlijke manier met haar inwoners communiceren. Door verwachtingen uit te spreken en handelings-perspectieven te bieden, wordt de zelfredzaamheid van en samenwerking met inwoners verbeterd. Hierdoor kunnen effecten van incidenten aanzienlijk worden teruggedrongen.

Kwaliteit staat hoog in het vaandel. Om structureel te kunnen blijven verbeteren, richt de regio zich op het versterken van haar lerend vermogen. Alle multidisciplinaire incidenten en oefeningen worden op pragmatische wijze geëvalueerd, leer- en verbeterpunten – die ook kunnen worden aangedragen door externe instanties zoals de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) – worden geborgd en uitgevoerd. Uitgangspunt is dat de regio Groningen aansluit bij landelijke beleidsdoelstellingen. Tijdens de ontwikkeling van dit plan is dan ook getracht de belangrijkste landelijke beleidsdoelstellingen op te nemen.

Raadplegen gemeenteraden

Zoals vermeld heeft het veiligheidsbestuur het beleidsplan onlangs in concept vastgesteld. Definitieve vaststelling van het plan geschiedt - zoals de Wvr voorschrijft - pas nadat de besturen van enkele ketenpartners en de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze te geven. Namens het veiligheidsbestuur wil ik u dan ook vragen uw gemeenteraad uit te nodigen zijn zienswijze met betrekking tot het bijgevoegde *Beleidsplan 2011 – 2014 Veiligheidsregio Groningen* kenbaar te maken.

Een 'levend' document voor een dynamische wereld

Benadrukt moet worden dat de Veiligheidsregio Groningen een dynamische periode kent. Zo loopt er een evaluatie van de multidisciplinaire samenwerking ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Verder is het risicoprofiel recentelijk in concept vastgesteld en ter consultatie aangeboden aan de gemeenteraden, heeft de Tweede Kamer besloten de brandweer te regionaliseren en is er sprake van een 'krimpende wereld' door bezuinigingen. Omdat het beleidsplan wettelijk gezien uiterlijk 1 juli 2011 voor de eerste maal moest zijn vastgesteld, was het niet mogelijk de uitkomsten van al deze ontwikkelingen af te wachten. Daarom heeft het veiligheidsbestuur besloten het beleidsplan als 'levend' document te beschouwen. Een jaar na vaststelling – of zoveel eerder als noodzakelijk – wordt het plan bezien op actualiteit en zonodig op onderdelen aangepast. Op dat zelfde moment kan dan ook de noodzaak van een volgende tussentijdse aanpassing worden ingeschat. Deze werkwijze past prima bij de veerkrachtige organisatie die de veiligheidsregio wil zijn. Het beleidsplan is geen uitputtend verhaal; het biedt de basis voor verdere ontwikkeling en groei van de multidisciplinaire samenwerking. Ik wil u vragen dit voornemen

Collegedebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Bladzijde 3 van 3
Onderwerp Consultatie Beleidsplan 2011 - 2014 Veiligheidsregio Groningen

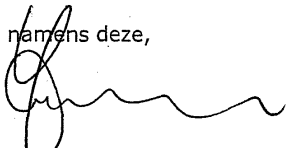
kenbaar te maken wanneer u uw raad om zijn zienswijze op het beleidsplan vraagt.

Reactietermijn

Bij deze brief is het concept *Beleidsplan 2011 - 2014 Veiligheidsregio Groningen* gevoegd¹. Ik nodig u uit schriftelijk te reageren en verzoek u - ook als u geen opmerkingen heeft - uw reactie vóór 1 november 2011 te verzenden naar: Veiligheidsbureau Groningen, t.a.v. de heer J.S. Haasjes, Postbus 584, 9700 AN Groningen.

Hoogachtend,
Bestuurscommissie Regionale Brandweer Groningen & GHOR Groningen

namens deze,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel, voorzitter

¹ Het beleidsplan is ook te downloaden via www.crisismanagementgroningen.nl/node/282

Beleidsplan 2011-2014 Veiligheidsregio Groningen

Duidelijk en veerkrachtig

J.S. Haasjes
Beleidsmedewerker Crisismanagement
Veiligheidsbureau Groningen

15 juli 2011

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

In concept vastgesteld door het regionaal veiligheidsbestuur op 15 juli 2011.

Inhoudsopgave

1 Het beleidsplan	4
2 De veiligheidsregio	5
2.1 Kerngegevens	
2.2 Missie en visie	
2.3 De organisatie	
2.4 Strategische beleidsdoelstellingen	
3 Het risicoprofiel	8
3.1 Risico-inventarisatie	
3.2 Risicoanalyse	
3.3 Capaciteiteninventarisatie	
3.4 Uitgangspunten voor het beleid	
3.5 Beleidsrealisatie	
4 Risicobeheersing	10
4.1 Multidisciplinair proactief en preventief veiligheidsbeleid	
4.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	
4.3 Multidisciplinair evenementenbeleid	
4.4 Risicocommunicatie	
4.5 Beleidsrealisatie	
5 Incidentbeheersing	12
5.1 Praktijkgerichte operationele planvorming	
5.2 Operationele prestaties	
5.3 Competentiegericht opleiden en oefenen	
5.4 Professionaliseren en specialiseren	
5.5 Samenwerken met crisispartners	
5.6 Crisiscommunicatie	
5.7 Meldkamer Noord-Nederland	
5.8 Veilig werken	
5.9 Beleidsrealisatie	
6 Herstel	15
6.1 Het organiseren van het herstel	
6.2 Ondersteunen van het bestuur	
6.3 Leren van rampen en crises	
7 Informatiemanagement	17
7.1 Informatie delen voor, tijdens en na incidenten	
7.2 Netcentrisch werken tijdens incidenten	
7.3 Beleidsrealisatie	
8 Kwaliteitszorg	19
8.1 Uitgangspunten	
8.2 Doelstellingen	
8.3 Beleidsrealisatie	
9 Tot besluit	21
Bijlage 1: monodisciplinaire plannen	22
Bijlage 2: gebruikte afkortingen en begrippen	23

1 Het beleidsplan

Voor u ligt het Beleidsplan 2011 – 2014 Veiligheidsregio Groningen. Het beleidsplan is opgesteld om de samenwerking van de gemeenten en de partners binnen de veiligheidsregio op gerichte wijze verder te ontwikkelen.¹ Een ontwikkeling die met overtuiging wordt ingezet. Overtuiging die ingegeven is door hetgeen tot op heden is bereikt. Tegelijkertijd realiseert de veiligheidsregio zich terdege dat de samenleving verandert en dat dit eisen stelt aan de organisatie. De rol die de regio voor zichzelf weggelegd ziet, wordt in dit beleidsplan nader geduid.

De voorgenomen ontwikkeling

Het beleidsplan schept de kaders voor een veerkrachtige en duidelijke veiligheidsorganisatie, zowel voor, tijdens als na de incidentbestrijding; niet de procedures staan centraal, maar de professional. Het uiteindelijke doel is meer veiligheid voor de burger.

Daarbij moet worden opgemerkt dat de veiligheidsregio zich meer dan ooit bewust is van de grenzen aan haar (financiële) mogelijkheden; risico's blijven altijd bestaan. Niet alle incidenten zijn namelijk te voorzien. Bovendien kunnen de effecten van incidenten zo groot zijn dat bestrijding moeilijk is. De veiligheidsregio wil hier op duidelijke en open wijze mee omgaan en op een eerlijke manier met haar inwoners communiceren. Door verwachtingen uit te spreken en handelingsperspectieven te bieden, wordt de zelfredzaamheid van en samenwerking met inwoners verbeterd. Hierdoor kunnen effecten van incidenten aanzienlijk worden teruggedrongen.

Kwaliteit staat hoog in het vaandel. Om structureel te kunnen blijven verbeteren, richt de regio zich op het versterken van haar lerend vermogen. Alle multidisciplinaire incidenten en oefeningen worden op pragmatische wijze geëvalueerd, leer- en verbeterpunten – die ook kunnen worden aangedragen door externe instanties zoals de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) - worden geborgd en uitgevoerd. Uitgangspunt is dat de regio Groningen aansluit bij landelijke beleidsdoelstellingen. Tijdens de ontwikkeling van dit plan is dan ook getracht de belangrijkste landelijke beleidsdoelstellingen op te nemen.

Multidisciplinaire afspraken

Benadrukt moet worden dat in dit plan multidisciplinaire afspraken en prestaties worden beschreven. Monodisciplinaire verantwoordelijkheden en 'prestaties van diensten en organisaties van de veiligheidsregio, de politie en gemeenten' (Wvr, artikel 14, lid 2) zijn of worden opgenomen in de eigen beleids- en organisatieplannen (bijlage 1).

Een 'levend' document voor een dynamische wereld

De Veiligheidsregio Groningen kent een dynamische periode. Zo loopt er een evaluatie van de multidisciplinaire samenwerking ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Verder is het risicoprofiel recentelijk in concept vastgesteld en ter consultatie aangeboden aan de gemeenteraden, heeft de Tweede Kamer besloten de brandweer te regionaliseren en is er sprake van een 'krimpde wereld' door bezuinigingen. Omdat het beleidsplan uiterlijk 1 juli 2011 voor de eerste maal moet zijn vastgesteld, is het niet mogelijk de uitkomsten van al deze ontwikkelingen af te wachten. Daarom is afgesproken het beleidsplan als 'levend' document te beschouwen. Een jaar na vaststelling – of zoveel eerder als noodzakelijk – wordt het bezien op actualiteit en zonodig op onderdelen aangepast. Op dat zelfde moment kan dan ook de noodzaak van een volgende tussentijdse aanpassing worden ingeschat. Deze werkwijze past prima bij de veerkrachtige organisatie die de veiligheidsregio wil zijn. Het beleidsplan is geen uitputtend verhaal; het biedt de basis voor verdere ontwikkeling en groei van de multidisciplinaire samenwerking.

Jaarlijkse rapportages

Tot slot: de afspraken die in dit beleidsplan zijn gemaakt, worden uitgewerkt in jaarplannen. In deze jaarplannen worden de afspraken verder geconcretiseerd en geadresseerd. Er wordt jaarlijks aan het Veiligheidsbestuur gerapporteerd over de voortgang.

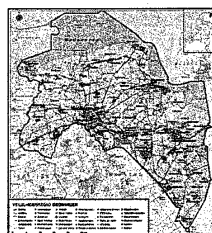
¹ Tijdens de ontwikkeling van het beleidsplan is uitgegaan van de landelijke handreiking Beleidsplan Veiligheidsregio.

2 De veiligheidsregio

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan inrichting en kernwaarden van de Veiligheidsregio Groningen. Om te beginnen wordt een korte beschrijving van het verzorgingsgebied gegeven. Vervolgens komen de missie en visie van de veiligheidsregio aan de orde. Na een beschrijving van de organisatie wordt uiteindelijk een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd.

2.1 Kernegevens

- Oppervlakte 296 duizend ha (62 duizend ha water);
- 579 duizend inwoners (190.000 in de stad Groningen);
- Bevolkingsdichtheid 2,46 inwoners/ha;
- Drieëntwintig gemeenten²;
- Twee zeehavens, Delfzijl en Eemshaven;
- Intensieve (chemische) industrie, energieleveranciers, gasvelden, historische (stads-)centra én landelijk gebied;
- Grotendeels gelegen beneden NAP

2.2 Missie en visie

Hieronder worden de missie en visie van de Veiligheidsregio Groningen beschreven.

Missie
De Veiligheidsregio Groningen bouwt met overtuiging voort op hetgeen tot nu toe bereikt is. Daarbij wordt niet direct een koploperrol nagestreefd, maar de regio heeft wel de ambitie om te behoren tot het strategisch voorkeursveld. De regio wil op verantwoorde en duidelijke wijze bijdragen aan een veilige samenleving voor haar inwoners door het zoveel mogelijk voorkomen, beperken en bestrijden van ramp- en crisissituaties en de effecten daarvan. De Veiligheidsregio is het verbindende element in de samenwerking met betrokken partners. We doen het samen.

Visie

Om de missie te kunnen realiseren wordt in de volgende onderwerpen geïnvesteerd:

Risicobeheersing

Door een risicoprofiel op te stellen heeft de Veiligheidsregio Groningen geïnventariseerd wat de risico's in de regio zijn en deze geanalyseerd. De komende planperiode vindt continu (multidisciplinaire) risicomonitoring plaats. Het is namelijk van belang om in te spelen op actuele ontwikkelingen en beschikbare middelen zo goed mogelijk in te zetten. Benadrukt moet worden dat absolute veiligheid niet gegarandeerd kan worden. Hoeveel inspanning er namelijk ook geleverd wordt, het is onmogelijk om alle incidenten te voorzien en te voorkomen. Dit kan weer gevolgen hebben voor de bestrijding van de effecten. Waar risico's niet volledig kunnen worden teruggedrongen, blijft dus een restrisco aanwezig. De Veiligheidsregio Groningen maakt bewuste keuzes over de mate waarin die restrisco's worden geaccepteerd.

Duidelijkheid en zelfredzaamheid

Meer overheid betekent niet automatisch meer veiligheid. De Veiligheidsregio Groningen is dan ook eerlijk over de grenzen aan de bijdrage die zij kan leveren aan een veilige samenleving (de restrisco's). De Veiligheidsregio Groningen communiceert duidelijk over risico's in de regio en de inspanningen die worden verricht om die risico's tot een minimum te beperken. De veiligheidsregio benoemt op heldere wijze wat de burger van de regio mag verwachten (en wat niet) bij het voorkomen en bestrijden van crises. Anderszijds wordt ook duidelijk wat de regio verwacht van haar inwoners ten tijde van calamiteiten. Door te investeren in zelfredzaamheid ontstaat een volwassen relatie tussen de

² Appingedam, Bedum, Bellingwedde, Delfzijl, Eemsum, Grootegast, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Loppersum, De Marne, Marum, Menterwolde, Oldambt, Pekela, Slochteren, Stadskanaal, Ten Boer, Veendam, Vlagtwedde, Winsum, Zuidhorn.

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

regio en haar inwoners; de wederzijdse verwachtingen zijn duidelijk. Uiteindelijk moet dit de effecten van een ramp- of crisissituatie beperken.

Veerkracht

In de regio kunnen zich heel veel verschillende incidenten voordoen. Zowel in de Veiligheidsregio Groningen als elders was het tot op heden gebruikelijk om de bestrijding van al die mogelijke incidenten in diverse specifieke plannen te vatten. Hoewel planvorming altijd noodzakelijk zal zijn, is de meerwaarde ervan in sommige gevallen niet aantoonbaar. Sterker nog: het is aangetoond dat de meeste professionals al die plannen voor al die specifieke situaties niet kennen en vaak terugvallen op gangbare en aangeleerde patronen.³ Daarnaast is de werkelijkheid vaak grilliger dan plannen soms doen voorkomen. Dergelijke 'regeldrift' gaat dus voorbij aan de realiteit en de capaciteiten van de professionals binnen de veiligheidsregio.

De Veiligheidsregio Groningen ontwikkelt de komende jaren daarom een veerkrachtige⁴ hoofdstructuur voor de rampenbestrijding; de professional wordt – bijvoorbeeld door te oefenen - gefaciliteerd om onder zeer uiteenlopende omstandigheden op te treden. Het resultaat telt, procedures moeten ondersteunend zijn.

"Een overheid die zoveel mogelijk vastlegt in regels, wetten en protocollen. Die beweging is wat mij betreft aan een kentering toe. De overheid moet hulp niet in regels vastleggen, ze moet faciliteren in plaats van beperkingen opleggen. Zorgen dat anderen kunnen helpen."
Dhr. R. Boogaard, directeur Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij (KNRM)

Samenwerken met crisispartners

Naast traditionele rampen moet de veiligheidsregio anticiperen op moderne crises (bijvoorbeeld de uitval van de drinkwater- of energievoorziening). De effecten van dergelijke crises op de maatschappij kunnen namelijk groot zijn. De veiligheidsregio wil daarom intensief en structureel samenwerken met crisispartners (zie bijlage 2) die een rol kunnen spelen bij moderne crises; de blik naar buiten om samen de incidentbestrijding voor te bereiden.

Informatiemanagement

Veel evaluaties van rampen hebben laten zien dat het tijdig beschikbaar hebben van de juiste kwaliteit en kwantiteit aan informatie cruciaal is voor een efficiënte en effectieve hulpverlening. De Veiligheidsregio Groningen hecht er daarom veel belang aan dat partners in de fasen van risicobeheersing, incidentbestrijding én herstel informatie met elkaar kunnen delen en in staat zijn elkaar tijdig en gericht de benodigde specifieke expertise te leveren. Ook dit draagt bij aan een duidelijke en veerkrachtige organisatie.

Kwaliteit

In het verleden werden niet alle incidenten en oefeningen geëvalueerd en als er geëvalueerd werd kregen aanbevelingen vaak onvoldoende vervolg. Dit had gevolgen voor het lerend vermogen van de organisatie. De Veiligheidsregio Groningen vond dit een onwenselijke situatie en heeft inmiddels geïnvesteerd in de ontwikkeling van een multidisciplinaire leercyclus. In de komende planperiode wordt verder ingezet op een georganiseerde herstelfase en het - op pragmatische manier - versterken van het lerend vermogen en dus de kwaliteit van de organisatie.

2.3 De organisatie

Binnen de Veiligheidsregio Groningen werken acht partners in netwerkverband samen aan de voorbereiding op en de bestrijding en afhandeling van rampen en crises. Het gaat dan om de brandweer, politie, GHOR, gemeenten, provincie, waterschappen, openbaar

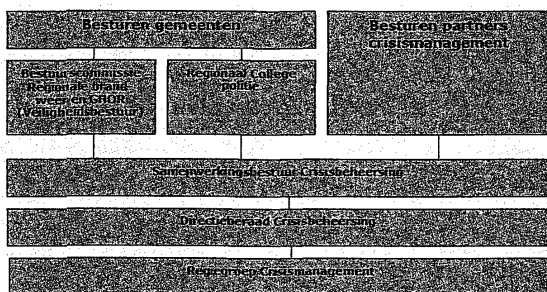
³ Een mooie vergelijking kan in dit kader gevonden worden in het gebruik van nooduitgangen. Onderzoek heeft aangetoond dat veel mensen bij incidenten hun weg naar buiten zoeken langs de weg die ze naar binnen hebben gevolgd; nooduitgangen ten spijt. (zie ook: dr. Menno van Duin, Veerkrachtige crisisbeheersing, nuchter over het bijzondere', 2010).

⁴ Veerkracht kan beschreven worden met termen als flexibiliteit, slagkracht en variëteit. Niettemin is het deels een filosofie die zich moeilijk in woorden laat vatten. (zie ook: dr. Menno van Duin, Veerkrachtige crisisbeheersing, nuchter over het bijzondere', 2010).

Collegedebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

ministerie en defensie. Het Veiligheidsbureau (dat onderdeel is van de Hulpverleningsdienst Groningen) verzorgt de regie en coördinatie van deze samenwerking.

De multidisciplinaire voorbereidende samenwerking tussen de acht partners krijgt ambtelijk gestalte in de Regiegroep Crisismanagement en het Directiebestuur Crisisbeheersing. Op bestuurlijk niveau vindt samenwerking plaats in het Samenwerkingsbestuur Crisisbeheersing. Dit 'bestuur' moet echter niet verward worden met het in de Wet veiligheidsregio's beschreven veiligheidsbestuur. In de regio Groningen is deze rol toegekend aan de bestuurscommissie Regionale brandweer en GHOR van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Groningen⁵ (voorheen de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg). Vertegenwoordigers van het Veiligheidsbestuur nemen deel aan de vergaderingen van het Samenwerkingsbestuur Crisisbeheersing. In onderstaand figuur wordt een en ander (vereenvoudigd) weergegeven.

Figuur 1: afstemming en bestuurlijke borging binnen de Veiligheidsregio Groningen

De uitkomsten van de in hoofdstuk 1 vermelde evaluatie van de multidisciplinaire samenwerking ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing kunnen gevolgen hebben voor de (organisatie van) de samenwerking binnen de Veiligheidsregio Groningen. Vanwege deze en andere ontwikkelingen is afgesproken het beleidsplan na een jaar – of zoveel eerder als noodzakelijk – te bezien op actualiteit en zonodig op onderdelen aan te passen.

2.4 Strategische beleidsdoelstellingen

Om uitvoering te geven aan bovengenoemde missie en visie zijn de volgende strategische beleidsdoelstellingen benoemd:

- Continue multidisciplinaire risicomonitoring, met als doel een helder en geaccepteerd risicobeeld dat de grondslag vormt voor verdere beleidsontwikkeling en –uitvoering.
- Door duidelijke risico- en crisiscommunicatie ontstaat een volwassen relatie met de inwoners van de regio (zelfredzaamheid).
- Daadkracht in de voorbereiding door keuzes te maken over de (inrichting van) de samenwerking binnen de veiligheidsregio.
- Een veerkrachtige hoofdstructuur voor de incidentbeheersing; niet de procedures maar de inhoud (en dus de professionals) staat centraal.
- Intensieve samenwerking met crisispartners (vitale infrastructuur).
- Werkend informatiemanagement voor, tijdens en na incidenten.
- Veerkracht in de nafase van zowel de crisisorganisatie als de samenleving.
- Gesloten leerkring: op pragmatische wijze leren van incidenten en oefeningen.

Deze doelstellingen worden in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt.

⁵ De hoofdofficier van justitie, de voorzitter van het waterschap en de commissaris der Koningin worden – zoals de Wet veiligheidsregio's voorschrijft – voor elke vergadering van de bestuurscommissie Regionale brandweer en GHOR uitgenodigd. Ze maken echter geen deel uit van het bestuur en hebben derhalve geen stemrecht.

3 Het risicoprofiel

Het risicoprofiel van de regio Groningen vormt de (wettelijke) basis onder het beleid van de regio Groningen als het gaat om de invulling van de veiligheidsregio. Het profiel geeft zicht op de relevante risico's binnen de regio Groningen en besteedt daarbij niet alleen aandacht aan de effecten van een incident, maar ook aan de kans dat een incident zich voordoet. Bovendien schept het onder meer duidelijkheid over de capaciteit die nodig is om (ongewenste) gebeurtenissen adequaat het hoofd te bieden. Het risicoprofiel levert dus het gereedschap voor het opstellen van het beleid van de veiligheidsregio.

3.1 Risico-inventarisatie

De eerste stap in het proces om te komen tot het risicoprofiel, is de risico-inventarisatie (uitgevoerd in 2010). De belangrijkste bron van informatie hiervoor is de provinciale risicokaart. Vergeleken met de vorige risico-inventarisatie uit 2002 zijn er geen grote wijzigingen in de risico's binnen de regio Groningen geconstateerd. Tijdens het onderzoek is echter wel gebleken dat de actualiteit van de risicokaart beter kan en moet. De Groningse gemeenten gaan namelijk verschillend om met het aanleveren van de voor het beheer van de kaart benodigde gegevens. De Wet veiligheidsregio's verplicht gemeenten echter om de provincie te voorzien van deze informatie. Het is dus van belang dat gemeenten en provincie op korte termijn heldere afspraken maken over de manier waarop ze deze gegevens aan de provincie aanleveren.

3.2 Risicoanalyse

Uitgaande van de geïnventariseerde risico's is geanalyseerd welke scenario's in aanmerking kwamen voor verdere uitwerking. De beoordeling van de scenario's is onder andere gestuurd door waarschijnlijkheid van optreden, aard en omvang van de effecten, en publieke dan wel bestuurlijke belangstelling. Dit proces heeft geleid tot onderstaand concept risicodiagram, waarin kans en effect per scenario tegen elkaar zijn afgezet. Opgemerkt moet worden dat het risicoprofiel onlangs ter consultatie is aangeboden aan de gemeenten. Uitkomsten daarvan kunnen nog leiden tot het bijstellen van het risicoprofiel en – vanwege de onderlinge koppeling – dus van het beleid. In hoofdstuk 1 is reeds opgemerkt dat het beleidsplan wordt beschouwd als 'levend' document. Wijzigingen in het risicoprofiel kunnen daardoor op enig moment leiden tot aanpassing van het beleidsplan.

Waarschijnlijkheid	Zeer onwaarschijnlijk	Onwaarschijnlijk	Mogelijk	Waarschijnlijk	Zeer waarschijnlijk
Impact					
Catastrofaal	- Overstroming Wierthoorn	- Overstroming Binnelands - Sluizen - Sluizen			
Zeer ernstig	- Overstroming Groningen	- Overstroming Groningen			
Ernstig					
Aanzienlijk			- Paniek (stress) in menigte - Verontreiniging drinkwater	- Overstroming Groningen	
Beperkt					- Verstoring openbare orde - Verstoring energievoorziening

Figuur 2: risicodiagram Veiligheidsregio Groningen

De analyse is uitgevoerd door een grote groep deskundigen van binnen en buiten de regio en van een aantal crisispartners (zie bijlage 2). Tijdens dit proces is duidelijk geworden dat de locatie waar en het tijdstip waarop een gebeurtenis plaatsvindt, zeer bepalend kunnen zijn voor de waarschijnlijkheid van optreden en de aard en ernst van de gevolgen, zelfs binnen een relatief kleine veiligheidsregio. Benadrukt moet worden dat het risicoprofiel een momentopname is. Nieuwe ontwikkelingen (zoals de groei van de Eemshaven) kunnen nieuwe risico's met zich meebrengen. Het is dan ook zaak om het risicoprofiel periodiek te bezien op actualiteit en zonnig aan te passen.

3.3 Capaciteiteninventarisatie

Na de afronding van de risicoanalyse is op hoofdlijnen een capaciteiteninventarisatie uitgevoerd. Hierbij is in grote lijnen gekeken naar de beschikbare hulpverleningscapaciteit

Collegiebrief - Wensen en bedelingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

in relatie tot de gekozen scenario's. Niet elke medewerker of ieder voertuig is hierbij geteld, maar door middel van gesprekken met deskundigen is onderzocht of capaciteitsgebrek op voorhand te verwachten valt. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar de capaciteit van de eigen regio, inclusief bijstandsregelingen. Daarnaast lag de focus op de fysieke impact (doden en gewonden) van de scenario's. Er is tevens gekeken naar de beschikbare eenheden in relatie tot opkomsttijd, tijdstip van de dag en plaats van het scenario. Daarnaast zijn te verwachten ontwikkelingen meegenomen. Tot slot zijn nog twee belangrijke ondersteunende processen onder de loep genomen: informatiemanagement en resource management (zie bijlage 2).

3.4 Uitgangspunten voor het beleid

Het exacte verloop van een incident is moeilijk te voorspellen. Dat maakt dat de (intensiteit van de) bestrijding van incidenten varieert. Op basis van de inventarisatie kan geconcludeerd worden dat in de meeste gevallen het aantal mensen en middelen geen knelpunt lijkt te zijn. De laatste 50 jaar hebben vrijwel alle grote calamiteiten in Nederland dit beeld laten zien: de fysieke capaciteit is in de meeste gevallen wel voldoende. Een aansprekend voorbeeld in deze context zijn de rijen ambulances tijdens bijvoorbeeld de Bijlmerramp de vuurwerkramp in Enschede en die uiteindelijk niet ingezet werden. Evaluaties toonden vervolgens wel aan dat het niet het aantal middelen was dat verbeterd kon worden, maar vooral de inzet en coördinatie daarvan.

Vanzelfsprekend zijn er scenario's die wel degelijk kunnen leiden tot schaarste in mensen en middelen. Het is echter de vraag of dit redelijkerwijs voorkomen kan worden. Het is dan ook verstandiger om in die gevallen - bijvoorbeeld bij een overstroming vanuit zee, een ziektegolf of incidenten op het water - al aan de voorkant eerlijk te zijn over de (on-) mogelijkheden die de veiligheidsregio heeft. Neemt niet weg dat bij incidenten van die omvang de wél beschikbare middelen goed verdeeld moeten worden. Ook hier geldt dat het dan vooral aankomt op een flexibele en daadkrachtige coördinatie van de incidentbestrijding.

Het voorgaande versterkt de gedachte dat het investeren in eenheden niet de eerste prioriteit moet hebben, maar dat vooral ingezet moet worden op de ontwikkeling van een veerkrachtige organisatie die de grenzen aan haar kunnen in beeld heeft. In de volgende hoofdstukken wordt dit verder uitgewerkt.

De inventarisatie heeft verder uitgewezen dat het tijdig beschikbaar hebben van de juiste kwaliteit en kwantiteit aan informatie cruciaal is voor een efficiënte en effectieve hulpverlening. Hoofdstuk 7 van dit beleidsplan besteedt daarom aandacht aan de manier waarop informatiemanagement handen en voeten krijgt.

Zoals gezegd is voor de ontwikkeling van het risicoprofiel een capaciteitsinventarisatie op hoofdlijnen uitgevoerd. Om een scherper beeld te krijgen van de beschikbare capaciteit in relatie tot de relevante scenario's, kan het bestuur opdracht geven voor een aanvullende scenariogerichte capaciteitsinventarisatie. Dit helpt het bestuur om concrete keuzes te maken; moeten we investeren om risico's terug te dringen of accepteren we een restrisico? Het is echter een schier onmogelijke opgave om dit voor alle mogelijke scenario's te doen. Derhalve wordt voorgesteld in de komende planperiode een viertal scenario's uit de risicomatrix verder uitwerken. Daarbij zullen landelijke ontwikkelingen - zoals de Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) - meegewogen worden. Per scenario wordt in ieder geval gekeken naar de aspecten risicobeheersing, incidentbestrijding en herstel.

3.5 Beleidsrealisatie

In onderstaande tabel worden de concrete activiteiten ten behoeve van het risicoprofiel op een rijtje gezet.

Activiteit	§	Jaar
Ervoor zorgen dat de gemeenten structureel de benodigde informatie aanleveren aan de provincie voor het beheer van de risicokaart.	3.1	2011
Actualiseren risicoprofiel; monitoring van het risicobeeld en indien nodig nemen van extra maatregelen om risico's te verkleinen.	3.2	2012, 2013
Uitwerken van een viertal nader te bepalen scenario's.	3.3	2011-2014

9

4 Risicobeheersing

Risicobeheersing omvat alle activiteiten die een vroegtijdige structurele aandacht voor integrale veiligheid bevorderen en de maatregelen die erop gericht zijn om onveilige situaties en omstandigheden te voorkomen. Ook het beperken en beheersen van de gevolgen van mogelijke incidenten maakt deel uit van risicobeheersing. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het multidisciplinaire beleid ten aanzien van risicobeheersing.

4.1 Multidisciplinair proactief en preventief veiligheidsbeleid

De afgelopen jaren zijn reeds diverse investeringen gedaan op het gebied van risicobeheersing binnen de regio. Daarmee zijn belangrijke stappen gezet in het realiseren van meer veiligheid. In september 2007 is een rapport⁶ verschenen naar aanleiding van een onderzoek naar de mogelijkheden om multidisciplinair samen te werken op het gebied van pro-actie en preventie. In dit rapport werd aanbevolen om een aantal onderwerpen multidisciplinair op te pakken. Hier is toen op onderdelen gevolg aan gegeven.

Voor de komende jaren is de inzet van de veiligheidsregio om te bepalen op welke wijze meer multidisciplinaire samenhang in het beleid en de advisering kan worden georganiseerd. Dit resulteert eind 2013 in een bestuurlijk besluit over invulling van het multidisciplinair proactief en preventief veiligheidsbeleid van de Veiligheidsregio Groningen. Daarbij moet benadrukt worden dat restrisico's altijd blijven bestaan; meer overheid leidt niet automatisch tot meer veiligheid.

"Risico's nemen en accepteren dat er soms wat mis gaat, geeft maatschappelijk grotere kansen om vooruit te komen dan te proberen risico's helemaal uit te sluiten."
dr. Menno van Duin, lector Crisisbeheersing NIFV en politieacademie

4.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Een belangrijk instrument voor risicobeheersing is vergunningverlening (toezicht en handhaving) op bijvoorbeeld het gebied van bouw, milieu, gezondheid en brandveiligheid. Door samen te werken en te adviseren zal de beheersing van risico's expliciet aandacht krijgen. Op ruimtelijke ontwikkelplannen en omgevingsvergunningen in de regio waarbij veiligheid een rol speelt wordt gevraagd en ongevraagd geadviseerd.

Provincie en gemeenten zijn enige tijd geleden begonnen met een onderzoek naar de mogelijkheden om te komen tot één regionale uitvoeringsdienst voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. De veiligheidsregio beschouwt dit als een positieve ontwikkeling en zal actief meedenken en waar mogelijk organisatorisch aansluiten.

4.3 Multidisciplinair evenementenbeleid

Niet alleen ruimtelijke ontwikkelingen, maar ook tijdelijke situaties - zoals evenementen - kunnen risico's met zich meebrengen. In de Veiligheidsregio Groningen is op het gebied van evenementen voldoende kennis aanwezig, maar deskundigheid en inbreng van parate diensten bleven in het verleden soms te lokaal. Door het delen van kennis, het werken aan bewustwording en het inspelen op lacunes wordt gerealiseerd dat evenementen onder de aandacht komen en risico's gereduceerd worden. De projectgroep Regionaal Multidisciplinair Evenementenbeleid werkt hier reeds geruime tijd aan. Eind 2011 moet er sprake zijn van regionaal multidisciplinair evenementenbeleid.

Bij de ontwikkeling van dit beleid wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de (in ontwikkeling zijnde) landelijke handreiking én de initiatieven die in de regio op dit gebied al zijn genomen. Het beleid moet leiden tot meer transparantie en eenduidigheid in de regio over evenementen. Dit komt de samenwerking van gemeenten, politie, brandweer en GHOR in de advisering ten goede. Hierdoor worden risico's zoveel mogelijk beheerst. Ook hier geldt echter dat de veiligheidsregio - ondanks al haar inspanningen - niet alle risico's kan wegnemen.

⁶ Eindrapport Pro-actie en preventie bij de partners Crisismanagement Groningen, opgesteld door EXIV, ingenieursbureau voor Externe & Industriële Veiligheid.

4.4 Risicocommunicatie

Naast het technisch reduceren van de kansen op en effecten van incidenten maakt ook risicocommunicatie een steeds belangrijker deel uit van het beleidsveld risicobeheersing. Burgers hebben aangegeven informatie te willen ontvangen over de risico's in hun directe woon- en leefomgeving en over handelingsperspectieven ten tijde van crises. De veiligheidsregio wil graag aansluiten bij die behoefte omdat burgers mede daardoor in staat zijn hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en dus hun zelfredzaamheid te vergroten. Dit kan een belangrijke bijdrage leveren aan het minimaliseren van de effecten van incidenten.

Voor de overheid is risicocommunicatie ook een instrument om op een duidelijke manier aan te geven welke 'dienstverlening' er van de veiligheidsregio verwacht kan en mag worden. Welke inspanningen de veiligheidsregio namelijk ook levert, absolute veiligheid kan nooit worden gegarandeerd; niet alles kan worden voorzien en bij sommige incidenten - zoals bij overstromingen vanuit zee, langdurige uitval van de energievoorziening en incidenten op het water - is het voor de veiligheidsregio simpelweg onmogelijk om alle (maatschappelijke) effecten het hoofd te bieden. Goede risicocommunicatie zorgt voor een heldere relatie tussen de veiligheidsregio en haar inwoners, realistische wederzijdse verwachtingen en voor een geloofwaardige overheid. Het is een verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio om in verbinding te blijven met haar inwoners over de veiligheidsrisico's die zij - ondanks alles - in het dagelijks leven lopen en de mogelijkheden die zij hebben om daar zelf invloed op uit te oefenen. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van een veerkrachtige veiligheidsregio.

Risicocommunicatie is wettelijk gezien een gemeentelijke verantwoordelijkheid, maar wordt in Groningen sinds 2006 gecoördineerd door de veiligheidsregio. De risicowijzer en de campagne 'Je hebt meer in huis dan je denkt' zijn belangrijke resultaten. Uit onderzoek is gebleken dat deze activiteiten daadwerkelijk hebben bijgedragen aan het risicobewustzijn in de regio.

Op 14 oktober 2010 won de Veiligheidsregio Groningen de prestigieuze Galjaaprijs met de campagne 'Je hebt meer in huis dan je denkt'. De vakjury roemde onder meer het feit dat de campagne zich richtte op het goede gedrag van de Groningers en dat met een klein budget een hoge efficiëntie is bereikt.

De regionale vakgroep risicocommunicatie wil deze trend doorzetten en heeft inmiddels een visie Risicocommunicatie voor de periode 2011-2014 ontwikkeld. Als onderdeel van deze visie zal in genoemde periode de risicowijzer worden geactualiseerd, wordt een vervolg gegeven op de campagne 'Je hebt meer in huis dan je denkt' en worden online-media intensiever benut. Bovendien worden specifieke doelgroepen - zoals verminderd zelfredzamen - benaderd en worden mensen erop gewezen om niet alleen aan zichzelf maar ook anderen te denken ten tijde van crises. Alle activiteiten worden uitgewerkt in het werkplan risicocommunicatie 2011-2014.

4.5 Beleidsrealisatie

In onderstaande tabel worden de concrete activiteiten in het kader van risicobeheersing op een rijtje gezet.

Activiteit	S	Jaar
Ontwikkelen multidisciplinair proactief en preventief veiligheidsbeleid.	4.1	2013
Multidisciplinaire samenwerking bij toezicht en handhaving, aansluiten bij ontwikkeling Regionale uitvoeringsdienst.	4.2	n.t.b.
Ontwikkelen multidisciplinair evenementenbeleid.	4.3	2011
Ontwikkelen werkplan risicocommunicatie 2011 - 2014.	4.4	2011
Uitvoeren werkplan risicocommunicatie 2011-2014.	4.4	Continu

5 Incidentbeheersing

Zoals gezegd: de Veiligheidsregio Groningen bouwt met overtuiging voort op hetgeen tot op heden is bereikt. Tijdens diverse incidenten heeft de regio laten zien haar spreekwoordelijke mannetje te staan. Desalniettemin kan er in de multidisciplinaire incidentbeheersing nog genoeg verbeterd worden. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de regio die verbetering inzet.

5.1 Praktijkgerichte operationele planvorming

De veiligheidsregio onderschrijft de landelijke gedachte dat planvorming haar doel voorbij kan schieten. Plannen zijn geen doel op zich, maar moeten het optreden van professionals bij rampenbestrijding en crisisbeheersing ondersteunen én daardoor een veerkrachtige organisatie stimuleren. Planfixatie moet voorkomen worden.

"Al jaren lijkt er sprake te zijn van twee afzonderlijke arena's. In de planarena wordt gewerkt aan papieren plannen die vaak ver afstaan van de praktijk. In de praktijkarena vindt de daadwerkelijke (operationele) voorbereiding plaats en wordt - heel cru uitgedrukt - met de papieren plannen weinig tot niets gedaan, zeker niet in crisissituaties."

Uit: Plannen in de praktijk, praktijk in de plannen (Berenschot)

Om planfixatie te vermijden richt de veiligheidsregio zich de komende jaren op de totstandkoming van praktijkgerichte plannen die meerwaarde hebben voor de crisisorganisatie. De veiligheidsregio ontwikkelt in dat kader om te beginnen een generiek crisisplan. Het landelijke referentiekader regionaal crisisplan en de in noordelijk verband geformuleerde 'Kaders voor de GRIP'⁷ dienen daarvoor als basis. In het crisisplan wordt ook het beheer van de crisisorganisatie beschreven. Voor een aantal specifieke risico's is in het verleden - conform de landelijke wetgeving en het rapport prioriteitstelling rampenbestrijding⁸ - een operationeel (rampbestrijdings-)plan gemaakt. De komende beleidsperiode vindt een herbezinning plaats op die planvorming, waarbij gekeken wordt naar het aantal benodigde plannen en hun vorm.

5.2 Operationele prestaties

In het Besluit veiligheidsregio's zijn de zogenaamde basisvereisten crisismanagement geformuleerd. Deze basisvereisten vallen uiteen in de onderwerpen alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement. Omdat ze helpen bij het ontwikkelen van een veerkrachtige organisatie, wil de Veiligheidsregio Groningen zoveel mogelijk voldoen aan de basisvereisten. In het onderstaande wordt gespecificeerd hoe de regio dit bewerkstelligt.

Alarmering

Het proces melding en alarmering vormt één van de kritische processen bij rampenbestrijding en crisisbeheersing. In het rapport 'De Staat van de rampenbestrijding' (2010) van de IOOV zijn enkele ontwikkelpunten voor de regio geformuleerd. Zo moest vastgelegd worden tot welk opschalingsniveau de meldkamer zelfstandig de crisisbeheersingsorganisatie mag alarmeren. Daarnaast moesten er afspraken gemaakt worden over het opvangen van uitval en overbelasting van de meldkamer. Tot slot diende de meldkamer snel na alarmering een eerste beeld kunnen schetsen over de aard en omvang van het betreffende incident. Het Directieberaad Crisisbeheersing heeft reeds ingezet op het oplossen van deze aandachtspunten en betreft ook de komst van de Meldkamer Noord-Nederland daarbij. Over de voortgang wordt twee keer per jaar gerapporteerd.

Op- en afschaling

Voor een veerkrachtige organisatie als de Veiligheidsregio Groningen is een snelle opschaling van groot belang. Afspraken daarover zijn beschreven in het document 'Kaders voor de GRIP' en worden geborgd in het crisisplan. Uit het rapport De Staat van de rampenbestrijding van de IOOV blijkt dat de normtijden voor opkomst van een aantal onder-

⁷ De Regiegroep Crisismanagement heeft op 9 december 2010 ingestemd met deze notitie. De geformuleerde kaders zullen worden meegenomen bij de ontwikkeling van het regionaal crisisplan.

⁸ Deze notitie is vastgesteld tijdens de vergadering van de bestuurscommissie Regionale brandweer en GHOR van 4 februari 2005.

delen niet overeenkomen met de normen van het Besluit veiligheidsregio's. Tevens is een aantal opkomsttijden nog niet bestuurlijk vastgesteld. Deze punten worden meegenomen bij de ontwikkeling van het crisisplan. Daarbij moet worden opgemerkt dat de Veiligheidsregio Groningen reeds heeft aangegeven door de geografische inrichting van de regio niet overal aan de voorgeschreven opkomsttijden voor het Commando Plaats Incident (CoPI) te kunnen voldoen.⁹

Leiding en coördinatie

Het doel van leiding en coördinatie is het aansturen van de crisisorganisatie. De ontwikkeling van een veerkrachtige leiding en coördinatie wordt gerealiseerd door het voldoen, opgeleid, getraind en geoefend hebben van de sleutelfunctionarissen die leiding moeten geven aan de verschillende multidisciplinaire teams. In paragraaf 5.3 wordt beschreven hoe dit wordt ingevuld.

Informatiemanagement

Met de invoering van het netcentrisch werken (zie hoofdstuk 7) verwacht de veiligheidsregio te voldoen aan alle in het Besluit veiligheidsregio's opgenomen bepalingen op het gebied van informatiemanagement. Daarbij wordt ook de inrichting van een sectie informatiemanagement binnen het Regionaal Operationeel Team meegenomen.

5.3 Competentiegericht opleiden en oefenen

Om te komen tot een veerkrachtige organisatie zet de veiligheidsregio de professional centraal. Er wordt vanuit gegaan dat opgeleide en geoefende (sleutel-)functionarissen (waaronder ook bestuurders) in verreweg de meeste situaties effectief handelen. Door het opleiden en oefenen te intensiveren, versterkt de regio de crisisparaatheid van haar medewerkers. De manier waarop dat gebeurt, is vastgelegd in het Beleidsplan multidisciplinair opleiden en oefenen 2010 – 2012. Voor het professionaliseren van de opleidingen is in 2010 de Crisisacademie ingericht. In de periode van het beleidsplan wordt dit verder bestendig.

Trainingen en oefeningen worden onder meer gebaseerd op de competenties die voor een functie of team nodig zijn. Bij het inrichten van systeem oefeningen wordt bovendien nauw samengewerkt met de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. Het streven is verder om professionals te volgen tijdens hun loopbaan, zodat ze in staat worden gesteld te blijven leren. Om dit mogelijk te maken wordt onderzoek gedaan naar de inrichting van een functionarisvolgsysteem.

5.4 Professionaliseren en specialiseren

In de vorige paragraaf is gesteld dat opgeleide en geoefende functionarissen in verreweg de meeste situaties effectief handelen. Naast het volgen van een opleiding en het deelnemen aan oefeningen is vooral het hebben van ervaring daarvoor cruciaal. Dr. Menno van Duin constateert in zijn lectorale rede dat zich in Nederland 'jaarlijks enkele honderden incidenten en andersoortige (dreigende) minicrises' voordoen. Deze incidenten worden gemanaged door 'vele honderden, zo niet duizenden' leidinggevendenden. Dit komt hun ervaring niet ten goede. Van Duin pleit daarom voor verdergaande professionalisering en specialisatie. De Veiligheidsregio Groningen onderschrijft deze mening, want beschouwt ervaren medewerkers als belangrijke randvoorwaarde om te komen tot veerkracht. De komende planperiode zet de regio dan ook in op verdere professionalisering en specialisatie door waar mogelijk regiopools en expertteams (zie bijlage 2) in te richten.

5.5 Samenwerken met crisispartners

Recente incidenten hebben uitgewezen dat de impact van moderne crises op de samenleving groot kan zijn. Samenwerking met crisispartners (zie bijlage 2) is daarom cruciaal geworden. De komende jaren verstevigt de veiligheidsregio de relatie met deze crisispartners door samenwerkingsconvenanten af te sluiten, regelmatig samen te oefenen en uitwisseling van kennis te stimuleren. Dit alles met als doel om een vlekkenloze samenwerking te garanderen op het moment dat het er écht om gaat. Om de contacten te

⁹ Monodisciplinaire opkomsttijden van de betrokken partijen zijn opgenomen in de eigen planvorming. Een voorbeeld daarvan is het Regionaal Repressief Dekkingsplan (RRDP) van de brandweer.

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

stroomlijnen (en gestructureerd te kunnen netwerken) is binnen het Veiligheidsbureau accountmanagement ingericht.

5.6 Crisiscommunicatie

Recente incidenten hebben uitgewezen dat de effectiviteit van de incidentbestrijding lang niet altijd parallel loopt met de beleving in de samenleving. Het blussen van een brand kan technisch perfect verlopen, maar de onrust onder omwonenden kan tegelijkertijd enorm zijn. Effectieve crisiscommunicatie helpt bij het duiden van het incident, het kanaliseren van gevoelens in de samenleving en het creëren van vertrouwen in de overheid.

Deze constatering hebben ertoe geleid dat de Veiligheidsregio Groningen al geruime tijd investeert in crisiscommunicatie. De komende jaren wordt die investering inhoudelijk verder uitgebouwd door nadrukkelijk de verbinding te leggen met risicocommunicatie. Op die manier kunnen inwoners van de regio snel worden voorzien van (voorbereide) handelingsperspectieven. Bijkomend effect van deze koppeling met risicocommunicatie is het feit dat de veiligheidsregio wordt gestimuleerd om te handelen zoals aangekondigd.

Crisiscommunicatie vereist niet alleen inhoudelijk de juiste boodschap, maar ook snelheid van handelen. Onderzocht wordt in hoeverre nieuwe (social) media – zoals Twitter, Burgernet en NL-Alert - daarbij behulpzaam kunnen zijn. Tot slot wordt organisatorisch ingezet op de ontwikkeling van het regionaal actiecentrum communicatie, het inzetten van expertteams en het competentiegericht opleiden en oefenen van sleutelfunctionarissen crisiscommunicatie. Dit alles wordt opgenomen in de Visie Crisiscommunicatie 2011-2014 en het bijbehorende werkplan.

5.7 Meldkamer Noord-Nederland

Eind 2011 wordt de Meldkamer Noord-Nederland operationeel. Dit betekent dat in 2011 hard gewerkt wordt aan de harmonisatie van diverse processen en procedures in de drie noordelijke provincies. Dit kan – bijvoorbeeld doordat er op onderdelen anders gewerkt wordt – ook gevolgen hebben voor de multidisciplinaire incidentbeheersing in Groningen. Daarom wordt gedurende de planperiode periodiek geëvalueerd in hoeverre de dienstverlening van en samenwerking met de meldkamer bijdraagt aan de veerkrachtige organisatie die de Veiligheidsregio Groningen wil zijn. Waar nodig wordt dan bijgestuurd.

5.8 Veilig werken

De Veiligheidsregio Groningen vindt geweld of agressie tegen hulpverleners volstrekt onacceptabel. De regio zoekt daarom aansluiting bij het programma Veilige Publieke Taak van de rijksoverheid. Kern van dit programma: agressie en geweld tegen hulpverleners voorkomen en daders aanpakken.

5.9 Beleidsrealisatie

In onderstaande tabel worden de concrete activiteiten in het kader van incidentbeheersing op een rijtje gezet.

Activiteit	§	Jaar
Ontwikkelen regionaal crisisplan (o.b.v. referentiekader).	5.1	2011
Onderzoek naar aantal benodigde aanvullende operationele (rampbestrijdings-) plannen en hun vorm.	5.1	2012
Voldoen aan basisvereisten crisismanagement (oplossen aandachtspunten zoals geformuleerd in Staat van de rampenbestrijding).	5.2	2012
Uitvoeren beleidsplan multidisciplinair opleiden en oefenen 2010-2012.	5.3	2011, 2012
Stimuleren van professionalisering en specialisatie door waar mogelijk regiopools en expertteams in te richten.	5.4	2013
Intensiveren samenwerking met crisispartners (netwerken).	5.5	2012
Ontwikkelen Visie (en werkplan) Crisiscommunicatie 2011-2014.	5.6	2011
Uitvoeren werkplan Crisiscommunicatie 2011-2014.	5.6	Continu
Evalueren samenwerking Meldkamer Noord-Nederland.	5.7	2012, 2014
Aansluiten bij programma Veilige Publieke Taak.	5.8	2012

6 Herstel

Herstel betreft het geheel van maatregelen om na een incident te komen tot een terugkeer naar de normale situatie. In de herstelfase onderscheidt de regio drie clusters van activiteiten: het feitelijk organiseren van 'de wederopbouw', het ondersteunen van het bestuur en het bijstellen van beleid. Herstel moet beschouwd worden als een proces dat al begint in de preparatieve fase en kan voortduren tot ver na de ramp of crisis.

6.1 Organiseren van het herstel

Het doel van de incidentbeheersing is het creëren van een stabiele situatie. Het doel van herstel is eerst en vooral de terugkeer naar de normale situatie. Met de term herstel wordt duidelijk dat het gaat om meer dan alleen nazorg aan de bevolking; het betreft de wederopbouw in de breedste zin van het woord.

Voor herstel wordt 'in den lande' ook wel de term nafase gehanteerd. Kenniscentrum Impact – dat een modelplan voor de nafase ontwikkelde – definieert die nafase als:

Het bevorderen van veerkracht van getroffenen, het opheffen dan wel voorkomen en/of beperken van (blijvende) problemen of schade op lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk terrein en gericht op het herstel van getroffenen d.m.v. het (doen) verlenen van medische nazorg (zowel lichamelijk als psychisch), maatschappelijke nazorg (psychosociale nazorg; geestelijke begeleiding/pastorale nazorg; administratieve en juridische nazorg; financieel-economische nazorg), het controleren van het verlenen van nazorg en het bewaken van de kwaliteit van de verleende nazorg.

Ervaringen met rampen hebben uitgewezen dat de nafase zich niet beperkt tot de periode vlak na een incident, maar nog lang daarna kan voortduren. Voorbereiding is dus noodzakelijk. Tegelijkertijd kan niet anders dan geconstateerd worden dat het herstel in potentie een zeer breed spectrum aan activiteiten – en per incident verschillende zwaartepunten – met zich meebrengt. Het herstel laat zich daardoor moeilijk in een plan of draaiboek vangen. Om een goede aanpak van de nafase te bewerkstelligen moet veerkracht dus worden gestimuleerd.

Om dat te bereiken moet het binnen de crisisorganisatie eerst en vooral helder zijn welke impact een incident op betrokkenen kan hebben. Dit stimuleert de 'sense of urgency' zodra de nafase zich aandient. Professionals moeten daar dus op getraind worden. Daarnaast is het erg belangrijk dat de in potentie bij de nafase betrokken partijen elkaar al in de voorfase leren kennen. Dat scheelt zoeken en aftasten en dus tijdsverlies. Het organiseren van bijvoorbeeld netwerkbijeenkomsten kan behulpzaam zijn bij de nadere kennisgeving tussen betrokkenen.

Verder kan op hoofdlijnen wel degelijk een aantal basisstappen voor het herstel worden geformuleerd. Door die stappen na een incident te volgen passeren alle potentiële aandachtspunten de revue en kan de nafase voortvarend en flexibel worden opgepakt. Kenniscentrum Impact biedt hiervoor in haar modelplan Nafase een goed kader dat vertaald kan worden naar de situatie in de regio Groningen. Het is belangrijk daarbij zoveel als mogelijk aan te sluiten bij reguliere processen.

"Als de vuurwerkramp zich vandaag zou voordoen, zou alles wéér anders lopen. Een aantal patronen blijft wel gelijk, maar er zullen ook altijd dingen zijn die anders lopen. Al is het alleen al omdat je met mensen te maken hebt. Het afbreukrisico is te groot om te denken dat je het wel even oplost op basis van je ervaring. Iedere ramp is wat dat betreft anders. Dus blijf alert."
Jan Mans, oud-burgemeester van Enschede (in: 'Als dat maar goed gaat', bestuurlijke ervaringen met crises. 2005)

6.2 Ondersteunen van het bestuur

Wanneer een grote crisis de regio treft, ligt de focus in eerste instantie op de (operationele) bestrijding, maar reeds in deze periode worden ook beslissingen genomen die gevolgen kunnen hebben voor de herstelfase. Het is in het bijzonder een verantwoordelijkheid van bestuurders om hier op te anticiperen.

Er is geen absolute grens te trekken tussen de bestrijdingsfase en de herstelfase. Wel zal de druk in de loop van het incident steeds meer verschuiven van operationele processen naar bestuurlijke processen. De bestuurlijke druk krijgt met name vorm doordat vaak vele externe onderzoeken – van bijvoorbeeld de Onderzoeksraad voor de Veiligheid, de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) en Arbeidsinspectie - worden gestart naar de oorzaken en bestrijding van het incident. Ook de gemeenteraad zal in die gevallen vragen om informatie en verantwoording.

Zorgvuldige coördinatie van die onderzoeken en advisering van het betrokken bestuur daarover is van groot belang. De Veiligheidsregio Groningen gaat daarom onderzoeken op welke manier dit robuust kan worden georganiseerd.

6.3 Leren van rampen en crises

In 2010 is de evaluatiesystematiek 'Evalueren in Groningen' vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe GRIP-incidenten geëvalueerd worden, wat er geëvalueerd wordt en wie daarbij een rol spelen. Met de evaluatiesystematiek wordt het volgende beoogd:

- leren van de multidisciplinaire inzet bij GRIP-incidenten zodat de samenwerking hierin wordt verbeterd en geborgd;
- verbeteren en borgen van de kwaliteit van multidisciplinaire evaluatieverslagen;
- verkrijgen van eenduidigheid in evaluaties om de multidisciplinaire samenwerking bij verschillende GRIP-incidenten goed te kunnen vergelijken.

Vanuit de systematiek voor het multidisciplinair evalueren van GRIP-incidenten is een evaluatorenpool gevormd voor het uitvoeren van evaluaties van GRIP-incidenten. De evaluatoren die deel uitmaken van de pool werken zelfstandig aan evaluaties van GRIP-incidenten en/of multidisciplinaire oefeningen. Zij verzamelen de informatie, waarbij de CoPI-leden/deelnemers aan de oefening hun input geven. De evaluatoren analyseren deze informatie, waarbij ze aanbevelingen en actiepunten formuleren. Vanaf GRIP 2 wordt een evaluatieteam gevormd, waarin de evaluator zitting heeft en waarvan één van de coördinerend gemeentesecretarissen voorzitter is.

Om te monitoren of actiepunten daadwerkelijk worden opgepakt - en dus of de veiligheidsregio leert - heeft de regio de beschikking over een volgsysteem. Hierin worden alle actiepunten opgenomen. Periodiek wordt met actiehouders uit de kolommen afgestemd in hoeverre actiepunten zijn opgepakt. Er wordt in zijn algemeenheid naar gestreefd om jaarlijks de nog openstaande actiepunten af te ronden. Eind 2011 wordt geëvalueerd welke bijdrage de hiervoor beschreven systematiek levert aan het lerend vermogen van de organisatie. Indien nodig wordt er bijgestuurd.

6.4 Beleidsrealisatie

In onderstaande tabel worden de concrete activiteiten in het kader van herstel op een rijtje gezet.

Activiteit	S	Jaar
Stimuleren van veerkracht in de nafase: het trainen van de crisisorganisatie op de impact van incidenten, organiseren van netwerkbijeenkomsten van bij de nafase betrokken partijen, op hoofdlijnen formuleren van basistappen voor de nafase.	6.1	2011
Ontwikkelen multidisciplinaire afspraken over samenwerking in de nafase.	6.1	2012
Onderzoeken op welke manier coördinatie van onderzoeken en advisering van bestuur in de nafase robuust kan worden georganiseerd.	6.2	2012
Afronden nog openstaande actiepunten uit het volgsysteem.	6.3	2011 - 2014
Evalueren multidisciplinaire evaluatiesystematiek en zonodig bijsturen.	6.3	2011

7 Informatiemanagement

Het risicoprofiel en diverse evaluaties van rampen hebben laten zien dat het tijdig beschikbaar hebben van de juiste kwaliteit en kwantiteit aan informatie cruciaal is voor een efficiënte en effectieve hulpverlening. De verschillende diensten hebben bij de ontwikkeling van het risicoprofiel aangegeven dat vooral op dit punt verbetering haalbaar én nodig is om effecten van incidenten zoveel mogelijk te beperken. Het gaat hierbij om informatie op operationeel, tactisch en strategisch niveau, en de uitwisseling van informatie tussen deze niveaus.

7.1 Informatie delen voor, tijdens en na incidenten

De Veiligheidsregio Groningen vindt een goede informatievoorziening noodzakelijk. De veiligheidsregio wil namelijk – zoals hiervoor beschreven – op een duidelijke manier communiceren met haar inwoners over de bijdrage die zij kan leveren aan de veiligheid in de regio. Dit is echter alleen mogelijk als informatie zowel voor, tijdens als na incidenten snel en eenvoudig binnen de organisatie beschikbaar is. Deze informatie dient namelijk als input voor bijvoorbeeld de risico- en crisiscommunicatie.

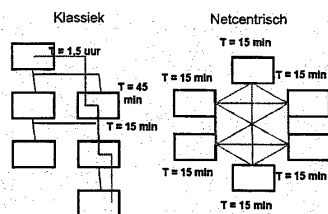
De interne beschikbaarheid van informatie wordt bevorderd door gegevens digitaal te ontsluiten via een robuuste infrastructuur. Uitgangspunt daarbij is dat informatie slechts één keer worden vastgelegd. Een geldend principe is dat informatie bij de bron gehaald wordt en ook daar beheerd wordt. De breng- en haalplicht tussen partners is een vanzelfsprekendheid. Bovendien geldt voor het delen van die informatie het principe 'ja, tenzij'.

De komende jaren werkt de Veiligheidsregio Groningen aan de invoer van werk- en beheersafspraken waarmee het ontsluiten van multidisciplinaire informatie in alle fasen van de veiligheidsketen transparant wordt georganiseerd. Om deze afspraken ook technisch haalbaar te maken wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande systemen.

7.2 Netcentrisch werken tijdens incidenten

We leven in een informatiemaatschappij. Dit betekent dat een incident onmiddellijk leidt tot een veelheid aan openbare informatie via internet, televisie, radio, Twitter, et cetera. De snelheid waarmee dit gepaard gaat is met geen systeem te evenaren. Tegelijkertijd heeft de Veiligheidsregio Groningen al geruime tijd geleden geconstateerd dat de multidisciplinaire teams nog niet over de actuele gedeelde informatie beschikken die nodig is om het multidisciplinair optreden effectief en gecoördineerd aan te sturen. De veiligheidsregio werkt daarom hard aan de invoering van informatiemanagement via de netcentrische werkwijze.

De netcentrische werkwijze maakt het mogelijk om ten tijde van een incident snel te komen tot een eenduidig en binnen de hele crisisorganisatie gedeeld totaalbeeld van de situatie. Dit gedeelde totaalbeeld dient als basis voor de te nemen besluiten en de in te zetten acties. Werd informatie 'vroeger' nog via hiërarchische lijn gedeeld, de netcentrische werkwijze kent een netwerkbenadering. Het totaalbeeld komt hierdoor sneller tot stand, wat de besluitvorming en slagkracht – en dus de veerkracht – van de crisisorganisatie ten goede komt. Onderstaand figuur illustreert het verschil tussen de klassieke en netcentrische manier van informatiemanagement.

Figuur 3: klassiek en netcentrisch informatiemanagement

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Doel van het project netcentrisch werken is het inrichten, afstemmen en operationaliseren van de netcentrische manier van werken met behulp van het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). Conform planning zal de netcentrische werkwijze in 2011 ingevoerd worden. Daarna zal informatiemanagement tijdens incidenten verder vervolmaakt moeten worden. De verwachting is dat dit nog enkele jaren in beslag zal nemen. Om het 'slijpen' aan de nieuwe werkwijze gestructureerd op te pakken, wordt het netcentrisch werken de komende planperiode periodiek geëvalueerd.

Het is daarbij van belang te beseffen dat tijdens incidenten - ongeacht welk systeem of welke werkwijze er ook wordt geïntroduceerd - altijd in meer of mindere mate sprake zal zijn van 'informatieonzekerheid'. Verder is het een werktein dat zich zeer snel ontwikkelt. Een goed voorbeeld van die snelle ontwikkeling is de opkomst van de sociale media. Op deze en andere ontwikkelingen zal continu ingespeeld moeten worden.

7.3 Beleidsrealisatie

In onderstaande tabel worden de concrete activiteiten in het kader van informatiemanagement op een rijtje gezet.

Activiteit	S	Jaar
Werk- en beheersafspraken maken waarmee het ontsluiten van multidisciplinaire informatie in alle fasen van de veiligheidsketen transparant wordt georganiseerd.	7.1	2012
Invoeren informatiemanagement (netcentrische werkwijze) tijdens incidenten.	7.2	2011
Evalueren netcentrische werkwijze.	7.2	2012

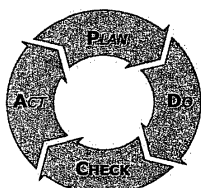
8 Kwaliteitszorg

Binnen de Veiligheidsregio Groningen werken diverse partijen in netwerkverband samen. Om te kunnen behoren tot het 'linker rijtje' is het enthousiasmeren en stimuleren van die samenwerking van groot belang. Echter, een volwassen systeem vereist ook dat er gestuurd wordt op basis van concrete resultaten. Alleen op die manier kan er geleerd worden en blijft de organisatie zich ontwikkelen. Een volwaardig kwaliteitszorgsysteem is daarvoor cruciaal. Dit hoofdstuk behandelt enkele uitgangspunten voor de kwaliteitszorg in de regio Groningen. Op basis daarvan wordt een werkplan kwaliteitszorg ontwikkeld, dat nadrukkelijk een praktische insteek krijgt.

8.1 Uitgangspunten

Kwaliteitszorg richt zich op het optimaliseren van de prestaties van de organisatie, om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van 'de klant' en de eigen professionele standaarden. Daarnaast is de veiligheidsregio volgens de Wet veiligheidsregio's verplicht haar kwaliteitsstreven te organiseren.

De Veiligheidsregio Groningen is een samenwerkingsverband tussen verschillende partijen. Kwaliteitszorg staat daarom in het teken van 'samen werken aan kwaliteit'. Een ieder vormt daarbij, letterlijk en figuurlijk, een radertje in het grotere geheel. Doordat kwaliteit binnen de veiligheidsregio betrekking heeft op de prestaties van een multidisciplinair systeem, kan dit niet binnen één organisatie belegd en aangestuurd worden. Het organiseren van de kwaliteit van de prestaties van een veiligheidsregio vraagt dan ook om nauwkeurige aansturing. Dit start bij het uitstippelen van een beleid dat krachtig en tegelijk simpel moet zijn om mee te werken voor de gehele veiligheidsregio. Bovendien moet het multidisciplinaire beleid te koppelen zijn met de activiteiten van de kolommen op het gebied van kwaliteitszorg.

Figuur 4 : de PDCA-cyclus

In de visie van de regio op kwaliteitszorg staat de PDCA-cyclus centraal. Deze cirkel, ook wel de Deming-cirkel, is alom bekend en simpel toe te passen op verschillende niveaus binnen en tussen organisaties. Het is een krachtige methode voor het borgen van kwaliteit in organisaties die kan functioneren naast én in aansluiting op bestaande (monodisciplinaire) systemen. De PDCA-cyclus is zichtbaar in het werken van de Veiligheidsregio Groningen én is 'rond'; alle fasen van de cyclus worden doorlopen.

8.2 Doelstellingen

In deze paragraaf wordt toegelicht hoe kwaliteitszorg wordt vertaald in concrete doelstellingen, verdeeld in een viertal stappen. Deze stappen moeten worden gezet om de PDCA-cyclus goed in te richten. Bij elke stap wordt de corresponderende schakel uit de Deming-cirkel vermeld.

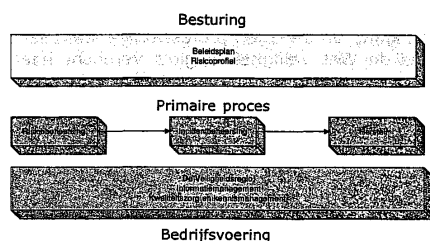
Stap 1: Inzicht in beleid (PLAN)

Voor het goed kunnen uitvoeren van kwaliteitszorg is het belangrijk te weten op welk kwaliteitsniveau de Veiligheidsregio nu is én hoe ver dat verwijderd is van het kwaliteitsstreven. Het kwaliteitsstreven is enerzijds te vinden in de wetgeving: 'Op welk niveau moeten we als veiligheidsregio wettelijk gezien presteren?'. Anderzijds staat het kwaliteitsstreven beschreven in het beleid: 'Op welk niveau willen we als veiligheidsregio presteren?'. De eerste stap voor kwaliteitszorg is dan ook het vertalen van wetgeving en beleid naar concrete afspraken over het kwaliteitsniveau.

Stap 2: Inzicht in processen (DO)

Een goed inzicht in de processen slaat een brug tussen het gewenste kwaliteitsniveau en de prestaties van de veiligheidsregio. Processen zijn ketens van activiteiten. Deze activiteiten zijn logisch geordend en gericht op het bereiken van resultaten (output). Voor elk proces kan een eigenaar aangewezen worden. Deze proceseigenaren zijn verantwoordelijk voor (de kwaliteit van) het resultaat.

Voor de Veiligheidsregio Groningen is het onderstaande hoofdprocesmodel op te stellen. Daarbij moet worden opgemerkt dat onder elk hoofdproces weer subprocessen kunnen 'hangen'.

Figuur 5: het hoofdprocesmodel voor kwaliteitszorg

Stap 3: Inzicht in prestaties (CHECK)

Om te kunnen sturen hebben de proceseigenaren informatie nodig over de gewenste resultaten van hun processen. Deze prestatie-indicatoren worden bepaald op basis van het kwaliteitsstreven van de veiligheidsregio (wat *moeten* we en wat *willen* we). Daarnaast kan een proceseigenaar zelf indicatoren benoemen voor het kwaliteitsniveau van het proces. Het landelijke systeem voor prestatiemeting Aristoteles (zie bijlage 2) zal hierbij een belangrijke rol spelen.

Stap 4: Handelen naar prestaties (ACT)

De CHECK-fase blijft slechts een 'theoretische exercitie' wanneer de ACT-fase onvoldoende ingericht is en onvoldoende borging kent. De ACT-fase gaat over het daadwerkelijk handelen naar de prestaties van de veiligheidsregio. Deze fase kent een aantal (grote) uitdagingen:

- > Het creëren van een (organisatie-)cultuur die handelen naar prestaties ondersteunt.
- > Het juist vertalen van de in de CHECK-fase verzamelde gegevens en informatie naar sturingsinformatie en naar de juiste kennis om de prestaties van de veiligheidsregio te verbeteren. Soms kan het sturen op een norm een ongewenst effect hebben. Een voorbeeld: bij de fictieve indicator 'aantal bedrijfsongevallen' is de norm op niveau X gesteld. Als ernaar gestreefd wordt de score zo laag mogelijk te houden, kan dat er onbedoeld voor zorgen worden dat niet alle ongevallen gemeld worden. Dit vraagt om betrokkenheid van de juiste functionarissen bij de rapportages.

In het nog te ontwikkelen werkplan kwaliteitszorg van de Veiligheidsregio Groningen wordt op praktische wijze invulling gegeven aan de kwaliteitszorg binnen de regio Groningen.

8.3 Beleidsrealisatie

In onderstaande tabel worden de concrete activiteiten in het kader van kwaliteitszorg op een rijtje gezet.

Activiteit	S	Jaar
Ontwikkelen werkplan kwaliteitszorg 2011-2014	8.2	2011
Uitvoeren werkplan kwaliteitszorg	8.2	2011 - 2014

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

9 Tot besluit

In de vorige hoofdstukken is aangegeven welke richting de Veiligheidsregio Groningen de komende jaren wil inslaan. Concrete activiteiten moeten ervoor zorgen dat deze koers wordt ingezet en vastgehouden. In onderstaand overzicht wordt aangegeven op welk moment de in de vorige hoofdstukken benoemde activiteiten moeten zijn afgerond. Het biedt daarmee een goede basis voor de jaarplannen. Over de voortgang van de activiteiten wordt jaarlijks gerapporteerd. Als onderdeel van deze rapportages zal ook aangegeven worden in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de veerkrachtige en duidelijke organisatie die de Veiligheidsregio Groningen voor haar inwoners wil zijn...

Activiteit	§	2011	2012	2013	2014
Risicoprofiel					
Ervoor zorgen dat de gemeenten structureel de benodigde informatie aanleveren aan de provincie voor het beheer van de risicokaart.	3.1	X			
Actualiseren risicoprofiel; monitoring van het risicobeeld en indien nodig nemen van extra maatregelen om risico's te verkleinen.	3.2		X	X	
Uitwerken van een viertal nader te bepalen scenario's.	3.3	X	X	X	X
Risicobeheersing					
Ontwikkelen multidisciplinair proactief en preventief veiligheidsbeleid.	4.1			X	
Multidisciplinaire samenwerking bij toezicht en handhaving, aansluiten bij ontwikkeling Regionale uitvoeringsdienst.	4.2	n.t.b.			
Ontwikkelen multidisciplinair evenementenbeleid.	4.3	X			
Ontwikkelen werkplan risicocommunicatie 2011 – 2014.	4.4	X			
Uitvoeren werkplan risicocommunicatie 2011-2014.	4.4	X	X	X	X
Incidentbeheersing					
Ontwikkelen regionaal crisisplan (o.b.v. referentiekader).	5.1	X			
Onderzoek naar aantal benodigde aanvullende operationele (rampbestrijdings-) plannen en hun vorm.	5.1		X		
Voldoen aan basisvereisten crisismanagement (oplossen aandachtspunten zoals geformuleerd in Staat van de rampbestrijding).	5.2		X		
Uitvoeren beleidsplan multidisciplinair opleiden en oefenen 2010-2012.	5.3	X	X		
Stimuleren van professionalisering en specialisatie door waar mogelijk regiopools en expertteams in te richten.	5.4			X	
Intensiveren samenwerking met crisispartners (netwerken)	5.5		X		
Ontwikkelen Visie (en werkplan) Crisiscommunicatie 2011-2014.	5.6	X			
Uitvoeren werkplan Crisiscommunicatie 2011-2014.	5.6	X	X	X	X
Evalueren samenwerking Meldkamer Noord-Nederland.	5.7		X		X
Aansluiten bij programma Veilige Publieke Taak.	5.8		X		
Herstel					
Stimuleren van veerkracht in de nafase: het trainen van de crisisorganisatie op de impact van incidenten, organiseren van netwerkbijsprekken van bij de nafase betrokken partijen, op hoofdlijnen formuleren van basisstappen voor de nafase.	6.1	X			
Ontwikkelen multidisciplinaire afspraken over samenwerking in de nafase.	6.1		X		
Onderzoeken op welke manier coördinatie van onderzoeken en advisering van bestuur in de nafase robuust kan worden georganiseerd.	6.2		X		
Afronden nog openstaande actiepunten uit het volgsysteem.	6.3	X	X	X	X
Evalueren multidisciplinaire evaluatiesystematiek en zonodig bijsturen.	6.3	X			
Informatiemanagement					
Werk- en beheersafspraken maken waarmee het ontsluiten van multidisciplinaire informatie in alle fasen van de veiligheidsketen transparant wordt georganiseerd.	7.1		X		
Invoeren Informatiemanagement (netcentrische werkwijze) tijdens incidenten.	7.2	X			
Evalueren netcentrische werkwijze.	7.2		X		
Kwaliteitszorg					
Ontwikkelen werkplan kwaliteitszorg 2011-2014.	8.2	X			
Uitvoeren werkplan kwaliteitszorg.	8.2	X	X	X	X

Bijlage 1: monodisciplinaire plannen

Plan	Vastgesteld d.d.
Organisatieplan Regionale brandweer Groningen 2009 - 2012	26 juni 2009
Organisatieplan GHOR	24 juni 2005
Organisatieplan Gemeentelijke Kolom Groningen 2011 - 2014	21 januari 2011
'Op weg naar Gronings goud' Beleids- en verbeterplan Regiopolitie Groningen 2008 - 2011	17 december 2007
Calamiteitenplan waterschap Hunze en Aa's	29 oktober 2010
Calamiteitenplan waterschap Noorderzijlvest	10 september 2008

Bijlage 2: gebruikte afkortingen en begrippen

Afkortingen

CoPI	Commando Plaats Incident
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
LCMS	Landelijk Crisismanagementsysteem
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PDCA	Plan-Do-Check-Act
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Definities

Aristoteles

Aristoteles is het project om te komen tot prestatiemeting en -verantwoording in de Veiligheidsregio's. In het project is een instrument ontwikkeld met een selectie van prestatie-indicatoren voor vijf domeinen: Brandweer, GHOR, Meldkamer, Rampenbestrijding & Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering. Daarnaast zijn er twee sets van indicatoren gemaakt voor de Veiligheidsdirectie en het Veiligheidsbestuur.

Crisispartners

De veiligheidsregio werkt met diverse 'externe' partijen nauw samen. Deze partijen worden aangeduid als crisispartners. Een goed voorbeeld van crisispartners zijn private partijen die door hun essentiële functie in de samenleving, hun expertise en capaciteiten een belangrijke rol kunnen spelen bij de crisisbeheersing. Hierbij kan gedacht worden aan: ziekenhuizen, de Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij (KNRM), de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen (KNBRD), ProRail, de Nederlandse Spoorwegen en andere bedrijven binnen de vitale sectoren zoals nutsbedrijven (energie, gas), drinkwaterbedrijven en de (petro-)chemische industrie. De veiligheidsregio rekent ook de buurregio's en buurland Duitsland tot haar crisispartners.

Expertteam

Regionaal samengesteld team dat uitvoering geeft aan een deelproces in de rampenbestrijding. Dit team wordt indien nodig aangevuld met functionarissen uit de incidentgemeente om lokale kennis te garanderen.

Hoofdstructuur

De hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing bestaat volgens het Besluit veiligheidsregio's uit de meldkamer, het Commando Plaats Incident (CoPI), het Regionaal Operationeel Team (ROT), het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) of het Regionaal Beleidsteam (RBT) en het team bevolkingszorg.

Regiopoel

Een groep professionals uit de regio die (op basis van kanspiket) gezamenlijk de invulling van een bepaalde functie in de rampenbestrijding garanderen.

Resource management

Het geheel van activiteiten ten behoeve van personele, materiële en facilitaire voorzieningen ten tijde van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Voorbeelden hiervan zijn de verbindingen ten tijde van een crisis en het organiseren van aflossing en bijstand.

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

BIJLAGE 4b

Hulpverleningsdienst Groningen

Afdeling Risicobeheersing

College van Burgemeester en Wethouders

BEZOEKADRES
Hanzeplein 120

WEBSITE
hvd.groningen.nl

POSTADRES
Postbus 584
9700 AN Groningen

Telefoon (050) 367 40 00
Fax (050) 367 40 01

BESTUURSDIENST	
reg.nr.	BD11-2637047
ingek.	- 1 JUN 2011
class.	- 1.7 d
te beh. door:	BST/S+O
kopie gez. aan:	

Telefoon 050 - 367 47 94 Bijlage(n) 2

Datum 26-05-2011 Uw brief van

Behandeld door M.J. Kroeze

Onderwerp Consultatie Regionaal Risicoprofiel

Ons kenmerk HV 11.2631680

Uw kenmerk

E-mailadres marion.kroeze@hvd.groningen.nl

Geacht college,

Per 1 oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's (Wvr) in werking getreden. Deze wet heeft als doel een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie te bewerkstelligen door middel van het instellen van Veiligheidsregio's. Eén van de vernieuwingen die de Wvr introduceert, is het opstellen van een regionaal risicoprofiel (artikel 15 Wvr).

Raadplegen gemeenteraden

Het Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen stelt het risicoprofiel pas vast, nadat de raden van de deelnemende gemeenten en overige betrokken ketenpartners binnen de Veiligheidsregio in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze hierover te geven. Om deze reden wordt u met deze brief het Ontwerp Regionaal Risicoprofiel Groningen toegezonden, met het verzoek uw gemeenteraad te informeren over het regionaal risicoprofiel. Tevens wordt u verzocht de gemeenteraad uit te nodigen zijn zienswijze met betrekking tot het regionaal risicoprofiel kenbaar te maken.

Opzet risicoprofiel

In het regionaal risicoprofiel staat beschreven wat de Veiligheidsregio Groningen aan rampen/crises kan overkomen (risico-inventarisatie) en wat voor gevolgen dit kan hebben (risicoanalyse). In de risicoanalyse wordt een deel van de geïnventariseerde risico's nader beoordeeld, vergeleken en geïnterpreteerd. Op basis hiervan kan het bestuur van de Veiligheidsregio afgewogen strategische beleidskeuzes maken voor wat betreft het te voeren strategische beleid ten aanzien van de aanwezige risico's en de voorbereiding van de crisisbeheersingsorganisatie hierop (voorkomen en/of beperken). Daarnaast biedt het risicoprofiel een goede basis voor risicocommunicatie richting burgers.

De Hulpverleningsdienst van de gemeente Groningen bestaat uit de vakdirecties Brandweer en GGD. De dienst voert de werkzaamheden uit van de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg, een samenwerkingsverband van de Groningse gemeenten.

GGD

BRANDWEER

HVD.BRF.0001

Bladzijde 2 van 3
Onderwerp Consultatie Regionaal Risicoprofiel

Totstandkoming risicoprofiel

In 2009 en 2010 is door een multidisciplinaire projectgroep gewerkt aan het opstellen van het risicoprofiel. Het risicoprofiel is gebaseerd op de landelijke systematiek uit de 'Handreiking regionaal risicoprofiel'. Door deze uniforme methodiek, is het mogelijk om een risicoprofiel op te stellen dat onderling vergelijkbaar is met andere regio's. Hierdoor is bovenregionale afstemming mogelijk.

Om te komen tot voorliggend Ontwerp Regionaal Risicoprofiel is gebruik gemaakt van de kennis en expertise van de partners in Crisismanagement Groningen (brandweer, politie, GHOR, gemeenten, provincie, waterschappen, OM en defensie) maar ook van andere relevante partners, zoals het Waterbedrijf Groningen, Rijkswaterstaat, Groningen Seaports, KLPD, Ambulancezorg Groningen, etc.

Regionaal Beleidsplan

Het regionaal risicoprofiel is de basis voor het door het bestuur van de veiligheidsregio vast te stellen regionaal beleidsplan. Kort gezegd, worden in dit beleidsplan de beleidskeuzen voor de komende jaren vastgesteld, om de risico's in de regio te kunnen beperken, beheersen en de rampenbestrijdings- en crisisbeheersingsorganisatie daarop in te richten en voor te bereiden. Hierdoor kan bij een onverhoopt incident de capaciteit zo effectief en doelmatig mogelijk worden aangewend.

Voor de gemeenteraden bestaat de mogelijkheid om – indien gewenst – aan te geven waar volgens de raad prioriteit dan wel extra aandacht aan gegeven moet worden bij het opstellen van het beleidsplan.

Advies CCRG

Op verzoek van de Bestuurscommissie Brandweer & GHOR Groningen, is een advies van het College van Commandanten Regio Groningen bijgevoegd. Dit advies zal, samen met alle andere reacties die uit de consultatieronde naar voren komen, worden behandeld in de projectgroep Regionaal Risicoprofiel. Het eerste adviespunt van het CCRG heeft niet inhoudelijk betrekking op het risicoprofiel en zal worden besproken in het Directiebestuur Crisisbeheersing.

Reactietermijn

Bij deze brief is het Ontwerp Regionaal Risicoprofiel gevoegd, dat bestaat uit een rapportage en een document met bijlagen. Via uw college nodig ik de gemeenteraden uit schriftelijk te reageren, met het verzoek de reactie vóór 1 augustus 2011 kenbaar te maken.

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Bladzijde 3 van 3
Onderwerp Consultatie Regionaal Risicoprofiel

Hoogachtend,
Veiligheidsbestuur veiligheidsregio Groningen
namens deze,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Rehwinkel', written in a cursive style.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel, voorzitter

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Advies van het CCRG inzake het regionaal risicoprofiel Groningen

Ten aanzien van het regionaal risicoprofiel adviseert het CCRG het volgende:

- 1) Allereerst vraagt het CCRG aandacht voor de bestuurlijke vaststellingsroute van dit multidisciplinaire beleidsstuk. Besluitvorming vindt plaats via de multidisciplinaire lijn. Gezien de aard en inhoud van het stuk is een advies van het CCRG echter wel wenselijk. Dat geldt ook voor de multidisciplinaire stukken die nog verwacht worden: het regionaal beleidsplan en het regionaal crisisplan.
Het CCRG adviseert daarom het CCRG een structurele adviesrol te geven bij de besluitvorming van het regionaal beleidsplan, het regionaal risicoprofiel en het regionaal crisisplan.
- 2) In het rapport wordt regelmatig aangegeven dat gemeenten verschillend omgaan met het vullen en actueel houden van de risicokaart. De risicokaart is een belangrijke basis voor het vaststellen van het risicoprofiel en een actuele risicokaart is noodzakelijk.
Het CCRG adviseert de gemeentelijke kolom actie te ondernemen ten aanzien van het actueel houden van de risicokaart.
- 3) In de regio Groningen zijn de volgende risico's mogelijk die niet of nauwelijks zijn terug te vinden in het risicoprofiel. Het gaat om:
 - a. toxische emissie tijdens een groot evenement met veel bezoekers
 - b. grote en langdurige industriële brand op land of water
 - c. munitieontploffing tijdens transport of in de Eemshaven
 - d. defecte openstaande zeesluis bij laag water
 - e. de 'ramp op afstand', zoals effecten van een kernramp in de Duitse reactor Emsland (Lingen) of Unterweser (Kleinensiel)
 - f. vervoer van gevaarlijke stoffen over water (gezien het beperkte handelingsperspectief)
 - g. vergunde/ in ontwikkeling zijnde risico's zoals olieterminal van Vopak in de Eemshaven
 - h. evenementen*Het CCRG adviseert deze risico's (duidelijker) op te nemen in het regionaal risicoprofiel.*
- 4) Diversen
 - a. Pag. 12: Natuurbranden. In de natuurgebieden in m.n. Vlagtwedde liggen grote recreatiecentra, waar gekampeerd wordt met tent en/of caravan/huisjes. Deze moeten ook in de beschouwing worden meegenomen.
 - b. Pag. 12: extreme weersomstandigheden: Windhozen en ijzelregens kunnen de infrastructuur over een groter dan lokaal gebied en langdurig aantasten. Het risico op dergelijke fenomenen is groter dan uit de tekst doet blijken.
 - c. Pag. 22: Drinkwater. Bij de impact ook opnemen dat het drinkwater net ook van belang is voor de primaire waterwinning tbv brandbestrijding.
 - d. Pag. 26: Luchtvaartincidenten. Groningen kent ook nog een klein vliegveld in Stadskanaal; daar wordt alleen gevlogen met lichte vliegtuigen. Oostwold is een vliegveld waar ook zwaardere vliegtuigen mogen komen; vliegtuigen met parachutisten hebben soms al 15-20 personen aan boord. Bij de vliegshows wordt met vliegtuigen in alle klassen (ook militair) gevlogen.

Collegedebat - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

- e. Pag. 45: Brandweezorg. De gebieden waar de brandweer binnen 8 minuten inzetgereed is, zijn maar weinig. De bewering van 'op veel plaatsen' geeft daardoor een verkeerd beeld.
- f. Blz. 46: Decontaminatie. We hebben een deco-eenheid, maar hierbij is niet vermeld wat het effect daarvan is.

Het CCRG adviseert de tekst op deze punten aan te passen.

- 5) Pag. 45/46: Brandweezorg. Deze paragraaf schetst het beeld dat de brandweezorg voldoende is voor de geselecteerde crisisscenario's. Ten aanzien van de (brandweer)scenario's 'ongeval met een giftige stof' en 'ongeval met een brandbare/explosieve stof' is het de vraag of dat zo is. Naar aanleiding van de economische/industriële ontwikkelingen in de Eemshaven en Delfzijl (in Brandweer Rayon Noord) vinden op dit moment discussies en onderzoek plaats of de beschikbare (inter)regionale capaciteit voor industriële brand/rampbestrijding op een operationeel en bestuurlijk gewenst niveau is.
Het CCRG adviseert in deze paragraaf aandacht te schenken aan deze discussie.
- 6) Daarnaast wordt op blz. 46 van het rapport opgemerkt dat in Brandweer Rayon Noord onderzocht wordt of het aantal brandweerposten verkleind kan worden. Dit is onjuist. Het onderzoek richt zich op het efficiënter en effectiever inrichten van de basisbrandweezorg in BRN waarbij gekeken wordt naar mogelijke nieuwe locaties. Het verminderen van het aantal locaties is geen doelstelling.
Het CCRG adviseert de tekst van het rapport op dit punt aan te passen.
- 7) Het risicoprofiel bevat een capaciteiteninventarisatie van de brandweer, maar geen analyse. De inventarisatie is generiek en geeft geen informatie over mensen en materieel. Datzelfde geldt ook voor de scenario's. Juist omdat er slechts een beperkt aantal scenario's beschouwd wordt, is het goed daar juist specifieke aandacht aan te geven. Op dit moment geeft het risicoprofiel geen concrete informatie over de vraag naar en het aanbod van hulpverleningscapaciteit. Die extra informatie is nodig om duidelijk te maken wat de overheid kan betekenen. Het is daarom nog de vraag of de conclusies op pagina 52 kloppen, namelijk dat 'de hulpverlening in Groningen zich goed kan voorbereiden op die ene gebeurtenis die nog niemand kent' en 'dat van een tekort aan hulpverleningscapaciteit niet snel sprake zal zijn'. Deze conclusies wekken de indruk dat het in Groningen wel goed zit, terwijl een concrete onderbouwing ontbreekt.
Het CCRG adviseert de generieke capaciteiteninventarisatie aan te vullen met een specifieke capaciteiteninventarisatie en -analyse.
- 8) Het CCRG constateert dat de informatie uit de bijlagen (specifiek p.37 en p.48) niet overeenkomt met de matrix op pagina 3 van het rapport.
Het CCRG adviseert de matrix aan te passen, zodat deze overeenstemt met de bijlagen.
- 9) Het CCRG merkt op dat de risicomatrix op pag. 3 en 40 niet voorzien is titel, legenda en bronvermelding. In bijlage 1 staat in de 5^e kolom niet omschreven waar de getallen naar verwijzen. In de bijlagen 7 t/m 20 wordt een impactbeoordeling en een waarschijnlijkheidsbeoordeling gegeven. Daarbij is niet direct zichtbaar dat dit verwijst naar de indeling op pagina 39 van het rapport.

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Het CCRG adviseert de hierboven genoemde punten toe te voegen aan het rapport en de bijlagen.

- 10) Bijlagen. De volledigheid van de opsommingen heeft het CCRG niet voor alle gemeenten kunnen toetsen, maar blijktbaar is de volledigheid niet 100%. Zo zijn bijvoorbeeld geen gebedshuizen en zwembaden in de overzichten te vinden, waardoor het aannemelijk is dat er meer onvolledigheden of onjuistheden in zitten. *Het CCRG adviseert gemeenten de bijlagen te controleren op volledigheid.*

REGIONAAL

RISICOPROFIEL

REGIO GRONINGEN

2010 - 2013

SAMENVATTING

Het risicoprofiel van de regio Groningen vormt de (wettelijke) basis onder het beleid van de regio Groningen als het gaat om de invulling van de veiligheidsregio. Het risicoprofiel geeft zicht op de relevante risico's binnen de regio Groningen, risico's waar de inwoner van de regio Groningen dagelijks mee te maken heeft. Het risicoprofiel geeft ook zicht op de capaciteit die nodig is om (ongewenste) gebeurtenissen adequaat het hoofd te bieden. Het risicoprofiel bespreekt ook dilemma's die de revue passeren bij het maken van keuzes bij scenario's, gevolgen en capaciteiten. Het risicoprofiel levert het noodzakelijke gereedschap voor het opstellen van het beleid in het kader van de Wet veiligheidsregio's.

Dit document beschrijft het risicoprofiel van de regio Groningen. Het bepalen van het risicoprofiel is een noodzakelijke stap om te komen tot het beleidsplan zoals benoemd in de Wet veiligheidsregio's in artikel 14. Het risicoprofiel is eveneens omschreven in de Wet veiligheidsregio's (artikel 15) en bestaat uit:

- a) Een overzicht van de risicovolle situaties binnen de veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden.
- b) Een overzicht van de soorten branden, rampen en crises die zich in de veiligheidsregio kunnen voordoen.
- c) Een analyse waarin de weging en inschatting van de gevolgen van de soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen.

Het risicoprofiel is een vervolg op de systematiek van de Leidraad Maatrap en de Leidraad Operationele Prestaties, methoden die enkele jaren geleden, 2001/2002, gebruikt werden voor onderzoek naar gebeurtenissen en de daarbij benodigde hulpverlening. Het grote verschil tussen het risicoprofiel en de resultaten van de oudere leidraden is dat bij de analyses voor het risicoprofiel niet gekeken wordt naar de zogenoemde 'worst case', maar dat ook gekeken wordt naar de kans op optreden van een gebeurtenis.

Risico-inventarisatie:

De eerste stap in het proces om te komen tot het risicoprofiel is de risico-inventarisatie. De belangrijkste bron van informatie hiervoor is de provinciale risicokaart. Vergeleken met de jaren 2001/2002 zijn er geen grote wijzigingen in de risico's binnen de regio Groningen aan te wijzen. Grote veranderingen die een effect hebben op de risico's worden de komende vier jaar eveneens niet verwacht.

Tijdens het onderzoek is echter wel gebleken dat de actualiteit van de provinciale risicokaart te wensen overlaat. De Groningse gemeenten gaan op verschillende wijzen om met het aanleveren en borgen van de benodigde informatie. De Wet veiligheidsregio's (artikel 45) verplicht gemeenten zorg te dragen voor het aanleveren van de juiste informatie voor de risicokaart, welke weer een belangrijke relatie heeft met het risicoprofiel. Voor de komende periode is het van belang dat de gemeenten zorg dragen voor een actuele, geborgde, risicokaart.

Risicoanalyse:

Uitgaande van de geïnventariseerde risico's hebben regionale experts een keuze gemaakt uit alle scenario's die in aanmerking kwamen voor verdere analyse. De overwegingen hierin zijn onder andere gestuurd door waarschijnlijkheid van optreden, aard en omvang van de effecten en publieke dan wel bestuurlijke belangstelling.

De analyse is uitgevoerd door een grote groep deskundigen uit de gehele regio, aangevuld met deskundigheid van buiten de regio. Tijdens dit proces is duidelijk geworden dat de locatie waar en het tijdstip waarop een gebeurtenis plaatsvindt zeer bepalend kan zijn voor de waarschijnlijkheid en de aard en ernst van de gevolgen, zelfs binnen de relatief kleine regio Groningen. Vanzelfsprekend heeft dit gevolgen voor de bepaling van de benodigde capaciteit.

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Waarschijnlijkheid Impact	Waarschijnlijk	Onwaarschijnlijk	Zeer onwaarschijnlijk	Mogelijk	Waarschijnlijk	Zeer waarschijnlijk
Catastrofaal						
Zeer ernstig		Luchvaartongeval Brand				
Ernstig				Uitval drinkwatervoorziening		
Aanzienlijk				Paniek (stress) in menigte verontreiniging drinkwater	Overstroming boezem	
Beperkt						Verstoring openbare orde Verstoring energievoorziening

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

3
Status: finaal concept

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Uitgaande van de kennis, ervaring en inzichten die de betrokken deskundigen hebben ingezet, laat het bovenstaande schema zien waar de gebeurtenissen binnen de regio Groningen staan voor wat betreft waarschijnlijkheid van optreden en de omvang van de effecten.

Risicoprofiel

Dit rapport wordt voor consultatie aangeboden aan de gemeenteraden (via colleges van burgemeester en wethouders) van de 23 gemeenten in de regio Groningen, het College van Gedeputeerde Staten, het Regionaal College van politie, de besturen van de waterschappen en andere door de minister aangewezen functionarissen.

De partijen worden daarbij gevraagd:

- kennis te nemen van de geïnventariseerde risico's in het eigen werkgebied;
- de intentie uit te spreken de informatie in de provinciale risicokaart te actualiseren en vervolgens te borgen;
- kennis te nemen van de scenario's zoals die door de projectgroep zijn uitgewerkt;
- kennis te nemen van de door de projectgroep uitgesproken overwegingen betreffende capaciteit;
- de intentie uit te spreken de rol van informatiemanagement binnen de hulpverlening verder uit te werken;
- kennis te nemen van de geconstateerde hiaten tussen daadwerkelijke invulling van de hulpverlening en de door de rijksoverheid opgestelde toetsingskaders;
- de intentie uit te spreken om de hiervoor genoemde hiaten zo adequaat mogelijk weg te nemen en
- de intentie uit te spreken de focus te leggen op informatiemanagement en op de onderwerpen coördinatie en communicatie.

De projectgroep vraagt de partijen in het bijzonder aandacht te besteden aan informatiemanagement, communicatie en coördinatie.

De resultaten van de consultaties zullen naast dit rapport gebruikt worden voor het vaststellen van het risicoprofiel van de regio Groningen. Het vastgestelde risicoprofiel zal vervolgens een rol spelen bij het opstellen van het beleidsplan van de regio Groningen zoals benoemd in artikel 14 van de Wet veiligheidsregio's.

Toekomst

Groningen wordt over het algemeen gezien als een regio van stabiliteit, zeker op het vlak van risico's. Toch zijn in de komende periode van vier jaar ontwikkelingen te zien die van belang kunnen zijn voor het risicoprofiel. Aspecten waar rekening mee gehouden moet worden zijn:

- ontwikkelingen in de Eemshaven en de effecten daarvan op het risico;
- veranderingen in het belang van telecommunicatie en ICT in de maatschappij;
- ontwikkelingen in de effecten van zeespiegelstijging en het daarbij gevoerde nationale beleid;
- ontwikkelingen van meteorologische trends betreffende extreem weer;
- ontwikkelingen in de seismologische activiteit in de regio;
- effecten van veranderingen in optreden bij de brandweer;
- effecten van schaalvergroting van meerdere processen binnen de hulpverlening;
- effecten door de overgang van Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding naar het regionaal Crisisplan.

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	5
1. Inleiding	6
1.1 Regionaal Risicoprofiel	6
1.2 Projectgroep	8
2. Risicoinventarisatie	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Regio Groningen	10
2.2.1 Natuurlijke omgeving	10
2.2.2 Gebouwde omgeving	15
2.2.3 Technologische omgeving	18
2.2.4 Vitale infrastructuur en voorzieningen	21
2.2.5 Verkeer en vervoer	26
2.2.6 Gezondheid	29
2.2.7 Sociaal-maatschappelijke omgeving	32
2.3 Buur regio's	34
2.4 Risicobeeld en Risicoduiding	36
3. Risicoanalyse	38
3.1 Scenario-analyse	38
3.1.1 Impactbeoordeling	38
3.1.2 Waarschijnlijkheidsbeoordeling	39
3.2 Risicobeeld	39
4. Capaciteiteninventarisatie	42
4.1 Capaciteit versus scenario	42
4.2 Capaciteiteninventarisatie	44
4.2.1 Bevolkingszorg	44
4.2.2 Brandweezorg	45
4.2.3 Geneeskundige zorg	46
4.2.4 Politiezorg	48
4.2.5 Overige partners	49
4.2.6 Ondersteunende hulpverleningsprocessen	50
4.2.7 Het geheel der delen	50
5. Regionaal Risicoprofiel	52
5.1 Kansen, effecten en scenario's	52
5.2 Scenario's versus capaciteiten	52
5.3 Consultatie	53
Referenties	54
Versiebeheer	55

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

5
Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

1. INLEIDING

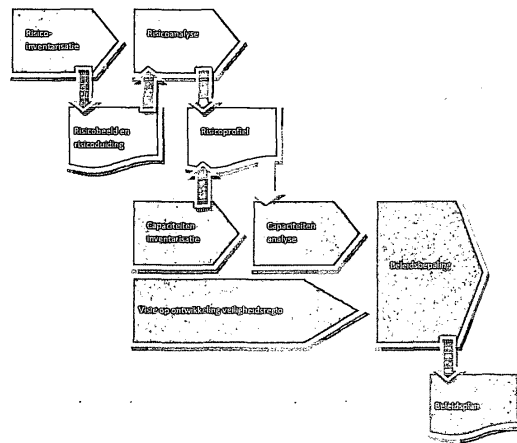
In 2001 is het Regionale Maatrap Groningen opgesteld, waarin is aangegeven welke van de 18 ramptypen uit de daarvoor ontwikkelde leidraad voor de regio Groningen van toepassing zijn en wat daarbij de hulpbehoefte is van de hulpverleningsdiensten. In 2002 is dit uitgewerkt in de Operationele Prestaties Regio Groningen. Daarin is aangegeven welke eisen worden gesteld aan de hulpverleningsdiensten. Deze eisen zijn zowel kwalitatief als kwantitatief gesteld.

De (concept) Wet Veiligheidsregio's verplicht het bestuur van de Veiligheidsregio om eens in de vier jaar een beleidsplan vast te stellen (artikel 14). Het regionaal risicoprofiel is deels de basis van dat beleidsplan (artikel 15).

De Handreiking Regionaal Risicoprofiel is bedoeld als hulpmiddel voor de veiligheidsregio's om het regionale beleid en de operationele voorbereiding te enten op de daadwerkelijk aanwezige risico's en daarmee invulling te geven aan de wettelijke verplichtingen. De bruikbare elementen uit de systematiek van de Leidraad Maatrap en de Leidraad Operationele Prestaties zijn daarin doorontwikkeld. De Handreiking is gemaakt in opdracht van GHOR Nederland, het Landelijk Overleg van Coördinerend Gemeentesecretarissen, de NVBR en de Raad van Hoofdcommissarissen. Het Veiligheidsberaad heeft de Handreiking in april 2010 vastgesteld.

1.1 REGIONAAL RISICOPROFIEL

Voor het ontwikkelen van het risicoprofiel, is gebruik gemaakt van de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel. De handreiking heeft als doel om een verband te leggen tussen het strategische beleid van de veiligheidsregio en de daadwerkelijk aanwezige risico's. Voor de totstandkoming van het risicoprofiel en het enten van het beleid daarop, is het volgende procesmodel ontworpen.

De eerste stap (risico-inventarisatie) was inzicht krijgen in de aanwezige risico's. Belangrijke basis hiervoor was de provinciale risicokaart. Een uitdraai van de ingevoerde risicobronnen en -ontvangers is naar de gemeenten gestuurd met het verzoek om de gegevens te verifiëren en waar nodig aanpassingen door te geven. Daar waar nodig zijn de beschikbare gegevens aangevuld met gegevens uit andere bronnen. Verder is een toekomstverkenning uitgevoerd van ontwikkelingen die het risicoprofiel de komende vier jaar zouden kunnen beïnvloeden.

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

6
Status: finaal concept

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

De inventarisatie heeft geleid tot een overzicht van crisistypen en de daaruit voortvloeiende incidenttypen die zich in de regio Groningen kunnen voordoen. Deze zijn ingedeeld aan de hand van 7 maatschappelijke thema's:

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaal-maatschappelijke omgeving

De risicoanalyse was de tweede stap. De geïnventariseerde risico's zijn teruggebracht tot 14 realistische scenario's. Om de breedte van de analyse te bewaken is gekeken naar een zo evenredig mogelijke verdeling van de scenario's over de verschillende soorten crisistypen. Daarom is onder meer als uitgangspunt genomen dat voor ieder maatschappelijk thema ten minste één scenario wordt uitgewerkt. In de keuze is ook rekening gehouden met mogelijke onderlinge relaties, zoals de combinatie van stroomuitval en extreme kou, of grootschalige evenementen bij het scenario paniek (stress) in menigten.

De scenario's zijn door een multidisciplinair team van professionals tijdens een expertmeeting verder uitgewerkt en beoordeeld op 'impact' en 'waarschijnlijkheid'. Er is voor gekozen om uit te gaan van realistische, maatgevende scenario's en niet van de ergst denkbare ('worst case'-scenario's). Dit is in lijn met de systematiek van het ministerie van BZK voor de Nationale Risicobeoordeling (leidraad methode 2008) voor het landelijke risicoprofiel.

De impactbeoordeling is gebaseerd op zes vitale belangen:

1. Territoriale veiligheid
2. Fysieke veiligheid
3. Economische veiligheid
4. Ecologische veiligheid
5. Sociale en politieke stabiliteit
6. Veiligheid cultureel erfgoed

De focus op de bescherming van vitale belangen is een direct gevolg van de verbreding van de traditionele rampenbestrijding naar crisisbeheersing. Deze verschuivende focus betekent dat de impact van risico's breder beoordeeld moet worden dan uitsluitend slachtoffers en materiële schade, zoals tot nu toe de praktijk was. De zes vitale belangen zijn daarom vertaald naar impactcriteria, die gezamenlijk een uniform beoordelingskader opleveren. Daarmee wordt het mogelijk om verschillende scenario's op vergelijkbare wijze te analyseren.

Om de gekozen incidentscenario's onderling te kunnen rangschikken moet, naast het bepalen van de impact, ook de waarschijnlijkheid van het scenario beoordeeld worden. Waarschijnlijkheid wordt in dit verband gedefinieerd als 'de kans dat een scenario binnen de komende vier jaar zal plaatsvinden'. Voor het bepalen van de waarschijnlijkheid is een indeling in vijf klassen gehanteerd, van 'zeer onwaarschijnlijk' tot 'zeer waarschijnlijk'.

De uitkomsten van de risicoanalyse zijn weergegeven in een risicodiagram, waarbij de plaats van het scenario/incident in het risicodiagram een weergave is van de impact en de waarschijnlijkheid.

Vervolgens is een generieke capaciteitanalyse uitgevoerd. Hierbij is in grote lijnen gekeken naar de beschikbare capaciteit in relatie tot de gekozen scenario's. Niet elke medewerker of ieder voertuig is hierbij geteld, maar door middel van gesprekken met deskundigen is onderzocht of capaciteitsgebrek op voorhand te verwachten valt.

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Als laatste stap voor het vaststellen van het regionaal risicoprofiel wordt dit rapport ter consultatie aangeboden aan de gemeenteraden (via de colleges van burgemeester en wethouders) van de Groningse gemeenten, het College van Gedeputeerde Staten, het Regionaal College van politie, de besturen van de waterschappen en andere door de minister aangewezen functionarissen. Samen met de resultaten van de consultaties vormt dit rapport vervolgens het regionaal risicoprofiel van de regio Groningen.

1.2 PROJECTGROEP

In de periode van september 2009 tot en met mei 2010 heeft onderstaande projectgroep gewerkt aan het regionaal risicoprofiel van de regio Groningen.

Naam	Organisatie
Marion Kroeze	Hulpverleningsdienst Groningen (projectleider)
Christiaan Jacobs	Waterschap Noorderzijlvest
Michiel Kasteleijn	Brandweer Regio Groningen
Ellen Nijholt	Gemeente Eemsmond/Delfzijl
Maryancka van Peet	Provincie Groningen
Wilco Reefman	Waterschap Hunze & Aa's
Bert Smit	Regiopolitie Groningen
Petra Struik	Provincie Groningen
Harry Thomassen	Openbaar Ministerie
Eric Vink	Defensie
Maarten van Wieringen	Hulpverleningsdienst Groningen, Voorlichting
Willem Willemse	GHOR Groningen
Harm Wilting	Waterschap Hunze & Aa's
Piet Tolsma	Adviesbureau (aB)-Kwadraat BV (externe ondersteuning)

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

2. RISICOINVENTARISATIE

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden aan de hand van de maatschappelijke thema's de risico's binnen de regio Groningen geïnventariseerd. Deze maatschappelijke thema's zijn:

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaal-maatschappelijke omgeving

De inventarisatie heeft plaatsgevonden aan de hand van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Hierbij wordt per maatschappelijk thema één of meerdere crisistypen onderscheiden. Een crisistype kan weer opgedeeld zijn in één of meerdere incidenttypen¹.

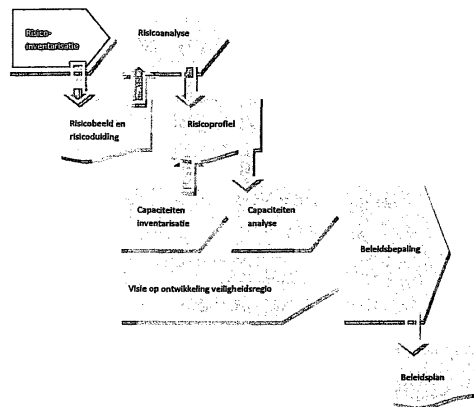
De eerste stap om inzicht te krijgen in het risicoprofiel van de regio is het inventariseren van "risicovolle situaties die kunnen leiden tot een brand, ramp of crisis".

De dagelijkse brandveiligheidsrisico's worden buiten beschouwing gelaten. Onder 'brand' wordt hier uitsluitend verstaan: *een grote of complexe brand waarbij multidisciplinaire coördinatie van de inzet van de hulpdiensten op basis van het regionaal crisisplan noodzakelijk is (GRIP 2 en hoger)*. Grofweg zijn dit branden in grote kwetsbare objecten, branden waarbij inzet in het effectgebied noodzakelijk is (waarmemen en meten, waarschuwen bevolking), branden op schepen en natuurbranden.

Onder 'ramp' wordt conform de Wet veiligheidsregio's verstaan: *een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken*.

Onder 'crisis' wordt conform de Wet veiligheidsregio's verstaan: *een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast*.

Het begrip 'risico' wordt gedefinieerd als *"een samenstel van de waarschijnlijkheid dat zich een brand, ramp of crisis (of dreiging daarvan) voordoet en de mogelijke impact die dat kan hebben"*.

¹ In bijlage 1 is een lijst opgenomen met alle, voor dit risicoprofiel gebruikte, ramp- en incidenttypen, gerangschikt per maatschappelijk thema. De bijlagen vormen een afzonderlijk document van dit rapport.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Om vervolgens het begrip risicovolle *situatie* (die kan leiden tot een brand, ramp of crisis) te kunnen definiëren, is het van belang dat zowel risicoveroorzakers (risicobronnen) als risico-ontvangers (kwetsbaarheden) in ogenschouw worden genomen. Risicoveroorzakers zijn omgevingen (natuurlijke en door de mens gemaakte leefomgeving), voorzieningen (infrastructuur), objecten (bedrijven, instellingen) en personen (saboteurs, extremisten) die inherent een risico met zich meedragen. Risico-ontvangers zijn dezelfde omgevingen, voorzieningen, objecten en personen (bevolking in het algemeen), die de impact van een crisis kunnen ondervinden. Een risicovolle situatie kenmerkt zich veelal door de combinatie van de aanwezigheid van enerzijds een risicoveroorzaker die kan leiden tot een bepaalde impact en anderzijds risico-ontvangers die deze impact kunnen ondervinden. Het begrip risicovolle situatie wordt daarom in deze rapportage gedefinieerd als "een samenstel van een of meerdere risicobronnen en kwetsbaarheden die kunnen leiden tot een brand, ramp of crisis." Overigens kan een risicobron tevens een kwetsbaarheid zijn en vice versa.

Na de risico's in de regio Groningen worden ook de risico's van de buurregio's (Friesland, Drenthe en Duitsland) omschreven die relevant kunnen zijn voor het risicoprofiel in de regio Groningen.

Aan het eind van dit hoofdstuk worden de incidenttypen gepresenteerd welke verder worden geanalyseerd in hoofdstuk 3.

2.2 REGIO GRONINGEN

De regio Groningen komt overeen met de provincie Groningen. In onderstaande tabel staan enkele kerngegevens van de provincie vermeld.

Regio Groningen	
Oppervlakte	296 duizend ha, waarvan ruim 62 duizend ha water
Inwoners	Ruim 574 duizend
Bevolkingsdichtheid	2,46 inwoners/ha
Gemeenten	23
Waddeneilanden	2 (Rottumerplaat en Rottumeroog, beide onbewoond)

In deze paragraaf worden de risico's in de regio Groningen omschreven, gerangschikt naar ramptype.

2.2.1 NATUURLIJKE OMGEVING

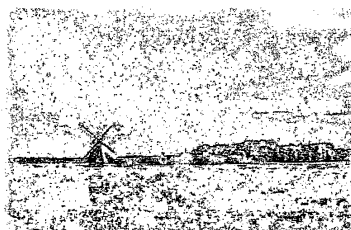
De regio Groningen kenmerkt zich door één grote stad, een klein aantal stedelijke kernen, meerdere dorpskernen en een overwegend natuurlijk gebied.

De gemiddelde bevolkingsdichtheid bedraagt 2,46 inwoners/ha, waarbij de stad Groningen met 22 inwoners/ha de grootste bevolkingsdichtheid kent.

Een belangrijk deel van de regio, bijna 80%, is in gebruik ten behoeve van de landbouw, waarbij akkerbouw en veeteelt ongeveer gelijk verdeeld zijn.

Een deel van de regio Groningen wordt gevormd door de Waddenzee.

In deze paragraaf worden de binnen het maatschappelijk thema *Natuurlijke omgeving* genoemde zes crisistypen besproken.

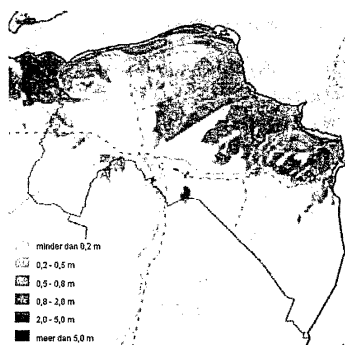
Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

2.2.1.1 OVERSTROMINGEN

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- overstrooming vanuit zee
- overstrooming door hoge rivierwaterstanden
- vollopen van een polder/dijkdoorbraak

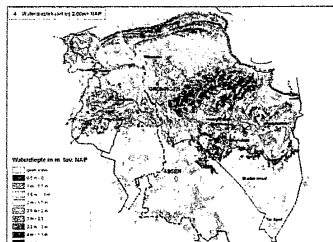
Binnen de regio Groningen kan bij een overstrooming vanuit zee een groot gebied in het noordoostelijk deel van de regio betrokken raken. Daarbij zullen meerdere woonkernen onbereikbaar worden en zal de industrie in de gemeente Delfzijl nagenoeg in zijn geheel stil komen te liggen. Bij een grote overstrooming vanuit zee kan de gasvoorziening vanuit het Slochterse gasveld ernstig verstoord raken, wat naast landelijke effecten ook effecten op de import en export van het aardgas kan hebben.

De stad Groningen en het zuidelijk deel van de regio ondervinden geen direct effect van overstroomingen vanuit zee, maar zullen wel indirect te maken krijgen met de effecten van het overstroomen van het noordoostelijk deel van de regio.

Bij een overstrooming vanuit zee dient ook rekening gehouden te worden met de gevolgen in de regio Friesland. Deze regio kent net als de regio Groningen aanzienlijke gevolgen van een overstrooming.

Bij het doorbreken van een of meerdere boezemdijken zal vooral het gebied ten oosten van de stad Groningen ernstig getroffen raken. Hierbij zal de gasvoorziening vanuit het Slochterse gasveld ernstig verstoord kunnen raken, wat naast landelijke effecten ook effecten op de import en export van het aardgas kan hebben.

Door het ontbreken van rivieren in de regio Groningen is een overstrooming door hoge rivierwaterstanden onmogelijk.

Indicator

Voor het incidenttype overstrooming vanuit zee is de gebruikte indicator de totale oppervlakte van de gebieden die een overstroomingskans kennen van 1 op 4000.

Voor overstroomingen vanuit een boezem dient rekening gehouden te worden met een kans van 1 op 100. In 1998 zijn zogenoemde overloopgebieden overstroomd.

Voor de regio Groningen betreft dit een totaal oppervlak van ruim 94 duizend ha, ruim 41 % van de totale landoppervlakte van de regio.

Impact

De effecten van een overstrooming kunnen enorm zijn. De integriteit van het grondgebied zal, zeker bij een overstrooming met zout water, ernstig aangetast worden. Een zeer groot deel van de bevolking zal geraakt worden door een overstrooming, variërend van getroffen familielid tot en met dodelijk slachtoffer. Het zal een lange tijd vragen om weer tot een normale dagelijkse gang van zaken terug te komen.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Naast de genoemde effecten zal ook het milieu ernstig geschaad worden.

Toekomstverwachting

De aanpak rondom overstromingsrisico's is een landelijk onderwerp. Aspecten als broeikaseffect, zeespiegelstijging en bodemdaling onder andere door gaswinning en spelen hierin een rol. Binnen de komende vier jaar zijn voor de regio Groningen geen grote veranderingen te verwachten.

2.2.1.2 NATUURBRANDEN

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- bosbrand
- heide, (hoog)veen- en duinbranden

In vier gemeenten (De Marne (322, 183 en 131 ha), Vlagtwedde (314 en 266 ha), Stadskanaal (130 ha) en Haren (102 ha)) bestaat de mogelijkheid van natuurbranden. Het grootste gebied is het Nationaal Park Lauwersmeer. De natuurgebieden van Vlagtwedde en Stadskanaal liggen in de directe omgeving (< 500 meter) van woonkernen. De afstand tot de eerste woonkern (Vierhuizen) in de gemeente De Marne bedraagt ongeveer 1500 meter.

Indicator

De gebruikte indicatoren voor dit crisistype zijn het totaal aantal hectaren gemengd bos en naaldbos voor bosbranden en het totaal aantal hectaren heide, hoogveen en duingebied voor de heide, (hoog)veen- en duinbranden. De regio Groningen heeft in totaal 1448 hectare bosgebied en geen heide, hoogveen en duingebieden.

Binnen de regio Groningen zijn de individuele gebieden dermate klein van omvang, dat nadere uitwerking van de impactcriteria voor dit crisistype hier niet relevant is.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.1.3 EXTREME WEERSOMSTANDIGHEDEN

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- koudegolf, sneeuw en ijzel
- hittegolf
- storm en windhozen
- aanhoudende laaghangende mist

Extreme weersomstandigheden hebben een effect op de gehele regio. Deze effecten kunnen aanzienlijk zijn. In 1979 is de regio Groningen (en delen van Friesland en Drenthe) getroffen door enorme sneeuwval. Gedurende ruim een week was een groot deel van de regio afgesloten van de buitenwereld, met daarna, als gevolg van de dooi, wateroverlast.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Indicator

De gebruikte indicatoren voor dit crisistype zijn voor kou het gemiddeld aantal dagen met sneeuw (periode 1971 - 2000) en voor hittegolf het gemiddeld aantal zomerse dagen (periode 1971 - 2000). Voor storm en laaghangende mist zijn nog geen indicatoren vastgesteld.

De regio Groningen kent samen met de regio's Drenthe en Twente het grootst aantal dagen per jaar met sneeuw. In de periode 1971 - 2000 kende de regio Groningen gemiddeld 31 dagen met sneeuw per jaar. Met gemiddeld 12 zomerse dagen per jaar bevindt de regio Groningen zich aan de onderkant van de landelijke verdeling.

Impact

De effecten van weersomstandigheden kunnen verschillend zijn. Bij extreme koude of warmte zal het aantal sterfgevallen toenemen, door aanhoudende langdurige mist zal het openbare leven deels stil komen te liggen, wat ook te verwachten is bij langdurige sneeuwval en/of ijzel. Storm kan de gehele regio treffen, terwijl een windhoos vrij plaatselijk kan zijn.

Toekomstverwachting

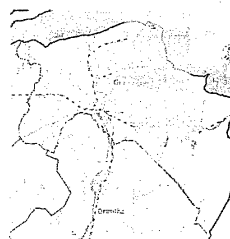
Klimaatveranderingen vormen een regelmatig terugkerend onderwerp van discussie. In relatie tot extreme weersomstandigheden zijn in de komende vier jaar geen grote veranderingen te verwachten, al is het goed om meteorologische ontwikkelingen goed te blijven volgen.

2.2.1.4 AARDBEVING

Dit crisistype kent het volgende incidenttype:

- aardbeving

Een belangrijke activiteit in de regio Groningen is de winning van aardgas. Het onttrekken van gas uit de Groningse bodem heeft bodemdaling tot gevolg, welke gepaard gaat met aardbevingen. Seismologen geven aan dat in de regio Groningen geen aardbevingen zullen plaatsvinden die meer dan slechts lichte schade veroorzaken. De maximaal te verwachten schade wordt geplaatst op niveau VI van de schaal van Mercalli (Lichte schade; schrikreacties; voorwerpen in huis vallen om; lichte schade aan minder solide huizen).

Indicator

De gebruikte indicator voor dit crisistype is het gemiddeld aantal hectaren waar bevingen kunnen plaatsvinden met een intensiteit van VI of hoger op de Europese Macroseismische Schaal (EMS).

De regio Groningen kent een totaal oppervlak van 99934 ha (33,8 %) waar sprake is van een kans op een aardbeving met een intensiteit van VI op de Europese Macroseismische Schaal.

Impact

De effecten van een aardbeving in de regio Groningen lijken beperkt te blijven tot geringe schade aan gebouwen en onrust bij de bevolking.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Toekomstverwachting

De risico's van aardbevingen in de regio Groningen zijn voor het overgrote deel te wijten aan de winning van aardgas. Verdere aardgaswinning en gebruik van 'lege' gasvelden voor de opslag van kooldioxide zijn onderwerpen die een rol kunnen spelen bij veranderingen in seismologische risico's.

2.2.1.5 PLAGEN

Dit crisistype kent het volgende incidenttype:

- ongedierte

Dit incidenttype omvat overlast van ongedierte, zoals ratten, boktorren of eikenprocessierupsen. Ziekten die door dieren worden overgedragen op de mens worden hier niet besproken.

Aangezien een groot deel van de regio in gebruik is voor akkerbouw en veeteelt, kan ongedierte de nodige gevolgen hebben binnen de regio Groningen.

Indicator

Voor dit crisistype is nog geen adequate indicator beschikbaar.

Impact

Voor de regio Groningen kunnen de effecten betrekking hebben op de aanwezige landbouw- en veeteeltgronden, waarbij mogelijk effecten zullen plaatsvinden binnen de landelijke voedselvoorziening.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.1.6 DIERZIEKTEN

Dit crisistype kent het volgende incidenttype:

- dierziekegolf

Aangezien een groot deel van de regio in gebruik is voor akkerbouw en veeteelt, kan dierziekte de nodige gevolgen hebben binnen de regio Groningen. Bij dit type gaat het vooral over besmettelijke dierziekten, waarbij sprake is van besmetting van dier tot dier en van dier tot mens.

Dit crisistype omschrijft de effecten voor de dieren en betrokken ondernemers en de effecten op onderwerpen als vervoersverboden. Effecten van dierziekten op de mens, vallen onder het thema Gezondheid, zoals omschreven in paragraaf 2.2.6 (vanaf bladzijde 29).

Indicator

Voor dit crisistype is nog geen adequate indicator beschikbaar.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Impact

De effecten betreffen bij een dierziekte vooral de getroffen veestapel en de ondernemers van de getroffen bedrijven.

Toekomstverwachting

Ondanks het feit dat op sommige plaatsen in de regio gesproken wordt over een mogelijke vestiging van grote varkenshouderijen, ligt het niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.1.7 SCENARIOKEUZE

Op grond van de hierboven omschreven crisistypen worden de incidenttypen

- *Overstroming vanuit zee*
- *Vollopen van een polder/dijkdoorbraak*
- *Extreme weersomstandigheden, koudegolf*

als maatgevend beschouwd voor de regio Groningen binnen het maatschappelijk thema *Natuurlijke omgeving*.

In onderstaande tabel wordt aangegeven waarom de overige incidenttypen niet verder worden meegenomen.

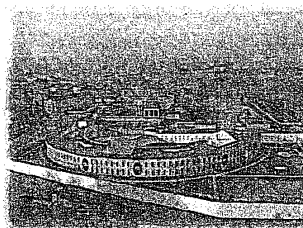
Incidenttype	Reden
Overstroming door hoge rivierwaterstanden	Geen rivieren in de regio en voldoende omschreven door andere incidenttypen binnen het crisistype Overstroming.
Bosbrand	Geen overschrijding van indicator
Heide, (hoog)veen- en duinbranden	Geen overschrijding van indicator
Hittegolf	Problematiek vergelijkbaar met koudegolf. Kans op koudegolf wordt groter geschat.
Storm en windhozen	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Aanhoudende laaghangende mist	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Aardbeving	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Ongedierte	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Dierziektégolf	Verwachting van relatief beperkte effecten.

2.2.2 GEBOUWDE OMGEVING

In de regio Groningen wordt gewoond en gewerkt in gebouwen. Een deel van de mensen is volledig zelfstandig en een ander deel heeft hulp van anderen nodig. Op sommige plaatsen zijn duizenden mensen bij elkaar en op sommige plaatsen is er slechts een.

In alle gevallen wordt vertrouwd op een gebouw dat voldoende beschutting biedt en voor een veilige plaats zorg draagt en in vrijwel alle gevallen is dat vertrouwen ook terecht.

In deze paragraaf worden de binnen het maatschappelijk thema *Gebouwde omgeving* genoemde twee crisistypen besproken.

2.2.2.1 BRAND IN KWESTBARE OBJECTEN

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
- grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
- grote brand in gebouwen in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing
- brand in dichte binnensteden

Een brand is een fenomeen met een snelle dynamiek. Een brand leidt zeer snel tot grote schade en mogelijk ook veel en ernstige slachtoffers. De regio Groningen kent vele gezondheidszorggebouwen waar in totaal vele duizenden verminderd zelfredzamen verblijven. Het aantal slachtoffers en de omvang van de brand hangt hier af van factoren als brandveiligheid van het gebouw, mate van zelfredzaamheid van de aanwezigen en de interne, direct beschikbare, hulpverlening.

De stad Groningen en vrijwel alle dorpskernen in de regio worden gekenmerkt door monumenten en karakteristieke oude gebouwen. Deze oude gebouwen kennen een ander brandveiligheidsniveau dan nieuwbouw en zijn bij brand zeer kwetsbaar.

Indicator

Voor de grote branden wordt het aantal gebouwen met de aanduiding prio 1 en 2 binnen prevap, aangevuld met het aantal gebouwen hoger dan 25 meter, gebruikt. Voor het incidenttype brand in dichte binnensteden is nog geen adequate indicator beschikbaar.

In bijlage 3 zijn per gemeente de bedoelde gebouwen opgenomen. Deze informatie is overgenomen uit de provinciale risicokaart van de provincie Groningen. De risicokaart binnen de provincie Groningen wordt door de verschillende gemeenten op verschillende wijze ervaren en benaderd. Dit heeft tot gevolg dat de huidige gegevens daarmee een niet helemaal correct beeld geven van de daadwerkelijke situatie. De gegevens kunnen wel gebruikt worden voor een schatting door deskundigen.

Impact

Een brand in een kwetsbaar object leidt in vrijwel alle gevallen tot groot persoonlijk leed. Daarnaast zal er ook schade zijn aan het getroffen bouwwerk dat, afhankelijk van functie, effect heeft op maatschappelijk of cultureel vlak.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.2.2 INSTORTING VAN GROTE GEBOUWEN EN KUNSTWERKEN

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- instorting door explosie
- instorting door gebreken aan constructie of fundering

Bij dit crisistype ligt de nadruk op het aanwezig zijn van personen tijdens het instorten van een gebouw. De oorzaak van instorting kan divers zijn, variërend van aardbevingen tot aan terroristische aanslagen.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

In de regio Groningen is dit voornamelijk van toepassing op grotere gebouwen, zoals het Gasuniegebouw of een van de verschillende stadions.

Indicator

Voor instorting wordt het aantal gebouwen met de aanduiding prio 1 en 2 binnen prevap, aangevuld met het aantal gebouwen hoger dan 25 meter, gebruikt.

In bijlage 3 zijn per gemeente de bedoelde gebouwen opgenomen. Deze informatie is overgenomen uit de provinciale risicokaart van de provincie Groningen. De risicokaart binnen de provincie Groningen wordt door de verschillende gemeenten op verschillende wijze ervaren en benaderd. Dit heeft tot gevolg dat de huidige gegevens daarmee een niet helemaal correct beeld geven van de daadwerkelijke situatie. De gegevens kunnen wel gebruikt worden voor een schatting door deskundigen.

Impact

Instorting van een gebouw of kunstwerk leidt in vrijwel alle gevallen tot groot persoonlijk leed. Daarnaast zal er ook schade zijn aan het getroffen bouwwerk dat, afhankelijk van de functie, effect heeft op maatschappelijk of cultureel vlak.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.2.3 SCENARIOKEUZE

Op grond van de hierboven omschreven crisistypen wordt het incidenttype

- *grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie*

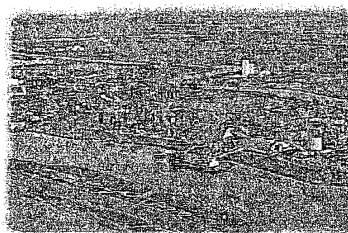
als maatgevend beschouwd voor de regio Groningen binnen het maatschappelijk thema *Gebouwde omgeving*.

In onderstaande tabel wordt aangegeven waarom de overige incidenttypen niet verder worden meegenomen.

Incidenttype	Reden
Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen	Vergelijkbaar met maatgevend scenario.
Grote brand in gebouwen in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	Slechts een beperkt aantal grote gebouwen en geen ondergrondse gebouwen.
Brand in dichte binnensteden	Kans op een dergelijke omvang wordt verwaarloosbaar geacht.
Instorting door explosie	Kans wordt verwaarloosbaar geacht, mede gezien het beperkt aantal relevante gebouwen.
Instorting door gebreken aan constructie of fundering	Kans wordt verwaarloosbaar geacht, mede gezien het beperkt aantal relevante gebouwen.

2.2.3 TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Onze maatschappij kan niet meer zonder gevaarlijke stoffen, al is het bewustzijn hierover niet altijd paraat. Ook de regio Groningen kent de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Naast de bedrijvigheid in de gemeente Delfzijl (Chemiepark Delfzijl) en de gemeente Eemshaven (Eemshaven), worden door de gehele regio vrijwel continu gevaarlijke stoffen vervoerd (weg, water, spoor en buisleiding).

Voor de informatie in deze paragraaf is gebruik gemaakt van de informatie zoals die beschikbaar was op de risicokaart (bijlage 2).

In deze paragraaf worden de binnen het maatschappelijk thema *Technologische omgeving* genoemde drie crisistypen besproken.

2.2.3.1 ONGEVALLLEN MET BRANDBARE/EXPLOSIEVE STOF IN OPEN LUCHT

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- ongeval vervoer weg
- ongeval vervoer water
- ongeval spoorvervoer
- ongeval transport buisleidingen
- ongeval stationaire inrichting

Ongevallen met een brandbare/explosieve stof kenmerken zich door effecten op relatief geringe afstand. Een incident met een brandbare/explosieve stof heeft een cirkelvormig effectgebied en zal in de ergste gevallen niet verder komen dan twee kilometer.

Binnen de regio Groningen is een groot aantal objecten, bijna 300, waar sprake is van brandbare/explosieve stoffen. De hoeveelheid stof varieert van enkele tonnen (propaantanks) tot vrijwel onbeperkte uitstroom (mijnbouwlocaties).

Inherent aan het aanwezig zijn van brandbare/explosieve stoffen is het vervoer van deze stoffen. Op de Risicokaart van de provincie Groningen wordt het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de modaliteiten weg, water en spoor niet geïdentificeerd als risicobron. Uit de inventarisatie is echter gebleken dat voor het vervoer van deze stoffen gebruik wordt gemaakt van alle beschikbare modaliteiten en dus wel in het risicoprofiel thuis-hoort.

De regio kent een groot netwerk aan buisleidingen die voornamelijk gebruikt wordt voor het transport van aardgas. De overige stoffen worden voornamelijk via de andere modaliteiten vervoerd.

De toepassing van LPG en propaan is over de gehele regio verdeeld. Het vervoer van deze stoffen zal daarmee ook over de gehele regio plaatsvinden.

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Indicator

Voor dit crisistype worden de verschillende totale lengtes aan transportroutes en het aantal stationaire inrichtingen in de regio als indicator gebruikt. De specificering van de stationaire inrichtingen is opgenomen in bijlage 2.

Vervoer Weg	6614 km
Vervoer Water	522 km
Vervoer Spoor	163 km
Transport Buisleiding	1453 km
Stationaire inrichtingen	380

Impact

Afhankelijk van plaats en tijd kan een ongeval met brandbare en/of explosieve stoffen tot een aanzienlijk aantal slachtoffers leiden. Schade aan gebouwen en milieu is zeker niet uit te sluiten.

Toekomstverwachting

De Eemshaven in de gemeente Eemshaven is de laatste jaren sterk in ontwikkeling. Ondanks de economische crisis vinden ook nu nog tal van uitbreidingen plaats. Voor de komende vier jaar is het daarom van belang de ontwikkelingen op de voet te volgen en de consequenties hiervan te bezien.

Een andere ontwikkeling waar aandacht aan moet worden besteed is de Structuurvisie Buisleidingen van VROM. Deze visie bevat een langetermijnvisie op het buisleidingtransport van gevaarlijke stoffen (gas, olie, chemicaliën en CO₂), zoals de reservering van ruimte voor toekomstige buisleidingen. VROM heeft een concept-visiekaart ontwikkeld met de hoofdverbindingen die van nationaal belang zijn, waarbij een groot deel van de Groningse gemeenten betrokken is.

2.2.3.2 ONGEVALLLEN MET GIFTIGE STOF IN OPEN LUCHT

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- o ongeval vervoer weg
- o ongeval vervoer water
- o ongeval spoorvervoer
- o ongeval transport buisleidingen
- o ongeval stationaire inrichting

Ongevallen met een giftige stof kenmerken zich door grote effectgebieden welke voor een belangrijk deel door de meteorologische omstandigheden (windrichting en -snelheid) wordt bepaald. Afhankelijk van de betrokken stof en de omstandigheden, kunnen effectafstanden bereikt worden van vele kilometers.

De regio kent een beperkt aantal locaties waar sprake is van een risico met giftige stoffen. Dit betreft meestal grotere bedrijven, waar sprake is van grote hoeveelheden giftige stoffen. De grootste concentratie van bedrijven met giftige stoffen bevindt zich in de gemeente Delfzijl.

Inherent aan het aanwezig zijn van giftige stoffen is het vervoer van deze stoffen. Binnen de regio Groningen wordt hiervoor gebruik gemaakt van alle beschikbare modaliteiten. Op de Risicokaart van de provincie Gronin-

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

gen wordt echter het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de modaliteiten weg, water en spoor niet geïdentificeerd als risicobron.

Indicator

Voor dit crisistype worden de verschillende totale lengtes aan transportroutes en het aantal stationaire inrichtingen in de regio als indicator gebruikt. De specificering van de stationaire inrichtingen is opgenomen in bijlage 2.

Vervoer Weg	6614 km
Vervoer Water	522 km
Vervoer Spoor	163 km
Transport Buisleiding	1453 km
Stationaire inrichtingen	112

Impact

Afhankelijk van plaats en tijd kan een ongeval met giftige stoffen tot een aanzienlijk aantal slachtoffers leiden. Schade aan gebouwen en milieu is zeker niet uit te sluiten.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden. De provincie heeft in haar provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 (bijlage 5) echter wel gebieden, waaronder leidingstraten, aangewezen die in aanmerking kunnen komen voor ontwikkeling.

2.2.3.3 KERNONGEVALLLEN

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- o ongeval A-objecten: centrales
- o ongeval A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend
- o ongeval A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal
- o ongeval B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal
- o ongeval B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse I
- o ongeval B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse II
- o ongeval B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen
- o militaire treinen en transporten nucleaire materialen

De regio Groningen kent geen A-objecten waardoor de eerste drie incidenttypen niet van toepassing zijn.

De regio Groningen is echter niet geheel vrij van nucleaire materialen. Ziekenhuizen, universiteit en hogeschool en enkele bedrijven maken gebruik van nucleaire materialen. Het grootste aanwezige risico in de regio is het Kernfysisch Versneller Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen. Dit onderdeel van de universiteit doet onderzoek naar de kleinste deeltjes en heeft de beschikking over een supergeleidend cyclotron.

Sporadisch vinden transporten met nucleair materiaal plaats. Exacte gegevens hierover zijn niet beschikbaar.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Indicator

Voor dit crisistype wordt gekeken naar de zogenoemde A- en B-objecten in de regio en het aantal afgegeven transportvergunningen.

Impact

De aanwezige risico's in de regio Groningen zijn echter zo beperkt van aantal en omvang dat bestuurlijk is vastgesteld af te zien van het opstellen van een rampbestrijdingsplan voor de B-objecten in de regio.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.3.4 SCENARIOKEUZE

Op grond van de hierboven omschreven crisistypen worden de incidenttypen

- *Incident vervoer over de weg met brandbare/explosieve stof in open lucht*
- *Incident stationaire inrichting met giftige stoffen in open lucht*

als maatgevend beschouwd voor de regio Groningen binnen het maatschappelijk thema *Technologische omgeving*.

Kernongevallen worden niet verder uitgewerkt omdat de regio slechts een klein aantal B-objecten heeft en het transport zo sporadisch is, dat de kans op optreden zeer klein is. Daarnaast is de hulpverlening, welke voorbereid is op brandbare, explosieve en giftige stoffen ook in staat om een ongeval met radioactieve stoffen te bestrijden. Verder bestaat de nationale voorbereiding op kernongevallen in de vorm van het nationale plan voor de kernongevallenbestrijding.

2.2.4 VITALE INFRASTRUCTUUR EN VOORZIENINGEN

De altijd werkende vitale voorzieningen en de daarbij behorende infrastructuur wordt als zeer vanzelfsprekend beschouwd. Grootse schalige storingen komen sporadisch voor (Haaksbergen 2005, Bommerwaard 2007), al zijn de gevolgen dan meestal aanzienlijk.

Vitale infrastructuur en voorzieningen kennen onderlinge afhankelijkheden, zo heeft de continuïteit van telecommunicatie een heldere relatie met energievoorziening en kunnen storingen in waterzuiveringen effecten hebben op de drinkwatervoorzieningen.

In deze paragraaf worden de binnen het maatschappelijk thema *Vitale infrastructuur en voorzieningen* genoemde zes crisistypen besproken.

2.2.4.1 VERSTORING ENERGIEVOORZIENING

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- uitval olievoorziening
- uitval gasvoorziening
- uitval elektriciteitsvoorziening

Zonder energie staat het openbare leven nagenoeg stil. Elektriciteitsuitval komt met enige regelmaat voor, waarbij lokale uitval vaker voorkomt dan regionale uitval. Landelijke uitval is nog nooit voorgekomen.

De uitval van olie- en gasvoorziening komt minder voor dan de uitval van elektriciteit. De regio Groningen is een belangrijke schakel in de landelijke gasvoorziening. Uitval van gas kan daarmee landelijke gevolgen hebben.

Daarnaast kan een verstoring van de energievoorziening in de regio Groningen ook effect hebben op Duitsland.

Indicator

Voor dit crisistype is nog geen adequate indicator beschikbaar.

Impact

De effecten van een verstoring van de energievoorziening hangen voor een belangrijk deel af van de tijdsduur. Kortdurende verstoringen (< 4 uur) komen relatief veelvuldig voor, maar hebben kleine gevolgen. Langdurende verstoringen komen minder voor, maar kunnen grotere gevolgen hebben. Deze gevolgen hangen vervolgens af van de tijd van het jaar (koude of hitte) en de mate van voorbereiding door burgers en bedrijven op dergelijke storingen.

Toekomstverwachting

In de Eemshaven worden momenteel meerdere installaties gebouwd die een rol gaan spelen bij de energievoorziening in de regio en in Nederland. Momenteel is nog niet helder wat de gevolgen hiervan zullen zijn binnen dit crisistype.

2.2.4.2 VERSTORING DRINKWATERVOORZIENING

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- uitval drinkwatervoorziening
- problemen waterinname
- verontreiniging in drinkwaternet

Van een nog groter levensbelang dan energie is drinkwater. Ook hier kan een indeling gemaakt worden in een lokale verstoring, een regionale verstoring en een landelijke verstoring, waarbij de kans op voorkomen kleiner wordt.

Een mens kan een zeer beperkt aantal dagen (4-6) zonder drinkwater. Factoren die hierbij een rol spelen zijn onder andere de gesteldheid van de mens en het seizoen. Ouderen en zieken hebben meer behoefte aan water en tijdens een warme periode zal het verbruik van drinkwater groter zijn.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Indicator

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt. Momenteel heeft de regio Groningen ongeveer 575 duizend inwoners.

Impact

Drinkwater is van cruciaal belang voor de mens. Uitval van langere duur kan tot grote problemen leiden, tot aan sterfte toe. Uitval van kortere duur heeft effecten op de continuïteit van bedrijven en instellingen die (veelvuldig) gebruik maken van drinkwater, zoals ziekenhuizen en scholen.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.4.3 VERSTORING RIOOLWATERAFVOER EN AFVALWATERZUIVERING

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- uitval rioleringsstelsel
- uitval afvalwaterzuivering

De uitval van rioolwater- en afvalwaterzuivering bestaat uit een stelsel van zuiveringinstallaties, rioolgemalen en leidingen. Binnen de regio Groningen zijn twee² waterschappen actief.

Waterschap	Hunze en Aa's	Noorderzijvest
Zuiveringsinstallaties	13	15
Rioolgemalen	6	125
Leidingen	450 km	600 km

Indicator

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt. Momenteel heeft de regio Groningen ongeveer 575 duizend inwoners.

Impact

De effecten van dit crisistype zal in de eerste periode vooral overlast inhouden. Langdurige uitval kan leiden tot een grotere kans op infectieziekten, al wordt een dergelijke uitval niet snel verwacht.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

² Een klein gedeelte van het Westerkwartier valt formeel onder het Waterschap Friesland. De waterschappen hebben hier onderling de benodigde afspraken over gemaakt.

2.2.4.4 VERSTORING TELECOMMUNICATIE EN ICT

Dit crisistype kent het volgende incidenttype:

- uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie

De regio Groningen kent enkele knooppunten die een rol spelen bij telecommunicatie. Totale uitval van telecommunicatie heeft een groot effect op het openbare leven en het bedrijfsleven. Vele processen zullen tot stilstand komen. Uitval van enkele systemen binnen de regio Groningen kunnen landelijke effecten hebben, zoals de uitval van een belangrijke internetvoorziening in de Eemshaven.

Indicator

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt. Momenteel heeft de regio Groningen ongeveer 575 duizend inwoners.

Impact

Uitval van communicatie kent vele effecten, variërend van het stoppen van het elektronisch betalingsverkeer, stilvallen van verkeersregelinstallaties tot het wegvallen van communicatie tussen personen, onder wie hulpbehoevenden.

Toekomstverwachting

De komende vier jaar zal de integratie van telecommunicatie en ICT in de maatschappij alleen maar groter worden. Het is raadzaam om dit incidenttype op jaarlijkse basis nader te onderzoeken op mogelijke veranderingen van de impact.

2.2.4.5 VERSTORING AFVALVERWERKING

Dit crisistype kent het volgende incidenttype:

- uitval afvalverwerking

De regio Groningen kent meerdere afvalverwerkinglocaties welke verantwoordelijk zijn voor verschillende soorten afval. De verwerking van het huishoudelijk afval begint met het ophalen van het huishoudelijk afval bij de burgers door al dan niet gemeentelijke huisvuildiensten.

In de keten van afvalverwerking zitten meerdere schakels die elk hun eigen rol spelen. Uitval van een of meerdere van deze schakels heeft verschillende effecten. Het uitvallen van het ophalen van het huishoudelijk afval heeft de grootste effecten omdat het afval dan in de lokale woonomgeving aanwezig blijft, met mogelijke rotting, stank en ongedierte tot gevolg.

Indicator

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt. Momenteel heeft de regio Groningen ongeveer 575 duizend inwoners.

Impact

De effecten van dit crisistype zal in de eerste periode vooral overlast inhouden. Langdurige uitval kan leiden tot een grotere kans op infectieziekten, al wordt een dergelijke uitval niet snel verwacht.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.4.6 VERSTORING VOEDSELVOORZIENING

Dit crisistype kent het volgende incidenttype:

- uitval distributie

De meeste mensen hebben een beperkte hoeveelheid voedsel op voorraad. Dit varieert van hoeveelheden voor enkele dagen tot ruim een week. Een langdurige staking bij distributiecentra zal in eerste instantie hamsteren tot gevolg hebben, waardoor de supermarkten geen voorraad meer hebben. De voorraad van de supermarkten ligt dan, al dan niet eerlijk verdeeld, bij de burgers.

Indicator

Voor dit crisistype wordt het aantal inwoners in de regio gebruikt. Momenteel heeft de regio Groningen ongeveer 575 duizend inwoners.

Impact

Ernstige effecten zijn op korte termijn niet te verwachten. Bij een uitval van meerdere dagen tot weken zullen zich steeds meer problemen gaan aftekenen. Maatschappelijke problemen waaronder verstoring van de openbare orde tot dodelijke slachtoffers door voedselgebrek kunnen zich voordoen.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.4.7 SCENARIOKEUZE

Op grond van de hierboven omschreven crisistypen worden de incidenttypen

- *Uitval elektriciteitsvoorziening*
- *Uitval drinkwatervoorziening*
- *Verontreiniging in drinkwaternet*

als maatgevend beschouwd voor de regio Groningen binnen het maatschappelijk thema *Vitale infrastructuur en voorzieningen*.

In onderstaande tabel wordt aangegeven waarom de overige incidenttypen niet verder worden meegenomen.

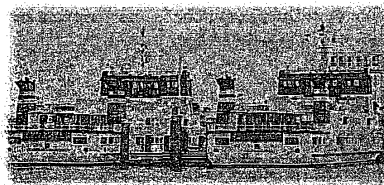
Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Incidenttype	Reden
Uitval olievoorziening	Vergelijkbaar met uitval elektriciteitsvoorziening.
Uitval gasvoorziening	Vergelijkbaar met uitval elektriciteitsvoorziening.
Problemen waterinname	verwachte kans op optreden zeer gering met daarnaast vergelijkbare problematiek als bij de andere drinkwaterscenario's.
Uitval rioleringsysteem	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Uitval afvalwaterzuivering	Verwachting van relatief beperkte effecten en voldoende alternatieven.
Uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Uitval afvalverwerking	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Uitval voedseldistributie	Verwachting van relatief beperkte effecten.

2.2.5 VERKEER EN VERVOER

"Zonder transport staat alles stil", zo luidt de slagzin, gebruikt door de vervoerssector. Vervoer, over land, water en door de lucht is een niet weg te denken fenomeen.

Bij incidenten bij verkeer en vervoer kunnen meerdere personen betrokken zijn of kunnen de incidenten plaatsvinden op lastig te bereiken locaties.

In deze paragraaf worden de binnen het maatschappelijk thema *Verkeer en vervoer* genoemde vier crisistypen besproken. Transporten met gevaarlijke stoffen worden hier niet besproken, deze zijn besproken in § 2.1.3.

2.2.5.1 LUCHTVAARTINCIDENTEN

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
- incident vliegtoestel bij vliegshows

De regio Groningen kent slechts een klein vliegveld te Oostwold, gemeente Scheemda. Op deze luchthaven wordt een keer per jaar een luchtvaartshow gehouden. Dit vliegveld wordt tevens gebruikt als tankplaats voor de traumahelikopter van het UMCG.

In de regio Drenthe, gemeente Tynaarlo, bevindt zich de luchthaven Groningen Airport Eelde. De fysieke locatie bevindt zich in zijn geheel in de regio Drenthe, echter de aan- en uitloop van de start- en landingsbanen bevinden zich in de regio Groningen, met daarmee de mogelijkheid van een luchtvaartincident. De kleinste afstand van begin start- en landingsbaan tot aan de regio Groningen (gemeente Haren) bedraagt 1.700 m.

Indicator

De indicatoren voor dit crisistype zijn het aantal vliegvelden, het aantal vliegbewegingen en vliegshows.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

De regio Groningen kent geen vliegvelden met bijbehorende vliegbewegingen, maar grenst wel aan luchthaven Groningen Airport Eelde met 45.200 vliegbewegingen per jaar.

De regio Groningen kent één vliegshow.

Impact

Luchtvaartincidenten worden altijd als ernstig ervaren. Ook al liggen er 'formeel' geen risico's op dit vlak in de regio Groningen, toch zal de betrokkenheid bij een ernstig ongeval op de luchthaven Groningen Airport Eelde groot zijn. De effecten zijn voornamelijk persoonlijk letsel.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden. Voor de luchthaven Groningen Airport Eelde zijn plannen om een van de landingsbanen te verlengen. Zoals de plannen er nu uitzien heeft dit geen gevolgen voor dit scenario.

2.2.5.2 INCIDENTEN OP OF ONDER WATER

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- incident waterrecreatie en pleziervaart
- incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)
- incident op ruim water
- grootschalig duikincident

De regio Groningen kent meerdere gebieden met water.

In de eerste plaats de Waddenzee. Vanuit de Groningse kust starten op enkele plaatsen veerdiensten naar verschillende locaties buiten de kust. Zo zijn er veerdiensten naar onder andere Schiermonnikoog (vanuit Lauwersoog) en Borkum (D) (vanuit Eemshaven). Een groot deel van de Groningse Waddenzee wordt gebruikt voor wadlooptochten en wordt gebruikt door vele watersporters.

De Regio Groningen kent ook meerdere binnenwateren, zoals het Van Starckenborghkanaal, het Eemskanaal, het Winschoterdiep, diverse meren waaronder het Lauwersmeer en de grachten van de Stad Groningen. Op deze wateren vindt zowel beroepsvaart als pleziervaart plaats. In de gemeente Groningen is tevens sprake van rondvaarttochten.

Indicator

De indicatoren voor dit crisistype zijn voor de eerste twee incidenttypen het product van het aantal scheepvaartpassages en het laadvermogenklasse en de som van beide vaarrichtingen. Voor de laatste twee incidenttypen zijn nog geen adequate indicatoren vastgesteld.

De regio Groningen kent 40813 scheepvaartpassages*tonnage bij de pleziervaart en 41737 scheepvaartpassages*tonnage bij de beroepsvaart (niveau 2002).

Impact

Een ongeval op water vraagt een snelle hulpverlening, wat bemoeilijkt wordt door de minder eenvoudige bereikbaarheid.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Een ongeval op water wordt daarnaast gekenmerkt door de betrokkenheid van meer en andere hulpverleningsorganisaties dan bij andere ongevallen. De ligging aan zee, met Duitsland als aangrenzend buurland, maakt hulpverlening op water complex.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.5.3 VERKEERSINCIDENTEN OP LAND

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- incident wegverkeer
- incident treinverkeer

De regio Groningen heeft ongeveer 136 kilometer rijkswegen, 538 km provinciale weg en 163 km spoor. De wegen worden gekarakteriseerd door relatief geringe vervoersstromen. Alleen rondom de stad Groningen kunnen grote verkeersstromen met regelmaat voorkomen. De spoorwegen worden slechts voor een klein gedeelte gebruikt als intercityspoor. Een belangrijk deel, 91%, van het spoor in de regio Groningen is niet geëlektrificeerd.

Indicator

De indicatoren voor dit crisistype is het aantal dodelijke ongevallen op de weg en het spoor in de periode 1996 - 2005. In de regio Groningen is dit voor wegongevallen gemiddeld 43 dodelijke slachtoffers per jaar en voor spoorongevallen gemiddeld 1 dodelijk slachtoffer per jaar.

Impact

Dodelijke slachtoffers zijn bij ongevallen op de weg altijd te verwachten. Meestal één of enkele en soms meerdere en een enkele keer tientallen.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden. De provincie heeft in haar provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 (bijlage 5) echter wel gebieden aangewezen die in aanmerking kunnen komen voor ontwikkeling.

2.2.5.4 INCIDENTEN IN TUNNELS

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- incident in treintunnels en ondergrondse stations
- incident in wegtunnels
- incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations

De regio Groningen kent geen tunnels of ondergrondse stations.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.5.5 SCENARIOKEUZE

Op grond van de hierboven omschreven crisistypen worden de incidenttypen

- *incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein*
- *incident op ruim water*

als maatgevend beschouwd voor de regio Groningen binnen het maatschappelijk thema *Verkeer en vervoer*.

In onderstaande tabel wordt aangegeven waarom de overige incidenttypen niet verder worden meegenomen.

Incidenttype	Reden
Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein	Geen luchthaven in de regio. De regio werkt wel samen met de regio Drenthe in verband met luchthaven Groningen-Eelde.
Incident vliegtoestel bij vliegshows	Slechts één vliegshow per jaar met kleine vliegtuigen.
Incident waterrecreatie en pleziervaart	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	Verwachting van beperkte effecten.
Grootschalig duikincident	Verwachting van beperkte effecten en een kleine kans van optreden.
Incident wegverkeer	Verwachting kleine kans op groot incident.
Incident treinverkeer	Verwachting kleine kans op groot incident.

2.2.6 GEZONDHEID

Gezondheid is een groot goed en de huidige maatschappij is zich bewust van het belang van een goede gezondheid. De gezondheid kan echter in grote mate bedreigd worden door tal van factoren. Bevolkingsgroei en intensieve veehouderij kan gezien worden als bedreiging voor de volksgezondheid.

In deze paragraaf worden de binnen het maatschappelijk thema *Gezondheid* genoemde twee crisistypen besproken.

2.2.6.1 BEDREIGING VOLKSGEZONDHEID

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- besmettingsgevaar via contactmedia
- feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen
- besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland
- besmettelijkheidsgevaar in eigen regio
- dierziekte overdraagbaar op mens

Te denken valt aan plotselinge gebeurtenissen, inzichten in of vermoedens over een directe bedreiging voor de gezondheid van een grote groep personen, echter (nog) zonder (veel) ziektegevallen. Het gaat hierbij namelijk om het dreigen van gezondheidseffecten, waaronder speciaal gezondheidseffecten op langere termijn.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Belangrijke risicobronnen zijn hier locaties waar grote hoeveelheden mensen op een relatief klein oppervlak samen zijn, zoals evenementen en locaties met een relatief zwakkere bevolking, zoals kleine kinderen en ouderen.

Indicator

De indicator voor het eerste incidenttype, besmettingsgevaar via contactmedia, is het aantal inwoners (575 duizend) van de regio. De indicator voor het laatste incidenttype, dierziekte overdraagbaar op mens, is het aantal stuks vee per diersoort.

Diersoort (2009)	Aantal (duizendtallen)
Kip	5.246
Rund	194
Varken	157
Schaap	88
Geit	10

Voor de overige incidenttypen is nog geen adequate indicator beschikbaar.

Impact

Dit incidenttype omvat de dreiging en nog niet de daadwerkelijke besmetting. Dit vraagt vooral een communicatieve inspanning van de hulpverleningsdiensten. Indien vaccinatie nodig blijkt te zijn zal dit vooral een beroep doen op de geneeskundige diensten.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.6.2 ZIEKTEGOLF

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

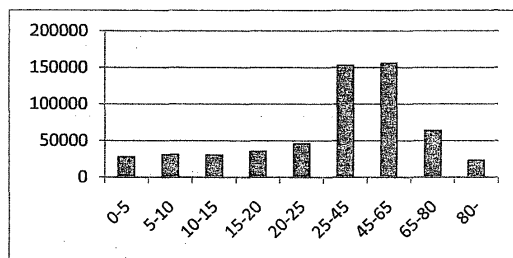
- ziektegolf besmettelijke ziekte
- ziektegolf niet-besmettelijke ziekte

Bij een ziektegolf is sprake van daadwerkelijke ziekteverschijnselen. Risicobronnen zijn ook hier locaties waar grote hoeveelheden mensen op een relatief klein oppervlak samen zijn, zoals evenementen en locaties met een relatief zwakkere bevolking, zoals kleine kinderen en ouderen.

Indicator

De indicatoren voor dit crisistype is het aantal inwoners verdeeld naar leeftijdsklasse.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Figuur: Leeftijdsverdeling regio Groningen 2008

Impact

Een ziektegolft heeft in veel gevallen vooral effect op de zwakkere groepen in de samenleving, zoals pasgeborenen en ouderen. Door een grote uitval van medewerkers kan het eveneens effecten hebben op de continuïteit van bedrijven en instellingen, waaronder hulpverleningsdiensten.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.6.3 SCENARIOKEUZE

Op grond van de hierboven omschreven crisistypen wordt het incidenttype

- *Ziektegolft besmettelijke ziekte*

als maatgevend beschouwd voor de regio Groningen binnen het maatschappelijk thema *Gezondheid*.

In onderstaande tabel wordt aangegeven waarom de overige incidenttypen niet verder worden meegenomen.

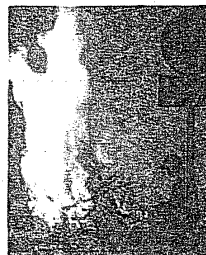
Incidenttype	Reden
Besmettingsgevaar via contactmedia	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Besmettelijkheidsgevaar in eigen regio	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Dierziekte overdraagbaar op mens	Verwachting van relatief beperkte effecten.
Ziektegolft niet besmettelijke ziekte	Vergelijkbaar met de wel besmettelijke variant, echter met minder effecten voor de hulpverleningsdiensten.

2.2.7 SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING

Nederland kent een hoge bevolkingsdichtheid en een grote hoeveelheid mensen op een klein oppervlak of in een relatief kleine ruimte, kan tot ernstige incidenten leiden.

De regio Groningen heeft in vergelijking met de rest van het land een lage bevolkingsdichtheid, maar kent meerdere plaatsen en objecten waar veel mensen bij elkaar komen.

In deze paragraaf worden de binnen het maatschappelijk thema *Sociaal-maatschappelijke omgeving* genoemde twee crisistypen besproken.

2.2.7.1 PANIEK (STRESS) IN MENIGTEN

Dit crisistype kent het volgende incidenttype:

- paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties

Dit crisistype omvat de gevolgen van verdrukking en stuwing door massale paniek en vluchtgedrag in compacte menigten in vooral de volgende situaties:

- grote festiviteiten, concerten e.d.
- winkelcentra met verkoopstunts
- grote demonstraties
- grote voetbalstadions en dergelijke objecten

Het gaat bij al deze situaties om de volgende onderwerpen:

- een hoge dichtheid van aanwezigen op een bepaald oppervlak
- een grote mate van *ingeslotenheid van de aanwezigen (beperkte bewegingsruimte en vluchtwegen)*
- een gebeurtenis waardoor de paniek of stuwing wordt aangewakkerd

Indicator

Voor dit crisistype is nog geen adequate indicator vastgesteld.

Impact

Naast meerdere personen die letsel oplopen door de paniek of stress, vraagt dit incidenttype een ruime mate van aandacht van het bestuur in de vorm van communicatie.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.7.2 VERSTORING OPENBARE ORDE

Dit crisistype kent de volgende incidenttypen:

- rel rondom demonstraties en andere manifestaties
- gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden
- maatschappelijke onrust en buurtrellen

Deze incidenten kunnen op meerdere plaatsen voorkomen. Manifestaties en voetbalrellen spelen zich voornamelijk af rondom de betrokken activiteiten. Maatschappelijke onrust kan regionaal of lokaal zijn, zoals de Oosterparkwijkrellen in 1997. Maatschappelijke onrust kan ook ontstaan naar aanleiding van een gepleegd strafbaar feit of door beleving.

Indicator

De indicatoren voor dit crisistype is het aantal risicowedstrijden binnen het eredivisie voetbal en het aantal probleemwijken.

De regio Groningen kent enkele risicowedstrijden per jaar en twee, aangewezen, probleemwijken.

Impact

Naast meerdere personen die letsel oplopen door de onrust, vraagt dit incidenttype een ruime mate van aandacht van het bestuur in de vorm van communicatie.

Toekomstverwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat in de komende vier jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden.

2.2.7.3 SCENARIOKEUZE

Op grond van de hierboven omschreven crisistypen worden de incidenttypen

- *paniek (stress) tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties*
- *maatschappelijke onrust en buurtrellen*

als maatgevend beschouwd voor de regio Groningen binnen het maatschappelijk thema *Sociaal-maatschappelijke omgeving*.

In onderstaande tabel wordt aangegeven waarom de overige incidenttypen niet verder worden meegenomen.

Incidenttype	Reden
Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	Vergelijkbaar met maatschappelijke onrust en buurtrellen.
Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	Vergelijkbaar met maatschappelijke onrust en buurtrellen.

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

2.3 BUURREGIO'S

De buren van de regio Groningen staan in onderstaande tabel vermeld:

Buren Regio Groningen	
Noord	Noordzee
Oost	Duitsland
Zuid	Drenthe
West	Friesland

Voor het vaststellen van het risicoprofiel is het eveneens van belang zicht te hebben op de risico's die aanwezig zijn in de buurregio's van de eigen regio. De handreiking noemt hierin de risico's die aanwezig zijn op een maximale afstand van 15 kilometer. Daarnaast kunnen objecten op een grotere afstand aanwezig zijn die invloed kunnen hebben.

Friesland

De veiligheidsregio Friesland grenst aan de westzijde van de regio Groningen. In onderstaande tabel staan de gemeenten genoemd welke binnen 15 km afstand van de regio Groningen liggen. Tevens zijn de belangrijkste risicobronnen opgenomen.

De mogelijke effecten van de risicobronnen in de veiligheidsregio Friesland geven geen aanleiding tot aanvullende maatregelen in de regio Groningen.

Gemeente	Karakteristiek
Achtkarspelen	15 risico-opleverende inrichtingen waarvan twee BRZO-inrichtingen, transport over water
Dantumadiel	Noordoostelijk deel, geen risico-opleverende inrichtingen
Dongeradeel	14 risico-opleverende inrichtingen waarvan een BRZO-inrichting
Heerenveen	Uiterste noordoostelijke deel, geen risico-opleverende inrichtingen
Kollumerland en Nieuwkruisland	8 risico-opleverende inrichtingen
Ooststellingwerf	16 risico-opleverende inrichtingen, natuurbrand
Opsterland	17 risico-opleverende inrichtingen, natuurbrand
Schiermonnikoog	Geen risico-opleverende inrichtingen
Smallingerland	22 risico-opleverende inrichtingen waarvan twee BRZO-inrichtingen, transport over water
Tytsjerksteradiel	17 risico-opleverende inrichtingen

Drenthe

De veiligheidsregio Drenthe grenst aan de zuidzijde van de regio Groningen. In onderstaande tabel staan de gemeenten genoemd welke binnen 15 km afstand van de regio Groningen liggen. Tevens zijn de belangrijkste risicobronnen opgenomen.

De mogelijke effecten van de risicobronnen in de veiligheidsregio Drenthe geven geen aanleiding tot aanvullende maatregelen in de regio Groningen.

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Gemeente	Karakteristiek
Aa en Hunze	13 risico-opleverende inrichtingen, natuurbrand
Assen	17 risico-opleverende inrichtingen
Borger-Odoorn	20 risico-opleverende inrichtingen, natuurbrand
Coevorden	Uiterste oosten, geen risico-opleverende inrichtingen
Emmen	32 risico-opleverende inrichtingen waarvan twee BRZO-inrichtingen, natuurbrand
Noordenveld	20 risico-opleverende inrichtingen, natuurbrand
Tynaarlo	17 risico-opleverende inrichtingen, vliegveld

Duitsland

De oostzijde van de regio Groningen grenst aan de Duitse deelstaat Niedersachsen, met daarin de stad Emden en de landskringen Aurich, Emsland en Leer.

Nederland verschilt met Duitsland van mening over de loop van de zee grens door de Eems vanaf de Dollard. Volgens de Nederlandse opvatting loopt die grens vanaf Nieuwe Statenzijl recht naar de Eems om daar het midden van de stroom te volgen. De grens snijdt hierbij de Geisedam, een leidam van de Eems. Volgens de Duitse opvatting is het Nederlandse deel kleiner en volgt de grens in de Eems de laagwaterlijn aan de Nederlandse kant, zodat de zandbanken Paap en Hond Duits zouden zijn. Ook liggen naar Duitse opvatting kleine delen van de havenpieren van Delfzijl eigenlijk in Duitsland. Dit verschil in opvatting heeft al een paar maal tot problemen geleid, onder andere over de verdeling van de baten van de gaswinning in dit gebied. Over het algemeen is er echter sprake van een gemeenschappelijk beheer, in het leven geroepen bij het Eems-Dollard verdrag van 1960. Vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat en het Duitse equivalent regelen daarin het uitbaggeren van de vaargeul, de markering van de vaarweg en andere zaken die scheepvaart betreffende. In 1996 kwam daarbij een regeling van de natuurstatus van het gebied in het zogenaamde milieuprotocol.

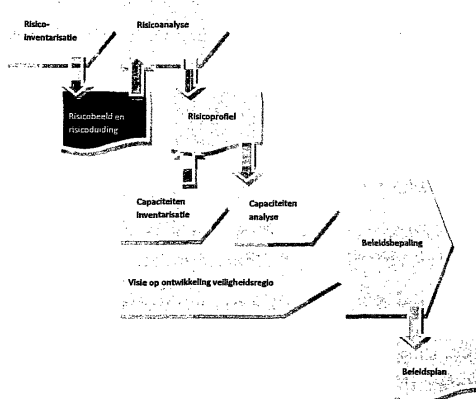
Op het gebied van rampenbestrijding wordt gebruik gemaakt van het *Incidentbestrijdingsplan Waddenzee* (versie 6.1, d.d. 10 december 2009). Op het gebied van brandveiligheid zijn aanvullende afspraken gemaakt, waaronder het inzetten van de Duitse blusboot *Gustav Meijer*.

De mogelijke effecten van de risicobronnen in Duitsland geven geen aanleiding tot aanvullende maatregelen in de regio Groningen.

2.4 RISICOBĒELD EN RISICODUIDING

Bij de keuze van deze scenario's heeft de projectgroep zich laten leiden door meerdere factoren.

- **Risico-inventarisatie**
De risico-inventarisatie heeft laten zien dat niet alle scenario's binnen de regio Groningen mogelijk zijn. Deze scenario's zijn vanzelfsprekend niet verder uitgewerkt.
- **Ervaring en expertise van de projectgroepsleden**
Daarnaast is gebruik gemaakt van de aanwezige ervaring en expertise van de projectgroepsleden. Dit heeft geleid tot een aantal van 12 scenario's. Tijdens de risicocarrousel (hoofdstuk 3) zijn op grond van aanvullende kennis en ervaring nog twee scenario's aan het voorlopige risicobeeld toegevoegd.
- **Impact en waarschijnlijkheid**
De methodiek van de Handreiking is gebaseerd op het meewegen van de relatie tussen impact en waarschijnlijkheid. De kans dat een vliegtuig neerstort op de regio is klein te noemen, dat het daarbij een passagierstoestel betreft met een maximaal aantal inzittenden en dat deze neerstort op de Grote Markt tijdens de Bloemetjesmarkt maakt de impact wel zeer groot, maar de kans juist kleiner. De projectgroep heeft naar een balans gezocht bij haar keuze van de scenario's en daarbij niet naar extremen gezocht, maar juist gezocht naar scenario's die voorstelbaar zijn.
- **Verdeling over de maatschappelijke thema's**
De keuze voor de scenario's is mede ingegeven door de maatschappelijke thema's. De projectgroep heeft er voor gezorgd dat alle maatschappelijke thema's aan de orde zijn gekomen.

Het uitwerken van nog meer scenario's levert geen meerwaarde op aangezien de gekozen scenario's gezamenlijk tot een nagenoeg volledig beeld leiden.

Uitgaande van de informatie verkregen uit de risico-inventarisatie en de te verwachte toekomstontwikkelingen in de periode 2010 – 2013, is gekozen voor een nadere uitwerking van de volgende scenario's:

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

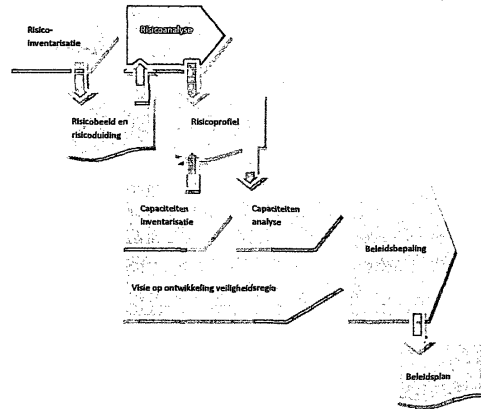
Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

maatschappelijk thema	crisistype	incidenttype
Natuurlijke omgeving	overstromingen	overstroming vanuit zee vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
	extreme weersomstandigheden	koudegolf, sneeuw en ijzel
Gebouwde omgeving	branden in kwetsbare objecten	grote brand in gebouwen met een groot-schalige publieksfunctie
Technologische omgeving	incidenten met brandbare / explosieve stof in open lucht	incident vervoer weg
	incidenten met giftige stof in open lucht	incident stationaire inrichting
Vitale infrastructuur en voorzieningen	verstoring energievoorziening	uitval elektriciteitsvoorziening
	verstoring drinkwatervoorziening	uitval drinkwatervoorziening verontreiniging in drinkwaternet
Verkeer en vervoer	luchtvaartincidenten	incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
	incidenten op of onder water	incident op ruim water
Gezondheid	ziektégolf	ziektégolf besmettelijke ziekte
Sociaal-maatschappelijke omgeving	paniek in menigten	paniek (stress) tijdens grote festiviteiten, concerten, demonstraties
	verstoring openbare orde	maatschappelijke onrust en buurtrellen

3. RISICOANALYSE

Voor de risicoanalyse is binnen de Regio Groningen gekozen voor een brede benadering. In uitbreiding op de samenstelling van de projectgroep heeft een dertigtal deskundigen op 11 januari 2010 deelgenomen aan een *risicocarrousel* (bijlage 5). Tijdens deze eerste bijeenkomst is één scenario niet aan bod gekomen. Door de deskundigen is daarnaast aangegeven dat nog één extra scenario behandeld diende te worden. Deze scenario's zijn op 17 februari 2010 in een kleinere groep (bijlage 6) behandeld.

Als voorbereiding op de risicocarrousel zijn de scenario's uit paragraaf 2.3 verder uitgewerkt en in samengevatte vorm aan de deelnemers van de risicocarrousel aangeboden (bijlagen 7 – 20).

3.1 SCENARIO-ANALYSE

De uitgewerkte scenario's zijn vervolgens gebruikt tijdens de risicocarrousel. Hiertoe zijn de scenario's in vier groepen verdeeld, waarbij voor zover mogelijk gelijksoortige scenario's gecombineerd zijn. Elke groep bestond uit een aantal deskundigen op het gebied van crisismanagement en rampenbestrijding in relatie tot de scenario's. Elk scenario is vervolgens door de groep deskundigen beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid.

3.1.1 IMPACTBEOORDELING

Om inzicht te krijgen in de verwachte aard, de omvang en de schaal van de gevolgen van de aanwezige risico's, moet een impactbeoordeling worden uitgevoerd. De methode voor impactbeoordeling binnen het regionaal risicoprofiel is gebaseerd op de Nationale Risicobeoordeling, die door de rijksoverheid wordt gehanteerd ten behoeve van de nationale veiligheid. De nationale methode is een directe vertaling van de doelstelling van de Strategie Nationale Veiligheid: bescherming van de vitale belangen van Nederland. Het Kabinet heeft vijf vitale belangen vastgesteld en in het kader van het regionaal risicoprofiel is daar een zesde vitaal belang, veiligheid cultureel erfgoed, aan toegevoegd.

1. Territoriale veiligheid
2. Fysieke veiligheid
3. Economische veiligheid
4. Ecologische veiligheid
5. Sociale en politieke stabiliteit
6. Veiligheid cultureel erfgoed

De vitale belangen zijn met elkaar verweven; aantasting van één ervan kan leiden tot aantasting van andere belangen. Zo kan een inbreuk op de fysieke veiligheid (het vierde belang) het vijfde belang onder druk zetten: de sociale en politieke stabiliteit. Dit belang kan echter ook rechtstreeks worden bedreigd. Bijvoorbeeld door aantasting van de sociale cohesie.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

De impactcriteria zijn vervolgens voor alle incidentscenario's op dezelfde manier gemeten. Voor elk van de vijf impactcriteria geldt dat de impact meetbaar is gemaakt op basis van een indeling naar vijf klassen:

Klasse	Impact
A	beperkt gevolg
B	aanzienlijk gevolg
C	ernstig gevolg
D	zeer ernstig gevolg
E	catastrofaal gevolg

3.1.2 WAARSCHIJNLIJKHEIDSBEOORDELING

Om de gekozen incidentscenario's onderling te kunnen rangschikken moet, naast het bepalen van de impact, ook de waarschijnlijkheid van het scenario beoordeeld worden. De methode hiervoor is, evenals de impactbeoordeling, gebaseerd op de Nationale Risicobeoordeling.

De term waarschijnlijkheid wordt in deze gedefinieerd als "de kans dat een scenario binnen de komende vier jaar zal plaatsvinden". Voor het bepalen van de waarschijnlijkheid wordt een indeling in vijf klassen gehanteerd (klassen A t/m E). De indeling is in overeenstemming met de gekozen principes voor de impactbepaling. Klasse A representeert een incidentscenario dat als zeer onwaarschijnlijk wordt gekwalificeerd, klasse E representeert een incidentscenario dat als zeer waarschijnlijk wordt gekwalificeerd.

De waarschijnlijkheid van het incidentscenario wordt primair bepaald door de oorzaak. Het incidentscenario geeft daarom een beschrijving van de oorzaak. De waarschijnlijkheid van het incidentscenario wordt secundair bepaald door het gevolg (impact) van het incidentscenario. Bijvoorbeeld een explosie met 100 doden heeft een lagere waarschijnlijkheid dan een explosie zonder doden. Bij de scenario's is daarom gekozen voor een eenduidig gevolg.

De waarschijnlijkheidcriteria zijn vervolgens voor alle incidentscenario's op dezelfde manier gemeten. De waarschijnlijkheid is meetbaar gemaakt op basis van een omschrijving van het gevaar of een omschrijving van de dreiging. Dit is ondergebracht in vijf klassen:

Klasse	Gevaar	Dreiging
A	zeer onwaarschijnlijk	geen concrete aanwijzingen en gebeurtenis wordt nauwelijks voorstelbaar geacht
B	onwaarschijnlijk	geen concrete aanwijzingen, maar gebeurtenis wordt enigszins voorstelbaar geacht
C	mogelijk	geen concrete aanwijzingen, gebeurtenis is voorstelbaar
D	waarschijnlijk	de gebeurtenis wordt zeer voorstelbaar geacht
E	zeer waarschijnlijk	concrete aanwijzingen dat de gebeurtenis geëffectueerd zal worden

3.2 RISICOBEELD

De resultaten van de beide risicocarroussels zijn weergegeven in de matrix op de volgende pagina.

De plaats van het ramp- en crisisscenario in het risicodiagram is een weergave van de impact en waarschijnlijkheid.

Waarschijnlijkheid Impact	Zeer onwaarschijnlijk	Onwaarschijnlijk	Mogelijk	Waarschijnlijk	Zeer waarschijnlijk
Catastrofaal					
Zeer ernstig	Ongeval met een giftige stof	Luchtvaartongeval Brand			
Ernstig			Uitval drinkwatervoorziening		
Aanzienlijk			Paniek (stress) in menigte verontreiniging drinkwater	Overstroming boezem	
Beperkt					Verstoring openbare orde Verstoring energievoorziening

De werkvorm Risicocarroussel heeft bruikbare resultaten opgeleverd. Dilemma's waar de deelnemers mee te maken kregen bestonden vooral uit de speelruimte in de scenario's. Twee aspecten kwamen hier regelmatig naar voren.

In de eerste plaats kan de locatie waar een scenario zich afspeelt bepalend zijn voor de ernst en in sommige gevallen ook de waarschijnlijkheid. Een brand in een complex gebouw in het centrum van de stad Groningen kent andere kenmerken dan een vergelijkbare brand in een van de dorpskernen in het Ommeland. Het aantal slachtoffers is misschien wel gelijk, alsook de schade, maar de uit te voeren hulpverleningsprocessen kunnen andere prioriteiten hebben. Te denken valt hier aan politieprocessen en vervoer van slachtoffers naar ziekenhuizen.

In de tweede plaats speelt de dynamiek van een scenario een belangrijke en bepalende rol. Voor de regio Groningen is gekozen voor een zo specifiek mogelijke omschrijving van een scenario. Tijdens de risicocarroussel werd regelmatig gediscussieerd over mogelijke effecten van een andere dynamiek op impact en waarschijnlijkheid. Hiermee is wel duidelijk geworden dat de keuze en uitwerking van de scenario's geen garantie bieden voor een perfecte voorbereiding. De eerstvolgende gebeurtenis kan weer net iets anders zijn dan een van de omschreven scenario's, met net weer andere gevolgen.

Met inachtneming van de beide dilemma's en het hanteren van een zekere bandbreedte in een aantal scenario's, zijn de deelnemers aan de risicocarroussel erin geslaagd om de scenario's op een dusdanige manier te beschrijven dat de beoordeling van de impact en waarschijnlijkheid een representatief beeld geeft van de situatie in de regio Groningen.

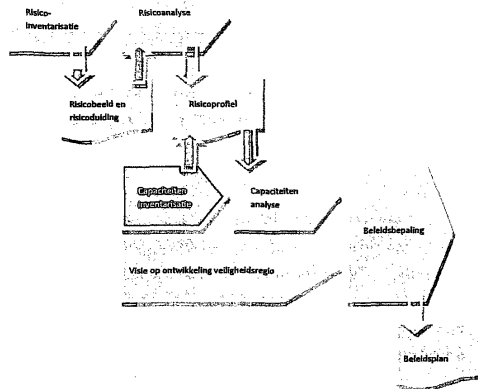
Een ander aspect dat geen rol speelt binnen de handreiking is de burger, diegene waar de voorbereiding voor gedaan wordt. De risicoperceptie van de burger kan een heel andere zijn dan de meningen van de deskundigen. Een recent onderzoek binnen de regio Groningen heeft laten zien dat de burger vooral kleinschalige gebeurtenissen, zoals inbraak of brand in een woning of woonwijk, als lastig ervaart, terwijl de ziektegolf door de burger als veel minder ernstig wordt beleefd. Daarnaast worden de effecten van en de kans op een overstrooming door de burger veel kleiner geschat dan door de deskundigen.

De burger speelt op een andere manier nog een rol binnen dit proces, terwijl dit niet meegewogen wordt. Het betreft de zelfredzaamheid van de burger, de mate waarin hij of zij zelf een bijdrage kan leveren aan het zichzelf in veiligheid brengen tijdens een gebeurtenis.

4. CAPACITEITENINVENTARISATIE

Capaciteit is een lastig begrip. Aan de ene kant beschrijft het een bepaald vermogen of een bepaalde kracht en aan de andere kant beschrijft het bekwaamheid of geschiktheid. Vertaald naar hulpverleningsprocessen kan daarbij verwezen worden naar bijvoorbeeld een groot aantal brandweervoertuigen enerzijds, maar met ongeschikte gereedschappen aan boord anderzijds.

De laatste 50 jaar hebben vrijwel alle grote calamiteiten in Nederland laten zien dat de fysieke capaciteit voldoende is. Beelden van rijen ambulances, die uiteindelijk niet ingezet werden, zijn beschikbaar bij de vuurwerkramp in Enschede, de Bijlmerramp en de crash van het vliegtuig van Turkish Airlines. Evaluaties laten vervolgens zien dat het niet het aantal middelen is geweest dat verbeterd kon worden, maar meer de inzet en coördinatie daarvan. Daarmee gaat 'capaciteit' meer richting de betekenis 'geschiktheid' dan de betekenis 'vermogen'.

De handreiking geeft aan dat voor het vaststellen van het risicoprofiel een generieke capaciteiteninventarisatie voldoende is. Na het vaststellen van het risicoprofiel door het bestuur kan het bestuur vragen om een meer specifieke capaciteiteninventarisatie en -analyse om een scherper beeld te krijgen van de capaciteiten van de regio in relatie tot de relevante scenario's.

Bij de generieke capaciteiteninventarisatie wordt alleen gekeken naar de capaciteit van de eigen regio, inclusief bijstandsregelingen. Daarnaast ligt een focus op de fysieke impact (doden en gewonden) van de scenario's en op de primaire hulpverleningsprocessen.

In dit hoofdstuk wordt voornamelijk op een kwalitatieve manier gekeken naar de capaciteit. Zoals al eerder benoemd is de aard en omvang van de hulpverleningsbehoefte niet alleen afhankelijk van een specifiek omschreven scenario. Helder is dat variatie in plaats en tijd grote invloed kan hebben op de hulpverleningsbehoefte. In de volgende paragraaf wordt stil gestaan bij de relatie tussen capaciteit en scenario, waarbij de effecten van plaats, tijd en dynamiek van een scenario worden besproken. In de afsluitende paragraaf volgt een kwalitatieve omschrijving van de capaciteiten van de verschillende disciplines.

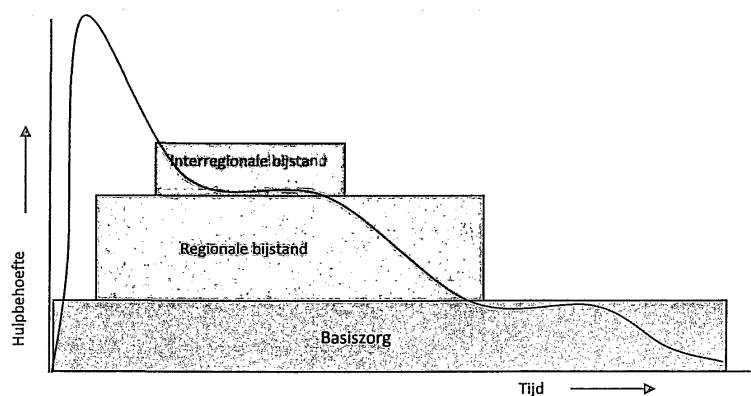
4.1 CAPACITEIT VERSUS SCENARIO

Ook tijdens een gebeurtenis geldt de uitspraak 'als elke seconde telt'. Onder normale omstandigheden wordt gebruik gemaakt van de aariwezige basiszorg. Bij een gebeurtenis wordt in veel gevallen in een korte tijd een groot beroep gedaan op de hulpverlening.

In onderstaande figuur is aangegeven hoe de hulpvraag kan groeien in de loop der tijd. In de figuur vormt de onderste balk de basiszorg. In de eerste minuten van een gebeurtenis is de basiszorg nagenoeg onmiddellijk beschikbaar. Nadat de omvang van de gebeurtenis duidelijk is geworden, zal de opschaling gaan plaatsvinden. Dit wordt weergegeven door de bovenste balken. De middelste balk laat de regionale bijstand zien, eenheden die vanuit de eigen regio zorg dragen voor de nodige assistentie. De bovenste balk laat de interregionale bij-

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

stand zien. Het tekort aan rampbestrijdingspotentieel is terug te vinden onder de curve, daarvoor is geen potentieel beschikbaar. In bijna alle gevallen betreft dat de hulpverleningscapaciteit in de eerste periode van een gebeurtenis.

Hulpbehoefte in relatie tot tijd

Om tijdens een gebeurtenis een kwaliteit te bieden die gelijk is aan de basiszorg, zal veel hulpverleningscapaciteit binnen een zeer korte tijd beschikbaar moeten zijn. Uit bovenstaande figuur valt af te leiden dat de hulpvraag in de eerste periode enorm is. Deze hulpvraag is echter praktisch niet in te vullen. In de eerste periode is de hulpvraag namelijk dusdanig groot dat het fysiek zelfs onmogelijk is de benodigde hulpverleners met hun materiaal ter plaatse te krijgen en vervolgens op een effectieve manier in te zetten.

Elk scenario heeft een eigen curve. In de bovenstaande figuur kan de curve van een incident met een gevaarlijke stof zijn. Een snelle escalatie in het begin met een relatief snelle afbouw. Een overstromingsscenario heeft echter een heel andere curve. Deze zal gekenmerkt worden door een trage stijging, met op enig moment een zeer snelle stijging, gevolgd door een relatief (zeer) langdurige nafase. Het eerste scenario kan binnen 24 uur volledig afgehandeld zijn, terwijl het tweede scenario de inzet van meerdere weken, misschien wel maanden vraagt.

Bovenstaande figuur is daarnaast niet geschikt voor de gehele regio. In de stedelijke omgeving zal de basiszorg vrijwel onmiddellijk beschikbaar zijn. In de landelijke gebieden kan de inzet van een of meer van de hulpdiensten wel een langere opkomsttijd vragen. Verder kunnen de balken afhankelijk zijn van het tijdstip van de dag of de dag in de week. De vrijwillige brandweer is over het algemeen in de avond beter beschikbaar dan overdag, 's avonds en in het weekend zijn minder surveillance-eenheden van de politie beschikbaar en overdag zijn de meeste ambulances ingezet voor georganiseerd vervoer.

Bovenstaande figuur is bovendien voor elk scenario anders en is afhankelijk van de plaats en tijdstip van optreden van het scenario. Het is daardoor onmogelijk om exact te bepalen wanneer de capaciteit voldoende is. Een gebeurtenis vindt plaats en leidt tot feiten en deze feiten zullen met de beschikbare capaciteit aangepakt moeten worden. Op sommige plaatsen en op sommige momenten kan dat bij sommige scenario's leiden tot een tekort. De hulpverlening wordt dan roeien met de riemen die beschikbaar zijn, maar met een goede stuurman kan een goed resultaat bereikt worden.

4.2 CAPACITEITENINVENTARISATIE

In 2004 is in het rapport 'Operationele Prestaties Regio Groningen, een verdere verdieping' een uitgebreide kwantitatieve inventarisatie gemaakt van de hulpverleningsdiensten in de regio Groningen. De gegevens uit dit rapport worden deels als basis gebruikt voor de huidige, kwalitatieve, capaciteiteninventarisatie. Destijds werd uitgegaan van de processen zoals verwoord in het Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding. Momenteel wordt geleidelijk overgegaan naar de omschrijving zoals verwoord in het Referentiekader Regionaal Crisisplan. In de volgende paragrafen zal voor de verschillende processen gebruik gemaakt worden van de benaming uit het Referentiekader Regionaal Crisisplan.

Bij de capaciteiteninventarisatie wordt gekeken naar de beschikbare eenheden in relatie tot opkomsttijd, tijdstip van de dag en plaats van het scenario. Daarnaast worden te verwachten ontwikkelingen meegenomen.

4.2.1 BEVOLKINGSZORG

Onder Bevolkingszorg vallen de primaire processen Communicatie, Publieke zorg en Omgevingszorg.

Communicatie

Het primaire proces Communicatie bestaat uit de deelprocessen Persvoorlichting, Publieksvoorlichting en Verwanteninformatie.

De eerste twee deelprocessen zijn momenteel goed georganiseerd. De regio kent meerdere voorlichters op piket³ en maakt het daarmee mogelijk om binnen het eerste uur goed te voldoen aan voorlichting aan pers en publiek. Het derde deelproces wordt meestal in een latere fase (na minimaal één uur) opgestart. Hiervoor zijn in principe voldoende mensen beschikbaar. De mensen die hiervoor worden ingezet, worden met behulp van de Communicator⁴ of met behulp van telefoonlijsten benaderd. Het gebruik van de Communicator geeft echter geen garantie op daadwerkelijk beschikbaar zijn. In vakantieperiodes zou dit kunnen leiden tot een tekort binnen de eigen regio.

Publieke Zorg

Het primaire proces Publieke Zorg bestaat uit de deelprocessen Verplaatsen van mens en dier, Opvang, Primaire levensbehoefte en Postmortale zorg.

Voor de deelprocessen Verplaatsen van mens en dier en primaire levensbehoefte is gekozen om tijdens een calamiteit gebruik te maken van eigen netwerken. Eventuele waakvlamovereenkomsten zijn te handhaven, maar vragen een onevenredig grote inspanning om deze actueel te houden. In de praktijk blijkt het aanspreken van bestaande netwerken veel efficiënter en effectiever.

Het deelproces Postmortale zorg is voldoende georganiseerd. Ook bij grotere aantallen slachtoffers is capaciteit goed en snel genoeg te organiseren.

Het deelproces Opvang vraagt nog enige aandacht. Er is onvoldoende zicht op de beschikbare capaciteit en beschikbaarheid.

³ Een medewerker op piket is binnen een vooraf vastgestelde tijd beschikbaar voor inzet tijdens een scenario.

⁴ Een medewerker die met behulp van de Communicator benaderd wordt, kan aangeven beschikbaar te zijn. Er is geen garantie dat iemand beschikbaar is.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Voor de deelprocessen onder Publieke zorg geldt enige opstarttijd. De medewerkers staan niet op piket en dienen op een andere wijze benaderd te worden.

Omgevingszorg

Het primaire proces Omgevingszorg bestaat uit de deelprocessen Milieuhygiëne, Waterbeheer, Natuur- en Landschapsbeheer en Bouw- en Ruimtebeheer.

Voor het deelproces Milieuhygiëne is een functionaris op piket beschikbaar. Deze functionaris is bevoegd om vervolgactiviteiten te starten.

Het deelproces Waterbeheer wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat en de Waterschappen en wordt in een van de volgende paragrafen verder toegelicht.

De deelprocessen Natuur- en Landschapsbeheer en Bouw- en Ruimtebeheer kennen momenteel nog geen concrete invulling. Voor de eerstgenoemde ligt een relatie met het Ministerie van Landbouw en Visserij. Hier bestaan op het gebied van crisisbeheersing echter nog geen concrete afspraken. Bij de laatstgenoemde kan gebruik gemaakt worden van bestaande afspraken met de afdelingen Bouw- en Woningtoezicht.

Toekomst

Binnen de regio Groningen wordt vrijwel permanent gewerkt aan de optimalisatie van de processen Bevolkingszorg.

De rol van de provincie zal in dit kader in de komende jaren worden afgebouwd. De gemeente Groningen kent een achterwacht, welke bereikbaar is via een telefoonlijst.

4.2.2 BRANDWEERZORG

Onder Brandweertzorg vallen de primaire processen Bron- en Emissiebestrijding, Redding en Ontsmetting.

Bron- en Emissiebestrijding

Het primaire proces Bron- en Emissiebestrijding bestaat uit de deelprocessen Brandbestrijding, Ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen en Decontaminatie.

De eerste twee deelprocessen kunnen gezien worden als de dagelijkse werkzaamheden voor de brandweer. De regio kent een parate organisatie die op veel plaatsen binnen 8 minuten aan de werkzaamheden kan beginnen. Op plaatsen die meer afgelegen zijn, kan dit oplopen tot 15-18 minuten.

Voor grotere inzetten beschikt de regio Groningen over een helder afgesproken en vastgelegde opschalingstructuur. De grootte van de opschaling hangt samen met de grootte van de gebeurtenis. Deze kan bij een 'worst case scenario' lopen tot aan vier brandweercompagnieën. Deze brandweercompagnieën zijn dusdanig dat deze afhankelijk van het voorkomende scenario, brand of gevaarlijke stoffen, samengesteld kunnen worden.

Voor het specialisme Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen zijn interregionale afspraken gemaakt. Tevens is er samenwerking met de regio Drenthe. Voor het voorkomen van besmetting en/of verontreiniging van het oppervlaktewater is er een waterschapsregeling met Drenthe.

Een deel van de voor de inzet benodigde leidinggevendenden is via een piket binnen het eerste uur beschikbaar. Een aantal leidinggevendenden bekleedt daarin een dubbelfunctie, wat bij sommige scenario's een mogelijke be-

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

dreiging van de continuïteit kan vormen. Een ander deel van de leidinggevendens is via vrije instroom beschikbaar.

Voor decontaminatie heeft de regio de beschikking over een eenheid die beschikbaar is voor het noorden van het land.

Redding

Het primaire proces Redding bestaat uit de deelprocessen Technische hulpverlening, Redding en Urban Search & Rescue.

Voor de eerste twee deelprocessen geldt in grote lijnen hetzelfde als voor de hiervoor besproken primaire proces. Het brandweerpersoneel is universeel inzetbaar en voor een deel is specialistisch gereedschap beschikbaar. Voor het specialisme duiken zijn afspraken gemaakt met de regio Drenthe.

Voor het deelproces Urban Search & Rescue, een relatief nieuw proces, is, naast de eerste werkzaamheden door de eigen mensen, de inzet van de landelijke USAR-organisatie mogelijk. Verder heeft de regio Groningen afspraken met Duitsland voor de inzet van technische hulpverlening door de Technisches Hilfswerk (THW).

Ontsmetting

Het primaire proces Ontsmetting bestaat uit de deelprocessen Ontsmetten mens en dier, Ontsmetten voertuigen en Ontsmetten infrastructuur.

Deze drie deelprocessen worden over het algemeen in een latere fase van een scenario uitgevoerd. De beschikbare brandweerm medewerkers zullen in eerste instantie zorg moeten dragen voor een veilige omgeving om vervolgens aandacht te kunnen schenken aan het ontsmetten.

Momenteel beschikt de brandweermanorganisatie nog niet over voldoende middelen om grootschalig niet-hulpverleningsmaterieel te ontsmetten. Voor een deel kan de capaciteit gebruikt worden welke bedoeld is voor eigen mensen en materieel, voor een ander deel kan gebruik gemaakt worden van aanwezige infrastructuur zoals wasgelegenheden in sporthallen en scholen. Op landelijk niveau bestaat nog geen helder beeld over hoe om te gaan met een grootschalige ontsmetting.

Toekomst

Een trend binnen Nederland is om het aantal brandweerposten te verkleinen. Enerzijds levert dit een kostenbesparing op en anderzijds leidt dit tot langere opkomsttijden van de brandweereenheden, met een mogelijke ernstigere escalatie van een scenario. Bij onderzoeken naar herindelingen en/of samenvoeging van brandweerposten dient niet alleen rekening gehouden te worden met de inzet van het eerste voertuig, maar ook met de effecten binnen het grootschalig optreden.

In de regio Groningen is dit niet aan de orde, met uitzondering van het verzorgingsgebied van Brandweer Rayon Noord (gemeenten Delfzijl, Eemsum, Appingedam en Loppersum). Daar wordt momenteel onderzoek gedaan naar het aanpassen (verkleinen) van het aantal brandweerposten

4.2.3 GENEESKUNDIGE ZORG

Onder geneeskundige zorg vallen de primaire processen Spoedeisende Medische Hulpverlening, Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen en Publieke Gezondheidszorg.

Spoedeisende Medische Hulpverlening

Het proces Spoedeisende Medische Hulpverlening bestaat uit de deelprocessen Triage, Behandelen en Vervoeren/verwijzen. De regio Groningen beschikt over duidelijke inzetvoorstellen voor scenario's met veel slachtoffers. Deze inzetvoorstellen starten met de inzet van ambulances uit de eigen regio en de eigen geneeskundige combinatie (GNK-C), geleidelijk uitbreidend met bijstand uit de regio's Friesland en Drenthe. Samen met deze regio's heeft Groningen een ambulancebijstandsplan en gewondenspreidingsplan opgesteld. Ook zijn afspraken gemaakt over bijstand met betrekking tot GHOR-functionarissen. Indien ambulancebijstand uit de noordelijke regio's onvoldoende is wordt – met behulp van het landelijke programma Octopus – een beroep gedaan op de andere regio's in Nederland. Met het naburige Duitsland zijn afspraken gemaakt in het kader van de reguliere ambulancezorgverlening.

De ziekenhuizen in de regio Groningen beschikken allen over een ziekenhuisrampenopvangplan. Voor de verpleeg- en verzorgingstehuizen is de zogenaamde Leidraad Cobra opgesteld en geïmplementeerd. Deze leidraad is een hulpmiddel waarmee deze zorginstellingen zich kunnen voorbereiden op het continueren van zorg bij een calamiteit, ramp of crisis. Op landelijk niveau is een samenwerkingsproject gestart om de rol van de huisartsen bij de GHOR landelijk uniform uit te werken. Implementatie van het project vindt plaats door middel van opleiding, training en oefening voor huisartsen. GHOR Groningen sluit hierbij aan.

De snelheid van uitvoering van dit primair proces hangt sterk af van de plaats waar en het tijdstip waarop het scenario plaatsvindt. Een scenario tijdens werkdagen in de stad Groningen geeft een ander beeld dan een scenario tijdens een vakantieweekend in het Lauwersmeergebied.

Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen

Het proces Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen bestaat uit de deelprocessen Signaleren getroffen, Bevorderen zelfredzaamheid en Verwijzen getroffen.

Dit proces vraagt een minder acute aanpak tijdens een scenario. De eerste acties worden echter al direct gestart, zodat een verantwoordelijke al in een vroeg moment de behoefte aan psychosociale hulpverlening kan beoordelen en indien nodig opstarten. Gezien de beschikbare tijd voor dit proces lijkt een tekort niet aanwezig.

Publieke Gezondheidszorg

Het proces Publieke gezondheidszorg bestaat uit Gezondheidsonderzoek (deelprocessen Monitoren Publieke Gezondheid, Onderzoek bij groepen en Onderzoek individueel) en Infectieziektebestrijding (Bron- en Contactsporing, Beschermende maatregelen, Hygiënemaatregelen en Isolatie en quarantaine).

Voor dit primaire proces geldt in grote lijnen hetzelfde als het vorige, waarbij hier vaak nog meer tijd beschikbaar is. Daarnaast beschikt de regio over meerdere geschikte draaiboeken voor scenario's waarbij dit deelproces relevant is.

Toekomst

In de tweede helft van 2012 zal de Meldkamer Noord Nederland (MkNN), gevestigd te Drachten, in gebruik worden genomen. Dit is de gezamenlijke meldkamer van politie, brandweer en ambulancezorg voor de regio's Drenthe, Friesland en Groningen. De komst van de MkNN is van invloed op de processen en procedures van de GHOR. Op dit moment loopt het project harmonisatie GHOR-werkprocessen Noord Nederland. De werkprocessen van de GHOR zullen straks binnen de drie regio's gestandaardiseerd zijn.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

De Wet veiligheidsregio's schrijft voor dat door het bestuur schriftelijke afspraken gemaakt moeten worden met de in de regio werkzame zorginstellingen. Deze afspraken hebben niet alleen betrekking op de inzet van de instellingen bij de uitvoering van hun taak ten tijde van een ramp of crisis, maar ook op de voorbereiding daarop. Met andere woorden het trainen en oefenen. De komende periode zal de nadruk liggen op het maken van deze afspraken.

4.2.4 POLITIEZORG

De verschillen tussen de processen in het Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding en het Referentiekader Regionaal Crisisplan zijn voor de politie het grootst. De vergelijking met de informatie uit de Leidraad Operationele Prestaties wordt daarmee een stuk lastiger. Politie Groningen geeft aan dat de capaciteit momenteel vergelijkbaar is met de capaciteit zoals gerapporteerd bij het uitvoeren van de Leidraad operationele prestaties.

Onder politiezorg vallen de primaire processen Handhaving Mobiliteit, Ordehandhaving, Opsporing, Opsporingsexpertise, Interventie, Handhaving Netwerken en Bewaking & Beveiliging.

Deze deelprocessen worden over het algemeen uitgevoerd volgens het zogenoemde Knoppenmodel Politie. De verschillende deelprocessen vragen echter gedurende het verloop van de ramp om andere aandacht. Daardoor kunnen de functionarissen op verschillende tijdstippen op andere deelprocessen worden ingezet. Deze prioriteitstelling wordt tijdens de ramp bepaald door een leidinggevende. Deze leidinggevende heeft nauw overleg met het Beleidspiket en informeert Korpsleiding piket. Dit kan leiden tot de opdracht over te gaan tot formering van een SGBO waarbij de Meldkamer Noord Nederland (MKNN) vanuit Communicator P2000 het verdere proces SGBO in werking stelt. Het is van groot belang dat de dienstdoende politieofficieren voldoende aandacht hebben besteed aan opleiding en oefening voor deze taken.

Het totaalbeeld voor de regio Groningen is echter dat gedurende het eerste uur een duidelijk tekort is aan capaciteit en dat de Officier van Dienst op de politiemeldkamer in de eerste uren van de ramp een zware taak heeft.

Toekomst

Binnen de politie Groningen zijn ten aanzien van de primaire processen belangrijke taken weggelegd voor de Divisie Regionale Executieve Taken afdeling Conflict en Crisisbeheersing (CCB). Momenteel wordt ook vorm gegeven aan de uitvoering van het Nationaal Intelligence Model (NIM). Dit betreft de visie op de Informatievoorziening waarbij de uitgangspunten voor het NIM zijn:

- zorgen dat de beslissers meer sturen met en op informatie
- er sneller en betere verbanden te leggen zijn tussen delicten, dadergroepen, incidenten en problemen
- er beter kennis en informatie wordt uitgewisseld binnen politie en met partners.

Met het structuur brengen in de informatiehuishouding is een belangrijke taak toebedeeld aan de Divisie Informatie i.o. inclusief de rol voor informatiemanagement. Vele activiteiten worden en zijn ontplooid om te komen tot een aanpassing naar het referentiekader Regionaal Crisisplan.

Ook voor de politie geldt dat in de komende jaren sprake zal zijn van een veel nauwere samenwerking tussen de drie noordelijke regio's.

4.2.5 OVERIGE PARTNERS

Twee andere belangrijke partners, die al langere tijd deel uitmaken van Crisismanagement Groningen, zijn de waterschappen en defensie. Deze twee partners spelen een belangrijke rol bij verschillende scenario's.

Waterschap

De beide waterschappen binnen de regio Groningen, Hunze en Aa's en Noorderzijlvest, spelen een belangrijke rol bij scenario's met waterkwaliteit en waterkwantiteit. Beide waterschappen hebben al meerdere zaken goed georganiseerd en helder omschreven in hun eigen calamiteitenplannen. De beide waterschappen werken op operationeel gebied goed met elkaar samen.

Om taken als dijkbewaking te kunnen uitvoeren is beschikking over voldoende mensen om deze taken in drie ploegen van 8 uur uit te kunnen voeren. Voor allerlei andere werkzaamheden zijn afspraken gemaakt met lokale loonbedrijven.

Defensie

De laatste jaren is defensie steeds vaker en beter in beeld als ondersteunende organisatie voor de rampenbestrijding. Een en ander heeft onder andere vorm gekregen in de persoon van de Officier Veiligheidsregio welke binnen de regio Groningen als volwaardig lid van het Operationeel Team optreedt. Deze Officier Veiligheidsregio vormt de schakel tussen de civiele hulpverleningsdiensten en de mogelijkheden van defensie.

Defensie heeft ten behoeve van rampenbestrijding en crisisbeheersing gegarandeerde capaciteiten ter beschikking. Deze gegarandeerde capaciteit varieert van algemene ondersteuning in de vorm van 'handjes' en voertuigen tot en met specialistische ondersteuning in de vorm van geneeskundige hulp, explosievenopruiming en NBC-response. Daarnaast kan Defensie capaciteit leveren welke niet gegarandeerd is. Inzet daarvan gaat op basis van beschikbaarheid. De Officier Veiligheidsregio in het Operationeel Team adviseert over de actuele beschikbaarheid.

De kracht van de militaire eenheden ligt binnen de rampbestrijding niet binnen de eerste uren van de bestrijding, maar juist in de latere fasen van een scenario. De inzet van Defensiecapaciteit geschiedt onder operationele aansturing van het civiel gezag.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft binnen Crisismanagement Groningen een vaste plaats. Vanaf het coördinatie-niveau GRIP 2, vormt het OM een vast onderdeel van het operationeel team. Tijdens scenario's speelt het OM een rol bij de afstemming over de inzet van capaciteit als onderdeel van de driehoek: burgemeester, korpschef politie en Hoofd Officier van Justitie.

De bezetting van het OT door een medewerker van het OM is geborgd door de Communicator.

Nutsvoorzieningen

Partijen die geen deel uitmaken van Crisismanagement Groningen en die een belangrijke rol spelen bij een deel van de scenario's zijn de bedrijven die betrokken zijn bij nutsvoorzieningen en andere vitale infrastructuur, zoals Enexis, waterbedrijven, gasunie, kabelmaatschappijen.

4.2.6 ONDERSTEUNENDE HULPVERLENINGSPROCESSEN

Het Referentiekader Regionaal Crisisplan kent twee belangrijke ondersteunende processen: Informatiemanagement en Resource management. Deze twee processen hoefden volgens de handreiking in deze eerste generieke capaciteiteninventarisatie niet specifiek te worden meegenomen.

Tijdens de inventarisatie zijn deze onderwerpen echter wel aan de orde geweest, waarbij vooral informatiemanagement een cruciale rol speelde. Vele evaluaties van verleden rampen hebben laten zien dat het tijdig beschikbaar hebben van de juiste kwaliteit en kwantiteit aan informatie cruciaal is voor een efficiënte en effectieve hulpverlening. De verschillende diensten hebben aangegeven dat, vooral op dit punt, een verbetering haalbaar en nodig is. Het gaat hierbij om informatie op operationeel, tactisch en strategisch niveau en de uitwisseling van informatie tussen deze niveaus.

Ook resource management laat enkele verbeterpunten zien, maar zijn van een kleinere orde dan de mogelijkheden bij informatiemanagement.

Een ander aspect dat door de Handreiking wordt genoemd is de beschikbare adviescapaciteit. Deze adviescapaciteit heeft vooral betrekking op de voorkant van de veiligheidsketen, pro-actie en preventie. Elke dienst besteedt aandacht aan deze schakels van de veiligheidsketen, maar of dit voldoende is en of een uitbreiding van deze capaciteit geschikt is om de effecten en/of kansen van scenario's te verminderen is lastig te bepalen. Vanzelfsprekend is het verstandig om vooraf rekening te houden met de vluchtmogelijkheden van de burgers, of met de bereikbaarheid voor de hulpdiensten, maar een groot deel van de regio is inmiddels vormgegeven, waardoor energie aan de voorkant vooralsnog de meeste effecten zal hebben bij nieuwe projecten.

4.2.7 HET GEHEEL DER DELEN

Het exacte verloop van een gebeurtenis is onvoorspelbaar en elke keer anders⁵. Dat maakt dat de bestrijding van een gebeurtenis ook elke keer anders is. De beschikbare capaciteit (uit de inventarisatie lijkt het aantal mensen en middelen geen knelpunt te zijn) zal bij elke ander gebeurtenis op een andere manier ingezet moeten worden. Dat vraagt om een sterke coördinatie en om een goede informatievoorziening. Vergelijk een gebeurtenis met een puzzel, waarbij de puzzelaar (coördinatie) uit een grote bak met puzzelstukjes uiteindelijk de puzzel tot één geheel moet zien te krijgen.

In relatie tot de capaciteit is het goed om de aandacht te richten op sleutelfunctionarissen. Een tekort van één ambulance of één surveillancewagen op een totale hulpvraag van een groot aantal heeft naar alle waarschijnlijkheid veel minder effect dan het niet beschikbaar zijn van één coördinator op tactisch niveau of het hebben van de verkeerde of onvolledige informatie die nodig is om die voertuigen en mensen effectief en efficiënt in te zetten. Juist het op de juiste plaats en op het juiste moment inzetten van materieel is tijdens een gebeurtenis van cruciaal belang en wordt voor het grootste deel bepaald door de competenties van de sleutelfunctionarissen en, niet te vergeten, de op dat moment de voor de sleutelfunctionaris beschikbare informatie.

Het tot een goed einde brengen van een gebeurtenis lijkt op deze manier meer af te hangen van de capaciteit van de sleutelfunctionarissen binnen de hulpverlening dan de aantallen auto's en hulpverleners. Bij analyse van

⁵ In sommige gevallen kan een goede inschatting gemaakt worden van de gewenste capaciteit bij een gebeurtenis. Dit is bijvoorbeeld het geval bij bedrijven waarvoor een verplicht rampbestrijdingsplan opgesteld dient te worden. De Regio Groningen heeft voor dergelijke locaties de beschikking over actuele plannen. Ook voor enkele gebeurtenissen bij transport beschikt de Regio Groningen over adequate planvorming in de vorm van zogenoemde raamplannen.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

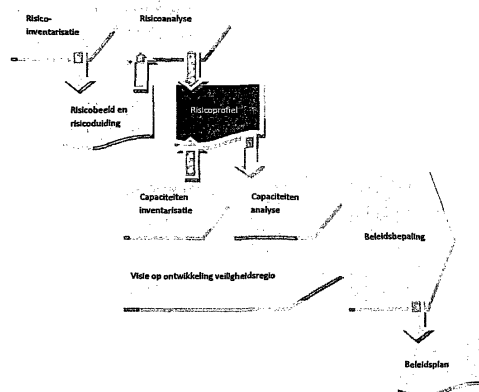
de scenario's dient ook aandacht te zijn voor de daadwerkelijke beschikbaarheid en capaciteit van de sleutel-functionarissen. Om hierover een helder beeld te willen hebben, wordt benadrukt door de eisen die gesteld worden in het Toetsingskader RADAR (RAMpenbestrijding DoorlichtingsARrangement) van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze is gekoppeld aan de Wet Veiligheidsregio's en geeft hiermee een wettelijke verplichting weer.

De benodigde capaciteit voor het tot een goed einde brengen van een gebeurtenis bestaat niet alleen uit voertuigen met bijbehorend personeel. De uiteindelijke kracht van al die voertuigen wordt bepaald door de organisatie op technisch, tactisch én strategisch niveau. Een vrijwel feilloze informatievoorziening dient hieraan ten grondslag te liggen. Alleen dan kan gesproken worden over capaciteit in de zin van vermogen en in de zin van bekwaamheid.

5. REGIONAAL RISICOPROFIEL

Het regionaal risicoprofiel heeft als doel om in het beleidsplan van de veiligheidsregio een verband te leggen de aanwezige risico's en het strategische beleid.

Het strategische beleid van de veiligheidsregio wordt zeker niet uitsluitend bepaald door de bijzondere risico's zoals opgenomen in het risicoprofiel. Het risicogerichte beleid op basis van het risicoprofiel is nadrukkelijk aanvullend op het generieke beleid voor de ontwikkeling van de veiligheidsregio. Naast specifieke maatregelen in verband met die bijzondere risico's (anticipatie) wordt een groot deel van het beleid gevormd door de generieke ontwikkeling van de slagkracht van de veiligheidsregio (veerkracht) en door de bedrijfsvoering. Met dit generieke beleid wordt het basisniveau van het presterend vermogen van de veiligheidsregio vastgelegd. Het risicogerichte beleid dient om daar bovenop de 'belangrijkste' risico's extra te kunnen aanpakken en zo de middelen (financiën en menskracht) van de veiligheidsregio zo gericht mogelijk in te zetten.

5.1 KANSEN, EFFECTEN EN SCENARIO'S

Een neergestort vliegtuig op de Grote Markt is anders dan hetzelfde vliegtuig op het Johan van Veenplein (Uit-huizermeeden), geen drinkwater in Winschoten gedurende drie dagen vraagt een andere inzet dan hetzelfde scenario in Doodstil. Op het oog geringe, geografische, verschillen die leiden tot vrijwel volledig andere effecten en daarmee volledig andere capaciteitsbehoeften.

Begrippen als kans, effect, capaciteit en scenario en de onderlinge vergelijkbaarheid daarvan vraagt zelfs voor een expert de nodige flexibiliteit. Tijdens de risicoanalyse, waarbij meerdere deskundigen met elkaar om tafel zaten en de scenario's bespraken, werd duidelijk dat niet eenduidig vast te stellen is welke scenario's met welke kans en met welk effect kunnen plaatsvinden binnen de regio Groningen.

De scenario's zoals die uitgewerkt zijn in hoofdstuk 3 geven een beeld zoals dat leeft bij de experts. De scenario's zijn geen keiharde waarheden, maar moeten gezien worden als mogelijke situaties waar de hulpverlening in Groningen zich mee geconfronteerd kan zien. De kans dat de omschreven scenario's zich nooit voordoen is groot en de kans dat een gebeurtenis dat in de verste verte niet lijkt op de omschreven scenario's zich morgen voordoet is vrijwel net zo groot.

De geanalyseerde scenario's geven de experts wel het vertrouwen dat de hulpverlening in de regio Groningen aan de hand van deze scenario's zich goed kan voorbereiden op die ene gebeurtenis welke nog niemand kent.

5.2 SCENARIO'S VERSUS CAPACITEITEN

De beschikbare capaciteit is veelal tot grote inzet in staat en heeft voldoende flexibiliteit om een groot aantal verschillende scenario's op een adequate wijze af te handelen. Zoals in hoofdstuk 4 al omschreven zal van een tekort aan hulpverleningsmaterieel niet snel sprake zijn. Los van het feit dat een gebeurtenis al dan niet per

definitie een aantal dodelijke slachtoffers vraagt of een enorme schade tot gevolg heeft, hebben gebeurtenissen in het verleden laten zien dat het aantal handen en voertuigen veelal voldoende is.

Wat eerdere gebeurtenissen ook hebben laten zien, is dat het knelpunt vooral ligt in het op het juiste moment inzetten van de beschikbare capaciteit. Dit vraagt om de nodige aandacht voor informatiemanagement.

Informatiemanagement is op nog een ander vlak van groot belang. De huidige maatschappij is een informatie-maatschappij geworden. De burger en de pers zijn vaak sneller op de hoogte van een gebeurtenis dan de hulpverleners zelf. Bij voorkeur blijft de hulpverlener voorlopen op het gebied van kennis over de feiten. Om hier invulling aan te kunnen geven is de rol van informatiemanagement van wezenlijk belang.

Een ander aspect dat een relatie heeft met informatiemanagement is de zelfredzaamheid van de burger. Onderzoeken hebben laten zien dat de burger veel mondiger en zelfstandiger is geworden. De burger verwacht wel het een en ander van de hulpverlening (overheid), maar is zelf meer dan mans genoeg om zaken zelf te doen. Neem bijvoorbeeld opvang en verzorging. Een burger zal bij voorkeur kiezen voor een bekend adres zoals familie boven een kille sporthal met veldbedjes. Door een goede en actuele informatievoorziening kan de zelfredzaamheid van de burger verder gestimuleerd worden.

5.3 CONSULTATIE

Conform de Wet veiligheidsregio's dient consultatie plaats te vinden bij de gemeenteraden (via de colleges van burgemeester en wethouders), het College van Gedeputeerde Staten, het Regionaal College van politie, de besturen van de waterschappen en andere door de minister aangewezen functionarissen, waarna het risicoprofiel kan worden vastgesteld.

Dit document zal ter consultatie worden aangeboden met daarbij het verzoek om:

- kennis te nemen van de geïnventariseerde risico's in het eigen werkgebied;
- de intentie uit te spreken de informatie in de provinciale risicokaart te actualiseren en vervolgens te borgen;
- kennis te nemen van de scenario's zoals die door de projectgroep zijn uitgewerkt;
- kennis te nemen van de door de projectgroep uitgesproken overwegingen betreffende capaciteit;
- de intentie uit te spreken de rol van informatiemanagement binnen de hulpverlening verder uit te werken;
- kennis te nemen van de geconstateerde hiaten tussen daadwerkelijke invulling van de hulpverlening en de door de rijksoverheid opgestelde toetsingskaders;
- de intentie uit te spreken om de hiervoor genoemde hiaten zo adequaat mogelijk weg te nemen en
- de intentie uit te spreken de focus te leggen op informatiemanagement en op de onderwerpen coördinatie en communicatie.

De resultaten van de consultaties zullen naast dit rapport gebruikt worden voor het vaststellen van het risicoprofiel van de regio Groningen. Het vastgestelde risicoprofiel zal vervolgens een rol spelen bij het opstellen van het beleidsplan van de regio Groningen zoals benoemd in artikel 14 van de Wet veiligheidsregio's.

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

REFERENTIES

Handreiking Regionaal Risicoprofiel versie 1.10

Leidraad Maatrap

Leidraad Operationele Prestaties

Referentiekader Regionaal Crisisplan

Website Centraal Bureau voor de Statistiek

Website Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

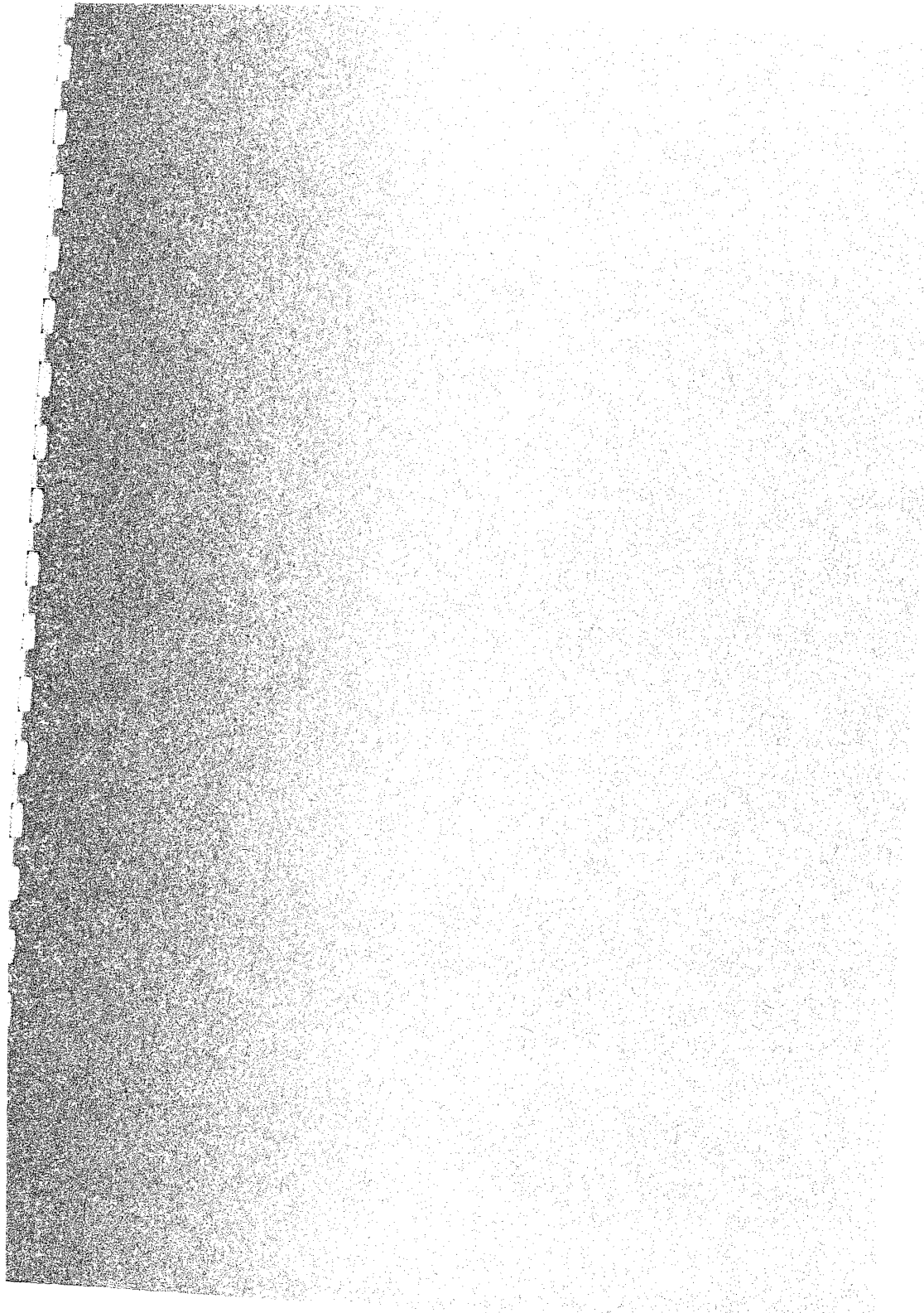
Wet Veiligheidsregio's

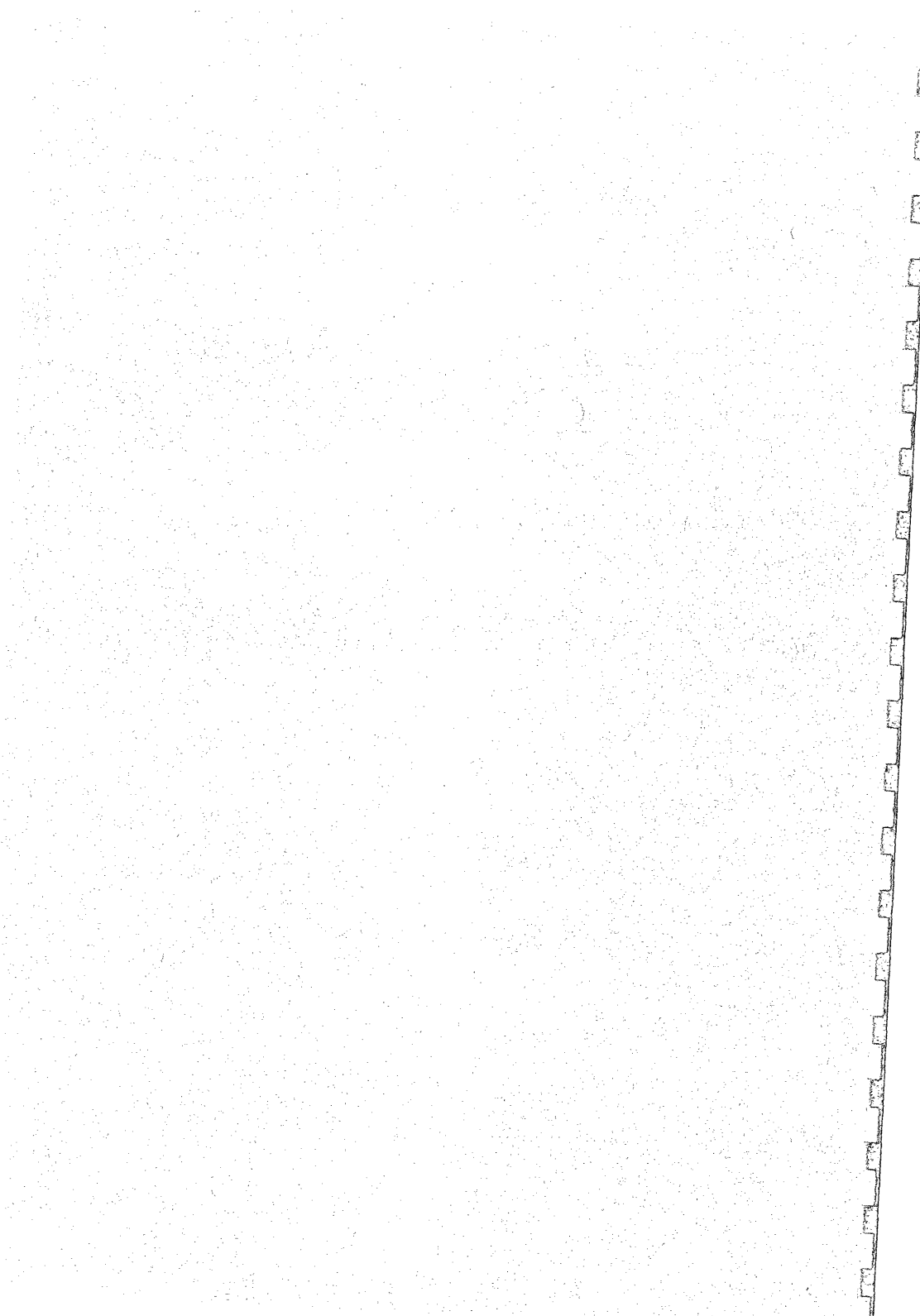
Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

VERSIEBEHEER

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	7 juni 2010	Eerste versie opgeleverd door projectgroep
1.1	5 juli 2010	Commentaar Regiegroep en Directiebaad

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

REGIONAAL

RISICOPROFIEL

REGIO GRONINGEN

2010 – 2013

BIJLAGEN

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	2
1. Incidenttypen	3
2. Gegevens Risicokaart RRGs.....	6
3. Gegevens Risicokaart ISOR.....	11
4. Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013	20
5. Deelnemers Risicocarrousel 11 januari 2010.....	21
6. Deelnemers Risicocarrousel 17 februari 2010	22
7. Scenario: Overstroming, overstroming vanuit zee.....	23
8. Scenario: Overstroming, vollopen polder	25
9. Scenario: Extreem weer, koudegolf, sneeuw en ijzel.....	27
10. Scenario: Brand kwetsbaar object	29
11. Scenario: Ongeval vervoer weg: Incident brandbare stof	31
12. Scenario: Giftige stof stationaire inrichting	33
13. Scenario: Verstoring Energievoorziening	35
14. Scenario: Verstoring drinkwatervoorziening	37
15. Scenario: Uitval drinkwatervoorziening.....	39
16. Scenario: Luchtvaartincident	41
17. Scenario: Incident op het water, incident op ruim water.....	43
18. Scenario: Ziektegolf.....	46
19. Scenario: Stress in menigte.....	48
20. Scenario: Verstoren openbare orde, maatschappelijke onrust.....	50

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

1. INCIDENTTYPEN

	maatschappelijk thema	crisistype	incidenttype		
1	Natuurlijke omgeving	1 overstromingen	10 overstroming vanuit zee		
			20 overstroming door hoge rivierwaterstanden		
			30 vollopen van een polder/ dijkdoorbraak		
		2 natuurbranden	10 bosbrand		
			20 heide, (hoog)veen- en duinbranden		
		3 extreme weersomstandigheden	10 koudegolf, sneeuw en ijzel		
			20 hittegolf		
			30 storm en windhozen		
			40 aanhoudende laaghangende mist		
		4 aardbevingen	10 aardbeving		
		5 plagen	10 ongedierte		
		6 dierziekten	10 ziektegolf		
		2	Gebouwde omgeving	1 branden in kwetsbare objecten	10 grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
					20 grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
30 grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing					
40 brand in dichte binnensteden					
2 instorting in grote gebouwen en kunstwerken	10 instorting door explosie				
	20 instorting door gebreken constructie of fundering				
3	Technologische omgeving	1 incidenten met brandbare / explosieve stof in open lucht	10 incident vervoer weg		
			20 incident vervoer water		
			30 incident spoorvervoer		
			40 incident transport buisleidingen		
			50 incident stationaire inrichting		
		2 incidenten met giftige stof in open lucht	10 incident vervoer weg		
			20 incident vervoer water		
			30 incident spoorvervoer		
			40 incident transport buisleidingen		
			50 incident stationaire inrichting		

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

3
Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

3	Technologische omgeving (vervolg)	3	kernincidenten	10	incident A-objecten: centrales
				20	incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend
				30	incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal
				40	incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal
				50	incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse I
				60	incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse II
				70	incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen
				80	militaire treinen en transporten nucleaire materiaal
4	Vitale infrastructuur en voorzieningen	1	verstoring energievoorziening	10	uitval olievoorziening
				20	uitval gasvoorziening
				30	uitval elektriciteitsvoorziening
		2	verstoring drinkwatervoorziening	10	uitval drinkwatervoorziening
				20	problemen waterinname
				30	verontreiniging in drinkwaternet
		3	verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering	10	uitval rioleringsstelsel
				20	uitval afvalwaterzuivering
		4	verstoring telecommunicatie en ICT	10	uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie
		5	verstoring afvalverwerking	10	uitval afvalverwerking
		6	verstoring voedselvoorziening	10	uitval distributie
		5	Verkeer en vervoer	1	luchtvaartincidenten
20	incident vliegtoestel bij vliegshows				
2	incidenten op of onder water			10	incident waterrecreatie en pleziervaart
				20	incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)
				30	incident op ruim water
				40	grootschalig duikincident
3	verkeersincidenten op land			10	incident wegverkeer
4	incidenten in tunnels			20	incident treinverkeer
				10	incidenten in treintunnels en ondergrondse stations
				20	incident in wegtunnels
30	incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations				

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

4
Status: finaal concept

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

6	Gezondheid	1	bedreiging volksgezondheid	10	besmettingsgevaar via contactmedia
				20	feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen
				30	besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland
				40	besmettelijkheidsgevaar in eigen regio
				50	dierziekte overdraagbaar op mens
		2	ziektégolf	10	ziektégolf besmettelijke ziekte
				20	ziektégolf niet besmettelijke ziekte
7	Sociaal-maatschappelijke omgeving	1	paniek in menigten	10	paniek tijdens grote festiviteiten, concerten, demonstraties
				20	rel rondom demonstraties en andere manifestaties
		2	verstoring openbare orde	20	gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden
				30	maatschappelijke onrust en buurtrellen

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

2. GEGEVENS RISICOKAART RRGGS

Deze bijlage geeft de informatie weer zoals die op 9 november 2009 op de risicokaart van de regio Groningen beschikbaar was in het kader van het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS).

Gemeente	Categorie	Aantal
Appingedam	Mijnbouwbedrijf	1
Bedum	LPG-Tankstation	1
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	1
	Ammoniak koel- of vriesinstallatie	1
	Mijnbouwbedrijf	1
	Gasdrukmeet en -regelstation	1
Bellingwedde	LPG-Tankstation	3
	Mijnbouwbedrijf	1
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	6
	Gasdrukmeet en -regelstation	2
De Marne	LPG-Tankstation	1
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, ammoniak koel- of vriesinstallatie	1
	Ammoniak koel- of vriesinstallatie, vervoersbedrijf, spoorwegemplacement	1
	Mijnbouwbedrijf	2
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	21
Delfzijl	Geparkeerde vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen	3
	BRZO	8
	BRZO, gasdrukmeet en -regelstation	2
	BRZO, brandbare vloeistoffen	1
	LPG-Tankstation	4
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	2
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, gasdrukmeet en -regelstation	1
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, zeer giftige gassen	1
	Spoorwegemplacement	1
	Mijnbouwbedrijf	4
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	20
	Gasdrukmeet en -regelstation	1
	Brandbare vloeistoffen	1
	Giftige gassen	1
Eemsmond	BRZO	2
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	3
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	1
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, licht ontvlambare vloeistoffen, brandbare vloeistoffen	1
	Ammoniak koel- of vriesinstallatie	2
	Ammoniak koel- of vriesinstallatie, licht ontvlambare vloeistoffen, brandbare vloeistoffen	1
	Mijnbouwbedrijf	3
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	21
Gasdrukmeet en -regelstation, licht ontvlambare vloeistoffen	1	

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Groningen	BRZO	1
	BRZO, gasdrukmeet en -regelstation	2
	LPG-Tankstation	10
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	3
	Vuurwerk	1
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	2
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas, oxiderende gassen, gasdrukmeet en -regelstation	1
	Brandbare vloeistoffen	1
	Vloeistoffen die giftige gassen kunnen vormen	3
	Gasdrukmeet en -regelstation	9
	Stofexplosie	2
	Brandbare vaste stoffen	1
	Gasflessendepot	2
	Grootegast	LPG-Tankstation
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen		1
Ammoniak koel- of vriesinstallatie		1
Mijnbouwwetbedrijf		4
Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas, propaan- en butaanvulstation		1
Gasdrukmeet en -regelstation		1
Haren	LPG-Tankstation	4
	Spoorwegemplacement	1
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	1
	Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen	1
	Vloeistoffen die giftige gassen kunnen vormen	1
Hoogezand-Sappemeer	BRZO	1
	BRZO, opslag verpakte gevaarlijke stoffen	1
	BRZO, propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	1
	LPG-Tankstation	2
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	2
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	2
	Vervoersbedrijf	1
	Mijnbouwwetbedrijf	3
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	1
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas, oxiderende gassen, gasdrukmeet en -regelstation	1
	Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen	1
	Gasdrukmeet en -regelstation	1
	Leek	LPG-Tankstation
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen		2
Ammoniak koel- of vriesinstallatie		2
Mijnbouwwetbedrijf		2
Oxiderende gassen		3
Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen		1
Loppersum	LPG-Tankstation	1
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	1
	Mijnbouwwetbedrijf	2
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	5
Marum	LPG-Tankstation	3
	Ammoniak koel- of vriesinstallatie	2
	Mijnbouwwetbedrijf	1

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Menterwolde	LPG-Tankstation	1
	Ammoniak koel- of vriesinstallatie	1
	Mijnbouwbedrijf	7
	Propan en (vloeibaar) brandbaar gas	5
	Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen	3
	Vloeistoffen die giftige gassen kunnen vormen	1
Oldambt (fusiegemeente Reiderland, Scheemda en Winschoten)	Gasdrukmeet en -regelstation	4
	BRZO, gasdrukmeet en -regelstation	1
	LPG-Tankstation	7
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	4
	Mijnbouwbedrijf	7
	Propan en (vloeibaar) brandbaar gas	15
	Propan en (vloeibaar) brandbaar gas, overige gevaarlijke gassen	1
	Oxiderende gassen, geparkeerde vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen	1
	Oxiderende gassen, giftige gassen	1
	Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen	3
	Vaste stoffen die giftige gassen kunnen vormen	1
	Gasdrukmeet en -regelstation	12
	Overige gevaarlijke gassen	1
	Brandbare vaste stoffen	1
Geparkeerde vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen	1	
Pekela	LPG-Tankstation	2
	Mijnbouwbedrijf	1
	Propan en (vloeibaar) brandbaar gas	6
	Vloeistoffen die giftige gassen kunnen vormen	1
	Gasdrukmeet en -regelstation	5
Slochteren	LPG-Tankstation	5
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	1
	Mijnbouwbedrijf	12
	Propan en (vloeibaar) brandbaar gas	1
	Ontpofbare stoffen	1
Stadskanaal	LPG-Tankstation	8
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	2
	Propan en (vloeibaar) brandbaar gas	7
	Propan en (vloeibaar) brandbaar gas, propan- en butaanvulstation, gasfles-sendepot	1
	Gasdrukmeet en -regelstation	2
Ten Boer	LPG-Tankstation	1
	Mijnbouwbedrijf	1
	Vloeistoffen die giftige gassen kunnen vormen	1
	Gasdrukmeet en -regelstation	1
	Stofexplosie	1
	Overige gevaarlijke gassen, licht ontvlambare vloeistoffen	1

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

8
Status: finaal concept

Collegedebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Veendam	BRZO	2
	LPG-Tankstation	2
	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	2
	Vervoersbedrijf	1
	Mijnbouwwetbedrijf	2
	Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	3
	Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen, overige gevaarlijke stoffen	1
	Vloeistoffen die giftige gassen kunnen vormen	1
	Gasdrukmeet en -regelstation	4
	Brandbare vaste stoffen	1
	Geparkeerde vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen	1
	Overige gevaarlijke gassen	1
	Vlagtwedde	BRZO, gasdrukmeet en -regelstation
LPG-Tankstation		3
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen		1
Ammoniak koel- of vriesinstallatie		1
Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas		1
Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen		3
Vaste stoffen die giftige gassen kunnen vormen		1
Gasdrukmeet en -regelstation		2
Winsum	LPG-Tankstation	1
Zuidhorn	BRZO	1
	LPG-Tankstation	1
	Mijnbouwwetbedrijf	5
	Gasdrukmeet en -regelstation	2

*Voor een totaaloverzicht van de regio zie de volgende pagina

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Totaal regio Groningen

Categorie	Aantal	Brand	Gif
Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	115	115	
LPG-Tankstation	66	66	
Mijnbouwbedrijf	59	59	
Gasdrukmeet en -regelstation	47	47	
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	25	25	25
BRZO	15	15	15
Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen	12		12
Ammoniak koel- of vriesinstallatie	10		10
Vloeistoffen die giftige gassen kunnen vormen	9		9
Geparkeerde vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen	5	5	5
BRZO, gasdrukmeet en -regelstation	5	5	5
Brandbare vaste stoffen	3	3	
Oxiderende gassen	3	3	3
Stofexplosie	3	3	
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	3	3	
Brandbare vloeistoffen	2	2	
Gasflessendepot	2	2	2
Overige gevaarlijke gassen	2	2	2
Spoorwegemplacement	2	2	2
Vervoersbedrijf	2	2	2
Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas, oxiderende gassen, gasdrukmeet en -regelstation	2	2	2
Vaste stoffen die giftige gassen kunnen vormen	1		1
Ammoniak koel- of vriesinstallatie, gasdrukmeet en -regelstation, stofexplosie	1	1	1
Ammoniak koel- of vriesinstallatie, vervoersbedrijf, spoorwegemplacement	1	1	1
BRZO, brandbare vloeistoffen	1	1	1
BRZO, gasdrukmeet en -regelstation, licht ontvlambare vloeistoffen	1	1	1
BRZO, opslag verpakte gevaarlijke stoffen	1	1	1
BRZO, propaan en (vloeibaar) brandbaar gas	1	1	1
Gasdrukmeet en -regelstation, licht ontvlambare vloeistoffen	1	1	
Giftige gassen	1		1
Ontpofbare stoffen	1	1	
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, ammoniak koel- of vriesinstallatie	1	1	1
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, licht ontvlambare vloeistoffen, brandbare vloeistoffen	1	1	1
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, gasdrukmeet en -regelstation, overige gevaarlijke gassen	1	1	1
Opslag verpakte gevaarlijke stoffen, zeer giftige gassen	1	1	1
Overige gevaarlijke gassen, licht ontvlambare vloeistoffen	1	1	1
Oxiderende gassen, geparkeerde vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen	1	1	1
Oxiderende gassen, giftige gassen	1	1	1
Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas, overige gevaarlijke gassen	1	1	1
Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas, propaan- en butaanvulstation	1	1	
Propaan en (vloeibaar) brandbaar gas, propaan- en butaanvulstation, gasflessendepot	1	1	1
Vloeistoffen die zeer giftige gassen kunnen vormen, overige gevaarlijke stoffen	1		1
Vuurwerk	1	1	
Totaal	414	380	112

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

10
Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

3. GEGEVENS RISICOKAART ISOR

Deze bijlage geeft de informatie weer zoals die op 9 november 2009 op de risicokaart van de regio Groningen beschikbaar was in het kader van het Informatie Systeem Overige Ramptypen (ISOR).

Gemeente	Categorie	Aantal
Appingedam	Bejaardenoorden	2
	Hotel, 10 - 50 personen	2
	Dagverblijf, >50 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	6
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	3
	Kinderdagverblijf	3
	Fabriek, 250 - 500 personen	1
	Fabriek, > 500 personen	1
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	4
	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, > 250 personen	1
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	2
	Sporthal, stadion, > 1000 personen	2
	Bedum	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners
Bejaardenoorden		2
Hotel, 10 - 50 personen		1
Dagverblijf, >50 personen		1
Onderwijsinstellingen, < 12 jaar		8
Kinderdagverblijf		4
Kantoor, 250 - 500 personen		1
Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²		1
Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, > 250 personen		2
Gebedshuis, >250 personen		10
Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen		1
Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen		1
Zwembad		1
Bellingwedde		Asielzoekerscentra
	Hotel, 10 - 50 personen	2
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	3
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	10
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	1
	Verpleegtehuizen	1
	Kantoor, 250 - 500 personen	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, > 250 personen	2
	Gebedshuis, >250 personen	1
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	2
	Zwembad	1
	De Marne	Bejaardenoorden
Hotel, 10 - 50 personen		2
Hotel, >50 personen		5
Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen		4
Pension/nachtverblijf, >50 personen		3
Kampeerterrein/jachthaven >250 personen		1
Onderwijsinstellingen, < 12 jaar		12
Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen		1

11

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

De Marne (vervolg)	Kinderdagverblijf	1	
	Kantoor, 250 - 500 personen	3	
	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	1	
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	2	
	Gebedshuis, >250 personen	8	
	Tentoonstellingsgebouw, 250 - 500 personen	1	
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	8	
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	1	
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	2	
	Zwembad	1	
	Tijdelijke bouwsels	1	
	Delfzijl	Gevangenis	1
		Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	1
Bejaardenoorden		4	
Asielzoekerscentra		1	
Hotel, 10 - 50 personen		1	
Hotel, >50 personen		5	
Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen		7	
Dagverblijf, >50 personen		2	
Onderwijsinstellingen, < 12 jaar		28	
Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen		4	
Kinderdagverblijf		2	
Klinieken (poli, psychiatrische)		1	
Ziekenhuizen		1	
Verpleegthuizen		1	
Fabriek, >500 personen		6	
Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²		20	
Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, >500 personen		2	
Gebedshuis, >250 personen		3	
Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen		4	
Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen		1	
Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen		5	
Zwembad		1	
Eemsmond		Tehuizen	2
	Bejaardenoorden	3	
	Hotel, >50 personen	2	
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	3	
	Pension/nachtverblijf, >50 personen	1	
	Dagverblijf, >50 personen	2	
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	15	
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen	1	
	Kinderdagverblijf	2	
	Fabriek, 250 - 500 personen	6	
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	8	
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	1	
	Gebedshuis, >250 personen	5	
	Tentoonstellingsgebouw, >500 personen	1	
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	1	
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	1	
	Zwembad	2	

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Groningen	Tehuizen	20	
	Gevangnissen	5	
	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	7	
	Bejaardenoorden	13	
	Asielzoekerscentra	2	
	Hotel, 10 - 50 personen	4	
	Hotel, >50 personen	11	
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	4	
	Pension/nachtverblijf, >50 personen	1	
	Dagverblijf, >50 personen	2	
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	76	
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	37	
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen	34	
	Kinderdagverblijf	37	
	Klinieken (poli, psychiatrische)	5	
	Ziekenhuizen	3	
	Verpleegtehuizen	4	
	Kantoor, 250 - 500 personen	24	
	Kantoor, >500 personen	10	
	Fabriek, 250 - 500 personen	5	
	Fabriek, >500 personen	1	
	Garage-inrichting (alleen opslag en stalling), > 1000m ²	8	
	Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, 250 - 500 personen	2	
	Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, >500 personen	8	
	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	5	
	Museum, bibliotheek, >500 personen	1	
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	8	
	Gebedshuis, >250 personen	21	
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	21	
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	16	
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	6	
	Sporthal, stadion, >1000 personen	3	
	Zwembad	3	
	Winkelgebouw, 500 - 1000 personen	10	
	Winkelgebouw, >1000 personen	8	
	Stationsgebouw, >1000 m ²	1	
	Tijdelijke bouwsels	1	
	Grootegast	Tehuizen	2
		Hotel, 10 - 50 personen	2
		Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	2
Kampeerterein/jachthaven >250 personen		1	
Onderwijsinstellingen, < 12 jaar		14	
Kinderdagverblijf		3	
Kantoor, 250 - 500 personen		1	
Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²		18	
Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen		5	
Gebedshuis, >250 personen		17	
Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen		13	
Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen		3	
Zwembad		2	

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

13
Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Haren	Tehuizen	5
	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	7
	Bejaardenoorden	4
	Hotel, >50 personen	2
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	3
	Dagverblijf, >50 personen	1
	Kampeerterein/jachthaven >250 personen	2
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	13
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	4
	Kinderdagverblijf	13
	Verpleegtehuizen	2
	Kantoor, 250 - 500 personen	3
	Garage-inrichting (alleen opslag en stalling), > 1000m ²	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	8
	Gebedshuis, >250 personen	14
	Tentoonstellingsgebouw, >500 personen	1
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	1
Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	2	
Hoogezand-Sappemeer	Tehuizen	3
	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	2
	Bejaardenoorden	3
	Hotel, 10 - 50 personen	4
	Hotel, >50 personen	1
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	3
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	21
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	2
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen	2
	Kinderdagverblijf	7
	Verpleegtehuizen	1
	Kantoor, 250 - 500 personen	2
	Fabriek, 250 - 500 personen	2
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	5
	Garage-inrichting (alleen opslag en stalling), > 1000m ²	4
	Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, 250 - 500 personen	1
	Gebedshuis, >250 personen	9
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	3
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	2
Zwembad	1	
Winkelgebouw, >1000 personen	1	
Leek	Tehuizen	7
	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	5
	Bejaardenoorden	5
	Hotel, 10 - 50 personen	1
	Hotel, >50 personen	1
	Pension/nachtverblijf, >50 personen	1
	Kampeerterein/jachthaven >250 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	15
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen	3
	Kinderdagverblijf	9
	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	3

14

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Leek (vervolg)	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	1
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	1
	Sporthal, stadion, >1000 personen	3
	Zwembad	1
	Winkelgebouw, 500 - 1000 personen	1
Loppersum	Tehuizen	1
	Bejaardenoorden	3
	Hotel, 10 - 50 personen	1
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	1
	Pension/nachtverblijf, >50 personen	2
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	17
	Kinderdagverblijf	9
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	3
	Garage-inrichting (alleen opslag en stalling), > 1000m ²	1
	Gebedshuis, >250 personen	4
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	3
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	1
	Zwembad	2
Marum	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	1
	Bejaardenoorden	1
	Kampeerterrein/jachthaven >250 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	10
	Kinderdagverblijf	7
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	13
	Garage-inrichting (alleen opslag en stalling), > 1000m ²	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	2
	Gebedshuis, >250 personen	2
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	2
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	1
	Zwembad	1
	Tijdelijke bouwsels	2
Menterwolde	Bejaardenoorden	1
	Hotel, 10 - 50 personen	1
	Hotel, >50 personen	2
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	1
	Dagverblijf, >50 personen	2
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	8
	Kinderdagverblijf	3
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	4
	Tentoonstellingsgebouw, >500 personen	1
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	1
	Zwembad	2
	Tijdelijke bouwsels	1
Oldambt (fusiegemeente Reiderland, Scheemda en Winschoten)	Tehuizen	3
	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	3
	Bejaardenoorden	4
	Hotel, 10 - 50 personen	2
	Hotel, >50 personen	3
Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	6	

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

15
Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Oldambt (vervolg)	Pension/nachtverblijf, >50 personen	2
	Kampeerterein/jachthaven >250 personen	1
	Dagverblijf, >50 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	28
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	7
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen	2
	Kinderdagverblijf	7
	Klinieken (poli, psychiatrische)	4
	Ziekenhuizen	1
	Verpleegtehuizen	1
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	28
	Studio (opname TV e.d.)	2
	Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, >500 personen	1
	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	3
	Gebedshuis, >250 personen	9
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	4
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	3
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	2
	Zwembad	3
Tijdelijke bouwsels	2	
Pekela	Bejaardenoorden	3
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	8
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	3
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	2
	Zwembad	1
Slochteren	Tehuizen	1
	Bejaardenoorden	3
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	1
	Pension/nachtverblijf, >50 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	13
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	1
	Kinderdagverblijf	7
	Kantoor, 250 - 500 personen	1
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	2
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	1
	Gebedshuis, >250 personen	1
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	7
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	1
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	1
	Zwembad	1
	Winkelgebouw, 500 - 1000 personen	6
Tijdelijke bouwsels	1	
Stadskanaal	Tehuizen	2
	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	3
	Bejaardenoorden	5
	Asielzoekerscentra	2
	Hotel, >50 personen	1
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	1

16

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Stadskanaal (vervolg)	Pension/nachtverblijf, >50 personen	12
	Dagverblijf, >50 personen	3
	Kampeerterein/jachthaven >250 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	31
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	8
	Kinderdagverblijf	16
	Ziekenhuizen	1
	Kantoor, 250 - 500 personen	2
	Fabriek, >500 personen	1
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	4
	Garage-inrichting (alleen opslag en stalling), > 1000m ²	5
	Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, >500 personen	2
	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	12
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	6
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	2
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	4
	Sporthal, stadion, >1000 personen	1
Winkelgebouw, 500 - 1000 personen	3	
Ten Boer	Bejaardenoorden	1
	Hotel, 10 - 50 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	9
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 50 - 250 personen	1
	Kinderdagverblijf	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	1
	Gebedshuis, >250 personen	3
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	1
Zwembad	1	
Veendam	Tehuizen	2
	Hotel, >50 personen	1
	Dagverblijf, >50 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	19
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	2
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen	2
	Kinderdagverblijf	4
	Verpleegtehuizen	6
	Kantoor, 250 - 500 personen	2
	Fabriek, 250 - 500 personen	5
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	4
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	4
	Gebedshuis, >250 personen	13
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	6
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	3
Sporthal, stadion, >1000 personen	1	
Zwembad	1	
Vlagtwedde	Tehuizen	1
	Gevangenis	1
	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	2
	Bejaardenoorden	5
	Asielzoekerscentra	5

17

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

Status: definitief concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

Vlagtwedde (vervolg)	Hotel, 10 - 50 personen	4
	Hotel, >50 personen	2
	Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	4
	Kampeerterein/jachthaven >250 personen	3
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	13
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	1
	Kinderdagverblijf	3
	Verpleegthuizen	1
	Kantoor, 250 - 500 personen	1
	Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	3
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	1
	Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	6
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	2
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	3
	Winsum	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners
Bejaardenoorden		2
Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen		1
Pension/nachtverblijf, >50 personen		1
Onderwijsinstellingen, < 12 jaar		12
Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen		1
Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen		2
Kinderdagverblijf		4
Verpleegthuizen		1
Kantoor, 250 - 500 personen		1
Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen		3
Gebedshuis, >250 personen		13
Tentoonstellingsgebouw, 250 - 500 personen		1
Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen		2
Zwembad	1	
Zuidhorn	Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	2
	Bejaardenoorden	1
	Hotel, 10 - 50 personen	2
	Hotel, >50 personen	1
	Kampeerterein/jachthaven >250 personen	1
	Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	18
	Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	2
	Kinderdagverblijf	3
	Verpleegthuizen	3
	Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	1
	Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	3
	Gebedshuis, >250 personen	8
	Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	1
	Sporthal, stadion, 250 - 1000 personen	3
	Zwembad	3

18

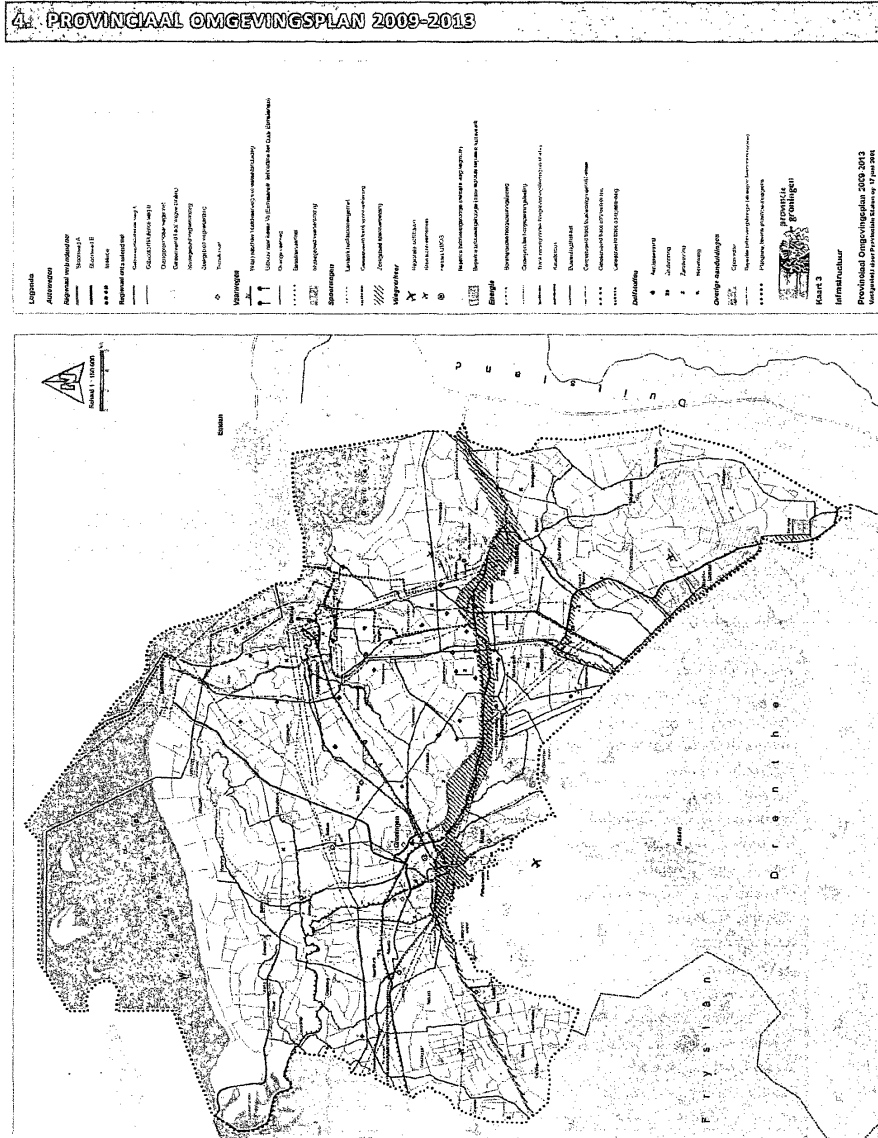
Versie: 1.1 (5 juli 2010)

Status: finaal concept

Collegiebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Totaal regio Groningen

Categorie	Aantal
Onderwijsinstellingen, < 12 jaar	404
Kinderdagverblijf	142
Gebedshuis, >250 personen	141
Loods, veem, opslagplaats, > 1000 m ²	112
Cafés, discotheek, restaurant, 250 - 500 personen	88
Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, 250 - 500 personen	75
Buurthuis, ontmoetingscentrum, wijkcentrum, >250 personen	69
Bejaardenoorden	68
Tehuizen	49
Onderwijsinstellingen, > 12 jaar, >500 personen	46
Sporthof, stadion, 250 - 1000 personen	46
Pension/nachtverblijf, 10 - 50 personen	44
Kantoor, 250 - 500 personen	42
Wooncomplexen niet-zelfredzame bewoners	42
Hotel, >50 personen	37
Cafés, discotheek, restaurant, >500 personen	31
Hotel, 10 - 50 personen	30
Zwembad	29
Pension/nachtverblijf, >50 personen	24
Verpleegtehuizen	22
Garage-inrichting (alleen opslag en stalling), > 1000m ²	20
Winkelgebouw, 500 - 1000 personen	20
Fabriek, 250 - 500 personen	19
Dagverblijf, >50 personen	16
Museum, bibliotheek, 250 - 500 personen	13
Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, >500 personen	13
Kampeerterrein/jachthaven >250 personen	12
Asielzoekerscentra	11
Kantoor, >500 personen	10
Klinieken (poli, psychiatrische)	10
Sporthof, stadion, >1000 personen	10
Fabriek, >500 personen	9
Winkelgebouw, >1000 personen	9
Tijdelijke bouwsels	8
Gevangenis	7
Ziekenhuizen	6
Hoge woongebouwen	4
Tentoonstellingsgebouw, >500 personen	3
Theater, schouwbrug, bioscoop, aula, 250 - 500 personen	3
Studio (opname TV e.d.)	2
Tentoonstellingsgebouw, 250 - 500 personen	2
Museum, bibliotheek, >500 personen	1
Stationsgebouw, >1000 m ²	1

Voor meer, interactieve, details: <http://groningen.tercera-ro.nl/mapviewer>

Collegiebrief - Wensen en bedelingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

5 DEELNEMERS RISICOCARROUSEL 11 JANUARI 2010

Naam	Organisatie
W. Berga	Rijkswaterstaat District Noord Nederland
H. Bos	Gemeente Ten Boer
H. Coenraads	Voorlichting HVD Groningen
F. Duijm	GHOR Groningen
M. Eggers	GHOR Groningen
T. Elzinga	Brandweer De Marne/Winsum
H. Haagsma	Regiopolitie Groningen
F. Hurenkamp	Gemeente Oldambt
M. Kasteleijn	Brandweer Regio Groningen (begeleiding)
S. Klaassens	Veiligheidsbureau Groningen
M. Kroeze	Projectleider Hulpverleningsdienst Groningen (begeleiding)
K. Lentz	Waterschap Hunze & Aa's
R. Lubben	Brandweer Veendam
G. Martini	KNRM
A. Nagtegaal	Kustwacht/SAR
E. Nijholt	Gemeente Eemsmond/Delfzijl
M. v. Peet	Provincie Groningen
G.J. Reinders	Groningen Seaports
P. Ros	Rijkswaterstaat District Noord Nederland
C. Schoon	Brandweer Stad Groningen
R. Schulte	Rijkswaterstaat District Noord Nederland
B. Smit	Regiopolitie Groningen
H. Thomassen	Openbaar Ministerie
P. Tolsma	Adviesbureau (aB) ² (begeleiding)
D. Veen	Korps Landelijke Politiediensten
D. de Vlieg	Brandweer Regio Groningen
E. Vink	Defensie
R. de Vos	Ambulancezorg Groningen
G. v.d. Werff	Gemeente Groningen
M. v. Wieringen	Voorlichting HVD Groningen
W. Willemsen	GHOR Groningen (begeleiding)
H. Wilting	Waterschap Hunze & Aa's
N. Wind	GHOR Groningen

Versie: 1.1 (5 juli 2010)

21
Status: finaal concept

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Regionaal Risicoprofiel Regio Groningen

Bijlagen

6. DEELNEMERS RISICOCARROUSEL 17 FEBRUARI 2010

Naam	Organisatie
H. Beek	Waterbedrijf Groningen
J. de Boer	Gemeente Oldambt
H. Coenraads	Voorlichting HVD Groningen
E. v. Dijk	Crisismanagement HVD Groningen
M. Kasteleijn	Brandweer Regio Groningen
M. Kroeze	Projectleider Hulpverleningsdienst Groningen
B. Smit	Regiopolitie Groningen
P. Tolsma	Adviesbureau (aB) ² (begeleiding)
E. Vink	Defensie
M. Vonk	GGD Groningen
W. Willemsen	GHOR Groningen

7. SCENARIO: OVERSTROMING, OVERSTROMING VANUIT ZEE

Kenmerken scenario

Door een stormvloed die enkele dagen duurt, stijgt het water aanzienlijk. Bij verder toenemende stormvloedhoogte neemt de kans op schade toe en bij het overschrijden van de maatgevende hoogwaterstanden dreigt overstromen of bezwijken van de waterkering of vindt dit daadwerkelijk plaats. Het achter de waterkering gelegen land overstromt. Er is sprake van een directe levensbedreiging voor mens en dier en van aantasting van goederen.

Uitgegaan wordt van het ergst denkbare scenario. Dit scenario is uitgewerkt in het kader van de werkzaamheden van de Taskforce Management Overstromingen (2008). In dit scenario staat het waterpeil in de Waddenzee op 5 meter boven NAP gedurende 2 uur bij een aanhoudende storm van 45 uur en breken de Waddendijken op meerdere plekken door. Een groot deel van het noordelijk deel van Groningen overstromt als gevolg van de dijkdoorbraak. Direct in de buurt van een doorbraak en in dieper gelegen delen van de regio kunnen hierbij (tijdelijk) waterdiepten optreden van meer dan twee meter. Doordat de dijken op meerdere locaties zijn doorbroken loopt in een redelijk snel tempo een groot deel van Groningen onder water.

Hoge gronden en interne keringen voorkomen dat het water verder stroomt. Langs de kust is ook de instroom van water de beperkende factor. Als de storm weer is gaan liggen stroomt er nagenoeg geen water het gebied meer in. De stijgsnelheid is zoals de verwachting het grootst nabij de doorbraaklocaties. Daarnaast valt de invloed van waterkeringen binnen de verschillende dijkkringen op. Door de aanwezigheid van deze keringen stijgt het water hier sneller. Lokaal kunnen dan ook gevaarlijke stijgsnelheden optreden. In het merendeel van het gebied is de stijgsnelheid minder dan 0,5 meter per uur.

Kwetsbare groepen

Na een overstroming met een formaat als deze zou gesteld kunnen worden dat alle getroffen een kwetsbare groep vormen. De mensen die direct achter een dijk wonen zijn in dit geval het meest kwetsbaar, omdat zij als gevolg van de doorbraak direct overvallen worden door een grote massa water. De in een normale situatie al kwetsbare groepen: kinderen, ouderen en minder validen zullen in dit geval nog beperkter zijn in hun vluchtmogelijkheden waardoor zij een verhoogd risico lopen.

Vitale kwetsbaarheden

Het type incident heeft direct gevolgen voor vitale infrastructuren, zoals het uitvallen van elektrische installaties onder het waterniveau en het niet meer begaanbaar zijn van wegen.

Kritische momenten

Eerste uur:

Door een stormvloed kunnen de dijken langs de kust het water niet meer tegenhouden. Op enkele locaties in de regio breken de dijken door en het water stroomt met massa's tegelijk landinwaarts. In het eerste uur overstromen tientallen km² land en vallen enkele honderden slachtoffers. Het vee in het getroffen gebied zoekt waar mogelijk het hoger gelegen land op of verdrinkt.

Collegebrief - Wensen en bedelingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Eerste 4 uur:

Na 4 uur is ruim 600 km² land overstroomd en zijn nog meer slachtoffers gevallen. Een kleine 100 duizend mensen zijn getroffen door het snel instromende water. Hulpverlening komt zeer langzaam op gang, doordat ook zij hinder ondervinden aan het water.

Eerste 24 uur:

De hulpverlening komt vanuit alle uithoeken van Nederland op gang. Doordat het een storm betreft die heel Nederland heeft getroffen is het ondenkbaar dat alleen de regio's Groningen en Fryslân de gedupeerde regio's zijn. De noordelijke kustgebieden zijn echter wel het ergst getroffen, dus veel ondersteuning is deze kant op gekomen. De hulpverlening zal in de eerste 24 uren blijvend last ondervinden van het water dat nog steeds binnen stroomt.

Eerste week:

Na een paar dagen stroomt het water minder snel landinwaarts, doordat de meeste gaten in de dijken zijn gedicht met onder andere de hulp van de Defensie en vrijwilligers. Nog altijd loopt het aantal getroffen en vallen er meer slachtoffers doordat mensen zichzelf niet langer in leven kunnen houden doordat zij zich al een week zonder water en voedsel op hogere, maar onbereikbare delen bevinden. De overige gaten in de dijken worden met man en macht getracht te dichten. Hulpverlening geschiedt met alle middelen van dien.

Herstelfase:

Als het water niet verder landinwaarts stroomt, is het zaak het water zo snel mogelijk weg te pompen, op zoek te gaan naar overgebleven gedupeerden en mogelijke slachtoffers. Ziekenhuizen in het gehele land bieden gelegenheid om slachtoffers op te vangen.

Impactbeoordeling

Criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	E
2.1 doden	D hoog
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	E
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	E
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	E
5.1 verstoring van het dagelijks leven	E
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	B
5.3 sociaal psychologische impact	E
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	B

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *zeer onwaarschijnlijk* (Klasse A).

8 SCENARIO: OVERSTROMING, VOLLOPEN POLDER

Kenmerken scenario

Na een lange periode met sneeuw is een dooiperiode ingevallen met veel neerslag. De grondwaterstanden staan hoog en er is wateroverlast (waterplassen in het landschap). De al enige tijd heersende wind (5-6 Bft.) uit het noordwesten is sinds enige dagen veranderd in storm en hebben er is sprake van een periode van verhoogde waterstanden op zee. De vooruitzichten van KNMI laten de komende dagen geen verbeteringen zien in het weerbeeld.

De effectieve pompcapaciteit van de poldergemalen (aan zee) is tengevolge van een gemiddeld hogere opvoerhoogte teruggelopen. De polderwaterstand is nog net beheersbaar. Op het boezemstelsel zijn al enige dagen problemen met de afvoer, er kan nauwelijks of niet op natuurlijke wijze (via spuilsuizen) worden geloosd. De waterstanden blijven schommelen dicht tegen het maximale boezempeil. De waterkeringen langs de boezem zijn al dagen hoog belast en verzadigd met water. Een reguliere bergingspolder is ingezet en aan het inzetten van een tweede (nood)bergingsgebied wordt gewerkt.

Door een bres in een dijk overstroomt een gebied waarin zich een dorp met ca. 1000 inwoners, vijf boerderijen (landbouw), verspreid zes woningen, acht melkveehouders en een schapenhouder bevinden. Verder staat in het gebied een compressiestation voor de aardgaswinning (NAM). De maximale waterstand in de polder zal ongeveer 1,75 - 2,25m kunnen worden en in het dorp ongeveer 1,00 - 1,25 m. Door het inzetten een nabijgelegen bergingspolder kan de aankomsttijd en stijgsnelheid van de waterstand in het overstromingsgebied positief worden beïnvloed, maar het inzetten van deze bergingspolder moet nog geheel worden voorbereid. Door de snelle daling van de waterstand is kans op optredende instabiliteit van de kaden in de nabijheid (extra dijkbewaking). Verder gaan problemen ontstaan bij de woonboten in de grachten van Groningen door de waterstanddaling.

Kwetsbare groepen

Iedereen die in het gebied verblijft waar de wateroverlast plaatsvindt, is betrokken. In de nieuwbouwwijk bevindt zich een klein aantal chronisch zieke mensen. Hierbij moet met name gedacht worden aan personen die afhankelijk zijn van hulpmiddelen/ondersteuningsmiddelen om te kunnen blijven functioneren. Bij de gemeente/zorginstellingen is in grote lijnen bekend om wie het gaat en zij kunnen op tijd in veiligheid gesteld worden. Ook het vee kan als kwetsbare groep worden aangemerkt.

Vitale kwetsbaarheden

Herstel van de waterkering zal enkele maanden in beslag nemen. De tijdsduur van het weer waterdicht maken van de polder zal pas kunnen na herstel van de waterkering. Mogelijk is het poldergemaal beschadigd, deze staat immers op de laagste plek in de polder. Daarnaast zal schade aan de infrastructuur zijn ontstaan en zal moeten worden hersteld (transformatorkasten, rioolgemalen etc.) Verder schadeherstel aan woningen en boerderijen.

Kritische momenten

Eerste uur:

Door de aanhoudende regen en uitval van de afvoercapaciteit van de gemalen, kan de totale hoeveelheid water niet meer verwerkt worden.

Eerste 24 uur:

Door het stijgende waterpeil loopt allereerst een aantal kelders langzaam vol met water. Een aantal wegen komt blank te staan. Akker- en graslanden staan blank. Vee wordt zoveel mogelijk naar hoger gelegen gebied gebracht. Door het waterschap wordt getracht de gemalen te repareren, maar vooralsnog boekt men geen succes. Ergens achteraf staat een kudde koeien tot hun enkels in het stijgende water. Het betrokken waterschap heeft wel noodpompen beschikbaar om de kapotte gemalen tijdelijk te vervangen, maar omdat op meer plekken in het beheersgebied vergelijkbare problemen optreden kan er voor het onderhavige geval onvoldoende capaciteit worden ingezet.

Eerste 48 uur:

Omdat het water nog steeds stijgt, wordt de bewoners van de nieuwbouwwijk aangeboden om naar een opvanglocatie te komen (vrijwillige evacuatie). De gemeente en het rode kruis zorgen voor bedden en een maaltijd. Minder zelfredzame personen zijn inmiddels geëvacueerd. Mensen worden gewaarschuwd, omdat de regen en de kou onderkoeling in de hand kan werken.

De wateroverlast zorgt voor allerlei secundaire effecten zoals uitval van energievoorzieningen, uitval riolering en uitval drinkwatervoorziening.

De koeien staan inmiddels lange tijd met hun poten in het water. Enkele van hen bezwijken door uitputting c.q. verdrinking. De eigenaar probeert de koeien in veiligheid te krijgen met behulp van defensie.

Na ongeveer 30 uur functioneren de gemalen weer.

Herstelfase:

Als de gemalen zijn gerepareerd en de brandweer en de Defensie met man en macht het water proberen af te vloeien, keren de mensen terug naar hun woningen. Menselijke slachtoffers zijn niet gevallen.

Het duurt nog enkele dagen voordat de vitale infrastructuur weer functioneren naar behoren. Men is ook nog enkele dagen bezig met het opruimen van het vuil.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	0
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	0
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	B
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *waarschijnlijk* (Klasse D).

9. SCENARIO - EXTREEM WEER, KOUDEGOLF, SNEEUW EN IJZEL

Kenmerken scenario

Extreme koude kan zich enkele dagen vooraf aankondigen, alleen zullen de consequenties pas duidelijk worden tijdens de periode zelf. Effecten op verkeer, bereikbaarheid en vitale infrastructuur worden pas op het moment zelf duidelijk. Vanzelfsprekend bestaat wel een verwachting voor wat betreft uitval en verstoring.

De weersomstandigheden kunnen tot gevolg hebben dat een belangrijk deel van het wegennet niet begaanbaar is. Dat heeft niet alleen effect voor de beschikbaarheid van de medewerkers van de hulpverleningsdiensten, maar ook op medewerkers van bijvoorbeeld thuiszorgorganisaties en op de bevoorrading van winkels.

Langdurige en/of extreme kou kan ook gevolgen hebben voor water en warmte in zorginstellingen en woningen.

Gemiddeld kent Nederland een strenge vorstperiode van drie dagen, welke over het algemeen geen noemenswaardige problemen oplevert. De langste periode met strenge vorst was 16 dagen in januari 1942 in de provincie Groningen.

Kwetsbare groepen

Tijdens een periode van extreme koude, zijn er verschillende groepen die vanwege hun kwetsbaarheid in de problemen kunnen komen. Er moet voor hen extra aandacht zijn tijdens dergelijke perioden. Het gaat hierbij voornamelijk om ouderen (intra-, trans- en extramuraal en in de thuissituatie), maar ook om chronisch zieken, mensen in een sociaal isolement, kinderen en thuis- en daklozen.

Vitale kwetsbaarheden

Extreme koude kan onder andere effecten hebben op het openbaar vervoer (niet begaanbare wegen, bevroren wissels) en drinkwatervoorziening (bevroren leidingen).

Kritische momenten

Begin gebeurtenis:

Koude en winterse neerslag trekt onze regio binnen.

Eerste uren:

Door de gladheid ontstaan meerdere (enkelvoudige) aanrijdingen. Het verkeer en het openbaar vervoer worden voor een belangrijk deel ontregeld. Vrijwillige brandweermensen kunnen niet bij de uitrukposten komen.

Eerste dagen:

Door de toenemende kou en de blijvende neerslag, is vervoer door de regio zeer lastig. Winkels kunnen niet meer bevoorradt worden, waardoor enkele dorpen volledig van de buitenwereld zijn afgesloten en waarbij een deel van de bevolking geen primaire levensbehoeften meer tot haar beschikking heeft. Extramuraal zorg is vrijwel onmogelijk en enkele zorginstellingen kampen met verwarmingsproblemen en aanvoer van voedsel.

Herstelfase:

Bij het intreden van minder extreem weer levert de smeltende winterse neerslag voor wateroverlast op meerdere locaties. De bevoorrading van instellingen en winkels dient weer op gang te komen.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	C
2.1 doden	C/C hoog
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C/D
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	C/D
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A/C
5.1 verstoring van het dagelijks leven	E
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *mogelijk* of *waarschijnlijk* (Klasse C of D).

10. SCENARIO: BRAND KWETSBAAR OBJECT

Kenmerken scenario

Door brandstichting in de nacht ontstaat in een in de open lucht, dichtbij de gevel geplaatste volle bouwcontainer brand. Deze container bevat veel materialen van de bouw (o.a. hout, karton en plastic). De containerbrand overbrugt zonder probleem de korte afstand naar de gevel van de eerste verdieping van het gebouw. De ruimten op de eerste verdieping vatten in eerste instantie vlam aan de voorzijde. De brand nestelt zich in het holle, niet gecompartmenteerde dak. Hier kan de brand zich ongezien en onvoorspelbaar voortplanten. Nadat er rook in het gebouw is, gaat de automatische brandmeldinstallatie af en komt er een automatische melding binnen bij de meldkamer.

Volgens de vastgestelde procedure na aanvang van de eerste melding wordt de dichtstbijzijnde brandweerpost gealarmeerd. De brandweer is na melding binnen 10 minuten ter plaatse. Daar wordt zij geconfronteerd met een volledig ontwikkelde brand. De vlammen slaan meters boven het dak uit en er is veel rookontwikkeling. Er wordt dan ook direct bijstand aangevraagd. De brandweer beperkt zich in eerste instantie noodgedwongen vrijwel geheel tot de redding.

Kwetsbare groepen

Kwetsbare groepen die relevant zijn, zijn de mensen die zich bevinden binnen de horecagelegenheid. Er is een behoorlijk verschil in grootte van de horeca-instellingen in Groningen. In dit scenario wordt uitgegaan van duizend aanwezigen.

Vitale kwetsbaarheden

Het is niet waarschijnlijk dat een dergelijk incident invloed heeft op vitale infrastructuur. Het complete scenario speelt zich in (en in de directe nabijheid van) het gebouw af.

Kritische momenten

Begin gebeurtenis:

Brandstichting en ontwikkeling brand.

Eerste kwartier:

Melding brand en alarmering hulpdiensten.

Eerste uur:

Aanvang evacuatie aanwezigen, brandbestrijding, redden aanwezigen, afzetten omgeving.

Eerste 4 uur:

Brandbestrijding, opvang aanwezigen, omwonenden omgeving.

Herstelfase:

Voorlichting, registratie slachtoffers, opruim werkzaamheden.

Impactbeoordeling

Criterion	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	D
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	D
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	0
5.1 verstoring van het dagelijks leven	0
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	D
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *onwaarschijnlijk* (Klasse B).

11 SCENARIO: ONGEVAL VERVOER WEG - INCIDENT BRANDBARE STOF

Kenmerken scenario

In dit scenario treedt een BLEVE op bij een LPG-tankwagen. Bij de tankwagen komt door onbekende oorzaak (technische of menselijke fout) een hoeveelheid LPG vrij. Door een ontsteking ontstaat brand die de tank van de LPG-tankwagen aanstraalt. Door de brand loopt de druk in de tankwagen op. Indien er geen adequate maatregelen worden genomen, bestaat er een grote kans op het optreden van een BLEVE. Als gevolg van de brand komt de inhoud van de tankwagen explosief vrij waarbij een drukgolf en een vuurbal ontstaat. Deze explosie heeft een verwoestende uitwerking op de omgeving van de tankwagen.

De directe omgeving (± 100 meter) wordt door de drukgolf en brand geheel verwoest. Door het ontstaan van secundaire branden en de beschadiging van gebouwen vindt branduitbreiding plaats. Er kunnen veel slachtoffers vallen onder de aanwezigen in de omliggende gebouwen en in de woningen.

Hoewel er tijdens een BLEVE wel drukschade ontstaat, is uit praktijkgevallen gebleken, dat het schadebeeld in de omgeving van de plaats waar een BLEVE met een vuurbal heeft plaatsgevonden vooral wordt beheerst door de schade van hittestraling en fragmentatieschade.

Kwetsbare groepen

Kwetsbare groepen die relevant zijn, zijn de mensen die zich bevinden binnen een straal van 500 meter. De omgeving kan sterk verschillen, van situaties langs de snelweg waar in de wijde omgeving geen woning of ander kwetsbaar object aanwezig is, tot situaties waar drukke woonwijken met soms een ziekenhuis, scholen of verzorgingstehuizen binnen het effectgebied van het tankstation liggen. Een groot gedeelte van de transportroutes bevindt zich binnen de bebouwde kom/stedelijk gebied.

Vitale kwetsbaarheden

Vitale infrastructuur binnen het invloedsgebied is kwetsbaar.

Kritische momenten

Begin gebeurtenis:

Door een ongeval wordt een LPG-tankwagen aangestraald door brand. In de eerste 15 minuten bestaat de kans dat de BLEVE optreedt.

Eerste kwartier:

Na 15 minuten explodeert de LPG-tankwagen. In een straal van ongeveer 100 meter is iedere aanwezig overleden door de vuurbal, gebouwen en dergelijke zijn verwoest of ernstig beschadigd. Tot op een afstand van 300 meter komen meerdere slachtoffers, ook dodelijke, voor. Op meerdere plaatsen zijn secundaire branden ontstaan.

Eerste uur:

De brandweer heeft alle (secundaire) branden geblust. Op de plaats van het incident is het nog een grote chaos. Meerdere slachtoffers moeten nog geborgen worden en meerdere personen zitten nog op een of andere manier bekneld.

De gebeurtenis heeft veel aandacht en vanuit de omgeving zijn veel burgers naar de plaats van de ramp gekomen.

Eerste 4 uur:

De branden zijn uit en de omgeving is inmiddels dusdanig afgekoeld dat de overige hulpdiensten hun werk kunnen verrichten.

Herstelfase:

Infrastructuur en gebouwen dienen hersteld te worden. Mogelijk dienen gebouwen die niet meer hersteld kunnen worden gesloopt te worden alvorens met andere werkzaamheden begonnen kan worden.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	B
2.1 doden	D
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	E
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	C
3.1 kosten	E
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	D
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	E
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *onwaarschijnlijk* (Klasse B).

12. SCENARIO: GIFTIGE STOF STATIONAIRE INRICHTING

Kenmerken scenario

Op meerdere plaatsen in de regio zijn stationaire installaties met gevaarlijke stoffen aanwezig. Bij het onbedoeld vrijkomen van een gevaarlijke stof zal een deel van het gebied aan de benedenwindse zijde van het incident getroffen worden door al dan niet gevaarlijke concentraties van de gevaarlijke stof. Of de concentraties gevaarlijk zijn hangt af van de stof en de weersomstandigheden.

Uitgaande van één van de meest gevaarlijke stoffen die in de regio Groningen voorkomen, chloor, kan uitgaan worden van een getroffen gebied van meerdere kilometers waar sprake zal zijn van dodelijke slachtoffers en meerdere personen die dusdanig blootgesteld zijn aan de gevaarlijke stof dat ziekenhuisopname noodzakelijk is.

Het vrijkomen van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen zal niet veel langer dan een of anderhalf uur duren. De blootstelling kan echter wel langer duren. De bestrijding van de effecten zal langer in beslag nemen.

Kwetsbare groepen

Er zal van uitgegaan moeten worden dat een dwarsdoorsnede van de bevolking betrokken zal zijn als slachtoffer en bij de maatschappelijke onrust en daarmee ook de kwetsbare groepen zoals minder validen, kinderen en ouderen.

Vitale kwetsbaarheden

Het is niet waarschijnlijk dat een dergelijk incident invloed heeft op vitale infrastructuur.

Kritische momenten

Eerste kwartier:

Het vrijkomen van de giftige stof zal door het getroffen bedrijf aan de overheid gemeld worden. Voor BRZO-plichtige bedrijven zijn afspraken gemaakt over te nemen acties in de eerste minuten, zoals het activeren van het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem.

Belangrijke acties zijn het alarmeren van de getroffen bevolking en het bestrijden van de lekkage.

Eerste uur:

In het eerste uur zullen de meeste slachtoffers vallen in het effectgebied. Hulpverleners zijn dan echter nog niet in staat om direct in het effectgebied te opereren.

Eerste 4 uur:

Hulpverlening aan slachtoffers is in deze fase het meest noodzakelijke. Op de plaats van het incident zal al sprake zijn van stabilisatie of beperking.

Herstelfase:

In de herstelfase zal de nadruk liggen op gezondheidskundig onderzoek.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	D
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	E
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	D
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	E
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	0

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *zeer onwaarschijnlijk* (Klasse A).

13. SCENARIO: VERSTORING ENERGIEVOORZIENING

Kenmerken scenario

Het scenario betreft een stroomuitval van 6-8 uur zonder vooraankondiging. De uitval heeft betrekking op een gebied met ruim 100 duizend inwoners. De uitval vindt plaats om 10.00 uur op een winterse dag.

Bij deze onverwachte stroomstoring komen de responsorganisaties onverwachts voor diverse hulpvragen te staan, voor verkeersregulatie, vastzittende liften e.d.

De taakverdeling is als volgt:

- Bronbestrijding: netbeheerder
- Bestrijding secundaire effecten: hulpdiensten en veiligheidsregio
- Crisiscommunicatie: netbeheerder en veiligheidsregio

Kwetsbare groepen

Iedereen die in het gebied verblijft waar de stroomstoring zich voordoet is betrokken. Het merendeel van de mensen ondervindt slechts tijdelijk ongemak en overlast van de verstoring.

Bij dergelijke calamiteiten moet echter in toenemende mate rekening gehouden worden met personen die voor hun gezondheid afhankelijk zijn van een thuisbehandeling of in een zorginstelling.

Vitale kwetsbaarheden

Een verstoring van de energievoorziening heeft gevolgen voor het ICT-netwerk en de telefonie in het gebied.

Kritische momenten

Eerste kwartier:

Diverse meldingen komen binnen bij het landelijk storingsnummer over uitval van stroom. De meldingen worden doorgeschakeld naar de netwerkbeheerder. De alarmcentrale zelf is niet getroffen door de uitval.

Eerste uur:

De volgende effecten zijn aan de orde:

In enkele steden raakt het verkeer ontregeld doordat verkeerslichten niet meer werken en spoorbomen sluiten. Verstoring maatschappelijk verkeer door:

- Uitval licht, overbelasting telefoonnet e.d.;
- Verstoring huiselijk leven door uitval huishoudelijke apparatuur, combiketels, waterdruk in hoogbouw;
- Verstoring procesindustrie door haperingen bij overschakeling op noodstroom;
- Verstoring (crisis)communicatie door uitval radio, TV en PC;
- Winkeldeuren openen.

Collegebrief - Wensen en bedenkingen Regionaal Risicoprofiel en Regionaal ...

Eerste 4 uur:

Continuïteit bedrijfsvoering hulpdiensten wordt op de proef gesteld. Vooral doordat niet in alle hulpposten voldoende noodstroom aanwezig is. Er is een verlaagde bluswaterdruk en een overbelasting van het telefonienet (vertraging automatische brandmeldingen).

Eerste 8 uur:

Bedrijfsschade neemt snel toe doordat kritische termijnen worden overschreden: heropstart procesindustrie, melken en voederen in de veeteelt, uitvallen koeling (effecten procesindustrie, agrarische en transportsector). Na ruim 4 uur ondervindt ook het telefoonnet hinder door de elektriciteitsuitval.

Het maatschappelijk verkeer komt tot stilstand. Winkels sluiten. Kantoren sluiten.

Herstelfase:

Na 6-8 uur is de schade aan het net hersteld. Ook de heropstart van bedrijven levert enkele problemen op.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	A
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	C
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	0
5.1 verstoring van het dagelijks leven	C
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	0

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *zeer waarschijnlijk* (Klasse E).

14. SCENARIO VERSTORING DRINKWATERVERVOER

Kenmerken scenario

Uit monsternamen blijkt dat het uitgaande reinwater van één van de productielocaties besmet is met een E coli bacterie; een E coli bacterie geeft aan dat er mogelijk ziekteverwekkers in het drinkwater zitten. In dit scenario gaan we ervan uit dat er daadwerkelijk een ziekteverwekker in het drinkwater aanwezig is. Het besmette water is mogelijk naar ongeveer 150 duizend huishoudens gegaan.

Het speelt zich met name in de eerste 24 uur af, in deze periode bereikt het verontreinigde water de huishoudens.

Kwetsbare groepen

De meest kwetsbare groepen tijdens het uitvallen van het drinkwater zijn:

- Zuigelingen en jonge kinderen
- Zorgbehoevenden
- Ouderen

Vitale kwetsbaarheden

Niet van toepassing.

Kritische momenten

Eerste uur:

Waterbedrijf Groningen constateert aanwezigheid E coli in uitgaand reinwater pompstation.

Eerste 48 uur:

De eerste ziektegevallen als gevolg van drinken (besmette) water melden zich bij de huisarts. Vooral mensen die al verminderde weerstand hebben, worden ziek (buikloop e.d.).

Waterbedrijf Groningen geeft kookadvies, gaat door met de levering van noodwater voor sanitatie. Voor communicatie over het kookadvies gebruikt Waterbedrijf Groningen zijn eigen kanalen, diverse andere mediabronnen, maar er zal ook hulp ingeroepen worden van regionale overheden.

Het is niet duidelijk wanneer de levering van drinkwater via het leidingnet hervat kan worden. Waterbedrijf Groningen overweegt chlorering of de inzet van nooddrinkwater. Waterbedrijf Groningen informeert gemeenten en de veiligheidsregio over de kwaliteitsproblemen.

De betrokken gemeenten nemen het besluit tot inzet van nooddrinkwatervoorzieningen.

Herstelfase:

Na het achterhalen van de oorzaak en reinigen van het leidingnet hervat Waterbedrijf Groningen de drinkwaterlevering via het leidingnet. Het kookadvies wordt ingetrokken.

Impactbeoordeling

Criterion	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	0
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	B
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	D
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	0
5.1 verstoring van het dagelijks leven	B
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	0

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *waarschijnlijk* (Klasse D).

15- SCENARIO: UITVAL DRINKWATERVOORZIENING

Kenmerken scenario

Door bouwwerkzaamheden ergens in de provincie Groningen, wordt op enig moment een transportleiding van het drinkwater zo beschadigd dat het achterliggende gebied niet meer voorzien kan worden van drinkwater. Op de plaats van de bouwwerkzaamheden ontstaat een enorme chaos door de enorme hoeveelheid water die ter plaatse vrijkomt.

Het achterliggende gebied blijft direct verstoken van zuiver drinkwater. Huishoudens, bedrijven en zorginstellingen hebben niet meer de beschikking over drinkwater. De verwachting is dat de storing zeker meerdere uren gaat duren. Er wordt rekening gehouden met 24 uur. Bij dit scenario zullen ongeveer 100 duizend personen zijn betrokken.

Kwetsbare groepen

De meest kwetsbare groepen tijdens het uitvallen van het drinkwater zijn:

- Zuigelingen en jonge kinderen
- Zorgbehoevenden
- Ouderen

Vitale kwetsbaarheden

Niet van toepassing.

Kritische momenten

Eerste uur:

Tijdens het eerste uur ligt de aandacht van de hulpverleningsdiensten in het dichten van het lek en het beperken van de schade in de directe omgeving van het lek. Waterbedrijf Groningen zal al haar energie zetten op het dichten van het lek.

Eerste 8 uur:

In de eerste fase wordt duidelijk dat de verstoring ruim 24 uur zal gaan duren. Naast de aandacht op het herstellen van de lekkage zal de nodige aandacht gericht moeten zijn op het informeren van de bevolking en de in het getroffen gebied aanwezige kwetsbare groepen.

Na analyse blijken enkele van de aanwezige zorginstellingen niet over een reservecapaciteit aan drinkwater te beschikken. Hier zal met spoed gewerkt moeten worden aan het verzorgen van noodvoorzieningen.

Eerste 24 uur:

In deze periode zullen grote delen van de aanwezige bevolking voorzien moeten worden van drinkwater. De drinkwaterbedrijven zijn in staat om de bevolking 3 liter per etmaal per persoon aan te bieden (Waterleidingwet).

Gezien de beperkte duur hoeven er geen maatregelen getroffen te worden ten aanzien van noodwater (voor sanitaire doeleinden)

Herstelfase:

Na het dichten van het lek en reinigen van het leidingnet hervat Waterbedrijf Groningen de drinkwaterlevering via het leidingnet.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	0
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	0
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	D
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	0
5.1 verstoring van het dagelijks leven	C
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	0

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat tussen *mogelijk* en *waarschijnlijk* (Klasse B/C).

16 SCENARIO - LUCHTVAARTINGIDENT

Kenmerken scenario

De regio Groningen heeft zelf geen luchtvaarterrein, maar omdat de luchthaven Eelde aan de regio Groningen grenst, is een ernstig incident in deze regio niet uit te sluiten.

Voor de regio Groningen wordt uitgegaan van het neerstorten van een passagierstoestel vlak voor de landing op vliegveld Eelde. Een eenduidige locatie van het neerstorten van het toestel is niet te geven en kan variëren van een crash in het centrum van Haren tot het neerstorten in een weiland.

Voor dit scenario wordt uitgegaan van een crash in een woonwijk.

Kwetsbare groepen

Er zal van uitgegaan moeten worden dat daarmee een dwarsdoorsnede van de bevolking betrokken zal zijn als slachtoffer of bij de maatschappelijke onrust en daarmee ook de kwetsbare groepen zoals minder validen, kinderen en ouderen.

Vitale kwetsbaarheden

Vitale infrastructuur, zoals elektriciteitsvoorzieningen en datacommunicatievoorzieningen, binnen het invloedsgebied is kwetsbaar.

Kritische momenten

Begin gebeurtenis:

Bij de crash kan worden uitgegaan van vele dodelijke slachtoffers (inzittende en meerdere bewoners) en een nog groter aantal gewonden. Na een crash van een vliegtuig kan uitgegaan worden van een brand. De plaats van de ramp zal moeilijk bereikbaar zijn.

Eerste kwartier:

De hulpdiensten zijn gealarmeerd en de luchthavenbrandweer is onderweg en bijna ter plaatse. In de directe omgeving zullen de eerste slachtoffers zich in veiligheid wensen te brengen. Aan boord en in de directe omgeving zullen meerdere personen bekned zijn.

Eerste uur:

De hulpverlening is op gang gekomen en de media is in groten getale gearriveerd. Verwanteninformatie moet opgestart worden.

Eerste dag:

De dodelijke slachtoffers zijn geborgen en kunnen worden geïdentificeerd. De gewonden zijn naar ziekenhuizen overgebracht. Meerdere organisaties starten hun onderzoeken op. Media-aandacht is internationaal.

Herstelfase:

De psychosociale hulpverlening gaat verder, de woonwijk wordt hersteld.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	C
2.1 doden	D hoog
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	D
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	C
3.1 kosten	C
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	D
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	B
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *onwaarschijnlijk* (Klasse B).

17 SCENARIO - INCIDENT OP HET WATER - INCIDENT OP RUIM WATER

Kenmerken scenario

In dit scenario is gekozen voor:

- Scenario met een veerboot met een capaciteit van gemiddeld duizend opvarenden (passagiers inclusief bemanning) conform het Rampbestrijdingsplan Veerdiensten Waddenzee.
- Het scenario speelt zich af in het voorjaar wanneer het toeristenseizoen op gang begint te komen. Het water van de Waddenzee is in deze periode nog erg koud.
- Uitgaande van een scenario waarbij de veerboot naast de vaarroute voor anker gaat wegens een calamiteit aan boord. Een maximale inzet van de hulpdiensten is vereist.

Kwetsbare groepen

Doordat het incident zich op het water voordoet, moet geconcludeerd worden dat iedereen minder zelfredzaam is. De in een normale situatie al kwetsbare groepen: kinderen, ouderen en minder validen zullen in dergelijk geval nog beperkter zijn in hun vluchtmogelijkheden waardoor zij een verhoogd risico lopen.

Vitale kwetsbaarheden

Voor dit scenario is het niet denkbaar dat vitale infrastructuur onder druk komt te staan.

Scenariobeschrijving

Een veerboot met duizend opvarenden (passagiers en bemanning) gaat als gevolg van een brand aan boord naast de vaarroute voor anker. De brand is uitgebroken in de machinekamer van de veerboot, met uitval van de voortstuwing en uitbreiding naar ander ruimten. Hierdoor ontstaat een acute ernstige situatie op een veerboot waarbij een snelle evacuatie van de veerboot moet plaatsvinden. Als gevolg van het incident vallen enkele doden en zwaargewonden. Daarnaast zijn er veel lichtgewonden en mensen met (lichte) onderkoelingsverschijnselen.

De hulpverlening is gecompliceerd, er zijn voorzieningen aan boord aanwezig maar de paniek en chaos bemoeilijkt de bruikbaarheid hiervan. Daarnaast besluiten veel passagiers uit paniek overboord te springen met als gevolg dat veel mensen in het water liggen.

Voordat voldoende materiaal aanwezig is, verstrijkt er geruime tijd.

Kritische momenten

Begin gebeurtenis:

Door een calamiteit aan boord neemt de kapitein het besluit om naast de vaarroute voor anker te gaan. De eerste minuten na het incident heerst er lichte paniek onder de passagiers.

Het incident wordt gemeld aan de Kustwacht met de gebruikelijke communicatiemiddelen op de boot.

Eerste kwartier:

Al kort na het incident wordt besloten tot algehele evacuatie van de boot. Veerboten zijn zodanig toegerust met reddingmiddelen dat zij in de eerste periode van een noodsituatie de opvarenden van boord kunnen halen.

Melding wordt gemaakt van een noodsituatie waardoor bij de hulpdiensten op alle fronten het incident voorrang krijgt. De paniek op de boot is nog groot, familieleden zoeken elkaar en er wordt om hulp gevraagd bij de verschillende gewonde personen. Ook komen mensen tot het besef dat er dodelijke slachtoffers zijn.

Een half uur na de melding is de eerste reddingsboot ter plaatse. Deze boot kan nog niet veel anders uitrusten dan het redden van mensen die te water zijn geraakt.

Eerste uur:

De hulpverlening komt in de eerste uren volledig op gang. Vanaf de havenplaats aan de vaste wal wordt deze gecoördineerd. De primaire inzet richt zich op het redden van de passagiers van de boot. Hiermee start een reddingsactie, ook wel search and rescue-actie (verder te noemen SAR-actie), op open water. Omdat in de buurt van de veerboot recreatieboten aanwezig zijn, wordt hulp aangeboden aan de passagiers van de veerboot.

Boten (zowel beroeps als pleziervaart) die zich in de buurt van het incident bevinden melden zich voor het vervoer van passagiers.

Eerste 4 uur:

Het lukt de hulpdiensten om na 4 uur alle passagiers van de veerboot uit het water te halen.

De gewonden (T1 en T2) zijn vervoerd naar ziekenhuizen in de wijde omgeving, T3- slachtoffers en onderkoelde personen worden opgevangen in de havenplaats.

Eerste 24 uur:

De betreffende veerboot moet uit de vaart worden genomen. De vaart wordt overgenomen door andere boten.

Herstelfase:

Niet van toepassing.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	D
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	D hoog
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	0
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	A
5.3 sociaal psychologische impact	D
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	0

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *mogelijk* (Klasse C).

18 SCENARIO - ZIEKTEGOLF

Kenmerken scenario

In het nationale veiligheidsbeleid wordt in relatie tot griepandemiescenario's uitgegaan van een wereldwijde uitbraak van griep, veroorzaakt door een voor de (meerderheid van de bevolking) nieuw influenzavirus.

Gedurende de pandemie zal 30% van de bevolking ziek worden; dit zijn in Nederland ca. 5 miljoen mensen, in de regio Groningen ca. 170 duizend. De gemiddelde ziekteduur zal tussen de 8 en 14 dagen liggen. In Nederland worden tussen de 180 en 2800 overledenen verwacht. Daarnaast worden tussen de 500 en 1100 hospitalisaties verwacht.

De pandemie kan uit meerdere griepgolven bestaan. Een griepgolf duurt 9 tot 12 weken.

Kwetsbare groepen

Tijdens een periode van een of meerdere ziektegolven, zijn er verschillende groepen die vanwege hun kwetsbaarheid in de problemen kunnen komen. Er moet voor hen extra aandacht zijn tijdens dergelijke perioden. Het gaat hierbij voornamelijk om ouderen (intra-, trans- en extramuraal en in de thuissituatie), maar ook om chronisch zieken, mensen in een sociaal isolement, kinderen en thuis- en daklozen.

Vitale kwetsbaarheden

Bij dit scenario komt de hulpverleningsstructuur zeker onder druk te staan. De zieken zullen zich ook onder de hulpverleners bevinden en mogelijk een probleem veroorzaken ten aanzien van voldoende operationaliteit.

Daarnaast kan ook sprake zijn van ontwrichting van de samenleving. Bij vitale onderdelen, zoals vervoersmaatschappijen, energieleveranciers, maar ook in de voedingssector, zal sprake zijn van uitval door ziekte.

Het scenario ziektegolf (en griepandemie bij uitstek) heeft daarom vooral gevolgen voor de continuïteit van de samenleving. Daarom moeten niet alleen hulpverleningsdiensten en andere partners binnen crisismanagement zich voorbereiden op de continuïteit van de eigen organisatie. Ook andere organisaties en bedrijven moeten zich voorbereiden om te proberen de samenleving hun diensten te kunnen blijven bieden tijdens een periode van ontwrichting.

Kritische momenten

Begin gebeurtenis:

Op enig moment zal het aantal ziektegevallen per deel van de bevolking een omvang hebben bereikt dat er sprake is van een ziektegolf.

Eerste dagen:

Door het grote aantal zieken onder de bevolking zal dit steeds meer zijn weerslag krijgen op het functioneren van de maatschappij. De zieken zullen zich ook onder de hulpverleners bevinden en mogelijk een probleem veroorzaken ten aanzien van voldoende operationaliteit.

Eerste weken:

Het voorkomen van besmetting is een van de belangrijkste onderwerpen die aandacht vraagt van de hulpverleningsdiensten. Voorlichting, mogelijk vaccinatie en zorg dragen voor de eigen continuïteit zijn van groot belang.

Herstelfase:

Afhankelijk van het aantal doden en de door de griep getroffen bevolkingsgroep heeft de grieppandemie grote gevolgen voor de samenleving. Psychosociale nazorg zal zeker aandacht moeten hebben.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	0
2.1 doden	E
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	E
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	E
3.1 kosten	D
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	0
5.1 verstoring van het dagelijks leven	E
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	E
5.3 sociaal psychologische impact	E
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	0

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *waarschijnlijk* (Klasse D).

10 SCENARIO STRESS IN MENIGTE

Kenmerken scenario

Dit scenario speelt zich af bij een optreden van een drukbezochte artiest.

Door enorme drukte en beweging richting het podium komen de personen in de eerste rijen in verdrukking. Door ademnood en het gevoel zelf niet meer in controle te zijn ontstaat er stress in de voorste rijen.

Doordat de gebeurtenissen zich snel en tussen de menigte afspelen, ontstaat bij een steeds groter deel van de bezoekers stress. Dit resulteert in het feit dat mensen op velerlei manieren weg proberen te komen en geen oog zullen hebben voor elkaar. Door de verdrukking of vertrapping lopen mensen letsel op en komt een aantal personen om het leven.

Kwetsbare groepen

Gezien het feit dat het incident zich voltrekt in het bijzijn van grote aantallen mensen (waaronder kinderen), worden kinderen beschouwd als de meest relevante groep kwetsbare personen.

Verder zijn ook de volgende groepen kwetsbare personen te onderscheiden in dit scenario:

- kinderen
- minder validen
- ouderen

Vitale kwetsbaarheden

Niet van toepassing.

Kritische momenten

Eerste uur:

Het eerste uur zal gekenmerkt worden door chaos en onduidelijkheid. Door de grote aantallen bezoekers en een onbekend aantal slachtoffers, zal de aandacht gevestigd moeten worden op het beheersbaar krijgen van de situatie en het helder krijgen van de exacte aantallen slachtoffers, de ernst van het letsel en de identificatie van de getroffen personen.

Volgende uren:

Na behandeling van de ergste slachtoffers en het opvangen van alle overige betrokkenen, zal de aandacht verplaatst worden naar justitieel onderzoek en communicatie richting nabestaanden en familie. Het is van belang dat deze informatievoorziening zo snel mogelijk wordt opgestart.

Herstelfase:

De herstelfase zal aandacht besteden aan de evaluatie van de gebeurtenis en afbouwende aandacht aan slachtoffers en direct betrokkenen. Daarnaast zal aandacht besteedt moeten worden aan te stellen eisen aan nog te organiseren evenementen.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	C
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C hoog
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	B
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	A
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	D
5.3 sociaal psychologische impact	D
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	A

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *waarschijnlijk* (Klasse D).

20. SCENARIO VERSTOREN OPENBARE ORDE - MAATSCHAPPELIJKE ONRUST

Kenmerken scenario

Maatschappelijke onrust kan door uiteenlopende onderwerpen veroorzaakt worden. Hierbij valt onder andere te denken aan politieke beslissingen of de aanwezigheid van een pyromaan of pedofiel.

Maatschappelijke onrust kan zich openbaren door agressief gedrag van bevolkingsgroepen, waarbij openbare gebouwen en objecten het moeten ontgelden of waarbij andere bevolkingsgroepen het slachtoffer kunnen zijn. Vernielingen, brandstichtingen en intimidatie kunnen 24 uur per dag de maatschappelijke onrust kenmerken.

Kwetsbare groepen

Maatschappelijke onrust zal zich vooral in bewoond gebied afspelen. Er zal van uitgegaan moeten worden dat daarmee een dwarsdoorsnede van de bevolking betrokken zal zijn bij de maatschappelijke onrust en daarmee ook de kwetsbare groepen zoals minder validen, kinderen en ouderen.

Vitale kwetsbaarheden

Door vandalisme kan direct beschikbare vitale infrastructuur, zoals transformatorhuisjes, pinautomaten en kabelverdeelstations, binnen het invloedsgebied is kwetsbaar zijn.

Kritische momenten

Begin gebeurtenis:

Maatschappelijke onrust kan op enig moment escaleren of om optreden van de overheid vragen. Het begin is daarmee onverwacht of niet planbaar.

Eerste uur:

In het eerste uur zullen de emoties het hoogst zijn. Indien op een adequate wijze wordt gereageerd, kan escalatie worden voorkomen. Dit eerste uur vraagt hiermee om een gestructureerde aanpak van de overheid.

De gebeurtenissen zullen veel aandacht van de pers vragen en zullen in groten getale naar het betrokken gebied komen.

Herstelfase:

De herstelfase is in tweeën te splitsen. Enerzijds het herstel van alle schade die door de maatschappelijke onrust is veroorzaakt en anderzijds de aandacht die de overheid (lokaal, regionaal of landelijk) aan de gebeurtenissen dient te geven. Aan beide aspecten dient de juiste prioriteit gegeven te worden.

Impactbeoordeling

Criterium	Score
1.1 aantasting van de integriteit van het grondgebied	A
2.1 doden	A
2.2 ernstig gewonden en chronisch zieken	C
2.3 lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1 kosten	A
4.1 langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)	C
5.1 verstoring van het dagelijks leven	A
5.2 aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	C
5.3 sociaal psychologische impact	A
6.1 aantasting van cultureel erfgoed	

Waarschijnlijkheidsbeoordeling

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als *zeer waarschijnlijk* (Klasse E).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Bestuursdienst

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp Koninginnedag 2011

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 78 05 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk **BD 11.2717555**

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Datum **2 6 AUG 2011** Uw brief van

Uw kenmerk

Website
www.groningen.nl

Geachte heer, mevrouw,

Wij hebben het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement opdracht gegeven tot het uitvoeren van een evaluatie van Koninginnedag en – nacht 2011. Hiermee is niet gezegd dat zich veel dan wel ernstige incidenten hebben voorgedaan of dat er ernstige zorgen zouden zijn over de veiligheid van Koninginnenacht 2011. Het gaat ons inziens eerder om professionele reflectie waarmee de gemeente haar verantwoordelijkheid wil nemen om scherp en alert te blijven tijdens dit evenement.

Het COT heeft op 15 augustus een definitief rapport uitgebracht over Koninginnedag 2011. De conclusie van het rapport luidt: Koninginnenacht en Koninginnedag in Groningen zijn ware volksfeesten, die druk worden bezocht en gezellig verlopen. De muzikfeesten in de binnenstad op beide dagen trekken een relatief jong publiek. De drukte concentreert zich nadrukkelijk in een beperkt aaneengesloten gebied, waar deze evenementen plaatsvinden.

De belangrijkste risico's van het totale evenement hangen samen met de drukte en het alcoholgebruik. Er lijkt geen sprake te zijn van bepaalde groepen of activiteiten die specifiek hoge risico's opleveren. Wel is er een aantal locaties waar de drukte zodanig is, dat er verhoogde risico's ontstaan.

Het COT rapport geeft aan dat er met name in de afstemming tussen alle verschillende partijen betrokken bij een evenement nog het nodige verbeterd kan worden. Met de aanstelling van een accountmanager evenementen is al een goede eerste stap gezet om deze afstemmingsproblemen te verbeteren.

Graag verwijzen wij u naar de het bijgevoegde COT rapport en onze reactie hierop verwoord in de bijgevoegde oplegnotitie.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Bladzijde 2 van 2
Onderwerp Koninginnedag 2011

Het COT rapport vormt samen met de oplegnotitie de basis voor Koninginnedag en -nacht 2012. De aanbevelingen voor Koninginnedag zullen we breder trekken en meenemen bij de organisatie van andere grootschalige (volks)evenementen in de openbare ruimte.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

BIJLAGE

Oplegnotitie

Onderwerp Oplegnotitie bij het COT rapport 'Een veilige Koninginnedag in Groningen'

Het COT rapport 'Een veilige Koninginnedag in Groningen', *Analyse van de veiligheid, het beleid en de maatregelen* is besproken in de stuurgroep Evenementen en veiligheid waarin de GHOR, politie, brandweer, verkeer en vervoer, stadsdeelcoördinatie, de ambtenaar rampenbestrijding, het centraal meldpunt evenementen (CME) en de ambtenaar openbare orde en veiligheid vertegenwoordigd of aanwezig zijn. Daarnaast is het rapport voorgelegd aan de afdeling cultuur van OCSW.

Leeswijzer

Hieronder volgt een gezamenlijk gedragen reactie op de aanbevelingen van het rapport. Aan het einde van deze notitie zullen de reacties van de Koninklijke Horeca Nederland en een vertegenwoordiger van horecaondernemers uit de Ellebogenbuurt integraal worden weergegeven. De stuurgroep zal daarna met een gemeenschappelijk standpunt reageren op deze reactie.

Algemene reactie

Wij kunnen ons vinden in het rapport en het beeld dat wordt geschetst van Koninginnedag 2011 in Groningen.

De aanbevelingen voor Koninginnedag zullen we breder trekken en meenemen bij de organisatie van andere grootschalige (volks)evenementen in de openbare ruimte.

Het COT zegt niets over de vergunningverlening voorafgaand aan het evenement. Alle partijen zijn het er over eens dat de vergunning eerder verleend moet worden. Hiervoor is een strakkere regie op de vergunningverlening, de indieningvereisten en de advisering nodig. Het CME krijgt van alle betrokken gemeentelijke diensten en hulpdiensten het fiat om hier strak op te sturen. Alleen wanneer alle informatie rondom een evenement op tijd duidelijk is, kan er sprake zijn van een goede advisering over en een zorgvuldige voorbereiding van de hulpdiensten op het evenement.

Daarnaast verdient het aanbeveling dat er naast het handboek evenementen meer gewerkt wordt met standaarden. Er is maar een aantal opties voor het inrichten van bijv. de markten mogelijk. Uitsluitend deze opties zullen aan de organisatoren moeten worden voorgelegd. Per optie is het voor de hulpdiensten, en bijv. voor het marktwezen al duidelijk wat de consequenties zijn. Dit hoeft dan niet ieder jaar opnieuw onderzocht te worden. Voor de organisator is zo op voorhand duidelijk welke ruimte beschikbaar is (en op welke tijdstippen) voor een evenement; dit scheidt duidelijkheid naar alle partijen.

Actie: Het Centraal Meldpunt Evenementen gaat standaarden ontwikkelen voor organisatoren.

Collegedebrief - Koninginnedag 2011

Reactie op aanbevelingen

- 1. Het evenement Koninginnedag, met al zijn activiteiten, risico's en maatregelen, vraagt om een goede inhoudelijke regie op de veiligheid van het totale evenement. De veiligheidsorganisatie dient integraal en multidisciplinair aandacht te besteden aan alle relevante risico's van het totale evenement. Vervolgens kan vanuit dit totaaloverzicht de vertaling worden gemaakt naar eisen die in individuele vergunningen worden vastgelegd.**

Reactie: Wij zijn het hiermee eens. De hulpdiensten (politie, brandweer, ambtenaar rampenbestrijding en de GHOR) zullen voorafgaand aan een hoog risico evenement een gezamenlijk integraal advies over het evenement bij het CME neerleggen, zodat op voorhand voor de organisator duidelijk is waaraan de aanvraag getoetst zal worden.

Actie: Het CME zal beoordelen of er sprake is van een hoog risico evenement en de hulpdiensten om een risicoanalyse vragen. Het handboek Evenementen zal hierbij leidend zijn.

- 2. Wij adviseren om een regiegroep Koninginnedag in te stellen, onder leiding van een centrale regisseur/projectleider. De regiegroep is actief tijdens de hele voorbereidingsperiode van het evenement. De projectleider legt over de voorbereidingen rechtstreeks verantwoording af aan de burgemeester. De regiegroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Oranjevereniging, de horeca/overige organisatoren, de gemeentelijke diensten, de politie, de brandweer en de GHOR. Onder de regiegroep kan in subgroepen uitwerking worden gegeven aan de belangrijkste thema's. Wij denken aan subwerkgroepen voor (1) veiligheid (openbare orde, crowdmanagement, gezondheid en crisismanagement), (2) activiteiten en programmering, (3) mobiliteit, (4) communicatie en (5) handhaving. Voorzitters van de werkgroepen zijn de leden van de regiegroep. In iedere werkgroep nemen de diensten en organisaties deel die een bijdrage aan dit thema leveren. Zo zal de werkgroep veiligheid bestaan uit de organisatoren, de gemeente en vertegenwoordigers van politie, brandweer en GHOR.**

Reactie: In de praktijk werken wij al met een aantal subgroepen. Te denken valt aan vergunningverlening bij het CME, veiligheid bij de stuurgroep veiligheid en evenementen, mobiliteit bij verkeer en vervoer en activiteiten en programmering bij de afdeling cultuur van OCSW. We constateren dat alle deelaspecten van de organisatie en vergunningverlening van deze grote evenementen in onze organisatie (mede naar aanleiding van de evaluatie van Koninginnedag 2010), goed zijn belegd. We vinden echter dat het ontbreekt aan een functie binnen de gemeente Groningen, die het accountmanagement van het evenement verzorgt en de schakel vormt tussen alle betrokken interne en externe partijen.

We hebben daarom een gemeentelijk accountmanager voor grote evenementen benoemd. Deze benoeming gaat in op 1 september 2011. In eerste instantie is dit een tijdelijke benoeming tot 1 januari 2013. De accountmanager krijgt hiermee in 2012 de mogelijkheid om alle grote projecten in een jaar mee te maken en op basis daarvan een goede evaluatie te maken. Op basis van een evaluatie zullen we eind 2012 een voorstel doen voor een definitieve oplossing vanaf 2013.

Collegedebrief - Koninginnedag 2011

Het doel van dit accountmanagement is er voor te zorgen dat de grote publieksevenementen in de stad aantrekkelijk zijn (sturen op kwaliteit), op de juiste plek worden georganiseerd, goed worden georganiseerd (waarbij ook aandacht zal worden gevraagd voor het beheersen van de kosten), veilig zijn en dat zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de belangen van derden. Alle diensten blijven hun taken op het gebied van de evenementen uitvoeren, maar we willen één accountmanager die het accountmanagement coördineert en er voor zorgt dat alle gemeentelijke en externe betrokkenen hun inbreng kunnen leveren en dat belangenafwegingen op de juiste niveaus worden gebracht en gemaakt.

Deze accountmanager krijgt als eerste de opdracht om, vanuit de ervaringen met het Glazen Huis en Koninginnedag, een plan van aanpak te maken voor de invulling van het accountmanagement in het algemeen en het takenpakket voor de accountmanager zelf in het bijzonder.

In het plan van aanpak is in ieder geval aandacht voor:

- het bepalen welke bestaande evenementen onder deze aanpak vallen;
- uitgangspunten bepalen voor mogelijke nieuwe evenementen die onder deze aanpak kunnen gaan vallen;
- een beschrijving van de verantwoordelijkheden en taken van alle betrokken instanties daarbinnen (rekening houdend met de daarover al gemaakte afspraken over vergunningverlening). Daarbij ook aandacht voor de relatie met de evenementencoördinator van Marketing Groningen;
- de ambtelijke en bestuurlijke sturing vanuit de drie hoofddoelen van de evenementen: feest voor de stad, veiligheid en de belangen van derden;
- een draaiboek van initiatief, naar vergunningverlening tot uitvoering (uitgangspunt is Feesten in Balans II);
- afspraken over de financiering van de additionele kosten tijdens de evenementen (bijvoorbeeld voor communicatie en veiligheidsmaatregelen);
- de taken en verantwoordelijkheden van de accountmanager.

Actie: de accountmanager evenementen is reeds aangesteld en zal per 1 september 2011 aan het werk gaan.

3. De gecoördineerde aanpak dient ook tijdens Koninginnenacht en -dag te worden voortgezet. De projectleider is dan voorzitter van een multidisciplinair coördinatieteam waarin alle diensten zijn vertegenwoordigd. Hierbij kan aansluiting worden gevonden bij de huidige structuur: nu is een groep van liaisons van de diverse diensten aanwezig in de SGBO-ruimte.

Reactie: Wij zijn het eens met een meer multidisciplinaire aanpak bij de voorbereiding en tijdens evenementen. Het primaat ligt nu nog teveel bij de politie. Er dient een multibriefing te komen, die aansluit bij de multidisciplinaire voorbereiding.

Uit praktisch oogpunt kan dit georganiseerd worden door de gemeentelijke accountmanager, waarbij alle hulpdiensten, de organisator en de ambtenaar rampenbestrijding gezamenlijk de verschillende scenario's doornemen, de calamiteitenroutes vastleggen en eenduidige benamingen hanteren. Doordat de informatie gedeeld wordt is er op de avond en de dag zelf minder kans op miscommunicatie.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Eind 2011 gaat de Gemeenschappelijke Meldkamer naar Drachten. Er moet nu worden nagedacht over de structuur en werkwijze tijdens dit soort grootschalige evenementen als de meldkamer op afstand zit.

Actie: de accountmanager organiseert een multibriefing voor alle hulpdiensten, de organisatoren en de ambtenaar rampenbestrijding.

Actie: de districtchef van politie en de commandant stad van de brandweer komen, in overleg met de GHOR en de calamiteiten coördinator van de meldkamer met een voorstel voor een werkwijze tijdens evenementen wanneer de meldkamer in Drachten gevestigd is.

- 4. De respons op calamiteiten kan meer worden uitgewerkt in samenwerking met de organisatoren. Organisatoren kunnen goed meedenken over de beste respons op incidenten en aangeven welke middelen zij kunnen inzetten. De dialoog hierover zal meer opleveren dan het aanreiken van instructies aan organisatoren. Daarbij mogen de hulpdiensten van de organisatoren op dit gebied ook een bepaald niveau van inzet verwachten. Zo moeten beveiligers voorbereid zijn om ook tijdens calamiteiten een voorname rol te spelen. Dit resulteert in een gezamenlijk calamiteitendraaiboek.**

Reactie: Eens. De organisatoren zijn de eerste mensen ter plekke en kunnen met communicatie op het podium, eventuele LED-schermen en beveiligers een cruciale rol spelen tijdens de eerste minuten van een calamiteit. Hiervoor is het nodig dat de organisatoren van tevoren goed gebriefd worden over de mogelijke scenario's en de rol die ze hierbij kunnen spelen. Voorwaarde is dat per gebied een aanspreekpunt namens de diverse horecaondernemers en organisatoren wordt aangewezen. Wij zullen het werken met één aanspreekpunt vastleggen in de vergunningvoorwaarden.

Actie: de accountmanager evenementen organiseert een multibriefing waarbij alle hulpdiensten en de organisatoren vertegenwoordigd zijn. (Zie ook aanbeveling 3.)

- 5. De communicatie over de drukte, de risico's en de maatregelen op Koninginnenacht en Koninginnedag dient te worden verbeterd. Dit is allereerst publieksvriendelijk en tegelijkertijd een onderdeel van het crowdmanagement. Bezoekers moeten goed weten wat ze kunnen verwachten en wat de spelregels zijn (wat er van hen wordt verwacht). De communicatie is pas effectief als ze breed wordt uitgedragen en de boodschappen eenduidig en consequent zijn. De communicatie kan verlopen via verschillende media voorafgaand aan het evenement, maar ook door duidelijke communicatie ter plaatse.**

Reactie: de communicatie over de maatregelen voorafgaand en tijdens het evenement kan inderdaad beter. We moeten echter concluderen dat wij de kennis over het goed informeren van het publiek voorafgaand en tijdens een evenement niet in huis hebben. Ook de (financiële) middelen die voor een goede communicatie nodig zijn ontbreken. De communicatie over evenementen, het programma en de diverse maatregelen is ook nog niet centraal belegd binnen de gemeente.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Actie: De accountmanager zal voor Koninginnedag 2012 met een voorstel komen voor het beleggen van de communicatie en het professionaliseren van de communicatie voorafgaand aan en tijdens evenementen.

- 6. Pas – indien er gewerkt wordt met hekken in de stad - de maatregelen beter aan de principes van het gedrag van mensenmassa's. Sluit hekken vooraf af of sluit ze niet. Mensen die in menigten op evenementen aanwezig zijn, zijn erbij gebaat dat zij weten waar ze aan toe zijn. Bezoekers hanteren bekende patronen/ routes en gaan ook vaak zoals ze zijn gekomen. Het sluiten van bepaalde doorgangen op bepaalde tijdstippen is niet alleen soms een risico op zich vanwege de drukte, het kan ook irritatie en agressie uitlokken. Daarbij kan bij calamiteiten de afsluiting van een uitgang voor een menigte als een verrassing komen.**

Reactie: Het beeld dat door het COT wordt geschetst over de afsluiting van Tussen beide markten wordt niet volledig gedeeld. Het COT heeft zich uitsluitend gebaseerd op de situatie ter plaatse. Juist de combinatie van factoren maakte het afsluiten van de doorgang noodzakelijk. Het aflopen van het muziekprogramma op de Vismarkt, de drukte op de Grote Markt, de drukte in de Gelkingestraat, de camerabeelden en het verzoek van de voetposten ter plaatse leidden tot de beslissing Tussen beide markten af te sluiten.

Wij zijn het eens met de conclusie dat de hekken vooraf gesloten moeten worden of helemaal niet, dus niet meer tussentijds afhankelijk van de drukte van het evenement. Na het lezen van het COT rapport zijn wij tot de conclusie gekomen dat het tussentijds afsluiten van gebieden te veel gevaar oplevert bij calamiteiten. Doordat bezoekers niet langs dezelfde (bekende) weg terug kunnen als waarlangs ze binnengekomen zijn, kan er verwarring en paniek ontstaan. Dit is juist bij calamiteiten zeer onwenselijk. Dit houdt in dat er een zeer zorgvuldige afweging zal moeten worden gemaakt tussen het vroegtijdig afsluiten van een gebied en het niet afsluiten. Met name bij de horecaondernemers ligt het (vroegtijdig) afsluiten van gebieden erg gevoelig. Toch zal hierover in het vervolg een duidelijke keus gemaakt moeten worden.

Er wordt geconstateerd dat het crowdmanagement tot nu toe vooral gedragen en uitgevoerd wordt door de politie. Een aanpak waarbij de gemeente en de brandweer een actievere rol zouden spelen verdient echter de aanbeveling.

Actie: de accountmanager zal in overleg met betrokken partijen met een voorstel komen voor een meer multidisciplinaire aanpak van het crowdmanagement, hierbij wordt expliciet aandacht besteed aan de feitelijke uitvoering, de kosten en de communicatie over de crowdmanagement maatregelen.

Actie: Brandweer en ambtenaar OOV zullen zich verder inhoudelijk verdiepen in crowdmanagement zodat zij een meer volwaardiger partner zullen zijn voor de politie.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

- 7. Bekijk de mogelijkheden om met duidelijk aangegeven en afgebakende looproutes te gaan werken, die bezoekers leiden door vooraf vrijgemaakte en geschikte wegen. Dit voorkomt dat mensen zelf allemaal hun weg gaan zoeken, daardoor de drukste straten teveel belasten, op afsluitingen stuiten en voor stegen kiezen die verhoogde risico's opleveren.**

Reactie: Het realiseren van deze aanbeveling veronderstelt het vertrouwd kunnen raken met alternatieve routes bij bezoekers. De bezoekers van Koninginnenacht en –dag zijn in Groningen veelal bekend met de stad. Zij weten de weg en raken juist in verwarring als zij een andere verplichte looproute moeten volgen. Groningen onderscheidt zich hiermee van bijv. Amsterdam. Amsterdam trekt veel bezoekers van buiten en deze mensen weten vaak niet goed de weg te vinden in de stad.

Het duidelijk aangeven en afbakenen van looproutes kan dan zeker een meerwaarde hebben. In Groningen zien we deze noodzaak minder, behalve wanneer gebruik wordt gemaakt van afzettingen. Dan is het noodzakelijk dat de bezoekers goed gewezen worden op alternatieve looproutes. Dit punt zal daarom in samenhang met de aanbevelingen in punt 6 worden opgepakt.

Acties: Dezelfde acties als onder punt 6.

- 8. Werk de handhaving van openbare orde en veiligheid tijdens Koninginnedag en andere evenementen nader uit in het beleid. Werk op basis van een analyse van de belangrijkste veiligheidsrisico's, uit hoe handhaving kan bijdragen aan het beheersen ervan. Overweeg ook het gebruik van evenemententerreinen in het kader van de handhaving van de veiligheid in relatie tot alcoholgebruik en glas.**

Reactie: Zoals ook uit de evaluatie van vorig jaar is gebleken willen we gaan werken met een draaiboek handhaving. Zo wordt voor alle partijen duidelijk wat de prioriteiten in de handhaving zijn en wie op welke punten handhaaft. Daarnaast is het van belang dat de organisatoren van een evenement niet elk uur een andere handhaver op bezoek krijgen maar dat dit gecoördineerd gebeurt. Helaas is het werken met een draaiboek nog onvoldoende van de grond gekomen. Er zijn wat korte werkafspraken op papier gezet en een lijst met telefoonnummers van de dienstdoende handhavers is verspreid. Dit is onvoldoende. De oprichting van de vakdirectie stadstoezicht moet verbetering in deze situatie brengen. Alle handhavende partijen stemmen er mee in dat de vakdirectie stadstoezicht regie voert over de handhaving tijdens evenementen. De vakdirectie krijgt hiermee de verantwoordelijkheid een handavingsdraaiboek op te stellen. Daarnaast zal er aandacht moeten worden geschonken aan afstemming tussen de handhavers op straat, de centrale post op het marktkantoor en de commandokamer. De communicatielijnen hiertussen verlopen nog niet optimaal.

Actie: de vakdirectie Stadstoezicht stelt een handavingsdraaiboek op. Alle gemeentelijke handhavers worden bij het opstellen van het draaiboek betrokken. Het draaiboek wordt afgestemd met de politie.

Als mogelijkheid om meegebrachte alcohol te weren wordt de suggestie gedaan om één of meerdere plekken in te richten als evenemententerrein. Als locaties worden genoemd: Poelestraat/Poeleplein en Ellebogenbuurt. Het klopt dat deze redelijk makkelijk af te sluiten zijn (en hier wordt door gemeente en ondernemers reeds gewerkt met beveiliging), maar de probleemgebieden voor meegenomen alcohol zijn ook de Grote Markt en de Vismarkt.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Om te voorkomen dat mensen in deze gebieden zelf alcohol meenemen, zullen er bij de grote toegangswegen naar de stad controles plaats moeten vinden, waar mensen hun alcohol moeten inleveren. Het is echter de vraag of de uitstraling van toegangscontroles wenselijk is bij dit soort volksevenementen. Wij menen voornamelijk dat dit niet het geval is.

Reactie van de vertegenwoordigers van de horeca op het COT rapport

Reactie Koninklijke Horeca Nederland

De belangrijkste aandachtspunten die het rapport constateert zijn (grotendeels): meegebrachte alcohol, contra-productieve wegafsluitingen, onvoldoende publiekscommunicatie en onvoldoende centrale regie. Wij zijn uiteraard blij met de constatering dat onze sector kennelijk de zaken goed op orde heeft. De genoemde aandachtspunten liggen met name op het terrein van verschillende overheidsdiensten. Gelet op bovenstaand bevreemdt het ons zeer dat het COT voorstelt om de verantwoordelijkheid voor de veiligheid meer te gaan verleggen naar het ondernemersveld c.q. de organisatoren. Wij zijn hier absoluut geen voorstander van. Het 'volksfeest' Koninginnedag (en -nacht) is ook een feest van en voor de gemeente en haar inwoners/bezoekers. Veiligheid is (ook) een primaire verantwoordelijkheid van de overheid en dat uitgangspunt wordt hiermee onterecht verlaten. Een afwenteling op de horeca van verantwoording en kosten in het kader van veiligheid, zoals het rapport voorstelt, kan wat ons betreft niet aan de orde zijn.

Reactie van Wim Angerman namens de Ellebogen op de concept analyse van het COT "een veilige Koninginnedag in Groningen".

Over het algemeen wordt een duidelijk beeld geschetst over de beide dagen in Groningen.

Beleid:

Wat met name opvalt is de constatering van het COT dat er "overdreven" veiligheidsmaatregelen worden genomen die niet nodig zijn in relatie tot de praktijk. Sterker nog, deze kunnen leiden tot onbegrip en irritatie bij het publiek. Vanuit de Ellebogenbuurt is vaak geopperd dat de gemeente moet voorkomen niet alles juridisch "dicht te willen timmeren". Angst is geen goede raadgever in relatie tot de te nemen veiligheidsmaatregelen. Verder komt ook het COT tot de conclusie dat er geen cohesie en afstemming is tussen de betrokken gemeentelijke diensten en de organisatoren (in dit geval dus ook met de Ellebogenbuurt). Communicatie is al jarenlang een storende factor daar waar het streven erop gericht is om samen een feest in de stad te willen organiseren. In die zin komt het COT met een aanbeveling die al jarenlang door mij (Ellebogenbuurt) wordt aangekaart: maak een projectorganisatie waarin de betrokken partijen kunnen samenwerken. Korte lijnen, heldere afstemming en een gezamenlijk streven om ruim voordat een evenement plaatsvindt er een overzichtelijk draaiboek klaar ligt.

Ook een belangrijk punt uit het concept en al jarenlang een doorn in het oog van de ondernemers in de Ellebogenbuurt is het meenemen van eigen drank naar het evenement. Dat het lastig is voor de gemeente dit voor 100% te voorkomen wordt wel erkend.

Maar als de enige oplossing voor de Ellebogenbuurt zou zijn te worden tot een evenemententerrein om dit te voorkomen, dan ontlast dit de gemeente niet van haar verantwoordelijkheid. Haar bijdrage zou dan uit een financiële of fysieke participatie kunnen bestaan met betrekking tot (gediplomeerde) beveiligers.

Collegedebrief - Koninginnedag 2011

Dit jaar heeft de gemeente haar bijdrage geleverd door beveiligers te posten bij geplaatst hekwerk. De ondernemers hadden beveiligers bij de deelnemende café's geregeld. Op deze wijze werd zichtbaar dat beide "partijen" voor samenwerking en veiligheid staan! Dat moet ook het streven zijn.

Het "uurtje van Wallage" blijft een apart verhaal in het kader van crowdmanagement, wanneer daar niet een uur cooling down aan wordt gekoppeld. Juist om te voorkomen dat er spanningen gaan optreden bij het publiek (muziek en buitentaps stoppen gelijktijdig) is na jaren pleiten bij de gemeente een uur cooling down gehonoreerd en dus begrepen. Door het "uurtje van Wallage" zonder cooling down wordt dit "beleid" direct weer overboord gegooid.

De Ellebogenbuurt neemt hierin wel haar verantwoordelijkheid door de muziek (buitenpodium) tot maximaal 01.30 uur te laten klinken. Maar van een "zuiver" crowdmanagementbeleid door de gemeente is hier geen sprake. Dus, of wel een uurtje extra livemuziek met daaropvolgend een uurtje cooling down of gewoon weer terug naar live muziek tot 01.00 uur met de cooling down tot 02.00 uur.

Reactie: Wij willen de evenementen niet dicht timmeren met veiligheidsmaatregelen. Wij willen wel dat een evenement veilig verloopt en dat er zo min mogelijk risico's voor het publiek zijn. Dit kan botsen met de belangen van de horecaondernemers. Horecaondernemers hebben zelf ook een grote verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het publiek. Alleen bij een gezamenlijke aanpak kan de veiligheid tijdens evenementen gewaarborgd worden. Wij willen daarom graag in gesprek blijven met de diverse vertegenwoordigers van de horeca om tot een goede set veiligheidsmaatregelen te komen die recht doet aan de gedeelde verantwoordelijkheid. Wij willen hierbij gebruik maken van de ervaring van de horeca maar wijzen er ook op dat de burgemeester, als eindverantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid, uiteindelijk de doorslaggevende stem heeft bij de discussie over de nut en noodzaak van de veiligheidsmaatregelen.

Actie: de accountmanager belegt op basis van de bovenstaande uitgangspunten een gesprek met vertegenwoordigers uit de verschillende gebieden en hulpdiensten over de te nemen veiligheidsmaatregelen.

Groningen, 17 augustus 2011

6a

BIJLAGE

Een veilige Koninginnedag in Groningen

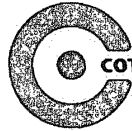
Analyse van de veiligheid, het beleid en de maatregelen

COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement – an Aon Company

Drs. S.D. Schaap
Drs. K. Engel
Drs. A.M.D. van Es
J.G.H. Bos

15 augustus 2011

Collegebrief - Koninginnedag 2011

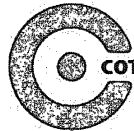

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
an Beveiliging 2011

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en toelichting opdracht.....	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Opdracht COT.....	1
1.3	Aanpak.....	1
1.4	Analysekader.....	2
1.5	Leeswijzer.....	3
2	Observaties veiligheid.....	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Menigtepfiel.....	4
2.3	Observaties gedrag, ruimte, activiteiten.....	4
2.4	Incidenten.....	8
3	Beleid, organisatie en aanpak.....	10
3.1	Inleiding.....	10
3.2	Het evenementenbeleid.....	10
3.3	De veiligheidsorganisatie.....	12
3.4	Handhaving tijdens het evenement.....	14
3.5	Crowd management.....	16
3.6	Incident- en crisismanagement.....	19
4	Conclusies en aanbevelingen.....	21
4.1	Conclusies.....	21
4.2	Aanbevelingen.....	22
Bijlage	Geraadpleegde bronnen.....	24

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
en de afzetting

1 Aanleiding en toelichting opdracht

1.1 Aanleiding

In de afgelopen jaren is evenementenveiligheid als onderwerp veelvuldig in de media en in de politie aan de orde geweest. De rellen in Hoek van Holland, maar ook de Damschreeuwer en het drama in Duisburg hebben aangetoond dat er veiligheidsrisico's zijn. Deze risico's kunnen nooit voor honderd procent worden uitgesloten. Het gaat er om bewuste keuzes te maken, onder meer op het grensvlak tussen feestelijk en veilig. De uitdaging is om te komen tot een passende en proportionele aanpak van veiligheid: maatregelen op maat voor het desbetreffende evenement. Scherpte en alertheid zijn nodig om niet te vervallen in een routinematige voorbereiding en uitvoering.

De gemeente Groningen wil samen met de veiligheidspartners blijven werken aan het professionaliseren van evenementenveiligheid. Onderdeel hiervan is de wens om te leren van evenementen. Dit geldt ook voor de grote evenementen Koninginnenacht en Koninginnedag. De gemeente hecht eraan om samen met betrokken partners te leren van de ervaringen met deze evenementen in 2011.

1.2 Opdracht COT

De gemeente Groningen heeft het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement opdracht gegeven tot het uitvoeren van de bovengenoemde evaluatie. In ieder geval moest antwoord worden gegeven op de volgende vragen:

- Hoe (on)veilig zijn Koninginnenacht en Koninginnedag in Groningen?
- Hoe kan de veiligheid objectief worden vastgesteld?
- Wat zijn de eventuele locaties met een verhoogd risico?
- Hoe werken de reeds getroffen veiligheidsmaatregelen?
- Hoe functioneert de veiligheidsorganisatie?
- Is het nodig om aanvullende maatregelen te treffen?

Wij hebben het verzoek geïnterpreteerd als de behoefte aan reflectie door een onafhankelijke derde op de veiligheid rond Koninginnenacht en Koninginnedag. Hiermee is niet gezegd dat zich veel dan wel ernstige incidenten hebben voorgedaan of dat er ernstige zorgen zouden zijn over de veiligheid van Koninginnenacht 2011. Het gaat ons inziens eerder om professionele reflectie waarmee de gemeente haar verantwoordelijkheid wil nemen om scherp en alert te blijven.

1.3 Aanpak

Het COT heeft een aanpak gehanteerd die bestaat uit twee fasen:

- 1) een quick scan vooraf
- 2) observaties tijdens en evaluatie achteraf

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
aan de Universiteit Groningen

Quick scan vooraf

De quick scan vooraf bestond uit:

- Bestudering van documenten: beschikbare plannen, cijfers, evaluatierapportages etc.
- Een serie van verdiepende interviews, om meer inzichten te verzamelen in ervaringen, risicofactoren en maatregelen tijdens het evenement.¹
- Een multidisciplinaire bijeenkomst: delen ervaringen, benoemen kenmerken, invullen profiel, benoemen eventuele hotspots, risico's, etc. Tijdens deze bijeenkomsten presenteerde het COT de indrukken / observaties op basis van de ontvangen documentatie. Tijdens de bijeenkomst is zowel terug gekeken als vooruit gekeken naar de komende Koninginnenacht en -dag.

Het COT heeft de resultaten van de quick scan benut voor het bepalen van de aandachtspunten tijdens het observeren. Dit in afstemming met de opdrachtgever.

Observaties tijdens en evaluatie achteraf

Het COT heeft de laatste versies van draaiboeken en relevante beleidsstukken in relatie tot Koninginnedag 2011 ontvangen. Twee teams van observatoren van het COT waren aanwezig tijdens Koninginnenacht en Koninginnedag. Onze observatoren hebben de situatie in de stad bekeken en hebben op momenten meegekeken met politie, beveiliging en medische post.

Na het evenement het COT politiecijfers ontvangen van de belangrijkste overtredingen die zijn geregistreerd. Verder heeft het COT aanvullende telefonische interviews uitgevoerd met de politie, de Oranjevereniging en de burgemeester.

Evaluatiebijeenkomst

Het COT is aanwezig geweest bij een van de twee evaluatiebijeenkomsten korte tijd na het evenement, in de zogenoemde Stratenoverleggen. Bij deze bijeenkomst waren een aantal horecaondernemers van het oostelijke deel van de binnenstad, alsook vertegenwoordigers van de gemeente en de politie aanwezig. Naast het verzamelen en delen de lessen door de deelnemers, presenteerde het COT daar ook de eigen observaties. Deze zijn ter verificatie voorgelegd aan de betrokkenen.

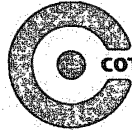
1.4 Analyse kader

Wij hanteren voor de analyse van risico's van Koninginnedag in Groningen een analysekader dat bestaat uit vier elementen: het menigteprofiel, de statische omgevingskenmerken, de dynamische omgevingskenmerken en de veiligheidsorganisatie.

De gemeente Groningen heeft zelf een aantal aandachtspunten voor de analyse van risico's meegegeven aan het COT. Deze zijn meegenomen in de analyse. De gemeente heeft verzocht om aandacht te schenken aan incidenten, mogelijke trends, hot spots en hot moments.

¹ Er zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de gemeente, de politie, de brandweer, de GHOR en de Milieudienst. Ook is er gesproken met de burgemeester, de Oranjevereniging, CME, een horeca-ondernemer en een vertegenwoordiger namens de Ellebogenbuurt.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
an swi company

Menigteprouiel

De aanwezigheid van een mensenmenigte op een evenement levert veiligheidsrisico's op. De drukte brengt risico's met zich mee. Het gedrag van mensen bepaalt in grote mate of veiligheidsrisico's in een drukke menigte te groot worden. Anderzijds kunnen zelfcontrole en zelfredzaamheid problemen voorkomen. Er is daarbij vooral aandacht nodig voor specifieke drukke plekken op een evenement.²

Statische omgevingskenmerken

De statische kenmerken van de omgeving van een evenement (o.a. toegangswegen, aantal natuurlijk in- en uitgangen, type ondergrond, tijdelijke bouwwerken) zijn van invloed op de veiligheidsrisico's. De kwaliteit van de fysieke omstandigheden en eventuele aanpassingen daarin hebben consequenties voor de veiligheid.³ Het gaat hier om het feitelijke ruimtelijke profiel van het evenement.

Dynamische omgevingskenmerken

De dynamische omstandigheden hebben betrekking op potentieel riskante ontwikkelingen of gebeurtenissen. Het kan daarbij gaan om doelbewust gedrag dat erop is gericht om de openbare orde te verstoren. Maar ook andere factoren, zoals een plotselinge weersomslag, kunnen riskant gedrag tot gevolg hebben. De reactie van mensen in de massa op een plotselinge gebeurtenis bepaalt het risico dat daadwerkelijk ontstaat door de gebeurtenis.⁴ Ook de activiteiten van het evenement zijn onderdeel van de dynamische omgevingskenmerken.

Veiligheidsorganisatie

Met de veiligheidsorganisatie doelen wij op alle betrokken partijen die een rol spelen bij het waarborgen van de veiligheid op en rond een evenement. Dit is in de eerste plaats de organisator met zijn onderaannemers. In de tweede plaats zijn dit de gemeente en de hulpverleningsdiensten (politie, brandweer, geneeskundige diensten). Het is zaak dat de veiligheidsorganisatie inspeelt op voorzienbare risico's die samenhangen met – een combinatie van – de verschillende kwalitatieve kenmerken van een menigte.

1.5 Leeswijzer

In deze rapportage gaan wij achtereenvolgens in op twee hoofdonderwerpen.

Het eerste onderwerp is de veiligheid van het evenement. In hoofdstuk twee presenteren wij onze observaties op dit punt. Wij gaan in op het menigteprouiel waarna we in samenhang kijken naar het gedrag, de ruimte en de activiteiten. Wij maken hierbij een onderscheid in observaties over koninginnenacht en over koninginnedag. Ook gaan wij op de geregistreerde incidenten.

In het tweede deel gaan we in op het beleid, de organisatie en de aanpak. Na het bespreken van het evenementenbeleid gaan wij in op de veiligheidsorganisatie. Hierna komen de onderwerpen handhaving, crowd management en incident- en crisismanagement aan bod.

In het afsluitende hoofdstuk presenteren wij onze conclusies en doen wij waar nodig aanbevelingen.

² COT, 2009, p 87-89.

³ Idem, p. 89.

⁴ Idem, p. 90.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
en Proefkwaliteit

2 Observaties veiligheid

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren wij onze observaties ten aanzien van het menigteprofiel, gevolgd door observaties over gedrag, ruimte en activiteiten. Wij sluiten het hoofdstuk af met een overzicht van geregistreerde incidenten.

2.2 Menigteprofiel

Het publiek van de Koninginnenacht en Koninginnedag in Groningen bestaat hoofdzakelijk uit jonge mensen (leeftijd 16 – 30 jaar). Ouder publiek is vooral te vinden in de Ellebogenbuurt. De bezoekers komen veelal in groepen. Het betreft hier zowel groepen studenten als groepen jongeren uit de (directe) omgeving van de stad Groningen en de provincies Drenthe en Friesland.

Veel bezoekers nemen eigen alcoholische dranken mee naar het evenement. Uiteenlopend van enkele blikjes bier of een colafles gevuld met mixdrank tot flessen whisky en kratten bier. De meegebrachte dranken zorgen er voor dat er in de binnenstad tijdens Koninginnenacht op enig moment veel glaswerk ligt. Ook op Koninginnedag is dit een probleem.

De sfeer is zowel op Koninginnenacht als Koninginnedag overwegend gemoedelijk. Mogelijk speelt het weer hierbij een rol. Op Koninginnenacht begint het feest rond 22.00 uur pas echt op gang te komen. Het drukste moment op Koninginnenacht is tussen half 2 en 3 uur 's nachts. Na verloop van tijd, met name tijdens Koninginnedag, ontstaat een broeierige sfeer in de stad. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat grote groepen jongeren al vanaf het middaguur (fors) alcohol drinken en (soms openlijk) softdrugs en harddrugs gebruiken. Zo rond vijf uur 's middags is de sfeer in de stad broeierig, maar slaat de stemming niet om tot een vervelende of grimmige sfeer.

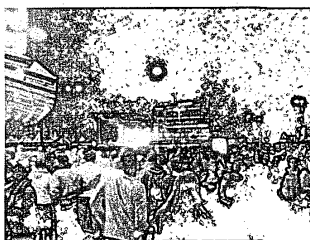
Volgens velen was het dit jaar in Groningen zowel tijdens Koninginnenacht als Koninginnedag iets rustiger in vergelijking tot eerdere jaren. Verder viel op dat vooral de dertigplussers dit jaar minder aanwezig leken te zijn dan in andere jaren. Als mogelijke verklaring hiervoor is genoemd dat de vakanties net waren begonnen en veel gezinnen op vakantie zouden zijn.

2.3 Observaties gedrag, ruimte, activiteiten

Algemene indruk

Koninginnenacht en Koninginnedag 2011 kenmerken zich door de bijzonder goede weersomstandigheden. Het evenement speelt zich dan ook voor het overgrote deel buiten af. In veel horecagelegenheden is het erg rustig.

Het totale evenementengebied is uitgestrekt, maar beperkt in omvang.

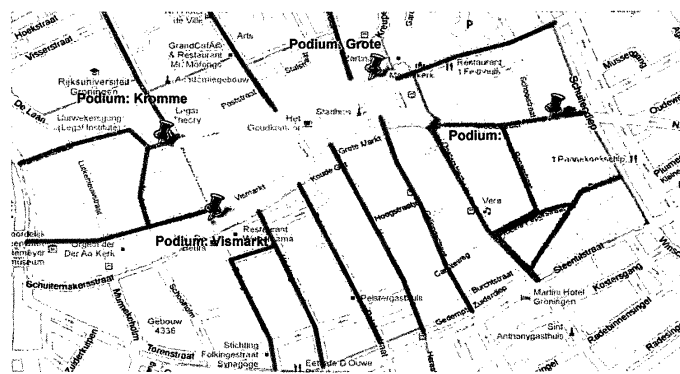

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Mensen trekken over het algemeen naar de van oudsher bekende evenementgebieden, namelijk de Grote Markt, de Poelestraat en het Poeleplein, de Peperstraat, de Gelkingestraat en de Ellebogenbuurt. De Vismarkt is een nieuw gedeelte en is vooral gedurende Koninginnenacht minder bezocht. Mogelijk speelt daarin mee dat de Vismarkt geen traditionele horecalocatie is.

In het draaiboek van de Nacht van Oranje is opgenomen hoeveel bezoekers er op diverse locaties worden verwacht en in welke leeftijdscategorie. Voor alle hoofdpodia geldt dat de schatting was dat de leeftijdscategorie 20 tot 35 jaar zou zijn. Bij het podium op de Grote Markt werden minimaal 6500 bezoekers verwacht, bij het podium op de Vismarkt 2500 en op het Waagplein 1500.

Figuur 1 Evenementengebied Koninginnenacht en -dag

Koninginnenacht

Koninginnenacht wordt behoorlijk druk bezocht, zo blijkt uit de observaties. Bezoekers bevinden zich met name rond de podia en in de horecastraten. Op de meeste plekken is de beschikbare ruimte behoorlijk gevuld met publiek. Op de pleinen zijn ook nog wel open plekken te vinden. Opvallend is dat de binnenstad direct buiten de evenementenstraten en het evenementenplein over het algemeen rustig is.

De Grote Markt en Vismarkt zijn plaatsen waar (nagenoeg) iedereen – op zijn minst even – gaat kijken. Daarnaast trekken de Gelkingestraat en de Poelestraat ieder hun specifieke publiek. In de Gelkingestraat betreft dit voornamelijk jeugdige liefhebbers van hardhouse. In de Poelestraat zijn vooral studenten te vinden en de Ellebogenbuurt een gemengd ouder publiek. De programmering versterkt dit effect.

Gedurende Koninginnenacht zijn niet alle evenementengebieden goed bereikbaar, vooral niet wanneer 'bekende' looproutes geblokkeerd worden door hekken. Bij het blokkeren van routes wordt niet eenduidig gecommuniceerd welke routes wel toegankelijk zijn (zie Crowd management).

Collegebrief - Koninginnedag 2011

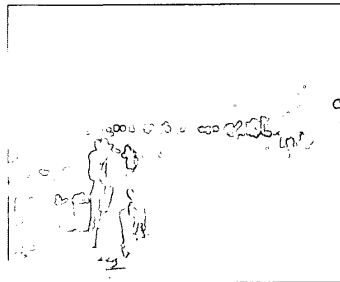

In de Gelkingestraat is het gedurende een groot deel van de nacht druk en is de doorstroming op momenten langzaam. Deze straat is niet alleen een logische looproute van en naar de Grote Markt, maar ook een straat waarin veel activiteiten plaatsvinden en waar veel drukbezochte horecagelegenheden zijn gevestigd. De straat zelf is betrekkelijk smal. In onze observaties maakt de combinatie van deze factoren dat de Gelkingestraat over de nacht als geheel de hoogste bezettingsgraad kent. Mensen laten zich enigszins meevoeren door de publieksstroom, maar dit lijkt geen grote problemen op te leveren.

De Poelestraat en het Poeleplein worden ook druk bezocht. Vooral op het Poeleplein is het vanwege het programma dat daar wordt gedraaid op momenten zodanig druk, dat de doorstroming van publiek wordt belemmerd. De sfeer is gemoedelijk. Er zijn verschillende zijstraten die de mogelijkheid bieden om 'uit de drukte te stappen'. In de aanwezige horeca is het druk, maar dit blijft goed beheersbaar.

De Grote Markt is ook goed gevuld met bezoekers. Veel mensen staan hier in groepjes te praten en drinken eigen drank. Lang niet iedereen komt naar de optredens op het aanwezige podium kijken. Het plein is overzichtelijk en via allerlei zijstraten goed te bereiken en verlaten. Wel valt op dat de aanwezige EHBO vrijwel onvindbaar is. De aanwezigheid van het EHBO-team ter plaatse wordt niet ondersteund door een bord, spandoek of iets dergelijks.

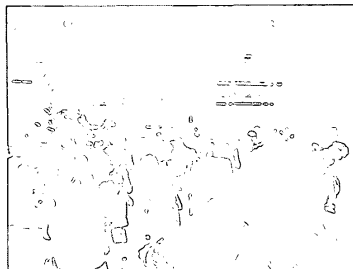
De Vismarkt is gedurende Koninginnenacht aanmerkelijk rustiger dan veel andere evenementenlocaties. Een deel van het plein blijft vrij leeg (zie afbeelding).

In de Ellebogenbuurt zijn de straten voor de cafés druk bezet. Daarnaast is een podium opgesteld op een plein achter de doorgang tussen de Grootte Kromme Elleboog en de Turftorenstraat. Het is hier bijzonder druk. Het is mogelijk om op een redelijke manier het terrein over te steken, maar het is niet duidelijk of er voldoende ruimte is om, bij calamiteiten, het publiek snel weg te krijgen.

Koninginnedag

Tijdens Koninginnedag is de binnenstad van Groningen drukker dan tijdens de nacht. Bij de diverse podia is de ruimte nu volledig bezet. Daarnaast is het ook op de diverse looproutes (bijvoorbeeld Tussen beide Markten) en in de Gelkingestraat erg druk. De specifieke evenementengebieden trekken ieder een eigen publiek.

Het evenement komt op Koninginnedag, vermoedelijk door het mooie weer,

Collegebrief - Koninginnedag 2011

vroeg op gang. Aan het begin van de middag bevinden al veel mensen zich op de terrassen in het centrum. Alcoholverkoop vindt hierdoor hoofdzakelijk buiten plaats. Opvallend is dat gedurende de middag zichtbaar (want: buiten) veel wordt gedronken. Het evenement blijft druk tot het begin van de avond.

De diverse evenementengebieden zijn op de dag wel goed te bereiken. Daarbij moet worden opgemerkt dat de locaties alleen te voet te bereiken zijn. De meeste bezoekers zijn hiervan op de hoogte. Een enkeling waagt zich echter met een fiets in de mensenmassa. De looproutes tussen de evenementengebieden zijn volledig open, wat maakt dat het publiek zich zonder beperkingen kan verplaatsen van de ene naar de andere locatie.

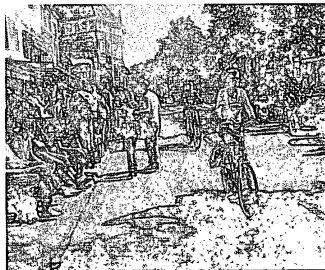
Op het Waagplein (achter het stadhuis) is een klein podium. Het Waagplein is door de opzet (hoge gebouwen) en inrichting (podium, terrassen, verkooppunten) onoverzichtelijk. Ook wordt het Waagplein door het publiek gebruikt als doorgang van de ene naar de andere evenementenlocatie. Dit maakt dat het Waagplein behoorlijk druk is. Waarschijnlijk wordt dit mede veroorzaakt door de afsluiting door de politie tussen Vismarkt en Grote markt.

De belemmeringen in de doorstroming ontstaan bijna altijd door een combinatie van tegengestelde publieksstromen, een smalle doorgang en activiteiten of aantrekkelijke (horeca)locaties die mensen aantrekken. De doorstroming van publiek stopt met name op de volgende plekken:

- Toegang tot de Grote Markt via de Gelkingestraat
- Tussen beide Markten (Koninginnedag)
- Toegang Waagplein
- Kromme Ellebogen
- Poelestraat en Poeleplein
- Peperstraat (vooral Koninginnenacht na 02.00uur)

De Oosterstraat, de Gelkingestraat en de Herestraat fungeren als toevoutroute en afvoerroute tussen het NS-station en het evenementengebied. De Gelkingestraat is de laatste 200 meter tot de Grote Markt gevuld met feestende jongeren, wat maakt dat deze in- en uitgang volledig geblokkeerd is. Tijdens onze observaties tijdens Koninginnedag duurde het ongeveer 20 minuten om dit deel van de Gelkingestraat te passeren.

Wij hebben niet altijd kunnen nagaan of activiteiten die de doorstroming van publiek hinderden gepland of spontaan waren. Een voorbeeld hiervan is het optreden van een Afrikaanse drumband op Tussen Beide Markten. Op enig moment speelt deze band ter hoogte van de winkel Six. Hieromheen staan twee rijen publiek te kijken. Dat betekent dat er slechts vijf meter resteert waarop het publiek zich – in twee richtingen – van het ene naar het andere plein kan bewegen. Hoe dan ook is het optreden tegen dergelijke risicoverhogende activiteiten een aandachtspunt.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Op sommige plaatsen buiten het directe evenementengebied is het ook erg druk. Wegen zijn daar open, wat tot risico's leidt voor bezoekers en het verkeer. Het betreft hier bijvoorbeeld het Schuitendiep. Hier is te weinig ruimte om alle bezoekers een (sta-)plaats te bieden op het terras. Zelfcorrigerend vermogen onder de bezoekers en de interventies van de aanwezige beveiligers zorgen ervoor dat het verkeer niet gehinderd wordt.

De overgang naar de reguliere uitgaansavond- en nacht verliep relatief rustig. Tijdens Koninginnedag is een rustmoment ingelast tussen 18.00 uur en 19.00 uur. Dit was vooraf gepland. Tijdens het rustmoment zou aanvankelijk geen muziek worden gespeeld. Op het laatste moment is besloten om de muziek op de Vismarkt (zacht) aan te laten, om te voorkomen dat het publiek van het ene naar het andere plein zou lopen op zoek naar vertier. Daarnaast werd er tijdens het rustmoment gewoon doorgeschonken (conform afspraak). Het rustmoment viel samen met het moment waarop veel gezinnen huiswaarts gingen. Opmerkelijk genoeg verliep het rustmoment daadwerkelijk als rustmoment. Veel mensen benutten deze pauze om te eten of om naar huis te gaan. Na het rustmoment was ongeveer een derde van het totale bezoekersaantal verdwenen. In de originele opzet zou er tijdens het rustmoment geen alcohol worden geschonken en geen muziek worden gedraaid. Om onrust onder het publiek te voorkomen is hier van afgeweken.

Gedurende de avond liep het bezoekersaantal van Koninginnedag verder terug. Het reguliere uitgaanspubliek (in aantal) voor de zaterdagavond- en nacht was aanwezig in de stad. Een belangrijk verschil met een reguliere uitgaansavond was het feit dat het uitgaanspubliek zich al gedurende Koninginnedag in de stad bevond. Dit had een duidelijke invloed op de hoeveelheid drank reeds genuttigd aan het begin van de avond en de gedragingen van het uitgaanspubliek. Dit leidde op basis van observaties tot wat meer drukte in de stad, maar niet tot problemen.

2.4 Incidenten

Koninginnedag en Koninginnenacht zijn zonder grote incidenten verlopen. Wij observeerden enige malen wat baldadigheden, zoals springen tegen het hek tussen de Grote Markt en de Poelestraat. Verder werden mensen gewaarschuwd voor zakkenrollers en glas op de grond.

De politiecijfers van Koninginnenacht en Koninginnedag laten het volgende beeld zien.⁵ De overlast was dit jaar lager dan de twee jaren ervoor. Van overlast door jeugd heeft de politie dit jaar – in tegenstelling tot voorgaande jaren – helemaal geen proces verbaal opgemaakt. Het aantal vernielingen lag lager dan vorige jaren. De criminaliteitscijfers laten zien dat de Koninginnenacht licht stijgt in het aantal incidenten, terwijl Koninginnedag een dalende trend vertoont. Het gaat onder meer om het aantal gevallen van geweld (mishandeling). Dit patroon doet zich ook voor bij de incidenten met diefstal van een fiets of brommer. Het totale aantal incidenten per categorie blijft overigens laag en het gaat dus om vrij marginale stijgingen en dalingen.

⁵ Politiecijfers over 2009, 2010 en 2011 zijn in het onderzoek meegenomen.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Tabel 1 Incidenten Koninginnenacht Groningen (selectie)

Incidenttype	2009	2010	2011
Sociale kwaliteit (overlast)	5	8	5
Vernieling	0	0	1
Diefstal fiets	7	4	7
Diefstal brom/snorfiets	7	4	8
Mishandeling (fysiek geweld)	2	0	5
Ruzie/vechtpartij	2	0	1

Tabel 2 Incidenten Koninginnedag Groningen (selectie)

Incidenttype	2009	2010	2011
Sociale kwaliteit (overlast)	8	6	2
Vernieling	4	6	1
Diefstal fiets	2	1	2
Diefstal brom/snorfiets	2	1	3
Mishandeling (fysiek geweld)	13	13	6
Ruzie/vechtpartij	4	4	4

Deze type incidenten zijn te verwachten bij dergelijke grootschalige evenementen. Hierbij geldt als algemeen aandachtspunt dat de bijna-incidenten niet inzichtelijk zijn en kleine incidenten snel kunnen escaleren. De overzichten van cijfers zijn belangrijke indicatoren, maar niet meer dan dat. In de nadere analyse is het interessant deze cijfers te vergelijken met een 'reguliere' uitgaansavond.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

3 Beleid, organisatie en aanpak

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de aanpak centraal. Dit betreft zowel de voorkant (het evenementenbeleid) als de maatregelen die gelden tijdens het evenement.

3.2 Het evenementenbeleid

Uitgangspunten beleid

Het huidige Groningse evenementenbeleid is vastgelegd in de nota 'Feesten in balans II, van 1 januari 2011. Het is een vervolg op de nota 'Evenementen in de binnenstad' van februari 2009. De inzet van de gemeente is gericht op kwalitatieve versterking van het evenementenprogramma in de binnenstad. Daarbij wil de gemeente meer sturing kunnen hebben op de evenementen die in de binnenstad plaatsvinden.⁶ Het aantal grote evenementen (meer dan 2.000 bezoekers) is toegenomen van 17 in 2005 tot 50 in 2009. Tegelijk neemt ook het aantal klachten van geluidshinder toe. De gemeente constateert dat de acceptatie van evenementen is afgenomen en dat ook dit noopt tot aanpassing van het evenementenbeleid.⁷

In de nota is ook opgenomen hoe de gemeente omgaat met de veiligheid van evenementen. De gemeente laat voor elk evenement een risicoscan uitvoeren om de risico's goed en eenduidig in te schatten. In deze risicoscan wordt gekeken naar het publieksprofiel, het activiteitenprofiel en het ruimteprofiel. De uitkomst van de risicoscan bepaalt hoe het adviestraject eruit zal zien.⁸

De gemeente geeft in de beleidsnota aan dat veiligheid in eerste instantie een verantwoordelijkheid is van de organisator. Deze dient een veiligheids- en calamiteitenplan op te stellen. Op basis daarvan kan in gesprek worden gegaan met de vergunningverlener en de hulpdiensten. Het plan moet aansluiten op de werkwijze van de externe hulpdiensten (politie, brandweer, ambulance). Onvoldoende maatregelen in de voorbereiding kunnen aanleiding zijn de vergunning voor een evenement te weigeren.⁹

Evenementen worden verder getoetst op brandveiligheid, constructieve veiligheid, eventueel vuurwerk, volksgezondheid en verkeersveiligheid en –overlast. In verband met het beperken van geluidsoverlast zijn eindtijden vastgesteld voor evenementen.¹⁰

Beleid Koninginnenacht en -dag

In het beleid is er specifiek aandacht voor Koninginnennacht- en dag. Voor Koninginnennacht geldt een eindtijd van 02.00 uur voor de muziek en het tappen/evenement. Dit is voor de muziek een uur langer dan voor andere evenementen geldt en wordt ook wel "het uurtje van Wallage" genoemd. Verder is in het beleid opgenomen dat jaarlijks wordt geëvalueerd of het uurtje van Wallage wordt

⁶ Gemeente Groningen, Feesten in Balans II, p. 4.

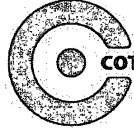
⁷ Idem, p. 6.

⁸ Idem, p. 8.

⁹ Idem, p. 10-11.

¹⁰ Idem, p. 12-18.

Collegedebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
an der University

gecontinueerd. Ook de eindtijd van Koninginnedag zelf maakt onderdeel uit van de evaluatie. Op Koninginnenachten die tussen zondag en woensdag vallen, geldt de reguliere eindtijd van 23.00 uur of 00.00 uur, afhankelijk van de locatie in de stad.¹¹

Dit beleid in ogenschouw nemende, kan nog winst worden behaald voor Koninginnedag. Zo kan nog meer de koppeling worden gelegd tussen de algemene voorwaarden dit in het beleid zijn opgenomen en de specifieke situatie van Koninginnedag. Wie zijn de organisatoren? Welke verantwoordelijkheid krijgen zij nu op het gebied van veiligheid? Hoe verhoudt dit zich tot de inzet van de hulpverleningsdiensten?

De veiligheid van dit evenement kan nog meer door professionele private partijen worden gewaarborgd. Het is daarvoor zeker niet altijd nodig dat er evenemententerreinen worden gecreëerd. Ook in de publieke ruimte kunnen private veiligheidmedewerkers mensen aanspreken en corrigerend optreden. Zonder natuurlijk in de exclusieve bevoegdheden van de politie te treden (geweldsmonopolie, arrestatie, opsporing).

Organisatoren en ondernemers kunnen nog meer zelf verantwoordelijk worden gemaakt voor het veiligheids- en calamiteitenplan van dit evenement. Particulier personeel, ook vrijwilligers, kunnen een belangrijke rol spelen bij de respons op calamiteiten. Denk aan het ontruimen van gebieden. Nu is dit gedeeltelijk geregeld en vastgelegd in de draaiboeken (zo is afgesproken wat er wordt omgeroepen als er een calamiteit plaatsvindt), maar ook hier valt nog meer winst te behalen. Dit doet recht aan de uitgangspunten van het Groningse evenementenbeleid, het ontlast de overheidsdiensten en het zorgt voor een steviger balans tussen baten en lasten van het evenement. Het vraagt wel om een meer gecoördineerde samenwerking tussen alle organisatoren en betrokken ondernemers, de gemeente en de hulpdiensten dan nu het geval is (zie ook Veiligheidsorganisatie).

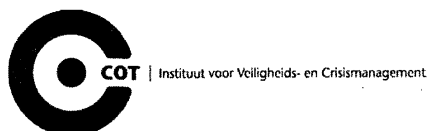
Handhaving

In het evenementenbeleid is opgenomen hoe de gemeente omgaat met handhaving op evenementen. Handhaving wordt vooral beschreven in het licht van het voorkomen van geluidsoverlast. Daarin wordt geconstateerd dat stilleggen van een evenement vanwege overtreding van de voorwaarden niet wenselijk is, omdat het risico's oplevert voor de openbare orde. De gemeente wil daarom vaker werken met een preventieve dwangsom. Verder is aangegeven dat er behoefte is aan een handhavingsprotocol, om duidelijk te krijgen wie waarvoor verantwoordelijk is, alsook hoe en wanneer er wordt opgetreden. Handhaving vindt nu vooral plaats bij klachten. De capaciteit is hierop gebaseerd. De wens is om meer pro-actief te gaan handhaven, bijvoorbeeld door vaker bij de opbouw van een evenement toezicht te houden. Tenslotte is de inzet er ook op gericht om de eindtijden te handhaven.

Het evenementenbeleid legt vrijwel geen relatie tussen handhaving en veiligheid. De aandacht voor geluidsoverlast is begrijpelijk gezien het feit dat vooral de geluidsoverlast problemen heeft veroorzaakt en toeneemt. Dit laat onverlet dat handhaving in het kader van voorkomen van incidenten van groot belang is. Dit geldt ook voor handhaving van calamiteitsroutes voor de adequate respons op calamiteiten. Het beleid op het gebied van handhaving kan ook meer ingaan op het omgaan met veel voorkomende veiligheidskwesties bij evenementen: alcoholgebruik en rondslingerend glas in het centrum, risico's van agressie en ordeverstoringen, drugsgebruik, etc.

¹¹ Idem, p. 18-19.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

3.3 De veiligheidsorganisatie

Er zijn veel partijen betrokken bij de veiligheid van Koninginnedag en –nacht in Groningen. Verschillende organisatoren en ondernemers vragen vergunningen aan, wat uitmondt in een groot aantal vergunningstrajecten. In de binnenstad zijn de belangrijkste vergunningen voor de Oranjevereniging (Grote Markt, Vismarkt, Waagplein e.a.). Verschillende ondernemers vragen vergunningen aan voor de Grote Markt, Gelkingestraat, Waagstraat, Poelestraat, Westerkade, Peperstraat, Oosterstraat, Zwanestraat, Gedempte Zuiderdiep, Gedempte Kattendiep, Folkingestraat, Vismarkt, Oude Boteringstraat, Schuitendiep, Martiniekerkhof, de Nieuwe Ebbingestraat (buiten de singels) en de Ellebogenbuurt.¹²

De Oranjevereniging organiseert een groot aantal activiteiten. Het totaal aan activiteiten bestaat uit een Oranjeconcert op het Martiniplaza op 20 april, evenementen op verschillende locaties tijdens Koninginnenacht (29 april) en Koninginnedag (30 april). De hoofdlocatie is het podium op de Grote Markt. Daarnaast staan onder meer podia op de Vismarkt en het Waagplein. De programma's tijdens Koninginnenacht lopen door tot 01.30 uur (Grote Markt) en 02.00 uur (Vismarkt), op Koninginnedag is dit tot 00.00 uur (Vismarkt en Grote Markt) of 01.00 uur (Waagplein).

De Oranjevereniging heeft als grootste organisator meer voorbereid op het gebied van veiligheid dan andere organisatoren. Voor de activiteiten van de Oranjevereniging is een draaiboek opgesteld. De daarin gemaakte risicoanalyse levert op dat vooral het drinken van veel alcohol door bezoekers een risicofactor is. "Dit levert klein ongerief op en kans op een groter gevaar als niet deëscalerend wordt opgetreden."¹³ Opvallend is dat drukte niet als risicofactor wordt behandeld. Dit is enigszins begrijpelijk gezien de locaties waar de evenementen van de Oranjevereniging wordt gehouden. Daarmee wordt echter geen analyse gemaakt van de drukte in de straten eromheen en de effecten van incidenten op één locatie voor andere (evenementen)locaties. Het draaiboek is beperkt tot de evenementen die de Oranjevereniging organiseert.

De activiteiten die gepland worden voor deze dagen worden in verschillende gremia besproken. In het doorlopende periodieke horecaoverleg wordt gesproken over activiteiten en worden hierover afspraken gemaakt. In overleggen over evenementenvergunningaanvragen, waar de gemeente, de hulpdiensten en de aanvragers bij aanwezig zijn, worden ook beslissingen genomen over de activiteiten en de randvoorwaarden die daarvoor gelden. Verder komt het voor dat ondernemers rechtstreeks afspraken maken met gezagsdragers over wat er kan en wat niet kan tijdens het evenement. Deze gang van zaken geeft een verwarrende indruk.

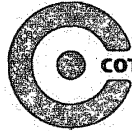
Respondenten hebben ons aangegeven dat gemaakte afspraken hierdoor soms niet in lijn met elkaar of zelfs tegenstrijdig zijn. Betrokken ambtenaren van de

¹² In interviews is onder meer gesproken over de voorbereiding (ook vergunningstechnisch) op Koninginnenacht en -dag teneinde dit beter inzichtelijk te maken.

¹³ Draaiboek Nacht van Oranje & Koninginnedag 2011, p. 45.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
aan de Universiteit Groningen

gemeente en de hulpdiensten komen er soms bij toeval achter dat er afspraken zijn gemaakt over wat er kan en niet kan. Het gaat daarbij vaak om zaken die van invloed zijn op de veiligheid van het evenement. Verder geven betrokkenen ons aan dat de voorbereiding van de evenementen zelf ook rommelig verloopt en er vaak laat nog wijzigingen zijn, waardoor het toezicht op de veiligheid wordt gehinderd.

De focus van de gemeente en de veiligheidspartners ligt vooral op de evenementenvergunningen. De gemeente maakt met ieder van de organisatoren van de evenementen in de binnenstad apart afspraken. Het gaat om vergunningseisen voor afgebakende gebieden en afgebakende verantwoordelijkheden die aan de organisatoren worden toegekend.

Onze indruk is dat er daarmee wel goed wordt gekeken naar de veiligheid van een specifiek evenement, maar dat er beperkte aandacht is voor de benodigde maatregelen in relatie tot de veiligheidsrisico's van het totale evenement Koninginnenacht- en dag. Risico's zijn vaak locatieoverstijgend en incidenten op één evenement kunnen ook risico's opleveren voor andere locaties.¹⁴

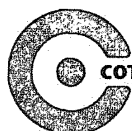
De risico's van het totale evenement, zoals de risico's die de bezoekers zelf vormen, worden nog beperkt integraal beoordeeld en niet altijd multidisciplinair opgepakt. Dit blijkt onder meer uit de problematiek rond alcoholgebruik en glas in het centrum (zie paragraaf 3.4). De gemeente maakt strikte afspraken met horeca en organisatoren van evenementen over onder meer gebruik van plastic bekertjes en het schenken aan dronken mensen en minderjarigen. Het feit dat veel mensen zelf hun alcohol meebrengen is door deze afspraken nog niet ondervangen. De maatregelen die de gemeente neemt op dit gebied zijn beperkt. Alle betrokkenen stellen vast dat dit gedrag veiligheidsrisico's oplevert. Het vraagt buiten de vergunningen om, om effectieve maatregelen. Er zijn ook maatregelen getroffen (zie paragraaf 3.4) maar deze blijken moeilijk te handhaven. In de samenwerking met bijvoorbeeld vervoerders kan worden nagegaan wat er mogelijk is, bijvoorbeeld in de vorm van gezamenlijke handhavingsteams op het alcoholverbod in de trein en op het station. Ook communicatie vooraf over de risico's richting publiek is een middel.

De beperkte multidisciplinaire benadering van Koninginnenacht- en dag geldt ook voor het omgaan met de risico's van de mensenmassa. Denk aan risico's van ordeverstoring, verdrukking en de reactie van de massa op incidenten. Binnen de vergunningen worden afspraken gemaakt die bijdragen aan de veiligheid van de mensenmassa. Maatregelen op het gebied van crowd management vallen momenteel echter grotendeels buiten de vergunningen. De genoemde risico's worden nog niet multidisciplinair door de hele veiligheidsorganisatie aangepakt. We zien dat vooral de politie hier het voortouw in neemt.

Na afloop van Koninginnedag vinden verschillende evaluaties plaats. Het evenement wordt onder meer geëvalueerd in twee Stratenoverleggen. Dit zijn periodieke overleggen waarbij ondernemers van het centrum, de gemeente en de politie aanwezig zijn. Wij zijn bij één van deze overleggen aanwezig geweest. Onze indruk is dat de ondernemers van het centrum zeer bereid zijn om gezamenlijk met de gemeente en de hulpdiensten tot afspraken te komen over Koninginnedag. Zij begrijpen de aandacht voor veiligheid en gezondheid. Er kan vermoedelijk nog meer winst worden behaald door verdergaande samenwerking in het beoordelen van risico's, bespreken van de beste maatregelen en de gezamenlijke respons op incidenten. Dergelijke afspraken zijn al wel deels gemaakt met de Oranjevereniging en zijn vastgelegd in het draaiboek Koninginnedag.

¹⁴ In dit kader wordt ook wel gesproken over interferentie, domino-effect en negatieve versterking van risico's op elkaar (zie COT, 2009).

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
an 407 2009/10

3.4 Handhaving tijdens het evenement

De belangrijkste maatregelen die zijn genomen in het kader van handhaving voor Koninginnedag zijn:

- Verbod van verkoop van glas en alcohol in de binnenstad.
- Strikte handhaving op Koninginnenacht van o.a. het verbod op plaatsen van fietsen.
- In stand houden van het pauze-uur op Koninginnedag: tussen 18 uur en 19 uur geen programmering.
- Verkeersmaatregelen in het centrum: afsluiting van de evenementengebieden en diverse straten eromheen voor al het verkeer.
- Verzoek aan bezoekers om geen (alcoholische) dranken (in glas) mee te nemen van huis.
- Toepassing van snelrecht tegen personen die worden aangehouden in verband met geweld of vernieling.

Handhaving openbare orde

Het gebruik van de camera's voor het beoordelen van de situatie in de stad heeft zijn beperkingen. Het is moeilijk om op basis van een camerabeeld te beoordelen hoe druk het werkelijk aanvoelt ter plaatse. De camerabeelden lijken niet altijd de werkelijke drukte goed in beeld te brengen. Bijvoorbeeld, op Koninginnenacht lijkt het op de camerabeelden in de SGBO-ruimte op enig moment erg druk te worden tussen de Grote Markt en de Vismarkt. Als gevolg hiervan wordt besloten op een hek tussen beide Markten te plaatsen. Op locatie blijkt er echter geen probleem te zijn en lijkt het hek zodoende overbodig.

Handhaving veiligheid

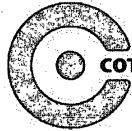
Op Koninginnenacht wordt tot ongeveer 23.00 uur actief gehandhaafd. Het gaat onder meer om het verwijderen van fietsen en het controleren op het gebruik van plastic in de horeca. Later op de avond stellen de politie en de gemeentelijke handhavers zich tolerant op. Dit draagt bij aan de gemoedelijke sfeer van het evenement.

Horeca, gemeente, politie, GGD en inwoners van de binnenstad hebben een gedeeld belang bij de bestrijding van overmatig alcoholgebruik op straat tijdens Koninginnenacht en -dag. Er zijn dan ook in aanloop naar Koninginnedag maatregelen genomen om overmatig alcoholgebruik tegen te gaan. Zo zijn de horeca er expliciet op gewezen dat zij niet teveel drank per persoon mochten verkopen, dat zij goed moesten letten op de wettelijke leeftijdsgrenzen en dat zij geen alcohol mochten verkopen aan mensen die duidelijk al teveel gedronken hadden.

Groningen heeft in 2009 een verordening vastgesteld die het mogelijk maakt om op dagen als Koninginnedag de horeca in het centrumgebied te verbieden om glas- en blikverpakkingen te verkopen. Ook is het met deze verordening mogelijk om winkeliers en slijters te verbieden om alcohol te verkopen. Horecagelegenheden in het centrumgebied moesten tijdens Koninginnenacht en -dag hun drankjes verkopen in plastic, glas en blik waren verboden. Winkeliers mochten ook geen dranken in glas verkopen.

Veel lastiger tegen te gaan is het zelf meebrengen van alcohol naar het centrum. De gemeente had bezoekers van het evenement verzocht om geen eigen alcoholische drank in glas mee te nemen naar het centrum. Verbieden kan de gemeente dit echter niet.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
an Acti Company

Onze observaties en de ervaringen van de betrokken diensten en ondernemers is dat er veel glas op straat lag en dit ook onveilig was. Bovendien is glas een mogelijk gelegenheidswapen bij ongeregelheden.

De Groningse APV biedt ruimte om plaatsen aan te wijzen waar het nuttigen van drank of het bij zich dragen van aangebroken alcoholhoudende dranken verboden is. Het college kan deze plaatsen aanwijzen.¹⁵ Het Groningse centrum kent een dergelijk alcoholverbodsgebied. In het centrum is het dus niet toegestaan om op straat alcohol te drinken. Bezoekers van Koninginnedag die hun eigen drank meebrachten naar de pleinen en straten in de binnenstad, waren in overtreding.

De NS hadden voor Koninginnenacht en -dag een alcoholverbod in de treinen en op de stations ingesteld. Ook was het niet toegestaan om meer dan één flesje, blikje of andere verpakking met alcoholische drank mee te nemen. De NS namen deze maatregel om verstoringen van het treinverkeer tegen te gaan. Noodremtrekkers en spoorlopers hebben vaak alcohol gebruikt.¹⁶ Of dit voor Groningen een bepaald effect heeft gehad, hebben wij niet kunnen onderzoeken.

We concluderen dat het op straat nuttigen van alcohol tijdens Koninginnenacht en -dag niet volledig is tegengegaan met de tot nu toe genomen maatregelen. De indrukken die tijdens de evaluatie werden gegeven, bevestigen dit beeld. Niet alleen namen veel bezoekers hun eigen drank mee, ook zou er in grote hoeveelheden alcohol verkocht zijn vanuit diverse punten buiten de horeca om.¹⁷

Ondernemers in de binnenstad constateren ook dat bezoekers zelf drank mee kunnen nemen en dat dit niet door de gemeente wordt aangepakt. Dit stoort ondernemers begrijpelijkerwijs, aangezien het hen omzet scheelt. Maar ook omdat zij kostbare maatregelen moeten nemen om onder meer glaswerk te weren, terwijl bezoekers vrij door de binnenstad kunnen bewegen met hun eigen drank. Deze situatie vraagt om een handhavingsbeleid dat doeltreffender is ten aanzien van de geconstateerde problematiek.

Er zijn verschillende andere maatregelen mogelijk om dit overmatige alcoholgebruik tijdens dit evenement effectiever tegen te gaan. Ten eerste kan een gebied worden aangewezen als evenemententerrein. Daarmee wordt het onttrokken aan de openbare ruimte. Op een evenemententerrein kunnen – net als in een horecagelegenheid – bepaalde (huis)regels gelden, zoals het verbod op meebrengen van eigen drank. Daarbij kan de gemeente eisen stellen aan private partijen die op basis van een vergunning gebruik maken van het evenemententerrein. Voorbeelden hiervan zijn deinzet van particuliere beveiliging en het visiteren van bezoekers.

Het aanwijzen van de hele Groningse binnenstad als evenemententerrein lijkt echter geen haalbare zaak:

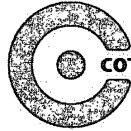
- een groot aantal bewoners van de binnenstad wordt gedupeerd, de vraag is of dit redelijk is;
- er is niet één organisator van het evenement en het is de vraag of dit mag worden verwacht;
- de handhaafbaarheid van een verbod op alcohol in de hele binnenstad vraagt om een grote inspanning op het gebied van handhaving (denk aan politie, beveiliging, hekken, poortjes, etc).

¹⁵ Artikel 2:47 APVG 2009.

¹⁶ Bron: nu.nl, ns.nl.

¹⁷ Genoemd werden een slinger en een bebus die bier kwam brengen bij een huis in het centrumgebied.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
an Act of Complexity

Alternatief is dat één of enkele plekken worden ingericht als evenemententerrein. De locaties waar het meest wordt gedronken en het meeste glas op de grond ligt, komen hiervoor het meest in aanmerking. Een dergelijk gebied moet ook goed af te sluiten en te controleren zijn. Mogelijk komen de Poelestraat/Poeleplein en de Ellebogenbuurt hiervoor in aanmerking. Bezoekers van deze gebied willen zich hier graag bevinden omdat er evenementen en horeca aanwezig zijn. De gebieden zijn beperkt van omvang en regels zijn daarmee goed handhaafbaar. Gezien het grote aantal horecagelegenheden in deze straten is het gezamenlijk inzetten van één particuliere beveiligingsdienst voor handhaving van de regels waarschijnlijk goed te realiseren. Daarbij is het evenemententerrein in het kader van crowd management een goed alternatief voor het plaatsen van geblindeerde hekken.

Prijsafspraken over alcohol blijken in de praktijk lastig. Prijzen zijn meestal al hoog en winstmarges kunnen variëren tussen producenten/leveranciers en verkopers, etc. Het beperken van happy hours is een maatregel, maar eerder moet aan een alternatief worden gedacht zoals het aanbieden van (gratis) water en het eventueel aanbieden van andere alternatieven (zoals een gesponsord aanbod van gratis frisdrank. Dergelijke maatregelen vergen een zorgvuldig overleg met horeca en supermarkten en behoeven een juridische check.

3.5 Crowd management

Groningen neemt verschillende maatregelen in het kader van crowd management. Deze maatregelen bestaan uit:

- Het plaatsen van hoge zwart geblindeerde hekken: (gedurende het evenement) permanente en tijdelijke afsluitingen van doorgangen.
- Het gebruiken van matrixborden en spandoeken om het publiek te informeren over afsluitingen en uitgangen.
- Het verdelen van de binnenstad in drie sectoren, die worden aangestuurd door een sectorcommandant van de politie.
- Gebruik van extra camera's en verkenner in de binnenstad.
- De politie heeft met de organisatoren samen een stappenplan overcrowding ontwikkeld. Hierin zijn onder meer standaardteksten opgenomen, die via de aanwezige installaties kunnen worden gecommuniceerd naar het publiek om overcrowding te voorkomen.
- De beveiliging (ingehuurd door de Oranjevereniging) monitort het publiek vanuit een observatiepost aan de Grote Markt¹⁸.

De verschillende sectoren kunnen volgens de plannen in geval van overcrowding door middel van een geblindeerd hekwerk worden afgesloten. Het gaat om hekken waar niet overheen gekeken kan worden. De diverse hekken worden al geplaatst voorafgaand aan de feestelijkheden en worden gesloten op een vooraf bepaald tijdstip, of wanneer de algemeen commandant dit wenselijk acht. Wij hebben gezien dat de hekken op veel plekken tot vraagtekens bij bezoekers hebben geleid. Het is bezoekers niet duidelijk waarom er hekken staan. Goede communicatie over het waarom van de afsluiting en over alternatieve routes ontbreekt (zie ook hieronder). De hekken hebben wel op diverse plekken hun functie: drukke aan- en afvoerroutes worden afgesloten.

¹⁸ Draaiboek Nacht van Oranje & Koninginnedag 2011, p. 46.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

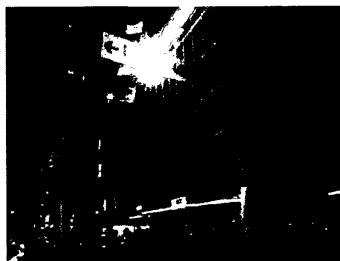
Een specifieke afsluiting in het kader van crowd management die van tevoren is voorbereid is die van de doorgang tussen de Grote Markt en de Poelestraat tijdens Koninginnenacht rond 01.00 uur 's nachts. Het gaat hier om het voorkomen van een te grote toeloop naar de horeca in de Poelestraat na het eindigen van het programma op de Grote Markt.

Uiteindelijk komt deze afsluiting iets later dan het geplande moment tot stand. Op de camerabeelden vanuit de SGBO-ruimte is te zien hoe ongeveer tien tot twaalf agenten en twee paarden moeten worden ingezet om de menigte uit elkaar te drijven en de hekken te kunnen laten sluiten door de medewerkers van de beveiliging. Dit duurt bij elkaar ruim tien minuten. De menigte is op dat moment behoorlijk compact. De doorstroming tussen beide evenementenlocaties moet worden stilgelegd.

Uit onze observaties ter plaatse blijkt dat veel bezoekers dit hek verwarrend en "irriterend" vinden. Velen vragen zich af waarom het er staat en willen er overheen kijken. Sommigen verwachten een incident aan de andere kant van het hek en constateren verwonderd dat het feest daar gewoon doorgaat. Enkele groepjes reageren baldadig op de hekken. Zij springen er tegenaan of proberen met elkaar er overheen te komen. De politie reageert hier direct op (zie afbeelding hierboven), waarna de onruststokers de aftocht blazen.

De normale 'looproute' tussen Grote Markt en Poelestraat is door het hek geblokkeerd. Bezoekers die vanaf de Grote Markt komen gaan op zoek naar een alternatieve route. De kortste weg die zij vinden loopt via het Engelenpoortje. Omdat dit straatje erg smal is en er ook een trafostation staat, wordt dit een risicovolle en ongewenste situatie. De politie moet hierop optreden om te voorkomen dat er ook een publieksstroom vanaf de Poelestraat door deze steeg naar de Grote Markt ontstaat. We begrijpen achteraf dat deze steeg afgesloten had moeten zijn.

Voor de veiligheid van bezoekers aan de Ellebogenbuurt zijn een matrixbord en een hekwerk geplaatst bij de toegang tot deze buurt ter hoogte van de Zwanestraat. Ondernemers in de Ellebogenbuurt tonen zich achteraf tevreden over het functioneren van de hekken. Er zou hierdoor een minder grote toeloop op de smalle straatjes vanaf de Vismarkt zijn ontstaan. Wij kunnen ons voorstellen dat het hek inderdaad heeft voorkomen dat alle toe- en afvoer van de Ellebogen via één smalle straat verloopt. Bezoekers zullen nu via verschillende routes de buurt hebben bereikt. De routes die wel kunnen worden gevolgd worden overigens niet aangegeven. Bezoekers moeten zelf hun weg vinden naar de Ellebogen. In de buurt zelf is het erg druk, al lijkt dit geen onverantwoorde situatie op te leveren. Bezoekers lijken zich er ook niet erg aan te storen. Het gaat om een beperkt gebied en het is niet moeilijk om aan de drukte te ontsnappen. In de voorbereiding op het evenement is gesproken over het al dan niet aanwijzen van de

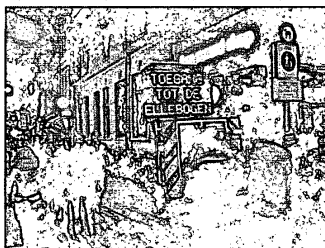
Collegebrief - Koninginnedag 2011

Ellebogenbuurt als evenemententerrein. Dit is vanuit het oogpunt van crowd management niet direct nodig. Wel kan het overdragen van taken naar private partijen een reden zijn om hiertoe over te gaan.

Tijdens Koninginnenacht wordt ook de Vismarkt afgesloten van de Grote Markt op Tussen Beide Markten. De politie heeft deze maatregel voorbereid en signaleert die avond dat deze gezien de drukte nodig is. Dit op basis van camerabeelden in de commandokamer in combinatie met de observaties van verkenner ter plaatse. Het hek is hier op enige afstand in de straat geplaatst, waardoor bezoekers de straat in gaan en vervolgens tegen het hek aan lopen. Ook hier leidt dat tot irritatie. Bezoekers moeten vervolgens zelf een omweg zoeken naar de Grote Markt.

De in- en uitgangen van de verschillende evenementenlocaties zijn aangegeven met een doek dat boven de straat is opgehangen. Uit onze observaties is niet gebleken dat deze in- en uitgangen ook zodanig zijn gebruikt. Een voorbeeld hiervan is het doek met de tekst uitgang op de Vismarkt ter hoogte van de Haddingestraat. Deze uitgang wordt door weinig publiek gebruikt, omdat de logische uitgang loopt richting Grote Markt (naar het andere podium) of richting A-Kerkhof. Hetzelfde geldt voor het spandoek dat bij de Grote Markt hangt aan de kant van de Poelestraat, waar tijdens de nacht het hek wordt gesloten. Het spandoek hangt er al de hele avond. Het moet na sluiting van de hekken aangeven dat bezoekers links of rechts het terrein moeten verlaten. Het hangt hoog, is daardoor niet goed in beeld en geeft een onduidelijke boodschap aan de bezoeker. We zien dat veel bezoekers toch naar het geplaatste hek lopen en zich daar ter plekke afvragen wat de afsluiting inhoudt.

Op verschillende plaatsen zijn matrixborden opgesteld. Opvallend is dat deze matrixborden niet allemaal op een goed zichtbare plaats staan (bijvoorbeeld het bord op de Grote Markt ter hoogte van de Martinitoren). Daarnaast wordt er geen concreet bericht gecommuniceerd via deze borden of zijn de berichten onduidelijk. Bijvoorbeeld tijdens Koninginnenacht staat aan het begin van de Zwanestraat op het bord: "toegang tot Ellebogen onbereikbaar". We horen bezoekers zich letterlijk afvragen wat dit betekent. Veel bezoekers lopen toch de Zwanestraat in de richting van de Ellebogen in, waar zij aan het einde tegen een geblindeerd hek aan lopen. De aanwezige beveiliging heeft er veel werk aan om mensen te vertellen waarvoor het hek er staat en hoe zij door om te lopen alsnog bij de Ellebogenbuurt kunnen komen. Mensen reageren geïrriteerd.

Collegedebrief - Koninginnedag 2011

3.6 Incident- en crisismanagement

De hulpverleningsdiensten en de Oranjevereniging hebben zich voorbereid op eventuele incidenten en crises. Daartoe zijn de volgende maatregelen genomen:

- Er is een EHBO-bus aanwezig op de Grote Markt.
- De Oranjevereniging heeft scenario's uitgewerkt waarin staat hoe wordt gereageerd op een ontruiming, wapens, een vechtpartij, vuurwerk/brand en extreme weersomstandigheden.
- Beveiligingsmedewerkers treden bij incidenten op onder regie van de politie¹⁹.

Tijdens onze observatie op Koninginnedag is er een geval van onwelwording op de Vismarkt. EHBO-ers verlenen hierbij eerste hulp. Op enig moment blijkt het noodzakelijk de patiënt per ambulance af te voeren. Hoewel het op de Vismarkt erg druk is, blijkt het goed mogelijk om onder begeleiding van twee paarden een ambulance op de locatie te krijgen. Een punt van aandacht hierbij is dat, op het moment dat de paarden de patiënt trachten af te schermen, er een grote toeloop op het incident ontstaat. Zodra de paarden weg zijn krijgen de hulpverleners aanmerkelijk meer ruimte om hun werk uit te voeren. Een vergelijkbare situatie speelt zich af op Koninginnenocht op de Gelkingestraat. Bij deze onwelwording is het opvallend dat een groot aantal politiemensen bij de onwelwording moet blijven om omstanders zoveel mogelijk bij de onwelwording weg te houden en ruimte te geven aan de hulpverleners.

De hulpdiensten hebben calamiteitenroutes vastgesteld. Eén calamiteitenroute, de Diepenring, loopt rondom de binnenstad. Vanaf deze ring zijn de drie sectoren van de binnenstad bereikbaar. Vooraf is vastgelegd via welke straten deze routes lopen.

De calamiteitenroutes zijn tijdens het evenement voor het publiek niet zichtbaar. De routes lijken wel goed toegankelijk. Al kunnen 'spontane' optredens (zoals een bandje in de Oosterstraat en dansend publiek ter hoogte van Vera) voor een blokkade van de calamiteitenroute zorgen.

Ter voorbereiding op de respons door de hulpdiensten op crises zijn vijf crisisscenario's uitgewerkt:

1. Overcrowding
2. Paniek in menigte
3. Brand in de binnenstad
4. Uitval van nutsvoorziening (stroomstoring)
5. Noodweer

Wij hebben deze scenario's op hoofdlijnen bekeken. De scenario's geven duidelijk aan wat ieder van de betrokken diensten dient te doen. De risico's die bij ieder scenario aan de orde zijn, worden summier beschreven. Er wordt aangegeven welke effecten er kunnen ontstaan in de menigte (o.a. verdrukking en verstikking), maar niet door welke oorzaken dit kan ontstaan. Door meer aandacht te geven aan de mogelijk aanleiding, kan ook eerder worden geanticipeerd op een mogelijk scenario. Deze interventies om escalatie te voorkomen kunnen onderdeel uitmaken van de uitwerking.

¹⁹ Draaiboek Nacht van Oranje & Koninginnedag 2011, p. 46.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

Het scenario Paniek in menigte suggereert dat incidenten leiden tot een paniecreactie. Hier is in de praktijk bij incidenten echter niet altijd sprake van. In de scenario's Brand en Noodweer missen we de relatie met de risico's die bij Overcrowding en Paniek in menigte worden genoemd. Ook in deze scenario's vormt de aanwezige mensenmassa een belangrijke risicofactor op zichzelf, door onder meer het vluchtgedrag.

Verder missen we in de scenario's de rol die de organisatoren en hun onderaannemers in het kader van crisismanagement kunnen spelen. Onze ervaring is dat zij vaak de eerste acties kunnen ondernemen, omdat zij ter plaatse zijn en in contact staan met het aanwezige publiek. Uit de bijlage van het draaiboek is af te leiden dat de organisatoren wel instructies krijgen. Wij krijgen daarmee de indruk dat de voorbereiding op calamiteiten nog niet samen met de organisatoren is voorbereid. Tot deze voorbereiding behoort ook het doorspreken van de mogelijke scenario's en het gezamenlijk nagaan van de mogelijke interventies en de daarbij behorende rol- en taakverdeling.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
an der Vrije Universiteit

4 Conclusies en aanbevelingen

Met behulp van het eerder genoemde analysekader (zie paragraaf 1.4) hebben wij de veiligheid tijdens Koninginnedag en -nacht in Groningen zo objectief mogelijk geanalyseerd en beoordeeld. In dit hoofdstuk presenteren wij onze conclusies en doen wij waar nodig aanbevelingen voor versterking.

4.1 Conclusies

Koninginnenacht en Koninginnedag in Groningen zijn ware volksfeesten, die druk worden bezocht en gezellig verlopen. De muziekfeesten in de binnenstad op beide dagen trekken een relatief jong publiek. De drukte concentreert zich nadrukkelijk in een beperkt aaneengesloten gebied, waar deze evenementen plaatsvinden.

De belangrijkste risico's van het totale evenement hangen samen met de drukte en het alcoholgebruik. Er lijkt geen sprake te zijn van bepaalde groepen of activiteiten die specifiek hoge risico's opleveren.²⁰ Wel zijn er een aantal locaties waar de drukte zodanig is, dat er verhoogde risico's ontstaan.

Vooraf de gevolgen van een calamiteit en de mogelijkheden voor de menigte om snel weg te komen vormen een risico op een aantal momenten op diverse locaties (o.a. Gelkingestraat, Poelestraat, Grote Markt de Ellebogenbuurt). Het sluiten van reguliere doorgangswegen met hekken verhoogt deze risico's, zeker wanneer dit tijdens het evenement gebeurt en bezoekers hier niet goed van op de hoogte zijn. Irritaties die ontstaan kunnen van invloed zijn op de sfeer en kunnen leiden tot incidenten.

Het meenemen van eigen alcohol, vooral in glas, vormt een probleem op zich tijdens Koninginnedag. De gemeente weert glaswerk in de horeca en de winkels in het centrum, maar heeft nog geen manier gevonden om effectief op te treden tegen bezoekers met eigen flessen en kratten. Het probleem en de bijbehorende risico's voor de veiligheid (persoonlijke ongevallen, onwelwordingen, ordeverstoringen) zijn daarmee nog niet effectief aangepakt. Dit geldt zeker niet alleen voor Groningen.

Het Groningse evenementenbeleid is een mooi voorbeeld van een beleid waarin veiligheid en andere belangen in één nota worden meegenomen. Het beleid stelt op het gebied van veiligheid duidelijke eisen aan organisatoren van evenementen. Voor Koninginnedag kan op basis van dit beleid nog verder worden uitgezocht hoe organisatoren primair verantwoordelijk zijn voor de veiligheid en hier ook de nodige veiligheids capaciteit voor inzetten (beveiliging, verkeersregelaars, EHBO etc.). De handhaving kan in het beleid nog verder worden uitgewerkt ten behoeve van de veiligheid.

Er worden veel vergunningen aangevraagd voor Koninginnenacht- en dag. Al deze aanvragers maken deel uit van de veiligheidsorganisatie, aangezien zij een eigen verantwoordelijkheid hebben voor het waarborgen van de veiligheid van hun evenement. De expliciete rol van de organisatoren voor het waarborgen van de veiligheid is momenteel nog beperkt. De Oranjevereniging heeft dit uitgewerkt in plannen, maar ook

²⁰ Al is dit risico dynamisch. Specifieke conflicten tussen groepen of andere oorzaken kunnen zorgen voor een verhoogd risico. Dit vergt onder meer alertheid op dreigingsinformatie.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

deze voorbereiding is beperkt. De organisatoren moeten door de gemeente en haar partners nog nadrukkelijk worden betrokken als partners.

De regie op alle activiteiten tijdens Koninginnenacht en -dag is momenteel beperkt aanwezig. Dit wordt bevestigd door het bovengenoemde draaiboek. Er is geen overkoepelend plan, waarin een risicoanalyse wordt gemaakt en waarin maatregelen voor de hele binnenstad met elkaar in verband staan. De belangrijkste veiligheidspartners, de organisatoren van evenementen, de gemeente en de hulpdiensten, werken momenteel nog maar beperkt samen aan de veiligheid van het totale evenement. Er is geen punt waar alle maatregelen bij elkaar komen. De huidige stuurgroep vervult deze functie nu niet.

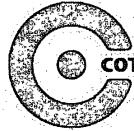
Het crowd management van het evenement is opgepakt, maar is nog in ontwikkeling. Een aantal afsluitingen is effectief om te grote belasting van drukke punten te voorkomen, maar verkleinen de mogelijkheden voor de menigte om snel weg te komen. De bebording over afsluitingen en alternatieve looproutes is te slecht vindbaar en boodschappen zijn niet duidelijk. Bezoekers worden vaak verrast en moeten bij afsluitingen steeds zelf op zoek naar omwegen. Dit leidt soms tot onwenselijke looproutes, maar kan ook irritatie en agressie opwekken bij bezoekers.

Het crowd management is nog teveel een monodisciplinaire aangelegenheid van de politie. Er is behoefte aan meer en betere communicatie over veiligheid en genomen maatregelen naar bezoekers, waar in de eerste plaats de gemeente een belangrijke rol in heeft. Ook organisatoren kunnen nog meer bijdragen aan het crowd management.

4.2 Aanbevelingen

1. Het evenement Koninginnedag, met al zijn activiteiten, risico's en maatregelen, vraagt om een goede inhoudelijke regie op de veiligheid van het totale evenement. De veiligheidsorganisatie dient integraal en multidisciplinair aandacht te besteden aan alle relevante risico's van het totale evenement (inclusief crowd management). Vervolgens kan vanuit dit totaaloverzicht de vertaling worden gemaakt naar eisen die in individuele vergunningen worden vastgelegd.
2. Wij adviseren om een regiegroep Koninginnedag in te stellen, onder leiding van een centrale regisseur/projectleider. De regiegroep is actief tijdens de hele voorbereidingsperiode van het evenement. De projectleider legt over de voorbereidingen rechtstreeks verantwoording af aan de burgemeester. De regiegroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Oranjevereniging, de horeca/overige organisatoren, de gemeentelijke diensten, de politie, de brandweer en de GHOR. Onder de regiegroep kan in subgroepen uitwerking worden gegeven aan de belangrijkste thema's. Wij denken aan subwerkgroepen voor (1) veiligheid (openbare orde, crowd management, gezondheid en crisismanagement), (2) activiteiten en programmering, (3) mobiliteit, (4) communicatie en (5) handhaving. Voorzitters van de werkgroepen zijn de leden van de regiegroep. In iedere werkgroep nemen de diensten en organisaties deel die een bijdrage aan dit thema leveren. Zo zal de werkgroep veiligheid bestaan uit de organisatoren, de gemeente en vertegenwoordigers van politie, brandweer en GHOR.

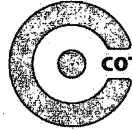
Collegebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
en Afd. Opleiding

3. De gecoördineerde aanpak dient ook tijdens Koninginnenacht en -dag te worden voortgezet. De projectleider is dan voorzitter van een multidisciplinair coördinatieteam waarin alle diensten zijn vertegenwoordigd. Hierbij kan aansluiting worden gevonden bij de huidige structuur: nu is een groep van liaisons van de diverse diensten aanwezig in de SGBO-ruimte.
4. De respons op calamiteiten kan meer worden uitgewerkt in samenwerking met de organisatoren. Organisatoren kunnen goed meedenken over de beste respons op incidenten en aangeven welke middelen zij kunnen inzetten. De dialoog hierover zal meer opleveren dan het aanreiken van instructies aan organisatoren. Daarbij mogen de hulpdiensten van de organisatoren op dit gebied ook een bepaald niveau van inzet verwachten. Zo moeten beveiligers voorbereid zijn om ook tijdens calamiteiten een voorname rol te spelen. Dit resulteert in een gezamenlijk calamiteitendraaiboek.
5. De communicatie over de drukte, de risico's en de maatregelen op Koninginnenacht en Koninginnedag dient te worden verbeterd. Dit is allereerst publieksvriendelijk en tegelijkertijd een onderdeel van het crowd management. Bezoekers moeten goed weten wat ze kunnen verwachten en wat de spelregels zijn (wat er van hen wordt verwacht). De communicatie is pas effectief als ze breed wordt uitgedragen en de boodschappen eenduidig en consequent zijn. De communicatie kan verlopen via verschillende media voorafgaand aan het evenement, maar ook door duidelijke communicatie ter plaatse.
6. Risico's van ordeverstoring, verdrukking en de reactie van de massa op incidenten moeten multidisciplinair door de hele veiligheidsorganisatie worden aangepakt. Pas daarnaast – indien er gewerkt wordt met hekken in de stad - de maatregelen beter aan de principes van het gedrag van mensenmassa's. Sluit hekken vooraf af of sluit ze niet. Mensen die in menigten op evenementen aanwezig zijn, zijn erbij gebaat dat zij weten waar ze aan toe zijn. Bezoekers hanteren bekende patronen/routes en gaan ook vaak zoals ze zijn gekomen. Het sluiten van bepaalde doorgangen op bepaalde tijdstippen is niet alleen soms een risico op zich vanwege de drukte, het kan ook irritatie en agressie uitlokken. Daarbij kan bij calamiteiten de afsluiting van een uitgang voor een menigte als een verrassing komen.
7. Bekijk de mogelijkheden om met duidelijk aangegeven en afgebakende looproutes te gaan werken, die bezoekers leiden door vooraf vrijgemaakte en geschikte wegen. Dit voorkomt dat mensen zelf allemaal hun weg gaan zoeken, daardoor de drukste straten teveel belasten, op afsluitingen stuiten en voor stegen kiezen die verhoogde risico's opleveren.
8. Werk de handhaving van openbare orde en veiligheid tijdens Koninginnedag en andere evenementen nader uit in het beleid. Werk op basis van een analyse van de belangrijkste veiligheidsrisico's, uit hoe handhaving kan bijdragen aan het beheersen ervan. Pak dit multidisciplinair op en leg dit vast in een handhavingsprotocol, zodat voor alle partners duidelijk is welke handhavingsmaatregelen verwacht worden. Overweeg ook het gebruik van evenemententerreinen in het kader van de handhaving van de veiligheid in relatie tot alcoholgebruik en glas.

Collegebrief - Koninginnedag 2011

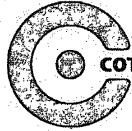

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
voor Groningen

Bijlage Geraadpleegde bronnen

- Algemene Oranjevereniging Oranje Nassau. *Draaiboek Gemeente. Nacht van Oranje & Koninginnedag 2011 (Versie 4)*, 12 april 2011
- Evenementenbureau Politie. *Memo. Stappenplan en calamiteiten teksten*. 17 maart 2011
- Gemeente Groningen. *Beknopt overzicht ingediende aanvragen (verkorte versie)*. 28 april 2011
- Gemeente Groningen. *Draaiboek Koninginnedag 2011*
- Gemeente Groningen. *Maatregelen voor gezellige en veilige Koninginnenacht en -dag 2011*. Zie: <http://gemeente.groningen.nl/binnenstad-oost-binnenstad/maatregelen-voor-gezellige-en-veilige-koninginnenacht-en-dag-2011>
- Gemeente Groningen. *Telefoonlijst Koninginnedag 2011*
- Gemeente Groningen. *Vergunningenbeleid evenementen. Feesten in balans II*, 1 januari 2011
- Milieudienst. Centraal Meldpunt Evenementen. *Handboek grootschalige evenementen. Handreiking bij het organiseren van uw evenement*.
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan A.S.V. Dizkartes. Evenementenvergunning*. 19 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Bewoners Commissie Gorechtwijk. Evenementenvergunning*. 15 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Bar de Rits. Evenementenvergunning*. 18 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Café Het Kasteel BV. Evenementenvergunning*. 20 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Café Karakter. Evenementenvergunning*. 14 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Café Knarie. Evenementenvergunning*. 21 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Crazy Kappers. Evenementenvergunning*. 19 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan de Algemene Oranjevereniging 'Oranje Nassau'. Evenementenvergunning*. 27 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan de Ellebogenbuurt. Evenementenvergunning*. 28 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan G. T. De Jong. Evenementenvergunning*. 14 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Hemmingway's Cuba. Evenementenvergunning*. 19 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Horeca Combinatie Groningen BV. Evenementenvergunning*. 19 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Mesacosa. Evenementenvergunning*. 21 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Pruim City. Evenementenvergunning*. 20 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Resp Showproductions. Evenementenvergunning*. 27 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Slagerij Al Fysal Halal. Evenementenvergunning*. 14 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Taiji Bailong Ball Levesverzorging. Evenementenvergunning*. 15 april 2011
- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Vereniging Nationale Feesten Hoogkerk. Evenementenvergunning*. 14 april 2011

Collegedebrief - Koninginnedag 2011

COT | Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
aan de Rijksuniversiteit Groningen

- Milieudienst. Markt- en Milieutoezicht. *Brief aan Werkgroep Koninginnedag Vinkhuizen. Evenementenvergunning*. 15 april 2011
- Milieudienst. *Signalement. Koninginnedag en nacht in relatie tot de markt*, 1 april 2011
- Stuurgroep Evenementen en Veiligheid. *Verslag vergadering*, 11 februari 2011

STRAATMUZIEK: VAN MINEUR NAAR MAJEUR

Initiatiefvoorstel D66 Groningen

D66 Groningen

1 – Inleiding:

Straatmuziek (muziek ten gehore gebracht in de openbare ruimte) kan veel positiefs te weeg brengen. Het kan de stemming van voorbijgangers positief beïnvloeden, het kan de sfeer op straat, op een plein of in een winkelcentrum verhogen en de muziek kan daarmee de aantrekkelijkheid van een stadscentrum versterken. Er zijn in Groningen heel veel professionele en amateurmusici die hieraan hun bijdrage zouden kunnen leveren.

Straatmuziek kan ook tot grote ergernis leiden. Als de muziek eentonig wordt, te luid klinkt, als de muzikant niet de nodige warmte en dynamiek weet over te brengen, misschien zelfs helemaal niet met zijn instrument weet om te gaan of onophoudelijk op steeds dezelfde plek staat te spelen dan kunnen mensen zich er verschrikkelijk over gaan opwinden in plaats van er plezier aan te beleven.

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

2

D66 voorstel Straatmuziek

D66 Groningen wil plezierige en goede straatmuziek in de stad stimuleren, maar wil overlast beperken.¹

2 – Naar Majeur

Om straatmuziek, naar kwaliteit, variatie en diversiteit, te stimuleren stellen we audities en een jaarlijkse prijs voor.

De audities geven straatmuzikanten extra ruimte en enige voorrang binnen het bestaande vergunningstelsel. De prijs is een stimulans voor straatmuzikanten die echt iets te bieden hebben.

In de samenwerking van het Akkoord van Groningen kan de Gemeente bovendien met de RUG en de Hanzehogeschool stimuleren dat studentenensembles de sfeer in de openbare ruimte helpen veraangenamen.

3 – Niet in Mineur

We willen voorkomen dat straatmuziek de mensen in mineur brengt als gevolg van hinder en overlast. Daarom wil D66 strenge handhaving van de regels, in het bijzonder jegens degenen die zich niet – via de audities – kenbaar hebben gemaakt als muzikanten met toegevoegde waarde.

4 – Huidig beleid

In de Algemene Politie Verordening (APV) is onder 2.5 een artikel opgenomen met betrekking tot 'Straatartiesten en Straatmuzikanten'. Hierin verbindt de Gemeente het optreden in het openbaar aan een vergunningplicht.

Een vergunning kost €3,60 . Voor de periode van een jaar kost de vergunning € 25,-.

De vergunning maakt het optreden in het openbaar mogelijk tussen 9 en 21 uur (zomers: 22 uur). Op zondag vanaf 13 uur. Het optreden mag niet langer dan 15 minuten op dezelfde plaats (plus 50 meter) en op die plaats niet vaker dan eenmaal per dag.

Optreden is niet toegestaan op het Martinikerkhof, (een gedeelte van) de Herestraat, binnen een afstand van drie meter van een perceel, nabij scholen en kerken (als daarbinnen op dat moment activiteiten plaats vinden en binnen vijftig meter van een ander buitenoptreden. Bovendien mag geen optreden plaats vinden nabij gebouwen waarvan de gebruiker het optreden niet op prijs stelt. Geluidsversterkende apparatuur is niet toegestaan.

Voor winkeliers betekent dit concreet dat zij geen straatmuziek hoeven te dulden voor de ingang van hun pand, binnen een straal van drie meter van de voorgevel of in alle gevallen dat zij op straatmuziek geen prijs stellen.

¹ Dit voorstel gaat expliciet over straatmuziek. Voor andere optredens in het openbaar, zoals circusacts, variété, dans of toneel kan de voorgestelde regeling min of meer dezelfde zijn.

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

3

D66 voorstel Straatmuziek

5 – Huidige handhaving

De handhaving laat op dit moment te wensen over. Er zijn signalen van overlast waarbij stelselmatig niet wordt opgetreden. Het aantal klachten is beperkt, maar de klachten zijn wel intens. Mensen worden soms gestoord van het langdurig achter elkaar moeten horen van steeds dezelfde deuntjes. Het lijkt er op dat er op zondag geheel niet wordt gehandhaafd. Het aantal verleende vergunningen bedraagt méér dan honderd per jaar.

6 – Toekomstige handhaving

D66 Groningen vraagt het College om strengere handhaving door:

- periodiek intensieve steekproefcontroles te houden;
- alerter te reageren op klachten.

De kosten van de vergunning kunnen omhoog en de geldigheidsduur van de vergunning kan omlaag. (beide met uitzondering van de per auditie toegelaten artiesten; zie hieronder). Om de straatartiesten uit de anonimiteit te halen is het wenselijk de vergunning alleen te verlenen indien er sprake is van een vaste woon- en verblijfplaats en indien de artiest zich tijdens de optredens met een naambordje kenbaar maakt.

7 – Audities

D66 Groningen stelt voor om een of tweemaal per jaar audities te organiseren² en muzikanten (in het bijzonder ook professionele musici en studenten van het Prins Claus Fonds) actief op te roepen tot deelname.

Een deskundige jury (dan wel een jury bestaande uit deskundigen én geïnteresseerde leken) beoordeelt de muzikanten op:

- uitgebreidheid van het repertoire;
- afwisseling in het repertoire
- uitstraling
- een minimumnorm aan kwaliteit (dit hoeft zeker geen professionele kwaliteit te zijn).

Wellicht is het mogelijk voor de jury vrijwilligers te vinden bij het NNO, het Conservatorium of de Muziekschool en deze aan te vullen met geïnteresseerde burgers. Zo nodig ontvangen de professionele juryleden een honorarium.

Degenen die positief door de auditie komen krijgen (op grond van hun status 'erkend straatmuzikant') een korting op de leges voor de vergunning en hoeven de vergunning niet binnen de gebruikelijke termijn te verlengen. Het is denkbaar dat zij in overleg met winkeliers of wijkverenigingen in aanmerking komen voor voorkeurplaatsen.

² Onlangs kwam ook het CDA Amsterdam met een zelfde idee naar buiten. Uit dat initiatief kwam naar voren dat er veel méér steden met het probleem kampen, zoals wij ook merkten nadat we het thema enkele maanden geleden op de agenda zetten.

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

4

D66 voorstel Straatmuziek

8 – Groninger straatprijs voor straatmuziek

In samenwerking met de GCC en de Groninger Kunstraad kent de Gemeente eens per twee jaar een (bescheiden) prijs toe aan de beste straatmuziek-act. Het concours kan worden gecombineerd met genoemde audities of met een van de jaarlijkse evenementen.

9 – vrijplaatsen

Te overwegen valt nog om een of meer plaatsen aan te wijzen waar – zoals in Hydepark) zonder vergunning kan worden gespeeld, mits dit plaatsen zijn waar geen min of meer permanente overlast voor omwonenden of winkeliers is te vrezen.

Initiatiefvoorstel

D66 verzoekt het College te onderzoeken of langs de boven geschetste lijnen een actief straatmuziekbeleid valt te ontwerpen dat overlast bestrijdt en plezier van muziek verhoogt.

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

5

D66 voorstel Straatmuziek

Bijlage bij D66 initiatiefvoorstel Straatmuziek

D66 Stadspanel: reacties uit Stad

In Majeur

“In de binnenstad is de overlast door straatmuziek de afgelopen jaren sterk afgenomen. De belangrijkste ontwikkelingen zijn daarin geweest: a) het overgaan in andere handen van het draaiorgel "Pronkjewail", b) het verdwijnen van de zuidamerikaanse indianen, en c) het teruglopen van het aantal oosteuropese accordeonisten. Naar onze mening voert de gemeente met het Meldpunt Overlast een goed beleid dat het mogelijk maakt excessen aan te pakken. De politie reageert over het algemeen attent op klachten.”

“Een positief element in de Groningse straatmuziek is het draaiorgel De Dulciaan: een prachtig orgel met een mooi geluid, uniek en gevarieerd repertoire, en sympathieke, bescheiden uitbaters. Het andere draaiorgel, "Pronkjewail" was in het verleden een ramp: lelijk van geluid, veel te hard spelend, te lang op één plaats blijvend, steeds dezelfde paar liedjes, en een zeer onbeschofte orgelman. De nieuwe uitbaters zijn een enorme verbetering, maar het orgel blijft lelijk van klank en zou gereviseerd moeten worden. Het derde orgel, "De Duif", is charmant maar niet van belang aangezien het maar een paar keer per jaar uitrukt.”

“Ik zou het jammer vinden als er strengere regels komen voor straatmuzikanten. Allereerst is straatmuziek een manier voor daklozen/werklozen om op een positieve manier geld te verdienen en zelfs iets bij te dragen aan de maatschappij. Ik ben aardig betrokken bij de muziekscene in het Noorden des lands en ik ken meerdere mensen die op straat muziek maken. Voor veel mensen is het ook hun manier om met andere mensen in contact te komen. Velen zullen in een isolement komen als het ze nog moeilijker gemaakt wordt om op straat muziek te maken (met alle gevolgen van dien).”

“Goede gevarieerde straatmuzikanten daarentegen kunnen zeker een meerwaarde zijn en worden hopelijk niet gelijktijdig uit het straatbeeld verwijderd.”

“Juist de muzikanten die bij de winkels staan te spelen met slechts een accordeon of id. vind ik persoonlijk erg gezellig.”

“Ik hoop dat de accordeonspelers mogen blijven! Ze zijn niet tot last want ze spelen vrij zacht en zijn mijns inziens juist daardoor sympathiek. Bovendien is het voor hen waarschijnlijk een prettige manier om een centje bij te verdienen.”

“De goede straatmuzikanten (uiteraard mijn smaak) hoeven wat mij betreft niet weg. Af en toe hoor je een uitstekend jazz-bandje spelen of klassieke muziek of een mooi koor. Dat vind ik mooi. Ook Moti vind ik prima evenals af en toe opduikende zangers/gitaristen of kinderen met een viool.”

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

6

D66 voorstel Straatmuziek

In mineur

"U signaleert terecht dat opgepast moet worden voor exploitatie van straatmuzikanten. Ook ik vermoed dat hier sprake van is (geweest), zeker bij de zuidamerikaanse indianen, en waarschijnlijk ook bij de oosteuropese accordeonisten. Dit brengt mij er toe een onderscheid te maken tussen enerzijds straatmuziek (waarbij de muziek en de entertainment centraal staat) en anderzijds veredelde vormen van bedelarij via muziek/geluidsoverlast. Ik denk dat de gemeentepolitiek dit onderscheid goed in de gaten moet houden, en bedelarij overeenkomstig moet aanpakken."

"De belangrijkste indicatoren voor bedelarij in de vorm van straatmuziek zijn in mijn ogen: a) geringe muzikale kwaliteit (zoals ongeoeffende accordeonisten of indianen die zwaar leunen op een vooraf opgenomen begeleiding), en b) oneindige herhaling van steeds hetzelfde materiaal (zoals bij Moti). Andere indicatoren zijn een overdreven geluidsniveau (versterking) en onbeschoft gedrag."

"Zeer negatief is de zanger/gitarist Moti die met zware versterking een paar keer per week op verschillende (maar steeds dezelfde) plaatsen hetzelfde magere repertoire ten gehore brengt. De man houdt zich niet aan de (voor hem al opgerekte) regels van de vergunning (speelduur, volume) en is bijzonder onbeschoft. Dit is een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet met de straatmuziek in Groningen."

"He, he, eindelijk iemand die er wat van zegt!

Ik erger me al jaren aan die eindeloze accordeonmuziek bij mij in de straat, bij de ingang van de supermarkt.

En begrijp niet dat dat mag!! Zijn we nog steeds zo politiek correct dat we hier niks van durven te zeggen?!!

Die arme zigeuners moeten toch ook eten?

Ja, maar daarvoor hoeven ze niet mijn leven te verzieken. Heb al overlast genoeg."

"Goddank woon ik net buiten gehoorsafstand, dus als ik thuis ben, hoor ik het niet. Maar je zult maar binnen die gehoorsafstand wonen. Zou ik onmiddellijk gaan verhuizen.

In de Gezinsbode wordt gesteld dat het winkelend publiek er schijnbaar ongestoord aan voorbijloopt, maar schijn bedriegt.

In mijn buurt, de Oosterpoort zijn er veel meer mensen die er zich enorm aan storen.

Bij de betreffende supermarkt zeiden ze dat je daar niks tegen kunt doen.

Hun remedie was: er hun eigen muziek tegenin brengen, met als gevolg 3 soorten muziek: buiten de accordeon, voor in de winkel muziek en verderop in de winkel andere muziek.

Hoezo rustig boodschappen doen?

Ook melding maken bij het buurtoverleg heeft tot niks geleid, dus wat moet je dan verder nog?"

"Goed initiatief D66 !!

Natuurlijk zijn de oosteuropese muzakken een plaag voor het oor. Niet de heren op zich, maar hun muzikale kwaliteiten, het beperkte repertoire en de langdurige aanwezigheid op 1 plek zijn een straf voor iedere binnenstads bewoner. Van toegevoegde waarde voor een gezellige binnenstad is beslist geen sprake, integendeel.

Onlangs, op een doorsnee zondagochtend passeerde ik -voor 12 uur 's ochtends- in een rechte lijn lopend van het Groninger Museum naar de Vismarkt 6x muzikanten . Zes maal dus...op zondag voor 12 uur.

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

7

D66 voorstel Straatmuziek

Geen winkelend publiek, geen verdienste voor de heren, alleen overlast voor alle bewoners op die route"

"Het lawaai van draaiorgels in de binnenstad vind ik een stuk opdringeriger en dus onprettiger."

"Ik las over uw initiatief in de krant en heb daarom uw website opgezocht. Ook mij komen sommige straatmuzikanten de keel uit. Met name de Oost-Europese muzikanten die strategisch over de stad verdeeld worden om steeds dezelfde deunen te spelen. Als je zondags lekker aan het wandelen bent kom je eerst het ene kwartet tegen en als dat geluid eindelijk achter je ligt hoor je het volgende duo alweer (Vismarkt-Akerkhof) om daarna in de zomer zelfs in het Noorderplantsoen nog een solist tegen te komen. Wat een ellende."

"De Bulgaarse jengelmuziek kan mij dus niet bekoren. Ik snap dat men een boterham wil verdienen en gun ze dat van harte (als ze de verdiensten tenminste zelf mogen houden). Kunnen er geen venstertijden of -perioden voor hen ingesteld worden? In de zomer kan het soms nog wel eens vrolijk klinken maar met Sinterklaas en Kerst wil ik ze liever niet horen."

"In de binnenstad weinig last van, maar doe dan ook iets aan die muzikanten bij de supermarkten (bv bij de Coop aan de Meeuwerderweg en AH in Selwerd) die elke dag vanuit de Oosterpark (de meeste wonen in 1 huis tegenover een vriend van me) overal door de stad inspiratieloos op hun accordeon zitten te pielen. Ik heb die hier in de Oosterpoort nog nooit een fatsoenlijke melodie horen spelen."

Het kan anders

"Om geluid-overlast te verminderen/tegen te gaan, en ook pooiers die verantwoordelijk is voor slavenarbeid onder de roemeense accodeonspelers te ontmoedigen, heb ik voor U een paar suggesties.

Per jaar, vijf of zes vergunningen voor ieder soort muziek instrument.

Een vergunning is zes maanden maanden geldig i.p.v. een jaar.

Een vergunning is geldig alleen tijdens lente en zomermaanden.

Iedere vergunning geldt alleen voor akoestisch muziek.

Versterkers, drums(stel) en straatorgels mag gebruikt worden alleen op speciale dagen,

o.a. bloemen jaarmarkt, konninginnedag, bevrijdingsdag, bommenberend etc.

(dit geldt alleen voor straatmuzikanten, niet voor grote buitenlucht evenementen.)

Iedere week mag twee dagen(met koopzondag drie dagen) op straat gespeeld worden.

Door de week bijvoorbeeld alleen op do. of vri. en in het weekend alleen op za. met

uitzondering op de koopzondagen. Dit is voor de dames en heren van de

stadwachten en depolitie is ook overzichtelijk(er)

Straatoptreden, met of zonder vergunning, buiten [vri.za.](#) en koopzondagen is in/een overtreding!

Net als in ongeveer 53 steden in nederland o.a. amsterdam, arnhem, nijmegen, den bosch, tilburg enzovoort waar straatartiesten zonder muziekinstrument zoals mimmespelers, levendstandbeelden zonder vergunning, (een paar uur op een plek van een meter lang/breedte) mag op straat optreden, dit moet in groningen ook kunnen! (ook in de herestraat en tuss. beidemarkten)"

"Ik ben een voorstander van een vorm van kwaliteitsbeoordeling van straatmuziek.

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

8

D66 voorstel Straatmuziek

Zowel voor passanten als voor bewoners/winkeliers is het aangenaam als de straatmuziek van enig niveau is. Daarbij geldt ook de regel dat het volume niet te hoog mag worden; het zou goed zijn als er een algemeen verbod op versterkte straatmuziek kwam.

Van belang is ook de mobiliteit en variatie van de straatmusici. Moti bijvoorbeeld trekt nauwelijks meer publiek, omdat hij al 15 jaar hetzelfde materiaal brengt. Er zou ruimte moeten zijn voor wisselende groepjes, bijvoorbeeld door vergunningen met een beperkte geldigheidsduur uit te reiken.

Ik zou er ook voor zijn om het sociale aspect van de straatmuziek nader te bekijken: worden de mensen uitgebuit, zijn het amateurs of is het een verkapte business, dat soort dingen. Bij onregelmatigheden zou de vergunning moeten worden ingetrokken."

"Laten we wel wezen, er zijn al zat regels voor straatmuzikanten in Groningen.

Voordat daar nog meer regels bij komen is misschien eerst eens zaak om de regels die er al zijn beter te hanteren. Er zijn geregeld ruzies tussen straatmuzikanten. Men pikt elkaars plekjes, de 1 houdt zich aan de regels en de ander niet (en komt daar mee weg) en daarnaast klagen veel winkeliers.

Misschien is het onder andere een idee om winkeliers te informeren wat ze moeten doen als ze zich aan een straatmuzikant ergeren. Veel te vaak nog komen winkeliers met een boze houding naar buiten waardoor er een conflict ontstaat.

Zolang politie Groningen niet serieus met deze problematiek omgaat zal extra regelgeving alleen maar voor meer problemen zorgen."

"Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn de vergunningen voor straatmuziek in het centrum te beperken tot de donderdag (koopavondpubliek), de zaterdag (dagjesmensen en marktpubliek) en enkele hoogtijdagen (28 augustus). Vermoedelijk is het dan voor de niet in Groningen (omgeving) woonachtige muzikanten niet meer lucratief de overige dagen hier te blijven en vertrekken zij voorgoed naar elders."

En verder nog.

"En als jullie toch bezig zijn. Er zijn ook een aantal winkels in de stad die hun muziek wel erg nadrukkelijk de openbare ruimte inblazen. Zit ik ook niet op te wachten. De feestwinkel aan het Zuiderdiep, een schoenenzaak in de Herestraat (naast KPN) en een muziekwinkel in de Boteringe bv zijn daar erg goed in. Mag ook best iets aan gedaan worden."

"En dan nog even het volgende: kunt u zich wellicht ook buigen over de geluidsoverlast in de nachtelijke uren in de Nieuwstad. De slaapkamers van de woningen op het Zuiderdiep (noordzijde) grenzen daar allemaal aan.

Niet de dames of de wandelende passanten, maar de muziek uit de autoboxen maakt daar zoveel lawaai dat het haast onmogelijk is behoorlijke nachtrust te krijgen. Omdat dit iedere avond/nacht plaats vindt kan er misschien een verbod op autoboxenmuziek komen, of mooier natuurlijk een verbod na 12 uur op gemotoriseerd verkeer."

Met dank aan alle reageerders die we uit overwegingen van privacy hier niet met name hebben geciteerd.

Initiatiefvoorstel - D66 straatmuziek

EA18/08/2011

9

D66 voorstel Straatmuziek

Standpunt CDA Gemeenteraadsfractie Amsterdam, website juli 2011:

Straatmuziek kan heel gezellig zijn, als mooi wordt gespeeld, niet te hard en de muzikanten zich met enige bescheidenheid opstellen. Dat moeten we koesteren. Maar je hebt ook straatmuzikanten die nauwelijks een noot kunnen spelen, of veel te hard, of altijd hetzelfde liedje, op dezelfde plek - dag in dag uit. Muzikanten met bepaald niet de x-factor maken de grens, met het in de APV verboden bedelen, erg dun.

Jengelende, valse klarinetten en zeurende accordeons - het kan mensen echt tot wanhoop drijven. Zeker als ze rond populaire plekken wonen of werken. Dat gaat gewoon te ver. Op dit moment moeten muzikanten na een half uur verplaatsen, maar in de praktijk komt daar weinig van terecht, of maakt het niet uit omdat een bijna identieke groep, met identieke muziek, de plek overneemt.

Het liefst zouden we het helemaal vrij laten - maar de situatie dreigt nu helaas uit de hand te lopen. Daarom zou de gemeente een strenger beleid moeten voeren, en van straatmusici vragen dat ze eerst auditie doen om een vergunning te krijgen. Een auditie voor een jury die een dwarsdoorsnede van Amsterdammers vertegenwoordigt. In steden als Parijs en New York vinden ook audities plaats, voordat muzikanten mogen optreden in bijvoorbeeld metrostations. Daar zie je ook veel vaker conservatoriumstudenten op straat spelen. Het is zonde dat wij dat hier niet hebben.

Dat betekent niet dat iedere keer dat een jongen met een gitaar of meisje met viool speelt zonder een vergunning te hebben, dat hij meteen op de bon moet worden geslingerd. Maar het geeft de gemeente wel een instrument om de nu uit de hand gelopen situatie te corrigeren."

Motie investeren in risicomanagement

reg.nr. <i>GR11.2658557</i>
ingek. 23 JUN 2011
class. -2.07.51
te beh. door: <i>GR</i>
kopie gez. aan:

Raad 22 juni 2011
nammen van L
min m SP in gh
ChristenUnie

D66

motie wordt gependend voor in D&V

Motie investeren in risicomanagement

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 juni 2011, besprekende de gemeenterekening 2010,

Constateerende:

- dat uit de rekening blijkt dat de ratio van het weerstandsvermogen in 2010 op 0,52 uitkomt;
- dat het hiermee tot een niveau is gedaald dat ver onder de ambitie voor de korte termijn (0,8) ligt;
- dat accountant en college opmerkingen maken over aanvulling van weerstandsvermogen en verbetering van risicomanagement;

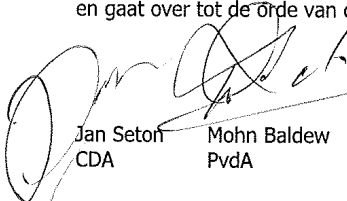
Overwegende:

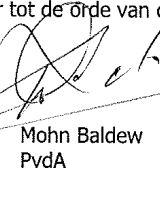
- dat investeren in risicomanagement niet altijd leidt tot een verlaging van, maar wel steeds leidt tot een scherper zicht op risico's;
- dat het van groot belang is dit scherpere zicht te hebben, zodat we ons beter tegen deze risico's kunnen weren;
- investeren in risicomanagement weliswaar extra kosten met zich meebrengt, maar dat deze kosten de moeite waard zijn om tot een intelligentere manier van risicovoorkoming en -bestrijding te komen;

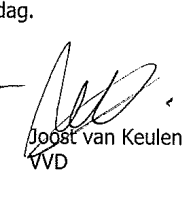
Verzoekt het college:

- bij de begroting 2012 met een plan van aanpak te komen met betrekking tot het op niveau brengen van het risicomanagement,

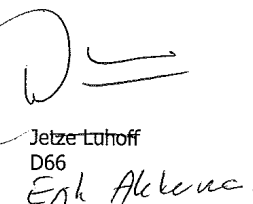
en gaat over tot de orde van de dag.

Jan Seton
CDA

Mohn Baldew
PvdA

Joost van Keulen
VVD

Inge Jongman
Christenunie

Jetze Lühoff
D66
Enk Aleksee.

Bijlage - bespreekpunten SP Balkenendenorm

Bespreekpunten SP-fractie bij collegebrief 'subsidierelaties en Balkenendenorm' geagendeerd voor commissievergadering F&V 5 oktober 2011

De SP-fractie wenst een debat met het college en andere raadsfracties over de volgende punten:

1. de tijd tussen de besluitvorming van de raad (februari 2010) over het initiatiefvoorstel en de brief van het college (september 2011);
2. nieuwe argumenten die het college in haar brief aandraagt om het aangenomen initiatiefvoorstel niet uit te voeren;
3. maatregelen om aangenomen initiatiefvoorstellen van de raad sneller uit te voeren.

Collegedebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Bestuursdienst

Afdeling Concern Bestuurlijk Juridische Zaken
Onderwerp Subsidierelaties en Balkenendenorm

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 76 40 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk BD 11.2675547

E-mailadres
div.bsd@groningen.nl

Datum 16 SEP 2011 Uw brief van

Uw kenmerk

Website
www.groningen.nl

Geachte heer, mevrouw,

In februari 2010 is door de fracties van de SP en de PvdA een initiatiefvoorstel ingediend tot toepassing van de zogenoemde Balkenendenorm op subsidierelaties en daarmee vergelijkbare relaties. Uw raad heeft dat initiatiefvoorstel unaniem overgenomen.

De Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt) regelt dat instellingen in de (semi)publieke sector verplicht zijn om inkomens te melden die boven de zogenoemde Wopt-norm uitstijgen. De Wopt-meldingsplicht alleen blijkt niet voldoende om topinkomens terug te dringen. Vandaar ook het initiatiefvoorstel.

In eerste instantie is op ambtelijk niveau getracht het initiatiefvoorstel nader uit te werken in de Algemene subsidieverordening. Hier is geruime tijd mee gemoeid gegaan, waarbij veelvuldig overleg is gevoerd met de initiatiefnemers. Bij de uitwerking van het voorstel is begin dit jaar naar voren gekomen dat op rijksniveau regelgeving in voorbereiding is over normering van topinkomens.

Het wetsvoorstel Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is dit voorjaar ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel stelt een maximum aan de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevenden in de publieke en semipublieke sector. Voor alle instellingen geldt dat de beloning van bestuurders openbaar wordt gemaakt. Deze verplichting tot openbaarmaking geldt ook voor de beloning van andere werknemers, voor zover deze uitstijgt boven het beloningsmaximum gebaseerd op 130 procent van het brutosalaris van een minister. Het wetsvoorstel geeft de betrokken minister de bevoegdheid om de wettelijke beloningsafspraken te handhaven. In het uiterste geval kunnen betalingen die op grond van de wet verboden zijn, aan de werknemer worden ontnomen.

Collegedebrief - Subsidierelaties en Balkendenorm

Bladzijde
Onderwerp

2 van 3
Subsidierelaties en Balkendenorm

De verwachting is dat dit wetsvoorstel in 2012 in werking treedt. Wij menen dat het niet zinvol is om nog vooruitlopend op deze wettelijke regeling op gemeentelijk niveau voor de korte tussenliggende periode een inkomensnorm in te voeren. Aanpassing van de Algemene subsidieverordening, waarbij een inkomensnorm wordt ingevoerd, zal immers pas volgend jaar kunnen leiden tot daadwerkelijke gevolgen in de subsidieverlening.

Daar komt bij dat wij verwachten dat invoering van een inkomensnorm, waarbij reeds lopende arbeidsovereenkomsten van subsidieontvangers gerespecteerd worden, slechts sporadisch daadwerkelijk gevolgen zal hebben. Door een eerbiedigende werking in de regeling op te nemen, zijn er immers alleen directe gevolgen voor bestaande subsidieaanvragers, die nieuwe arbeidsovereenkomsten boven de inkomensgrens zijn aangegaan en voor nieuwe subsidieaanvragers, die de inkomensnorm overschrijden. De regels uit de WNT moeten ook alleen gaan gelden voor topfunctionarissen met een contract dat wordt getekend na de ingangsdatum van de nieuwe wet. Voor uitzonderingssituaties, zoals situaties van groot maatschappelijk of politiek belang waarover in het initiatiefvoorstel wordt gesproken, zou ook een hardheidsclausule worden opgenomen, die de gevolgen van de invoering van een inkomensnorm ook enigszins mitigeren.

Ook uit oogpunt van deregulering achten wij het niet verstandig om voor een dergelijke korte periode een regeling in te voeren die vanaf inwerkingtreding van de WNT weer moet worden afgeschaft, omdat dan op landelijk niveau dit onderwerp geregeld wordt en de doelstelling van het initiatiefvoorstel en van de WNT gelijk zijn. Beide beogen immers te voorkomen dat instellingen en organisaties die enerzijds subsidie uit publieke middelen ontvangen, anderzijds loonkosten hebben die exorbitant hoog zijn.

In het verlengde van deze inkomensnorm wellicht ten overvloede nog het volgende. In december vorig jaar zijn schriftelijke vragen door de VVD gesteld over de wethoudersnorm, meer in het bijzonder of er ambtenaren bij de gemeente Groningen, gemeentelijke instellingen of gemeentelijke bedrijven zijn die meer verdienen dan de wethouder. Ook is gevraagd of het college bereid is een wethoudersnorm in te voeren. Antwoord op die vragen is uw raad reeds begin dit jaar gegeven. Wij hebben bij die beantwoording aangegeven dat wij vooralsnog niet voornemens zijn eenzijdig een wethoudersnorm in te voeren. Gelet op het bovenstaande zien wij ook geen aanleiding op dit standpunt terug te komen.

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkendenorm

Bladzijde 3 van 3
Onderwerp Subsidierelaties en Balkendenorm

Ter toelichting treft u een bijlage aan met informatie over topinkomens bij de overheid en het wetsvoorstel WNT.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. A.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Rijksoverheid

BIJLAGE

U bevindt zich hier: Home > Alle onderwerpen > Beloningen bestuurders > Topinkomens overheid

Topinkomens overheid

Organisaties die voor een groot deel met overheidsgeld worden gefinancierd, zijn verplicht om topinkomens openbaar te maken. Het gaat om inkomens die hoger zijn dan het normbedrag, gebaseerd op het gemiddelde salaris van ministers.

Maximale salaris

Het normbedrag varieert elk jaar en wordt vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Dit is vastgelegd in de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt).

De Wopt-norm voor 2010 bedraagt € 193.000 en geldt als openbaarmakingsnorm voor:

- publieke instellingen: ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen;
- semi-publieke instellingen: ziekenhuizen, scholen, publieke omroepen, drinkwaterbedrijven en woningbouwcorporaties. Deze instellingen worden geheel of gedeeltelijk door de overheid betaald.

Deze organisaties moeten hun topinkomens opnemen in hun financiële jaarverslag en digitaal melden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het ministerie maakt hiervan een totaaloverzicht dat jaarlijks aan het parlement wordt aangeboden. Medio december 2011 wordt de Wopt-rapportage over 2010 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Normen voor salarissen topbestuurders overheid volgens wetsvoorstel WNT

Het kabinet wil dat salarissen van topbestuurders in de (semi-) publieke sector maximaal 130% van het (schaal)salaris van een minister kunnen bedragen. Het kabinet wil de bezoldiging van topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector normeren. De regels moeten gaan gelden voor topfunctionarissen met een contract dat wordt getekend na de ingangsdatum van de nieuwe wet. Dit staat in het wetsvoorstel Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze wet kent 3 regimes aflopend in zwaarte. Elke (semi-)publieke sector is geplaatst in een regime. De huidige Wopt komt als zelfstandige wet te vervallen en wordt in de WNT opgenomen als regime 3, zodra de wet wordt aangenomen.

De belangrijkste regels in de nieuwe wet worden:

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/beloningen-bestuurders/meer-over-topinkom...> 14-7-2011

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

- Bestuurders en hoogste leidinggevendenden in publieke en semipublieke instellingen als het onderwijs, de publieke omroep, drinkwaterbedrijven en woningbouwcorporaties mogen niet meer verdienen dan 130% van het bruto salaris van een minister. Deze instellingen vallen onder regime 1.
- Bestuurders en hoogste leidinggevendenden in de zorgsector mogen niet meer verdienen dan de voor die sector geldende norm. Deze norm stelt de betrokken minister vast. Zorginstellingen vallen onder regime 2.
- Voor bestuurders en hoogste leidinggevendenden van zorgverzekeraars gelden geen normen. Deze instellingen vallen onder regime 3.
- Alle (semi-)publieke organisaties moeten hun gegevens over salarissen van topbestuurders die eindverantwoordelijk zijn openbaar maken.
- Bij ontslag mag in de regimes 1 en 2, een ontslaguitkering van maximaal € 75.000 worden betaald. Dat is ook vastgelegd in het regeerakkoord.
- Als organisaties zich niet houden aan de maximale salarissen, kan de overheid het teveel betaalde salaris terugvorderen.

Het wetsvoorstel is op 14 januari 2011 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Delen op: Twitter, Hyves, Facebook of LinkedIn

Verantwoordelijk ministerie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Zie ook

Topinkomens digitaal melden

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Wetsvoorstel WNT

BIJLAGE

Versie nader rapport

Regels inzake de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector)

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Zo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is dat de regels betreffende de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector worden uitgebreid met regels betreffende de hoogte van deze inkomens;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

§ 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. verantwoordelijke:

- 1°. Onze Ministers, bedoeld in de artikelen 12 en 51 van de Comptabiliteitswet 2001;
- 2°. gedeputeerde staten van de provincies;
- 3°. de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten;
- 4°. de dagelijkse besturen van de waterschappen;
- 5°. de dagelijkse besturen van de bedrijfslichamen in de zin van de Wet op de bedrijfsorganisatie en de dagelijkse besturen van de overige openbare lichamen voor beroep en bedrijf;
- 6°. de organen van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 1.2, onderdelen f, g en h, die eindverantwoordelijk zijn voor de binnen de rechtspersoon betaalde bezoldiging of bij of krachtens de wet belast zijn met het vaststellen van een financieel verslaggevingsdocument, en

7°. de organen van een rechtspersoon of het bevoegd gezag van een instelling als bedoeld in artikel 1.3, artikel 1.4 of artikel 1.5, die eindverantwoordelijk zijn voor de binnen de rechtspersoon of organisatie betaalde bezoldiging of bij of krachtens de wet belast zijn met het vaststellen van een financieel verslaggevingsdocument;

b. topfunctionaris:

- 1°. de secretarissen-generaal, de directeuren-generaal, de inspecteurs-generaal en de overige leden van de topmanagementgroep bij het Rijk, de vice-admiraals, de generaals, de luitenant-admiraals en de luitenant-generaals, degene of degenen die zijn belast met de dagelijkse leiding van de in artikel 1, onderdelen e tot en met h, van de Comptabiliteitswet 2001 genoemde organen, alsmede de leden van een zelfstandig bestuursorgaan zonder rechtspersoonlijkheid en de hoogste onderschikte of de leden

Collegiebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

van de groep hoogste onderschikten aan dat orgaan en degene of degenen die zijn belast met de dagelijkse leiding van dat orgaan;

2°. de secretarissen bij de provincies, de gemeenten en de waterschappen en de griffiers bij de provincies en de gemeenten;

3°. de voorzitters en secretarissen van de openbare lichamen voor beroep en bedrijf, de hoogste onderschikte of de leden van de groep hoogste onderschikten aan het bestuur en degene of degenen belast met de dagelijkse leiding;

4°. de leden van de hoogste uitvoerende en toezichhoudende organen van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 1.2, onderdelen f, g en h, alsmede de hoogste onderschikte of de leden van de groep hoogste onderschikten aan dat orgaan en degene of degenen belast met de dagelijkse leiding;

5°. de leden van de hoogste uitvoerende en toezichhoudende organen van een rechtspersoon of instelling als bedoeld in artikel 1.3, artikel 1.4 of artikel 1.5, alsmede de hoogste onderschikte of de leden van de groep hoogste onderschikten aan dat orgaan en degene of degenen belast met de dagelijkse leiding;

c. partijen: de door de verantwoordelijke vertegenwoordigde rechtspersoon en de topfunctionaris die een bezoldiging zijn overeengekomen als tegenprestatie voor de uitvoering van de aan de topfunctionaris opgedragen taken en, in de gevallen, bedoeld in de artikelen 2.1, vierde lid, en 3.1, vijfde lid, tevens de natuurlijke of rechtspersoon die de topfunctionaris ter beschikking stelt;

d. dienstverband: aanstelling, arbeidsovereenkomst of andere titel op grond waarvan de topfunctionaris tegen betaling zijn opgedragen taken vervult;

e. bezoldiging: de som van de beloning, de sociale verzekeringspremies, de belastbare vaste en variabele vergoedingen en de beloningen betaalbaar op termijn;

f. beloning: de som van de periodiek betaalde beloningen en de winstdelingen en bonusbetalingen, met uitzondering van de sociale verzekeringspremies en met uitzondering van belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen;

g. sociale verzekeringspremies: door werkgevers wettelijk of krachtens een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst verschuldigde niet op de beloning ingehouden sociale verzekeringspremies;

h. beloningen betaalbaar op termijn: het werkgeversdeel van de beloningen betaalbaar op termijn met uitzondering van het werkgeversdeel van de beloningen betaalbaar op termijn die betrekking hebben op de beëindiging van het dienstverband;

i. uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband: de som van uitkeringen bij beëindiging van het dienstverband en beloningen betaalbaar op termijn die betrekking hebben op de beëindiging van het dienstverband, met uitzondering van uitkeringen die voortvloeien uit een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst of een wettelijk voorschrift;

j. financieel verslaggevingsdocument: jaarverslag als bedoeld in artikel 51 van de Comptabiliteitswet 2001, jaarrekening als bedoeld in artikel 201 van de Provinciewet, jaarrekening als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet of jaarrekening in de zin van Boek 2, titel 9, van het Burgerlijk Wetboek dan wel, indien deze artikelen niet van toepassing zijn, een ander bij of krachtens de wet voorgeschreven document dat jaarlijks wordt opgesteld tot verschaffing van inzicht in de financiële positie van een rechtspersoon of een organisatie van een rechtspersoon;

Collegedebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

k. betaling: ten laste van de door de verantwoordelijke vertegenwoordigde rechtspersoon verrichte betaling wegens bezoldiging of uitkering wegens beëindiging van het dienstverband

1°. aan de topfunctionaris of,

2°. in de gevallen, bedoeld in de artikelen 2.1, vierde lid, en 3.1, vijfde lid, aan de natuurlijke of rechtspersoon die de topfunctionaris ter beschikking stelt, of

3°. ten behoeve van de topfunctionaris aan derden;

l. boekjaar: het jaar waarop het financieel verslaggevingsdocument betrekking heeft;

m. gelieerde rechtspersoon: andere dan krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersoon,

1°. die door een in de bijlage bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c of d, of artikel 1.4, eerste lid, opgenomen rechtspersoon is opgericht of mede is opgericht, of

2°. waarin een orgaan of functionaris van een in de bijlage bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c of d, of artikel 1.4, eerste lid, opgenomen rechtspersoon namens de rechtspersoon een of meer leden in het bestuur benoemt of op andere wijze invloed heeft op het beheer of beleid;

n. Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 1.2

1. De paragrafen 2 en 4 zijn van toepassing op:

a. de organisaties waarover de ministers, bedoeld in artikel 51, eerste lid, juncto artikel 1 van de Comptabiliteitswet 2001, uitgezonderd artikel 1, onderdeel d, van die wet, gehouden zijn financiële verantwoording af te leggen;

b. de provincies;

c. de gemeenten;

d. de waterschappen;

e. de openbare lichamen voor beroep en bedrijf;

f. de andere lichamen waaraan krachtens de Grondwet verordenende bevoegdheid is toegekend;

g. de Europese groeperingen voor territoriale samenwerking met een statutaire zetel in Nederland;

h. de andere bij of krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersonen, met uitzondering van die rechtspersonen die zijn opgenomen in de bijlage bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c, of artikel 1.4, eerste lid.

2. In afwijking van het eerste lid zijn de paragrafen 2 en 4 niet van toepassing op ambtsdragers als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers en als bedoeld in artikel 1 van de Wet rechtspositie Raad van State, Algemene Rekenkamer en Nationale ombudsman.

Artikel 1.3

1. De paragrafen 2 en 4 zijn van toepassing op:

a. andere dan krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersonen, waarvan een orgaan is bekleed met openbaar gezag, waarbij de uitoefening van dat gezag de kernactiviteit van de rechtspersoon vormt;

b. andere dan krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersonen, waarin een orgaan van een in artikel 1.2 genoemde rechtspersoon een of meer leden in het bestuur

Collegedebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

benoemt of op andere wijze invloed heeft op het beheer of beleid, met uitzondering van naamloze en besloten vennootschappen, de Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij en de Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland;

c. de in bijlage 1 bij deze wet opgenomen rechtspersonen of instellingen;

d. de in bijlage 2 bij deze wet opgenomen verenigingen van onderwijsinstellingen die voor hun leden optreden als werkgeversvertegenwoordiger bij collectieve arbeidsovereenkomsten of als vertegenwoordiger in overleg met de centrale overheid.

2. Op voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister(s) wie het mede aangaat, kunnen bij algemene maatregel van bestuur rechtspersonen of organisaties worden toegevoegd aan de bijlage bij het eerste lid, onderdeel c, indien

a. de bekostiging van deze rechtspersonen of organisaties middellijk of rechtstreeks geheel of in aanzienlijke mate uit publieke middelen plaatsvindt of heeft plaatsgevonden of indien deze rechtspersonen of organisaties een wettelijke taak vervullen of anderszins een publiek belang dienen, of

b. sprake is van een gelieerde rechtspersoon.

3. Rechtspersonen of organisaties kunnen bij algemene maatregel van bestuur van de bijlage worden verwijderd, indien de grond voor opname op de bijlage niet langer bestaat.

Artikel 1.4

1. De paragrafen 3 en 4 zijn van toepassing op de in de in bijlage 3 bij deze wet opgenomen rechtspersonen of instellingen.

2. Op voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister(s) wie het mede aangaat kunnen bij algemene maatregel van bestuur rechtspersonen of organisaties worden toegevoegd aan de bijlage bij het eerste lid, indien

a. de bekostiging van deze rechtspersonen of organisaties middellijk of rechtstreeks gedeeltelijk uit publieke middelen plaatsvindt of heeft plaatsgevonden of indien deze rechtspersonen of organisaties een wettelijke taak vervullen of anderszins een publiek belang dienen, maar waar een bezoldiging van de topfunctionarissen met het in artikel 2.2 bedoelde bedrag, gelet op de factoren genoemd in artikel 3.4, tweede lid, ontoereikend is, of

b. sprake is van een gelieerde rechtspersoon.

3. Rechtspersonen of organisaties kunnen bij algemene maatregel van bestuur van de bijlage worden verwijderd, indien de grond voor opname op de bijlage niet langer bestaat.

Artikel 1.5

1. Paragraaf 4 is van toepassing op de in bijlage 4 bij deze wet opgenomen rechtspersonen of instellingen.

2. Op voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister(s) wie het mede aangaat kunnen bij algemene maatregel van bestuur rechtspersonen of organisaties worden toegevoegd aan de bijlage bij het eerste lid, indien de bekostiging van deze rechtspersonen of organisaties middellijk of rechtstreeks geheel of gedeeltelijk uit publieke middelen plaatsvindt of heeft plaatsgevonden of indien deze rechtspersonen of organisaties een publiek belang dienen.

Collegiebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

3. Rechtspersonen of organisaties kunnen bij algemene maatregel van bestuur van de bijlage worden verwijderd, indien de grond voor opname op de bijlage niet langer bestaat.

Artikel 1.6

1. Voor zover partijen een hogere bezoldiging overeenkomen dan bij of krachtens deze wet is toegestaan, bedraagt de bezoldiging van rechtswege het bedrag dat ten hoogste is toegestaan. Betalingen die dat bedrag overschrijden, zijn onverschuldigd betaald.

2. Voor zover partijen een hogere uitkering wegens beëindiging van het dienstverband overeenkomen dan bij of krachtens deze wet is toegestaan, bedraagt de uitkering van rechtswege het bedrag dat ten hoogste is toegestaan. Betalingen die dat bedrag overschrijden, zijn onverschuldigd betaald, tenzij de betaling voortvloeit uit een rechterlijke uitspraak.

3. Een beding in strijd met artikel 2.8, derde lid, of artikel 3.5, derde lid, is nietig. Bezoldigingen die zijn betaald over een periode dat de topfunctionaris zijn opgedragen taken niet meer vervult, zijn onverschuldigd betaald.

4. Leder beding tussen partijen houdende kwijtschelding van een onverschuldigde betaling of een schenking die met de onverschuldigde betaling wordt verrekend, is nietig.

Artikel 1.7

1. Voor zover zulks niet reeds bij of krachtens wettelijk voorschrift is bepaald, wordt het financieel verslaggevingsdocument onderworpen aan het oordeel van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

2. In het financieel verslaggevingsdocument worden onverschuldigde betalingen als bedoeld in artikel 1.6 opgenomen als vorderingen op de betrokken topfunctionaris en altijd afzonderlijk vermeld in de toelichting.

Artikel 1.8

Ten aanzien van personen over wie Onze Minister zulks besluit, wordt tot de bezoldiging in de zin van deze wet niet gerekend de loonbestanddelen die betrekking hebben op getroffen veiligheidsmaatregelen.

Artikel 1.9

Onze Minister kan bij ministeriële regeling nadere regels stellen over hetgeen tot de bezoldiging wordt gerekend en over de toerekening van onderdelen van de bezoldiging aan enig kalenderjaar.

§ 2 Bezoldigingsmaximum

Artikel 2.1

1. Partijen komen geen bezoldiging overeen die per kalenderjaar meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2.

2. In geval van een dienstverband met een kleinere omvang dan het bij de verantwoordelijke gebruikelijk voltijdse dienstverband, komen partijen geen bezoldiging overeen die per kalenderjaar meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

artikel 2.2, vermenigvuldigd met het aantal uren waarop het dienstverband betrekking heeft en gedeeld door het aantal uren van een voltijds dienstverband.

3. In geval van een dienstverband met een kortere duur dan een kalenderjaar, komen partijen geen bezoldiging overeen die meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, vermenigvuldigd met het aantal dagen waarop het dienstverband betrekking heeft en gedeeld door 365.

4. In geval de functie van topfunctionaris in een periode van achttien maanden voor meer dan twaalf maanden wordt vervuld anders dan op grond van een aanstelling of een arbeidsovereenkomst, bedraagt de voor die vervulling per kalenderjaar verschuldigde vergoeding niet meer dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2. Het tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

5. Een topfunctionaris die tevens werkzaam is bij een gelieerde rechtspersoon of bij een rechtspersoon als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, onderdeel b, de betreffende verantwoordelijke en de verantwoordelijke van de gelieerde rechtspersoon of de rechtspersoon, bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, onderdeel b, komen geen bezoldiging overeen voor zover de som van de bezoldigingen meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2.

6. Het tweede tot en met vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing indien voor partijen op grond van artikel 2.3, 2.5 of 2.6 een van artikel 2.2 afwijkend bedrag is vastgesteld.

Artikel 2.2

1. De bezoldiging van een topfunctionaris bedraagt per kalenderjaar ten hoogste € 187.340 aan beloning, vermeerderd met

- a. de sociale verzekeringspremies,
- b. € 7559 wegens belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en
- c. € 28.767 wegens de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn.

2. De bedragen, bedoeld in het eerste lid, worden jaarlijks bij ministeriële regeling gewijzigd. De wijziging wordt bekend gemaakt vóór 1 november voorafgaand aan het jaar waarop de wijziging betrekking heeft.

3. De wijzigingen, bedoeld in het tweede lid, worden als volgt berekend:

- a. het bedrag, genoemd in de aanhef van het eerste lid, wordt aangepast met het percentage waarmee het salaris van het burgerlijk rijks personeel in de voorafgaande twaalf maanden is gewijzigd en wordt afgerond naar boven op hele euro's.
- b. het bedrag, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt aangepast aan de hand van de consumentenprijsindex, geldend voor de maand september van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarop de wijziging betrekking heeft, en wordt afgerond naar boven op hele euro's.
- c. het bedrag, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, wordt vastgesteld aan de hand van de door het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds op het moment van vaststellen van de in het tweede lid bedoelde ministeriële regeling bij de sector Rijk voor het werkgeversdeel van de premie gehanteerde premiepercentages en franchisebedragen toe te passen op het bedrag, genoemd in de aanhef van het eerste lid, zoals dat na toepassing van onderdeel a van dit lid komt te luiden en wordt afgerond naar boven op hele euro's.

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

Artikel 2.3

1. Onze Minister wie het aangaat en Onze Minister, kunnen gezamenlijk besluiten dat partijen een bij dat besluit vast te stellen hogere bezoldiging mogen overeenkomen dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2.

2. Onze Minister wie het aangaat en Onze Minister nemen een besluit als bedoeld in het eerste lid ten aanzien van een publiekrechtelijke rechtspersoon of een rechtspersoon als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, onderdeel a, in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad.

3. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 2.4

Onze Minister wie het aangaat kan bij ministeriële regeling, in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad, voor de functies van de topfunctionarissen bij een rechtspersoon als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, onderdeel a, een maximum vaststellen dat hoger is dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, indien de bijzondere arbeidsmarktomsomstandigheden een hoger bedrag rechtvaardigen.

Artikel 2.5

1. Onze Minister wie het aangaat kan, gehoord Onze Minister, bij ministeriële regeling voor rechtspersonen en instellingen als bedoeld in artikel 1.2, onderdelen e tot en met h, artikel 1.3, onderdelen a en b, en de bijlagen bij artikel 1.3, eerste lid, onderdelen c en d, een lager bedrag vaststellen dan het bezoldigingsmaximum, bedoeld in artikel 2.2. Onze Minister wie het aangaat stelt dat bedrag jaarlijks vast in de maand november voorafgaand aan het jaar waarop dat bedrag betrekking heeft.

2. Onze Minister wie het aangaat kan besluiten dat partijen een bij dat besluit vast te stellen hoger bedrag mogen overeenkomen dan het bedrag, bedoeld in het eerste lid. Het bedrag is niet hoger dan het bezoldigingsmaximum, bedoeld in artikel 2.2.

3. Van een besluit als bedoeld in het tweede lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 2.6

1. Bij ministeriële regeling van Onze Minister wie het aangaat kunnen de verschillende rechtspersonen of organisaties binnen een bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c, aangewezen categorie worden ingedeeld in klassen op grond van criteria die betrekking hebben op onder meer de omvang van de rechtspersonen of instellingen.

2. Onze Minister wie het aangaat kan, gehoord Onze Minister, voor de verschillende klassen een lager bedrag vaststellen dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, of het bedrag, bedoeld in artikel 2.5, eerste lid. Onze Minister wie het aangaat stelt de bedragen jaarlijks vast in de maand november voorafgaand aan het jaar waarop de bedragen betrekking hebben.

3. Onze Minister wie het aangaat kan ten aanzien van een rechtspersoon of instelling besluiten dat de toepassing van de criteria leidt tot indeling in een bepaalde klasse. Een rechtspersoon of instelling kan Onze Minister wie het aangaat verzoeken om in een andere klasse te worden ingedeeld. De ministeriële regeling bevat regels over de

Collegiebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

procedure. Van een besluit tot indeling in een andere klasse wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 2.7

1. De betrokken rechtspersonen of instellingen, bedoeld in artikel 1.2, onderdelen e tot en met h, artikel 1.3, onderdelen a en b, en de bijlagen bij artikel 1.3, eerste lid, onderdelen c en d, of een samenwerkingsverband van deze rechtspersonen of instellingen, kunnen uiterlijk in de maand september voorafgaand aan het jaar waarop het bedrag betrekking heeft, aan Onze Minister wie het aangaat een voorstel doen voor het bedrag, bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, of de bedragen, bedoeld in artikel 2.6, tweede lid.

2. Bij de vaststelling van de bedragen, bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, of artikel 2.6, tweede lid, houdt Onze Minister wie het aangaat rekening met:

- a. de bezoldiging voor vergelijkbare functies bij lichamen als bedoeld in artikel 1.2;
- b. de bezoldiging in relevante andere sectoren van de arbeidsmarkt;
- c. de verhouding met de bezoldiging van het overige personeel binnen de betreffende rechtspersonen of instellingen;
- d. maatschappelijke opvattingen over de hoogte.

Artikel 2.8

1. Partijen komen geen uitkeringen overeen wegens beëindiging van het dienstverband, die gezamenlijk meer bedragen dan de som van de beloning en de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn over de twaalf maanden voorafgaand aan de beëindiging van het dienstverband, tot ten hoogste € 75.000.

2. Bij algemene maatregel van bestuur op voordracht van Onze Minister kan het bedrag, genoemd in het eerste lid, worden gewijzigd, indien de loonontwikkeling hiertoe aanleiding geeft.

3. Partijen komen niet overeen het dienstverband op een later tijdstip te beëindigen dan het tijdstip waarop de topfunctionaris de uitoefening van zijn taken beëindigt.

§ 3 Sectorale bezoldigingsnorm

Artikel 3.1

1. Partijen komen geen bezoldiging overeen die per kalenderjaar meer bedraagt dan het door Onze Minister wie het aangaat voor de toepasselijke in de bijlage bij artikel 1.4, eerste lid, aangewezen categorie voor dat jaar vastgesteld bedrag.

2. Indien toepassing is gegeven aan artikel 3.3, eerste lid, komen partijen geen bezoldiging overeen die per kalenderjaar meer bedraagt dan het door Onze Minister wie het aangaat voor de betreffende rechtspersoon of organisatie voor dat jaar vastgesteld bedrag.

3. In geval van een dienstverband met een kleinere omvang dan het bij de verantwoordelijke gebruikelijk voltijdse dienstverband, komen partijen geen bezoldiging overeen die per kalenderjaar meer bedraagt dan het door Onze Minister wie het aangaat voor dat jaar vastgestelde bedrag, vermenigvuldigd met het aantal uren waarop het

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

dienstverband betrekking heeft en gedeeld door het aantal uren van een voltijds dienstverband.

4. In geval van een dienstverband met een kortere duur dan een kalenderjaar, komen partijen geen bezoldiging overeen die meer bedraagt dan het door Onze Minister wie het aangaat voor dat jaar vastgesteld bedrag, vermenigvuldigd met het aantal dagen waarop het dienstverband betrekking heeft en gedeeld door 365.

5. In geval de functie van topfunctionaris in een periode van achttien maanden voor meer dan twaalf maanden wordt vervuld anders dan op grond van een aanstelling of een arbeidsovereenkomst, bedraagt de voor die vervulling per kalenderjaar verschuldigde vergoeding niet meer dan het door Onze Minister wie het aangaat voor dat jaar vastgesteld bedrag. Het derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

6. Een topfunctionaris die tevens werkzaam is bij een gelieerde rechtspersoon, de betreffende verantwoordelijke en de verantwoordelijke van de gelieerde rechtspersoon komen geen bezoldiging overeen voor zover de som van de bezoldigingen meer bedraagt dan het voor de op de bijlage bij artikel 1.4, eerste lid, genoemde rechtspersoon geldende bedrag, bedoeld in artikel 3.2 of artikel 3.3, tweede lid.

Artikel 3.2

Onze Minister wie het aangaat stelt, gehoord Onze Minister, een bedrag als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, jaarlijks vast in de maand november voorafgaand aan het jaar waarop het bedrag betrekking heeft.

Artikel 3.3

1. Bij ministeriële regeling van Onze Minister wie het aangaat kunnen de verschillende rechtspersonen of organisaties binnen een in de bijlage bij artikel 1.4, eerste lid, aangewezen categorie worden ingedeeld in klassen op grond van criteria die betrekking hebben op onder meer de omvang van de rechtspersonen of instellingen.

2. Onze Minister wie het aangaat kan, gehoord Onze Minister, gelijktijdig met het bedrag, bedoeld in artikel 3.2, voor de verschillende klassen een lager bedrag vaststellen.

3. Onze Minister wie het aangaat kan ten aanzien van een rechtspersoon of instelling besluiten dat de toepassing van de criteria leidt tot indeling in een bepaalde klasse. Een rechtspersoon of instelling kan Onze Minister wie het aangaat verzoeken om in een andere klasse te worden ingedeeld. De ministeriële regeling bevat regels over de procedure. Van een besluit tot indeling in een andere klasse wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 3.4

1. De betrokken rechtspersonen of instellingen, bedoeld in de bijlage bij artikel 1.4, eerste lid, of een samenwerkingsverband van deze rechtspersonen of instellingen, kunnen uiterlijk in de maand september voorafgaand aan het jaar waarop het bedrag betrekking heeft, aan Onze Minister wie het aangaat een voorstel doen voor het bedrag, bedoeld in artikel 3.2 of de bedragen, bedoeld in artikel 3.3, tweede lid.

2. Bij de vaststelling van een bedrag als bedoeld in artikel 3.2 of artikel 3.3, tweede lid, houdt Onze Minister wie het aangaat rekening met:

- a. de bezoldiging voor vergelijkbare functies bij lichamen als bedoeld in artikel 1.2;

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

- b. de bezoldiging in relevante andere sectoren van de arbeidsmarkt;
- c. de verhouding met de bezoldiging van het overige personeel binnen de betreffende rechtspersonen of instellingen;
- d. maatschappelijke opvattingen over de hoogte.

Artikel 3.5

1. Partijen komen geen uitkeringen overeen wegens beëindiging van het dienstverband, die gezamenlijk meer bedragen dan de som van de beloning en de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn over de twaalf maanden voorafgaand aan de beëindiging van het dienstverband, tot ten hoogste € 75.000.
2. Bij algemene maatregel van bestuur op voordracht van Onze Minister kan het bedrag, genoemd in het eerste lid, worden gewijzigd, indien de loonontwikkeling hiertoe aanleiding geeft.
3. Partijen komen niet overeen het dienstverband op een later tijdstip te beëindigen dan het tijdstip waarop de topfunctionaris de uitoefening van zijn taken beëindigt.

§ 4 Openbaarmaking

Artikel 4.1

1. De verantwoordelijke vermeldt in het financieel verslaggevingsdocument van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris de volgende gegevens:
 - a. de naam;
 - b. de beloning;
 - c. de sociale verzekeringspremies,
 - d. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen;
 - e. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
 - f. de functie of functies;
 - g. de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar.
2. De verantwoordelijke vermeldt in het financieel verslaggevingsdocument van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband, alsmede de naam en functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed en het jaar waarin het dienstverband is geëindigd.
3. De verantwoordelijke zendt langs elektronische weg uiterlijk op 1 juli van het jaar volgend op het boekjaar, de gegevens bedoeld in het eerste lid aan Onze Minister, tenzij Onze Minister wie het aangaat de mogelijkheid tot elektronische verstrekking heeft opengesteld.

Artikel 4.2

1. De verantwoordelijke vermeldt in het financieel verslaggevingsdocument van eenieder van wie de bezoldiging van zijn functie of functies de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, te boven is gegaan, de volgende gegevens:
 - a. de beloning;
 - b. de sociale verzekeringspremies,
 - c. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen;

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

- d. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
 - e. de functie of functies;
 - f. de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing:
- a. in geval van een dienstverband van een kleinere omvang dan het bij de verantwoordelijke gebruikelijk voltijdse dienstverband, en de bezoldiging meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, vermenigvuldigd met het aantal uren waarop het dienstverband betrekking heeft en gedeeld door het aantal uren van een voltijds dienstverband;
 - b. in geval van een dienstverband met een kortere duur dan het kalenderjaar, en de bezoldiging meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, vermenigvuldigd met het aantal dagen waarop het dienstverband betrekking heeft en gedeeld door 365;
 - c. in geval een functie in een periode van achttien maanden voor meer dan twaalf maanden wordt vervuld anders dan op grond van een aanstelling of een arbeidsovereenkomst, waarbij in het financieel verslaggevingsdocument in plaats van de bezoldiging de voor die vervulling verschuldigde vergoeding wordt vermeld, indien deze per kalenderjaar meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, zonedig aangepast overeenkomstig de onderdelen a en b.
3. De verantwoordelijke vermeldt in het financieel verslaggevingsdocument de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband, alsmede de functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed en het jaar waarin het dienstverband is geëindigd van eenieder
- a. wiens gegevens in enig voorafgaand jaar op grond van het eerste lid of op grond van artikel 6, eerste lid, van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens, zoals dat artikel luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit artikel, in het financieel verslaggevingsdocument zijn opgenomen of hadden moeten worden opgenomen, of
 - b. van wie het totaal van de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband meer bedraagt of zal bedragen dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, dat gold in het jaar waarin het dienstverband is geëindigd, indien van toepassing herrekend overeenkomstig het eerste lid, onderdeel a of onderdeel b. Het eerste lid, onderdeel c, is van overeenkomstige toepassing.
4. Indien het boekjaar niet overeenkomt met een kalenderjaar, betreft de vermelding, bedoeld in het eerste lid, de bezoldiging, de functie of functies die betrekking hebben op het kalenderjaar direct voorafgaande aan het boekjaar.
5. In de gevallen, bedoeld in het eerste of tweede lid, onderdeel b, motiveert de verantwoordelijke in het financieel verslaggevingsdocument de overschrijding van de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2.
6. De verantwoordelijke vermeldt in het financieel verslaggevingsdocument tevens van hen van wie de bezoldiging, de functie of functies en de duur van het dienstverband vermeld wordt, deze gegevens over het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarop de verplichting in het eerste en tweede lid betrekking heeft.
7. De verantwoordelijke zendt langs elektronische weg uiterlijk op 1 juli van het jaar volgend op het boekjaar, de gegevens bedoeld in het eerste lid aan Onze Minister, tenzij

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

Onze Minister wie het aangaat de mogelijkheid tot elektronische verstrekking heeft opengesteld.

§ 5 Handhaving

Artikel 5.1

1. Met het toezicht op de naleving van deze wet zijn belast de bij besluit van Onze Minister wie het aangaat aangewezen personen.

2. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 5.2

1. De accountant, bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, meldt een onverschuldigde betaling aan Onze Minister, of aan Onze Minister wie het aangaat indien deze de mogelijkheid tot elektronische verstrekking heeft opengesteld, indien een vordering op een topfunctionaris of gewezen topfunctionaris uit onverschuldigde betaling:

a. niet in het financieel verslaggevingsdocument is opgenomen, of

b. op het tijdstip waarop de accountant zijn oordeel geeft over het financieel verslaggevingsdocument door de betrokken topfunctionaris nog niet is terugbetaald.

2. Indien het financieel verslaggevingsdocument niet de juiste in de artikelen 4.1 en 4.2 voorgeschreven gegevens of de in artikel 4.2, vijfde lid, bedoelde motivering bevat, meldt de accountant de ontbrekende gegevens of het ontbreken van de motivering aan Onze Minister, of aan Onze Minister wie het aangaat indien deze de mogelijkheid tot elektronische verstrekking heeft opengesteld.

Artikel 5.3

De Belastingdienst, pensioenfondsen, alsmede verzekeraars aan wie ten behoeve van een topfunctionaris betalingen zijn verricht ten behoeve van een beloning betaalbaar op termijn of een uitkering wegens beëindiging van het dienstverband, zijn verplicht desgevraagd aan Onze Minister wie het aangaat kosteloos opgaven en inlichtingen te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van deze wet.

Artikel 5.4

1. Onze Minister wie het aangaat is ter handhaving van de paragrafen 2 en 3 bevoegd om partijen een last onder dwangsom op te leggen.

2. Van een last onder dwangsom als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

3. Onze Minister wie het aangaat kan verbeurde dwangsommen verrekenen met bestaande vorderingen van de rechtspersoon die de dwangsom heeft verbeurd op Onze Minister wie het aangaat.

Artikel 5.5

1. Indien de opgelegde last niet wordt uitgevoerd, eist Onze Minister wie het aangaat, onder intrekking van de last onder dwangsom, de in de last vermelde onverschuldigde betalingen op van de topfunctionaris. De sociale verzekeringspremies worden niet

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

opgeëist. Met de bekendmaking van het besluit tot opeisen vervalt de vordering uit onverschuldigde betaling. De opgeëiste bedragen komen toe aan de Staat.

2. In de gevallen, bedoeld in de artikelen 2.1, vierde lid, en 3.1, vijfde lid, kan de onverschuldigde betaling worden opgeëist van de topfunctionaris en de natuurlijke of rechtspersoon die de topfunctionaris ter beschikking heeft gesteld gezamenlijk.

3. De opgeëiste bedragen worden binnen drie weken voldaan. Onze Minister wie het aangaat kan de opgeëiste bedragen bij dwangbevel invorderen. De artikelen 5:38 en 5:39 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.

4. Onze Minister wie het aangaat eist geen onverschuldigde betaling op als de vordering uit onverschuldigde betaling is verjaard. De last, bedoeld in artikel 5.4, stuit de verjaring. Onze Minister wie het aangaat kan de verjaring van de vordering uit onverschuldigde betaling stuiten door hiervan mededeling te doen aan partijen.

Artikel 5.6

1. Onze Minister wie het aangaat is bevoegd tot openbaar maken van de gegevens voor zover deze op grond van de artikelen 4.1 en 4.2 hadden moeten worden opgenomen in het financieel verslaggevingsdocument. Openbaarmaking geschiedt zoveel mogelijk op de voor het financieel verslaggevingsdocument voorgeschreven wijze, alsmede door publicatie in de Staatscourant.

2. De verantwoordelijke is de kosten verbonden aan de openbaarmaking, bedoeld in het eerste lid, verschuldigd. Onder deze kosten zijn mede begrepen de kosten van het opstellen van het openbaar te maken document. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop het bedrag van de kosten wordt vastgesteld.

3. Onze Minister wie het aangaat kan van de verantwoordelijke bij dwangbevel de ingevolge het tweede lid verschuldigde kosten invorderen.

§ 6 Het adviescollege normeringbeleid bezoldigingen topfunctionarissen

Artikel 6.1

1. Er is een adviescollege normeringbeleid bezoldigingen topfunctionarissen.
2. Het college bestaat uit een voorzitter en ten hoogste vijf andere leden.

Artikel 6.2

1. Het college heeft tot taak de regering te adviseren over het beleid betreffende de bezoldiging van topfunctionarissen in de zin van deze wet.

2. Het college brengt ten minste eenmaal per vier jaar een advies uit aan de regering over het bezoldigingsbeleid van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector.

§ 7 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 7.1

Jaarlijks voor 31 december wordt aan de Staten-Generaal een overzicht gezonden over de uitvoering van de wet. Onze Minister coördineert de verzending. Het overzicht bevat ten minste:

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

- a. de gegevens die op grond van artikel 4.2, eerste tot en met zesde lid, zijn of hadden moeten worden opgenomen in het financieel verslaggevingsdocument over het voorafgaande jaar;
- b. de gegevens betreffende de uitzonderingen;
- c. de gegevens betreffende overtredingen en handhavingsmaatregelen.

Artikel 7.2

Onze Minister zendt binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet, en vervolgens telkens na vijf jaar, aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 7.3

1. In afwijking van artikel 2.1 onderscheidenlijk artikel 3.1, is een voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet tussen partijen overeengekomen bezoldiging die meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, onderscheidenlijk het bedrag, bedoeld in artikel 3.2, toegestaan. De bezoldiging, bedoeld in de vorige volzin, wordt slechts verhoogd, indien deze verhoging en de wijze waarop deze wordt berekend voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet tussen partijen zijn overeengekomen. De artikelen 5.4 tot en met 5.6 zijn van toepassing.

2. Indien door wijziging van de bijlage bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c of d, of artikel 1.4, eerste lid, deze wet van toepassing wordt op de tussen partijen overeengekomen bezoldiging, is in afwijking van artikel 2.1 onderscheidenlijk artikel 3.1, een voorafgaand aan de inwerkingtreding van die wijziging tussen partijen overeengekomen bezoldiging die meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, onderscheidenlijk het bedrag, bedoeld in artikel 3.2, toegestaan. De bezoldiging, bedoeld in de vorige volzin, wordt slechts verhoogd, indien deze verhoging en de wijze waarop deze wordt berekend voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet tussen partijen zijn overeengekomen. De artikelen 5.4 tot en met 5.6 zijn van toepassing.

3. Indien toepassing wordt gegeven aan artikel 2.5, eerste lid, artikel 2.6, tweede lid, of artikel 3.3, tweede lid, is een tussen partijen overeengekomen bezoldiging die meer bedraagt dan het van toepassing zijnde bedrag, toegestaan, indien de overeenkomst is gesloten voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet, dan wel voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wijziging van de bijlage bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c of d, of artikel 1.4, eerste lid, waardoor deze wet van toepassing is geworden op de betreffende rechtspersoon of instelling. De bezoldiging, bedoeld in de vorige volzin, wordt slechts verhoogd, indien deze verhoging en de wijze waarop deze wordt berekend voorafgaand aan de inwerkingtreding van de vastgestelde bedragen tussen partijen zijn overeengekomen. De artikelen 5.4 tot en met 5.6 zijn van toepassing.

4. Indien een in een klasse als bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, of 3.3, eerste lid, ingedeeld rechtspersoon of instelling op enig moment op grond van ongewijzigde criteria is ingedeeld in een klasse waarvoor een lager bedrag is vastgesteld, heeft die indeling onmiddellijke werking, tenzij een tussen partijen overeengekomen bezoldiging meer bedraagt dan het voor de toepasselijke klasse geldende bedrag en deze bezoldiging is overeengekomen voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet dan wel voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wijziging van de bijlage bij artikel 1.3,

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

eerste lid, onderdeel c of d, of artikel 1.4, eerste lid, waardoor deze wet van toepassing is geworden op de betreffende rechtspersoon of instelling. In dat geval is de overeengekomen bezoldiging toegestaan. De bezoldiging, bedoeld in de vorige volzin, wordt slechts verhoogd, indien deze verhoging en de wijze waarop deze wordt berekend voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet tussen partijen zijn overeengekomen. De artikelen 5.4 tot en met 5.6 zijn van toepassing.

5. In afwijking van artikel 2.8 onderscheidenlijk artikel 3.5, zijn tussen partijen overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband toegestaan als deze meer bedragen dan de som van de beloning en de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn over de twaalf maanden, voorafgaand aan de beëindiging van het dienstverband indien de overeenkomst is gesloten aan de inwerkingtreding van deze wet dan wel voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wijziging van de bijlage bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c of d, of artikel 1.4, eerste lid, waardoor deze wet van toepassing wordt op de betreffende rechtspersoon of instelling.

Artikel 7.4

In afwijking van de artikelen 2.7, 3.2 en 3.4, kan Onze Minister wie het aangaat, bij inwerkingtreding van deze wet de in die artikelen genoemde bedragen vaststellen voor het lopende kalenderjaar.

Artikel 7.5

In geval van uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband als bedoeld in artikel 4.2, derde lid, onderdeel b, waarbij het betreffende dienstverband is geëindigd voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet, vermeldt de verantwoordelijke de in artikel 4.2, derde lid, genoemde gegevens indien het totaal van de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband meer bedraagt of zal bedragen dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 2.2, dat betrekking heeft op het jaar waarin deze wet in werking treedt.

Artikel 7.6

In artikel 2, derde lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies wordt "de artikelen 2 tot en met 5 van de Wet openbaarmaking met publieke middelen gefinancierde topinkomens" vervangen door: de artikelen 1.2 tot en met 1.5 van de Wet normering uit publieke middelen bekostigde bezoldiging topfunctionarissen.

Artikel 7.7

Artikel 64 van de Drinkwaterwet vervalt.

Artikel 7.8

De Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens wordt ingetrokken.

Artikel 7.9

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Bij dat besluit kunnen de in artikel 2.2, eerste lid, genoemde bedragen overeenkomstig artikel 2.2, derde lid, worden gewijzigd.

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

Artikel 7.10

Deze wet wordt aangehaald als: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
publieke en semipublieke sector.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle
ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige
uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

Bijlage 1 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel c, van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

1. De krachtens artikel 70, eerste lid, van de Woningwet toegelaten rechtspersonen.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

1. De drinkwaterbedrijven, bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

1. De privaatrechtelijke en openbare rechtspersonen die scholen als bedoeld in de artikelen 1 en 185 van de Wet op het primair onderwijs in stand houden, alsmede de openbare scholen, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs, die anders dan door een privaatrechtelijke of openbare rechtspersoon in stand worden gehouden.
2. De rechtspersonen, bedoeld in de artikelen 68, 183 en 184 van de Wet op het primair onderwijs.
3. De erkende regionale verwijzingscommissies, bedoeld in artikel 24 van de Wet op het primair onderwijs.
4. De privaatrechtelijke en openbare rechtspersonen die scholen als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra in stand houden, alsmede de openbare scholen, bedoeld in dat artikel, die anders dan door een privaatrechtelijke of openbare rechtspersoon in stand worden gehouden.
5. De regionale expertisecentra, bedoeld in artikel 28b van de Wet op de expertisecentra.
6. De privaatrechtelijke en openbare rechtspersonen, bedoeld in de artikelen 69, 169 en 170 van de Wet op de expertisecentra.
7. De rechtspersonen die scholen als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het voortgezet onderwijs in stand houden, alsmede de openbare scholen, bedoeld in dat artikel, die anders dan door een privaatrechtelijke of openbare rechtspersoon in stand worden gehouden.
8. De erkende regionale verwijzingscommissies, bedoeld in artikel 10g, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs.
9. De rechtspersonen, bedoeld in artikel 53b van de Wet op het voortgezet onderwijs.
10. Het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS) te Utrecht.
11. Het Katholiek Pedagogisch Centrum (KPC) te 's-Hertogenbosch.
12. Het Christelijke Pedagogisch Studiecentrum (CPS) te Amersfoort.
13. Het Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO) te Enschede.
14. Het Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO) te Arnhem.
15. De Stichting Centrum voor Innovatie van Opleidingen (CINOP) te 's-Hertogenbosch.
16. De Stichting Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO) te 's-Hertogenbosch.
17. De instellingen, bedoeld in de artikelen 1.1.1, onderdeel b, onder 1° tot en met 3°, 12.3.8 en 12.3.9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs.

Collegedebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

18. De kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b1, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, met uitzondering van het kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven op het gebied van landbouw en de natuurlijke omgeving.

19. De rechtspersonen, bedoeld in de artikelen 2.8.1 en 7.4.7 van de Wet educatie en beroepsonderwijs.

20. De instellingen, bedoeld in artikel 1.2, onderdeel a, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

21. De landelijke publieke media-instellingen, NPO, de Ster en de Wereldomroep, bedoeld in artikel 1.1 van de Mediawet 2008, met uitzondering van de kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag, bedoeld in artikel 2.42 van de Mediawet 2008, doch met inbegrip van door deze genootschappen opgerichte rechtspersonen als bedoeld in artikel 2.49, derde lid, van de Mediawet 2008.

22. De instellingen, bedoeld in artikel 2.146, onderdelen i en j, van de Mediawet 2008.

23. De instellingen die een vierjaarlijkse instellingssubsidie ontvangen krachtens artikel 4a van de Wet op het specifiek cultuurbeleid.

24. De instellingen die zijn aangewezen op grond van artikel 4b van de Wet op het specifiek cultuurbeleid of die deel uitmaken van een op grond van dat artikel aangewezen groep instellingen.

25. De Stichting Kennisnet te Zoetermeer.

26. De Stichting Surf te Utrecht.

27. De Nederlands – Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) te Den Haag.

28. De Stichting Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs (NUFFIC) te Den Haag.

29. De Stichting Platform Bèta en Techniek te Den Haag.

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

1. De instellingen, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, onder 4°, van de Wet educatie en beroepsonderwijs.

2. Het kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b1, van de Wet educatie en beroepsonderwijs op het gebied van de landbouw en de natuurlijke omgeving.

3. De instellingen, bedoeld in artikel 1.2, onderdeel a, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

4. De privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid, bedoeld in artikel 8 van de Landbouwkwaliteitswet.

5. De privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid, bedoeld in artikel 19 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005.

6. De Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek te Wageningen.

7. De netbeheerders, bedoeld in artikel 1, onderdeel k, van de Elektriciteitswet 1998, met uitzondering van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, bedoeld in artikel 1, onderdeel j, van de Elektriciteitswet 1998.

Collegebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

8. De netbeheerders, bedoeld in artikel 1, onderdeel e, van de Gaswet, met uitzondering van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, bedoeld in artikel 1, onderdeel n, van de Gaswet.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

1. De stichtingen, bedoeld in artikel 1, onderdeel f, van de Wet op de jeugdzorg.
2. De rechtspersoonlijkheid bezittende zorgaanbieders, bedoeld in artikel 1, onderdeel g, van de Wet op de jeugdzorg.
3. De rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die de steunfunctie, bedoeld in artikel 1, onderdeel m, van de Wet op de jeugdzorg, uitvoeren.
4. De rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 1, onderdeel z, van de Wet op de jeugdzorg, beschikbaar stellen.
5. De instellingen die zijn aangewezen op grond van artikel 104, eerste en tweede lid, van de Wet op de jeugdzorg.
6. De stichting Vilans te Utrecht.
7. De stichting Movisie te Utrecht.
8. De stichting Nederlands Jeugdinstituut/NJi te Utrecht.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

1. De justitiële jeugdinrichtingen, bedoeld in artikel 3a van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

1. In Nederland gevestigde rechtspersonen die een subsidie ontvangen krachtens de Kaderwet subsidies Ministerie van Buitenlandse Zaken ten behoeve van de integrale kosten van de werkzaamheden van een instelling.
2. In Nederland gevestigde rechtspersonen die een subsidie ontvangen krachtens de Kaderwet subsidies Ministerie van Buitenlandse Zaken die tezamen met een andere vanwege de centrale overheid verstrekte subsidie meer bedraagt dan 50% van de jaarlijkse inkomsten van de rechtspersoon.

Bijlage 2 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel d, van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

1. De Vereniging PO-raad te Utrecht.
2. De vereniging VO-raad te Utrecht.
3. De vereniging MBO Raad te Woerden.
4. De vereniging HBO-raad te Den Haag.
5. De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten te Den Haag.
6. De vereniging Colo, Vereniging kenniscentra beroepsopleiding bedrijfsleven te Zoetermeer.

Collegedebrief - Subsidierelaties en Balkenendenorm

Versie nader rapport

Bijlage 3 bij artikel 1.4, eerste lid, van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

1. De op grond van artikel 5 van de Wet toelating zorginstellingen toegelaten instellingen, waaronder begrepen de academische ziekenhuizen, bedoeld in artikel 1.13, eerste lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

2. De organisaties die instellingssubsidie of projectsubsidie ontvangen krachtens de Kaderwet VWS-subsidies en die:

a. tot doel hebben door belangenbehartiging, voorlichting of lotgenotencontact de positie, invloed en medezeggenschap te versterken van patiënten, gehandicapten of ouderen op het gebied van gezondheidszorg, gezondheidsbescherming, gezondheidsbevordering of maatschappelijke zorg;

b. door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in het kader van de subsidieverstrekking met de onder a bedoelde organisaties zijn gelijkgesteld;

c. tot doel hebben de onder a en b bedoelde organisaties te professionaliseren of te ondersteunen.

3. De rechtspersoon, bedoeld in artikel 3 van de Wet inzake bloedvoorziening.

Bijlage 4 bij artikel 1.5, eerste lid, van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

1. De zorgverzekeraars die zich overeenkomstig artikel 25 van de Zorgverzekeringswet of artikel 33 van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten als zodanig hebben aangemeld.

Collegebrief - Tegemoetkoming in de woonlasten voor kamerbewoners.gr11.2662215

.
. .
Bestuursdienst

Afdeling **Belastingen**
Onderwerp **Tegemoetkoming in de woonlasten voor kamerbewoners**

Bezoekadres
Kreupelstraat 1

Postadres
Postbus 30026
9700 RM Groningen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Wij zijn met het openbaar vervoer bereikbaar,
Kreupelstraat:
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11
Zuiderweg 70/2:
Buslijn 8
Trompsingel:
Buslijn 5

Telefoon (050) 367 70 92 Bijlage(n)

Ons kenmerk DI 11.2633160

E-mailadres
info@groningen.nl

Datum **28 JUN 2011** Uw brief van

Uw kenmerk

Website
www.gemeente.groningen.nl

Geachte heer, mevrouw,

In de raadsvergadering van 27 april hebben wij toegezegd u informatie te geven over de verstrekking van tegemoetkomingen in de woonlasten aan kamerbewoners. Aanleiding is dat de mogelijkheid tot kwijtschelding van de afvalstoffenheffing voor kamerbewoners per 1 januari 2012 komt te vervallen. In deze brief geven wij onze opvatting weer. Kort samengevat zijn wij van mening dat een tegemoetkomingregeling voor kamerbewoners ongewenst is. Kamerbewoners behoren niet tot de meest kwetsbare inkomensgroepen en de uitvoering van een dergelijke regeling is organisatorisch ingewikkeld en naar verhouding duur.

Inleiding

Per 1 januari 2012 wijzigt de wetgeving rondom de afvalstoffenheffing bij kamerbewoning. De huidige wettelijke regels verplichten gemeenten de aanslag afvalstoffenheffing voor kamerverhuurpanden op te leggen aan één van de bewoners. Die bewoner zit dan met het probleem dat hij een evenredig deel van de aanslag op zijn medebewoners moet zien te verhalen. Vaak lukt dat niet. Door een wetswijziging is dit verhaalsprobleem opgelost. Niet één van de huurders maar de verhuurder krijgt vanaf 1 januari 2012 de aanslag afvalstoffenheffing. De gedachte hierachter is dat de verhuurder veel eenvoudiger middelen heeft om de kosten te verhalen dan een huurder. De verhuurder zal de afvalstoffenheffing simpelweg doorberekenen in de huur.

Het verhaalsprobleem is hiermee opgelost maar de nieuwe wettelijke regels hebben ook een keerzijde. Kamerbewoners komen vanaf 1 januari 2012 niet langer in aanmerking voor (gedeeltelijke) kwijtschelding. Alleen iemand met een belastingaanslag op naam kan een kwijtscheldingsverzoek kan indienen. In het wetgevingstraject is aan dit aspect overigens geen enkele aandacht besteed.

Bladzijde
Onderwerp

2 van 4
Tegemoetkoming in de woonlasten voor
kamerbewoners

Situatie in Delft

Sinds 2003 hebben Delftse kamerbewoners recht op een tegemoetkoming in de woonlasten als de verhuurder hun die lasten via de huur doorberekent. Deze regeling hangt samen met een convenant tussen de gemeente Delft en Stichting DUWO (de grootste Delftse kamerverhuurder). Op grond van dat convenant brengt Delft aan de stichting één bedrag aan afvalstoffenheffing in rekening. De stichting laat haar huurders via de huur een evenredig deel van dit bedrag betalen en de huurders kunnen vervolgens bij de gemeente een beroep doen op een tegemoetkoming.

Om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de woonlasten moeten Delftse kamerhuurders aan de volgende voorwaarden voldoen:

- ze moeten huurder zijn van een onzelfstandige ruimte (kamer in een studentenhuis);
- ze moeten aantonen dat de verhuurder de gemeentelijke woonlasten doorberekent in de huur;
- ze mogen niet meer dan een inkomen op minimumniveau en een beperkt vermogen hebben.

In 2010 hebben slechts 394 Delftse kamerbewoners een tegemoetkoming aangevraagd. Van de ingediende verzoeken zijn er 99 afgewezen, 112 verzoeken zijn buiten behandeling gesteld omdat de gevraagde bewijsstukken niet (volledig) zijn overgelegd en 183 verzoeken zijn toegewezen.

Als verklaring voor het geringe aantal verzoeken noemt Delft de administratieve rompslomp. Om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen, moeten de kamerhuurders een aanvraagformulier invullen en diverse bewijsstukken overleggen. Ook bij een Groningse tegemoetkomingsregeling zou dit overigens noodzakelijk zijn. Er moet een inkomenstoets uitgevoerd worden om het recht op een tegemoetkoming vast te stellen.

Situatie in Groningen

Als we kijken naar het aantal kamerbewoners dat nu kwijtschelding vraagt dan lijkt de urgentie van een tegemoetkomingsregeling naar het voorbeeld van Delft niet erg groot. Bijna de helft van de kamerhuurders die een aanslag afvalstoffenheffing krijgt, heeft vrijwillig afstand gedaan van de mogelijkheid om kwijtschelding te vragen. Van de groep die dat niet heeft gedaan, doet slechts een klein deel een beroep op de kwijtscheldingsregeling. Enkele cijfers ter illustratie hiervan. In het belastingbestand staan ruim 3.600 percelen geregistreerd als kamerverhuurpand. Deze panden gaan onder de nieuwe wetgeving vallen. Maar voor 1.650 van de 3.600 kamerverhuurpanden wordt de afvalstoffenheffing nu al in rekening gebracht bij de verhuurder. Hieraan ligt een gezamenlijk verzoek van huurders en verhuurder ten grondslag. De huurders hebben in die gevallen vrijwillig afstand gedaan van de mogelijkheid om kwijtschelding te vragen.

Bladzijde 3 van 4
Onderwerp Tegemoetkoming in de woonlasten voor kamerbewoners

Na aftrek van de kamerverhuurpanden waarvoor de aanslag afvalstoffenheffing nu al wordt opgelegd aan de verhuurder resteren 1.950 kamerverhuurpanden die onder de nieuwe wettelijke regels gaan vallen. Van de 1.950 aanslagen afvalstoffenheffing die in 2010 voor deze panden zijn opgelegd, zijn er slechts 230 (gedeeltelijk) kwijtgescholden. In totaal is een bedrag van € 46.000 kwijtgescholden. In meer dan 1.700 gevallen is er geen kwijtschelding aangevraagd of is het verzoek afgewezen.

Collegestandpunt

Ons college is van mening dat het niet gewenst is over te gaan tot het verstrekken tegemoetkomingen in de woonlasten aan kamerbewoners. Aan dit standpunt liggen principiële, praktische en financiële argumenten ten grondslag.

Kamerbewoners zijn over het algemeen student en studenten behoren niet tot de doelgroep van ons minimabeleid. Weliswaar moeten ook studenten vaak rondkomen van een minimuminkomen maar hun situatie verschilt wezenlijk van die van andere mensen die moeten rondkomen van een minimuminkomen. Bij studenten is de situatie waarin ze verkeren eindig en het gevolg van de keuze te investeren in hun toekomst. De meeste studenten kunnen een toekomst tegemoet zien met een (goed)betaalde baan.

Ook hebben wij praktische en financiële bezwaren tegen het verstrekken van tegemoetkomingen aan kamerbewoners. Als we het wegvallen van de kwijtscheldingsregeling voor kamerbewoners gaan compenseren, hebben we te maken met een doelgroep van 19.000 potentiële gerechtigden en een regeling die maximaal € 760.000 kost indien alle potentiële gerechtigden daadwerkelijk in aanmerking zouden komen voor een tegemoetkoming (de tegemoetkoming zou ca. € 40 per individuele kamerbewoner bedragen).

Een aantal van 19.000 verstrekkingen ten bedrage van € 760.000 is echter niet realistisch. Niet alle kamerbewoners zullen de afvalstoffenheffing doorberekend krijgen in de huur en een deel van de kamerbewoners zal niet de moeite nemen een tegemoetkoming aan te vragen of heeft er geen recht op omdat het inkomen te hoog is. Maar hoeveel kamerbewoners dan wel een tegemoetkoming aan gaan vragen en daar ook recht op hebben, is niet goed in te schatten. Daardoor is ook geen betrouwbare prognose te geven van het totale bedrag dat gemoeid is met het verstrekken van tegemoetkomingen. Evenmin zijn de uitvoeringskosten goed in te schatten. Maar wel duidelijk is dat de uitvoering van een tegemoetkomingsregeling ingewikkeld is en veel kost in relatie tot het bedrag van de tegemoetkoming (ca. € 40 per verstrekking). Er moet getoetst worden of de afvalstoffenheffing is doorberekend in de huur en er moet een inkomenstoets uitgevoerd worden. We gaan uit van een behandelingsduur van minimaal één uur per aangevraagde tegemoetkoming.

Collegebrief - Tegemoetkoming in de woonlasten voor kamerbewoners.gr11.2662215

Bladzijde 4 van 4
Onderwerp Tegemoetkoming in de woonlasten voor kamerbewoners

Om toch een kostenindicatie te geven, hebben we een berekening gemaakt waarbij we zijn uitgegaan van (een volstrekt willekeurig aantal van) 2.000 verstrekkingen:

Structurele lasten

- Bedrag aan verstrekkingen (2.000 x € 40 =)	€ 80.000
- Uitvoeringskosten (2.000 mensuren ofwel 1,5 fte)	€ 115.000
Totaal	€ 195.000

Incidentele lasten

De eenmalige kosten van aanpassing van de belastingsoftware bedragen € 20.000.

Financiële dekking voor een tegemoetkomingsregeling is er overigens niet en naar onze mening is het niet gewenst de afvalstoffenheffing daarvoor te verhogen.

Wij vertrouwen er op hiermee ons standpunt over het verstrekken van tegemoetkomingen in de woonlasten aan kamerbewoners voldoende te hebben toegelicht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bespreekpunten *Student en Stad* bij collegebrief Tegemoetkoming woonlasten kamerbewoners (B5)

Geachte raad en college,

Zoals u weet heeft Student en Stad vorig jaar een motie ingediend over tegemoetkoming van de woonlasten van kamerbewoners. Op de dag van het voorjaarsdebat kwam het college met een reactie op deze motie. De brief van het college behandelt diverse punten en maakt een aantal beweringen waar wij vraagtekens bij zetten. Wij willen dan ook graag een aantal van onze vraagtekens aan u ter overweging meegeven, zodat u deze overwegingen mee kan nemen in uw standpunt vorming (voor zoverre u dat nog niet heeft gedaan). Wij hopen op een goed debat met u en natuurlijk op een positieve uitkomst, maar dat is vooruitlopen op de discussie.

Hierbij de punten:

- enerzijds is de nieuwe wettelijke regeling een oplossing voor het verhaal van de aanslag door langst wonende bewoner, anderzijds zit er een groot nadeel aan de nieuwe wettelijke regeling en dat is het feit dat alle kamerbewoners geen recht meer hebben op (gedeeltelijke) kwijtschelding. In onze ogen heeft de wetgever hier een fout gemaakt en kan dit niet de bedoeling van de wet zijn geweest. Bent u dat met ons eens?
- het college maakt de aanname dat de helft van de kamerbewoners afstand heeft gedaan van het recht tot kwijtschelding; het is nog maar de vraag of dit waar is, wellicht dat men zich niet bewust was van het feit dat men dit recht had, of dat men geen keuze had bij aanvaarding van de kamer (behalve dan niet de kamer te accepteren), of dat men zelf ingeschat heeft niet aan de voorwaarden te voldoen, of dat men geen zin had in de hele papieren rompslomp (ook info achterhalen bij huisgenoten ed). Dit onderscheidt wordt niet gemaakt, dus wellicht dat de groep die afstand heeft gedaan kleiner is dan wordt aangenomen. Wat vindt u daarvan?
- desondanks blijkt er toch behoefte aan de regeling omdat een deel van de kamerbewoners van het recht hebben gebruik gemaakt (en dat is volgens de tekst van de brief meer dan 230 toegekende kwijtscheldingen, het aantal daadwerkelijke aanvragen wordt niet genoemd), bent u dat met ons eens?
- aanname dat voor alle studenten en periode van rondkomen van tijdelijke aard is, is een beetje kort door de bocht, niet elke afgestudeerde vindt een (goede) baan en/of kan schulden vrij starten (maar goed dit punt is inderdaad een principiële uitgangspunt, doch zijn wij benieuwd naar uw mening)
- het bezwaarlijkste punt is dat men aanneemt dat er een nieuwe groep potentieel gerechtigden zou ontstaan, dit is feitelijk onjuist; deze groep is op dit moment ook al gerechtigd tot een beroep op dit recht!
- in feite is het zo dat de huidige regeling (ook buiten kamerbewoners om) überhaupt een onzekerheid in zich heeft over de hoeveelheid kwijtscheldingen die aangevraagd en toegekend zullen worden; bent u dit met ons eens?
- u weet net zo goed als wij dat nooit iedereen een aanvraag zal doen en dat ook niet iedereen een aanvraag toegekend zal krijgen (dat erkent het college ook in haar brief), hierdoor kloppen de voorgestelde bedragen niet

Bijlage - Bespreekpunten Student en Stad bij collegebrief Tegemoetko...

- zo is het ook met de beweringen omtrent de uitvoering, feit is dat op dit moment er ook een team mensen zit dit de aanvragen tot kwijtscheldingen behandelen en dit is ook een uitgebreide en intensieve toetsingsprocedure, de mogelijk nieuwe regeling zal tot gevolg hebben dat inderdaad medewerkers iets 'nieuws' moeten leren en zich de nieuwe procedure eigen moeten maken
- of men recht heeft op kwijtschelding of (dus) op tegemoetkoming kan gestuurd worden door de voorwaarden die we stellen, de situatie in Delft geeft inderdaad aan dat men (net zoals bij de huidige regeling) strenge voorwaarden kan stellen die inderdaad administratieve rompslomp (dat is nu ook niet anders) met zich meebrengt; een deel van de mensen zal zich daar door laten weerhouden, de mensen die het echt nodig hebben, zullen de moeite voor een juiste aanvraag wel nemen; bent u met ons van mening dat het feit blijft dat we een instrumenten hebben waarmee we kunnen sturen op de groep gerechtigden, namelijk de voorwaarden?

De bespreekpunten zijn iets anders dan u van ons gewend bent (namelijk een aantal vragen) (onze excuses daarvoor), maar dat kon in onze ogen niet anders omdat wij u graag op deze punten wilden wijzen. Wij hopen dat wij met elkaar een goed debat zullen hebben over de wenselijkheid van een dergelijke regeling.

Met vriendelijke groet,

Rebecca Kruders
Fractievoorzitter Student en Stad

Lijst ingekomen stukken F&V

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 5 oktober 2011

Collegebrieven

1. 9 sept. 2011	Social Return, Hulp bij het huishouden en overname TZG
2. 13 sept. 2011	Persalarm ontruiming kraakpand Contini

Advies: v.k.a.

Overige stukken

Verslag F&V

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 14 september 2011
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.15 uur

Aanwezig: de heer J. Spakman (voorzitter, PvdA), de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), L.R. van Gijlswijk (SP), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren R.O. Martens (PvdA), W. Moes (PvdA) *vanaf B2*, J.M. van Keulen (VVD), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), R.P. Prummel (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij), H.J.M. Akkermans (D66), J.H. Luhoff (D66), J. Seton (CDA), E.P. Koopmans (ChristenUnie), R. van de Belt (Student en Stad)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: mevrouw C.T. Dekker (GroenLinks), de heer P. Rehwinkel (burgemeester)

Insprekers:

Afwezig m.k.: de heer T. Schroor (wethouder, D66)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst op de expertmeeting privacy (20 september, 19.30 uur, oude raadzaal) en de hoorzitting veiligheid binnenstad (4 oktober, 19.30 uur, nieuwe raadzaal).

Burgemeester Rehwinkel:

- Gaf opdracht het misgelopen vuurwerk (communicatie/afhandeling) tijdens Bommen Berend te onderzoeken.
- Stelde met politie en veiligheidshuis een projectvoorstel op om politiemeldingen te screenen en eerder in actie te komen bij huiselijk geweld. Beoogde start is 1 november 2011 met een evaluatie na een half jaar.

Wethouder Dekker:

- Meldt namens wethouder Schroor dat het kabinetsbesluit tot gratis afgifte van identiteitsbewijzen een structureel gat van 500.000 euro oplevert. Dekking volgt.

A.2. Vaststelling agenda

De voorzitter stelt de volgende wijzigingen voor:

- B3 doorschuiven (tijdens vergadering besloten vanwege de tijd).
- B4 cameratoezicht uitstellen tot na de hoorzitting veiligheid binnenstad (verzoek PvdA).
- B6 motie risicomanagement doorschuiven voor een langere discussie (voorstel CDA).
- B7 planning begroting toevoegen (verzoek VVD).

De agenda wordt conform deze wijzigingen vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst moties en toezeggingen

De voorzitter meldt na overleg met wethouder Dekker het volgende:

- LTA 9: wethouder Dekker heeft in prioriteitenbrief (februari) gemeld dat er dit jaar geen nieuwe doelmatigheidsonderzoeken worden opgestart, maar komt wel met een stand van zaken van lopende onderzoeken.
- LTA 45: de tarievennota komt niet voor de commissie van 5 oktober, maar bij de begroting.
- LTA 76: de nota rentebeleid wordt voor de begrotingsraad besproken (november).
- Motie 1: de in control-verklaring komt met ingang van de jaarrekening 2011.
- Moties 6, 8, 11 en 13 zijn in uitvoering en worden van de lijst geschrapt.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Agendeert graag de brief over het voorkomen van loze brandalarmen bij het UMCG.

Verslag F&V

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Informeert wanneer de brief over videoschermen EK/WK te verwachten is.

Burgemeester Rehwinkel:

- Zegt toe dat de brief over videoschermen eraan komt. Mogelijke organisatoren toonden reeds interesse.

A.4. Conformstukken

A.4.a Begrotingswijziging t.b.v de opdracht aanbestedingsdocument en begeleiding procedure Aanbesteding bodemadviesdiensten (raadsvoorstel 21 juli 2011)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 28 september 2011.

A.5. Rondvraag

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Informeert naar de mogelijkheden eventuele illegale verkopers van straatkranten aan te pakken.

Dhr. Akkermans (D66):

- Vraagt of de opschaling van overvalteams de sterkte van begin dit jaar betreft en wat de aanleiding is.

Burgemeester Rehwinkel:

- Zegt toe uit te zoeken of in Groningen sprake is van de illegale verkoop van straatkranten.
- Is bezorgd over de ernst van incidenten van straatroof en overvallen. De vroegere correlatie met donkere avonden lijkt te vervagen. Daarom is opgeschaald naar het oude niveau.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Mosquito (burgemeestersbrief 19 april 2011)

De voorzitter:

- Vat de inspraak van ROOD samen d.d. 6 juli 2011. De burgemeester kreeg de gouden vliegenmepper voor het verbod en ROOD riep op jongeren een plek te geven.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Vindt de beste oplossing jongeren een plek te bieden, maar wil het laatste redmiddel Mosquito zorgvuldig en terughoudend kunnen toepassen om veiligheid te kunnen garanderen.
- Somt criteria op voor plaatsing: noodzakelijkheid, evenredigheid, locatie, betrokkenheid buurt, op bepaalde tijdstippen (bv. 00.00-6.00 uur), altijd tijdelijk en goed geëvalueerd.
- Ziet de Nassauschool als voorbeeld waar andere inzet niet gewerkt heeft en de Mosquito overlast en mogelijk brandstichting kan voorkomen.
- Verwijst naar de handreiking van de VNG en de invoering van een vergunningstelsel in andere gemeenten.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Vindt veiligheid niet de enige afweging, anders kan op elke hoek een Mosquito of camera.
- Is principieel tegen het opwekken van irritatie bij een bevolkingsgroep om hen weg te jagen.
- Pleit voor andere middelen om jongerenoverlast tegen te gaan, zoals een jeugdcentrum.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Wijst op de betere middelen jeugdcentrum en interventies van jongerenwerk en politie.
- Noemt naast de Nassauschool het Allendeplein waar de Mosquito toegepast is.
- Vindt de Mosquito symptoombestrijding. Vandalisme zal elders of op een ander tijdstip plaatsvinden.
- Wijst erop dat ook onschuldige jongeren last van de Mosquito hebben.
- Steunt het voorstel van de burgemeester de Mosquito te verbieden.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Is geen voorstander van de Mosquito. Het pakt niet de kern aan, maar verplaatst het probleem en benadeelt onschuldigen.
- Informeert naar de algemene aanpak van overlast.

Verslag F&V

Dhr. Seton (CDA):

- Vraagt waarom er opeens een verbod is aangekondigd, terwijl de gemeente en de school nog overlegden over de voorwaarden van gebruik van de Mosquito.
- Ziet het als een middel om onder voorwaarden in te zetten als al het andere gefaald heeft. Bij de Nassauschool is dat zo en er zijn brandplekken onder een afdak, een gevaarlijke situatie.
- Wijst erop dat de Mosquito beter is afgesteld en minder ver draagt.
- Wil meedenken over een plek voor jongeren, maar sluit gelijktijdig de Mosquito niet uit om gevaar en overlast voor school en wijk tegen te gaan.
- Informeert naar de verdere procedure. Komt het college met een voorstel?

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Is tegen de Mosquito en voor meer opvangplekken en buurtwerkers.
- Waarschuwt voor de precedentwerking: Mosquito is goedkoper dan hulpverleners of handhavers. Inzet ervan zou een gewoonte kunnen worden.
- Wijst erop dat baby's en peuters in de omgeving erg last kunnen hebben van het geluid, zonder dat zij dat aan kunnen geven. Bebouwing versterkt het geluid.
- Is tegen verdergaande geluidsvervuiling van de atmosfeer.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Kan zich voorstellen de Mosquito onder strikte voorwaarden te vergunnen ná de inzet van andere sympathiekeren mogelijkheden.

Dhr. Luhoff (D66):

- Steunt het verbod van de Mosquito, dat wellicht effectief, maar niet wenselijk is. Het doel heiligt niet altijd de middelen. Knuppelende agenten werken ook, maar worden niet ingezet.

Dhr. Sijbolts (Stads partij):

- Noemt de landelijke actie van de SP tegen Mosquito een heksenjacht.
- Wijst erop dat overleg en inzet van de buurtagent niet hielpen bij de Nassauschool. Hoe moet de overlast dan worden aangepakt? De Mosquito helpt.
- Stelt dat de betere afstelling ervoor zorgt dat omwonende baby's geen last zullen hebben.
- Kan zich vinden in een vergunningenbeleid, maar vindt zelfs dat niet nodig.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Onderschrijft dat de Mosquito een paardenmiddel is, maar vindt dat gebruik onder voorwaarden mogelijk moet zijn als niets anders helpt.
- Hoopt op een voorstel de APV aan te passen middels een vergunningstelsel.

Burgemeester Rehwinkel:

- Stelt dat er nauwelijks landelijk beleid is, maar wel het risico van een gerechtelijke veroordeling dat de Mosquito grondrechten als bewegingsvrijheid en onaantastbaarheid van het menselijk lichaam schendt. De Raad van Europa ziet het als een niet toegestane inbreuk op het privé-leven en in strijd met het Kinderrechtenverdrag.
- Is met het college niet voor de Mosquito.
- Verwacht een duidelijke raadsuitspraak en zal deze uitvoeren.
- Stelt dat onschuldige kinderen ook last hebben van het geluid.
- Voert aan dat het criterium van tijdelijkheid betekent dat de overlast terug kan keren.
- Erkent dat fouten zijn gemaakt bij de Nassauschool doordat ambtelijk overleg vanuit stadsdeelcoördinatie en het bestuurlijk standpunt elkaar kruisten.
- Wijst op alternatieven: jeugd- en jongerenwerk, politie, juridische middelen (samenscholing) en het fysiek onmogelijk maken van rondhangen.
- Stelt dat een vergunningstelsel ook geld zal kosten.
- Steekt liever geld in positieve interventies, al is repressie ook nodig in voorkomende gevallen.

De voorzitter concludeert dat het college de discussie mee zal nemen in zijn voorstellen.

B.2. Horecanota Groningen 2011-2015 (raadsvoorstel 31 augustus 2011)

Dhr. Martens (PvdA):

- Steunt voortgezette deregulering, faciliterend beleid en het voorkomen van dode straten overdag en verdunning van het aanbod. Compacte horeca is aantrekkelijk, ook voor toeristen.

Verslag F&V

- Mist een stevige visie op de Nieuwe Markt.
- Ziet graag toegevoegd als argument dat vrije sluitingstijden ook wenselijk zijn.
- Pleit ervoor erop vooruit te lopen dat het onderscheid tussen horeca en detailhandel vervaagt.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Vraagt aandacht voor 30+-dansgelegenheden.
- Ziet veel voordelen in de vrije sluitingstijden.
- Leest wel wat over fast food stimuleren, maar niets over duurzame voeding. Dat past wel bij de duurzaamste stad-gedachte en de motie over de Meatfree Monday-campagne.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Mist soms onderbouwing van keuzes (bijvoorbeeld de keus van sterlocaties), manieren om doelen te realiseren en aandacht voor sommige wijken (bijvoorbeeld Helpman).
- Vraagt waarom nationale uitstraling wel wordt genoemd, maar niet bij de ambities.
- Vraagt zich af of het eerlijk is dat de semi-horeca eerder profiteert van deregulering dan reguliere horeca.
- Hoopt niet dat toestaan van guerrilla- en pop-up-horeca ten koste gaan van veiligheid.
- Vraagt of Happitaria onder deze nota snelle een vergunning zou kunnen krijgen.
- Wijst op de wens van horeca aan de diepenring van drijvende terrassen.
- Vindt dat er in de Hoornsemeer al genoeg horeca is, maar wellicht is het een alternatief voor de Mosquito om overlast van hangjongeren tegen te gaan.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Complimenteert het overleg en luisteren naar ondernemers bij het schrijven van de nota.
- Vat de passage over deregulering op als een handvat om in de toekomst over concrete vervelende regels te discussiëren en dit op te lossen.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Noemt de vele ambities aansprekend: bruisend, minder regels, werk voor jongeren en het tropisch weerscenario.
- Is minder blij met de eindtijden en locaties van het evenementenbeleid.
- Vindt dat toeristenbelasting aan toeristen besteed moet worden (doelbelasting).
- Sluit zich aan bij de PvdA wat betreft wenselijkheid van vrije sluitingstijden.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Hoort graag meer over inzet van de Voetbalwet bij overlast in het centrum. Zijn er niet al voldoende middelen?
- Vreest dat de semi-horecaregeling ten koste zal gaan van kleine ondernemers en variatie. Wat zijn precies de criteria qua omzet en oppervlakte?
- Wil duidelijke regels en controle op guerrilla- en pop-uphoreca om overlast en overmatige concurrentie te voorkomen.

Dhr. Luhoff (D66):

- Looft de samenspraak met de horeca en het voortzetten van deregulering.
- Vindt het een goed uitgangspunt aan te sluiten bij wensen van consumenten en ondernemers, bijvoorbeeld wat betreft semi-horeca.
- Mist een duidelijk participatieverslag en kan niet afleiden welke suggesties zijn verworpen.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij SP wat betreft de zorg voor kleine ondernemers.

Burgemeester Rehwinkel:

- Zegt dank voor de complimenten. Het plezierige overleg leverde de wens om duidelijkheid op en dat brengt details mee.
- Werkt in de aanloop naar de Nieuwe Markt een visie uit in balans met horeca in het Forum. Nieuwe Markt en Gelkingestraat zullen de hoek Grote Markt/Oosterstraat rustiger maken.
- Waardeert de vrije sluitingstijden, ook door de veiliger gespreide afbouw van horecabezoek.
- Zal kijken naar het faciliteren en stimuleren van duurzame en kwalitatieve voeding.
- Antwoordt dat sommige sterlocaties niet van de grond kwamen, terwijl andere plekken juist in aanmerking kwamen. Gelkingestraat en Nieuwe Markt krijgen veel aandacht.

Verslag F&V

- Heeft zeker de ambitie van (inter)nationale uitstraling, ook richting Duitsland, en zal de tekst hierop nakijken.
- Waardeert de uitkomst van het overleg met Koninklijke Horeca Nederland over semi-horeca.
- Wil met deze nota werk maken van deregulering voor alle horeca binnen de wet. Creativiteit zou wel eens meer kwaliteit op kunnen leveren dan veel regels.
- Ziet mogelijkheden voor pop-uphoreca, bijvoorbeeld bij CiBoGa.
- Neemt drijvende terrassen mee in het nieuwe terrassenbeleid.
- Gebruikt de Voetbalwet om types die echt veel rotzooi trappen een gebiedsontzegging voor langere tijd op te leggen.
- Antwoordt dat criteria voor koffie in detailhandel onder meer zijn minder dan 50 m² en minder dan 30% van de totale vloeroppervlakte.

Een aangepast raadsvoorstel gaat als conformstuk naar de raad van 28 september 2011.

B.3. Koninginnedag 2011 (collegebrief 26 augustus 2011)

Bespreking is doorgeschoven naar een volgende vergadering.

B.4. Cameratoezicht (burgemeestersbrief 21 juli 2011)

Bespreking is doorgeschoven tot na de hoorzitting veiligheid binnenstad d.d. 4 oktober 2011.

B.5. Vervolg beantwoording vragen i.v.m. ontruiming kraakpand Peperstraat 12 (burgemeesterbrief 4 juli 2011)

Burgemeester Rehwinkel:

- Heeft na een gesprek met de krakers andere informatie over de wijze van alarmeren van de politie.
- Oordeelt met de kennis van toen de juiste beslissing te hebben genomen om assistentie aan de ontruiming te verlenen.
- Had de rechtsplicht en een dreigend kort geding om mee te werken. Kon alleen het tijdstip beïnvloeden en koos daarom voor de ochtend vanwege veiligheid, openbare orde en overlast.
- Investeert in de toekomstige relatie met de kraakbeweging door als contactpersoon beleidsadviseur de heer Jongsma aan te wijzen en een kraker uit te nodigen op een boottocht met inspirerende mensen.
- Had geen mogelijkheid uitstel te bewerkstelligen. Op 1 maart stond de overdracht van meerdere Heinekenpanden aan kopers gepland. De ontruiming was met rechtsplicht afgedwongen; daarna was pas sprake van andersoortige juridische procedures.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Waardeert dat de contacten met de kraakbeweging nu weer goed zijn.
- Heeft begrip voor de toenmalige situatie, het rekening houden met het slechtste scenario en de keus voor het tijdstip.
- Informeert welke verbeterlagen zijn voorgesteld om de informatiepositie te verbeteren. Zo bleek het OOG-interview met krakers onbekend. Wellicht had contact met de krakers ook geholpen om proportioneel in te grijpen.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van GroenLinks.
- Spreekt graag af in het vervolg een kort geding op dezelfde dag als de geplande ontruiming af te wachten en overweegt een motie. De vice-president van de rechtbank was ook verbaasd.
- Hoopt dat het een eenmalig incident betrof en er verbeterlagen volgen, zodat illegale ontruiming uitblijven.

Dhr. Moes (PvdA):

- Is aangenaam verrast door de positieve impuls aan communicatie met de krakers.
- Sluit aan bij GroenLinks wat betreft de informatievoorziening.
- Leest twee keer een passage over het uitsluiten van elk risico. Dat is toch onmogelijk? Beperken van risico's lijkt een realistischere bewoording.

Verslag F&V

Dhr. Seton (CDA):

- Sluit aan bij de bijdrage van de PvdA.
- Vindt de schriftelijke vragen tendentius, maar de mondelinge toelichting begripvoller.
- Kan zich voorstellen dat de burgemeester achteraf waarschijnlijk anders had willen handelen.
- Is tegen een algemene afspraak niet in te grijpen op de dag van een kort geding. De burgemeester moet alle aspecten van een situatie af kunnen wegen.

Dhr. Akkermans (D66):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van het CDA.
- Is verheugd over de toelichting en de wederzijdse investering in de onderlinge relatie.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de bijdragen van CDA en D66.

Burgemeester Rehwinkel:

- Moest het doen met de beschikbare informatie van CIE en heeft die bevestigd en gecheckt. Er zouden meer mensen in het pand zijn en tijdens de ontruiming zou er mobilisatie zijn. Er vonden ook schermutselingen plaats bij afzettingen.
- Wijst erop dat de deurwaarder duidelijk niet de indruk had van bereidheid tot medewerking.
- Vindt het belangrijk dat krakers hem bijna rechtstreeks via de heer Jongsma kunnen bereiken.
- Stelt dat het kort geding niet ging over wel of niet ontruimen, maar over het dwingen van de burgemeester om mee te werken aan de opgelegde ontruiming. Vervolgens hing de afweging van het moment samen met de openbare orde.
- Beamt dat niet elk risico is uit te sluiten. Het gaat om een proportionele afweging.

B.6. Motie investeren in risicomanagement (raad 22 juni 2011)

Bespreking wordt doorgeschoven naar een volgende vergadering.

B.7 Planning gemeentebegroting (collegebrief 4 augustus 2011) (op verzoek VVD)

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Was onaangenaam verrast door de timing. Het college kan dit toch niet eenzijdig besluiten zonder overleg in het presidium of het Audit Committee?
- Vreest verlies aan controle op het verwerken van de wijzigingen in de Najaarsnota.
- Belde rond bij andere gemeenten. Daar lijkt het probleem van te weinig tijd voor verwerking van de september-circulaire niet te spelen.
- Vraagt of het onvermogen meespeelt om besluiten over grote projecten te nemen.
- Heeft behoefte aan een aanvullende brief.

Dhr. Seton (CDA):

- Sluit aan bij de vragen van de VVD.
- Vreest een begroting vast te stellen die niet alles omvat. Is een integrale afweging van alle lastige kwesties nog mogelijk? Zo ja, dan kan het CDA instemmen met de werkwijze.
- Vindt het onprettig dat de timing van de brief de raad niet in staat stelde te reageren.
- Wijst erop dat het Audit Committee juist het orgaan is om de behandeling van het belangrijkste controledocument, de begroting, vorm te geven. Het is ernstig het AC bewust te passeren.

Dhr. Martens (PvdA):

- Is ook niet blij met de brief, die niet past bij de ambities en het nieuwe financiële systeem.
- Vreest een vertroebeling van de integrale afweging en een grotere kans op rekenfouten.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Sluit aan bij gestelde vragen en geuite zorgen.
- Dacht dat met DaFinci cijfers juist sneller op tafel zouden komen.
- Vraagt of deze aanpak nu structureel is.

Dhr. Akkermans (D66):

- Schaart zich achter de vragen van de VVD, op de laatste na.
- Zag liever overleg over de wijziging met het presidium of het Audit Committee.

Verslag F&V

- Mist ook de integrale bespreking bij de begroting, die pas in de Najaarsnota definitief lijkt te worden.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Sluit zich aan bij de vragen van VVD en CDA.
- Vindt de mededeling ongelukkig en had liever overleg gezien.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij vragen en opmerkingen van VVD en CDA.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Sluit aan bij de bijdragen van VVD en CDA.
- Stelt dat Groningen de laatste grote stad is die op de crisis inspeelt. Bestuurlijke verlamming mag niet ten koste gaan van raadscontrole.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vindt wijziging van procedures tijdens het reces niet chique.
- Kan pas achteraf beoordelen of de raad voldoende integraal helder overzicht heeft gehad.

Dhr. Gijbbertsen (GroenLinks):

- Heeft de indruk juist beter inzicht in de essentie van de begroting te zullen krijgen.
- Wil verder spreken over wat de raad dan wel van het college verlangt.

Wethouder Dekker:

- Stelt dat de controlemogelijkheden niet veranderen. De raad ontvangt tijdig informatie. Het dikke boekwerk van de begroting met lopende zaken (90-95%) komt echter niet op tijd af wanneer de circulaire van eind september verwerkt moet worden. Daarom is gekozen het nieuwe beleid van de circulaire in een apart aanvullend boekwerk (normaal bijlage 3) na te zenden. Na een integrale afweging kan de definitieve begroting dan naar de drukker.
- Wijst op het belang zorgvuldig te spreken en besluiten over het overeind houden van sociale voorzieningen, het compenseren van kortingen en grote projecten in tijden van crisis.
- Stelt dat medewerkers zo juist meer tijd hebben de begroting zorgvuldig op te stellen en rekenfouten te voorkomen.
- Heeft het vraagstuk technocratisch-pragmatisch benaderd met het oog op meer kwaliteit en koos daarom voor twee boekwerken in plaats van één.
- Realiseerde zich niet dat de raad deze aanpak zou opvatten als een inbreuk op controleprocedures en zich gepasseerd zou voelen.
- Betreurt dit, trekt hier lering uit en bespreekt het met het college.
- Had geen enkele intentie de raad controle te ontnemen en vindt ook niet dat dit zo is.
- Wijst erop dat het Audit Committee na 6 juli niet meer bijeen kwam. Bovendien is de wethouder tegenwoordig nog slechts op uitnodiging aanwezig.
- Beamt dat de begroting een lastige klus is, maar bestrijdt het beeld dat het college geen keuzes zou kunnen maken en daarom hiervoor koos.

De voorzitter:

- Concludeert dat verder gesproken zal worden over de procedure.

C. HUISHOUELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Wil graag collegebrief 7 agenderen.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Wil graag de collegebrieven 1, 3 en 6 agenderen om de qat-problematiek te bespreken.

C.2. Vaststelling verslag 6 juli 2011

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter:

- Dankt de heer Van de Belt voor zijn bijdragen aan de commissie en wenst hem succes in zijn verdere loopbaan.

Verslag F&V

- Sluit de vergadering om 15.15 uur onder dankzegging.